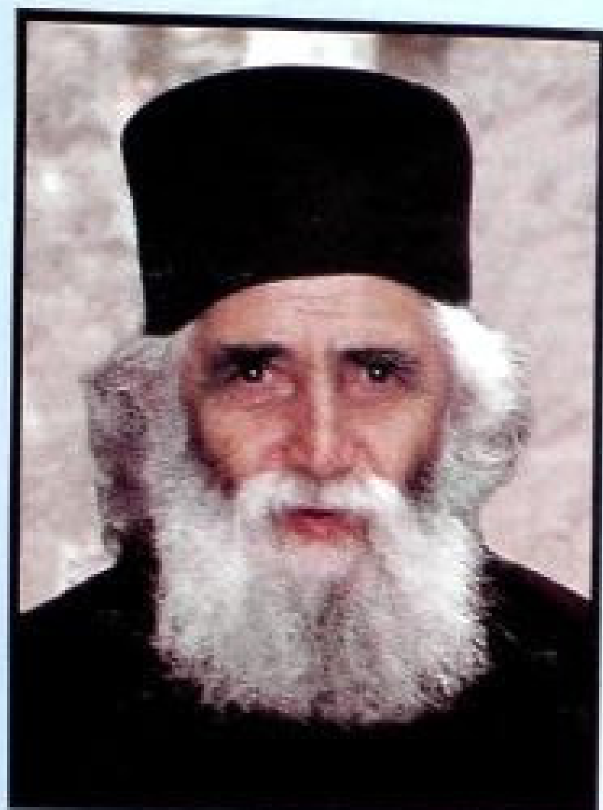
NICOLAE ZURNAZOGLU

CUVIOSUL PAISIE AGHIORITUL

MĂRTURII ALE ÎNCHINĂTORILOR

EDITURA EVANGHELISMOS
BUCUREȘTI 2006

CUVIOSUL PAISIE AGHIORITUL

MĂRTURII ALE ÎNCHINĂTORILOR

Nicolae Zurnazoglu

CUVIOSUL PAISIE AGHIORITUL

MĂRTURII ALE ÎNCHINĂTORILOR

Traducere din limba greacă
de Ieroschim. Ștefan Nuțescu
SCHITUL LACU – SFÂNTUL MUNTE ATHOS

Editura «EVANGHELISMOS»
București – 2006

Traducere din limba greacă după originalul:

«Μαρτυρίες Προσκυνητών,
Γέροντος Παΐσιος ὁ Ἁγιορείτης, 1924-1994»
του Νικολάου Ζουρνατζόγλου, 2005

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ZURNAZOGLU, NICOLAE
Cuviosul Paisie Aghioritul – Mărturii ale închinătorilor / Nicolae Zurnazoglu; trad.: ieroschimonah Ştefan Nuţescu. - Bucureşti: Evanghelismos, 2006
ISBN (10) 973-7812-34-4 ; ISBN (13) 978-973-7812-34-6

I. Nuţescu, Ştefan (trad.)

281.94 Paisie Aghioritul
929 Paisie Aghioritul

PROLOG

Sfântul Munte, Sfinţitul Athon, binecuvântata Grădină a Maicii Domnului, fala Ortodoxiei noastre şi, prin extensie, a întregii Biserici Apostolice a lui Hristos, acest loc sfinţit a fost ales de Stăpâna noastră Născătoarea de Dumnezeu ca moştenire preţioasă a ei, care avea să joace un rol hotărâtor în păstrarea autenticităţii învăţăturii ortodoxe. Iar aceasta s-a dovedit prin mai multe mărturii, reprezentativă fiind cea aflată în minunata viaţă a Cuviosului Petru Athonitul, care este prăznuit la 11 iunie şi care a trăit în secolul al VII-lea.

În viaţa Cuviosului se spune că, atunci când el a hotărât să se facă monah, i s-a arătat Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu şi i-a spus că locul unde se va stabili nu este altul decât Grădina ei, pe care ea a ales-o şi a iubit-o mai mult decât orice altă parte a Pământului.

Vrednice de menţionat sunt cuvintele pline de mângâiere pe care însăşi Cea plină de har le adresează Cuviosului Petru Athonitul:

„În Grecia există un munte frumos şi mare, îndreptat spre partea sudică, care se întinde mult în mare. Acest munte l-am ales eu dintre toate părţile pământului şi am hotărât să-l afierosesc spre sălăşlui-

re potrivită monahilor. De acum înainte el se va numi Sfânt, iar împreună cu toți cei care vor locui în el și vor voi să se lupte cu vrăjmașul de obște al oamenilor, cu diavolul, voi lupta și eu în toată viața lor și le voi fi ajutătoare nebiruită. Îi voi învăța cele pe care trebuie să le pună în lucrare și le voi arăta cele pe care nu trebuie să le facă. Voi fi pentru ei apărătoare, doctor și hrănitoare, îngrijindu-mă de hrana și vindecarea care întărește sufletul și nu-l lasă să cadă din bine și virtute. Iar după moartea lor îi voi înfățișa Fiului și Dumnezeului meu pe cei care, în chip plăcut lui Dumnezeu și în pocăință și-au săvârșit viața în acest Munte și voi cere de la El desăvârșită iertare a păcatelor lor".

Aceste cuvinte cerești, preadulci, mângâietoare și proorocești, pe care numai Maica Domnului le-ar fi putut spune și care până astăzi se adeveresc, aceste făgăduințe cerești ale Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu au ademenit și au atras dintru început suflete înflăcărate de râvnă și dragoste dumnezeiască, care s-au sălășluit în acest loc, moștenirea Maicii Domnului, și și-au dus crucea nevoințelor și au suferit feluritele ispite ale diavolului.

Astfel, de-a lungul veacurilor – minune mare – acest Munte Sfânt s-a arătat atelier duhovnicesc în care au dobândit harisme duhovnicești și sfințenie o mulțime nenumărată de cuvioși părinți, vechi și noi. Dintre aceștia se remarcă și chipul stărețului Paisie, a cărui smerită prezență este considerată ca un dar dumnezeiesc și o binefacere a lui Dumnezeu și a Maicii Domnului pentru Ortodoxie, monahism și Biserică în general.

Prinosul său a fost și este tocmai lucrul de care are nevoie omul contemporan în nevoința sa duhovnicească. Și într-adevăr, cât de mult odihnesc sufletul cuvintele Stărețului! Sunt pline de har, același har pe care îl au apoftegmele patristice și patericele cuvioșilor părinți din vechime. De aceea, este o mare binecuvântare pentru toți faptul că s-au scris atâtea cărți, în care se arată cum Stărețul Paisie, neobosit și plin de râvnă, hrănea nenumărate suflete, care îl vizitau înăuntrul și în afara Sfântului Munte, cu cuvintele sale pline de bunătate și mângâiere.

La această străduință bună și binecuvântată de a salva și a aduce la lumină, pe cât este cu putință, mai multe date și întâmplări pentru folosul duhovnicesc, a participat cu multă râvnă și iubitul nostru Nicolae Zurnazoglu, ofițer de aviație în rezervă, care în perioada activității sale a slujit în funcții strategice importante, iar acum s-a înrolat în slujirea părinților aghioriți, cărora le oferă dezinteresat serviciile sale, mai ales mânăstirii noastre, pentru care îi mulțumim și pe această cale.

Nicolae, fiind născut pe aceleași meleaguri în care au trăit părinții Stărețului Paisie, s-a legat strâns de Stareț, care l-a ajutat și sprijinit în viața duhovnicească. Din această pricină a avut multe experiențe personale cu el și păstrează multe amintiri din legătura duhovnicească cu el.

Așadar, el și-a asumat grija lăudabilă și osteneala să scrie nu numai experiențele lui personale, ci și pe cele ale altor nenumărați creștini, care au avut fericita binecuvântare să cunoască, să ceară sfatul și să primească folos de la Stareț.

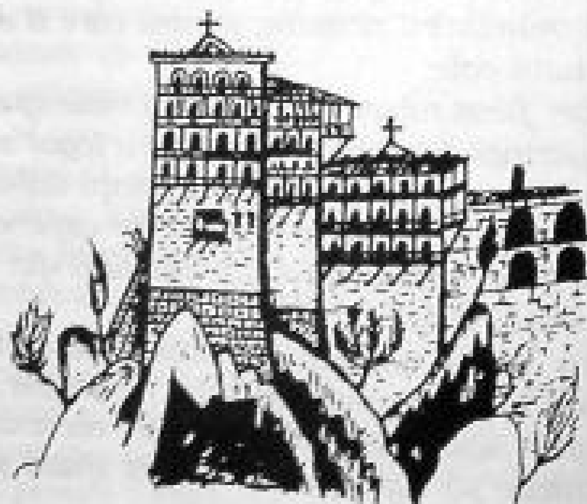
Această străduință a fratelui nostru Nicolae are o deosebită valoare datorită faptului că a venit în contact cu diferite persoane bisericești, vrednice de cre-

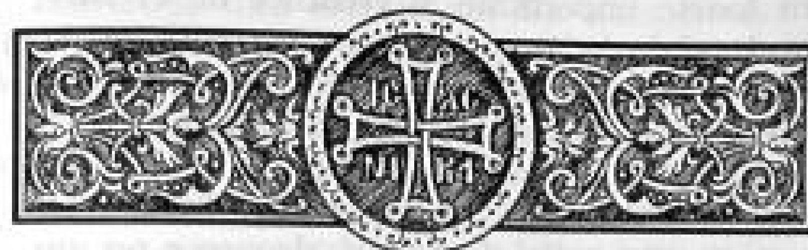
zare, cum ar fi preasfinţiţi arhierei, ieromonahi, preoţi, monahi învăţaţi, precum şi persoane oficiale civile din toate clasele sociale.

Fie ca această carte să constituie o desfătare folositoare sufletului cu harul şi binecuvântarea Stareţului Paisie. Amin!

29 iunie 2003
Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel

Arhimandrit Filotei
Egumenul Sfintei Mânăstiri Karakalu

INTRODUCERE

Istoricul întregii mele osteneli, al cărei rod este cartea de faţă, este următorul:

În anul 1988 l-am cunoscut pe fericitul Stareţ Paisie. În anii care au urmat, auzind de la închinători şi de la părinţi aghioriţi multe povestiri despre experienţele lor personale cu purtătorul de Dumnezeu Stareţ, am simţit nevoia să adun mărturiile lor. Cu râvnă fierbinte am început adunarea lor, care a fost obositoare, deoarece a cerut mult timp şi dese deplasări la domiciliile oamenilor care s-au oferit să ne dea mărturiile lor.

Foarte curând, chiar la începutul muncii mele, mi-am dat seama de comoara duhovnicească pe care o ascundeau mărturiile închinătorilor. Şi aceasta deoarece în mărturii poate afla oricine răspunsuri la diferite probleme. În acelaşi timp, ele ne pregătesc, ne întăresc şi ne insufleţesc pentru cele care vor urma, despre care Stareţul a accentuat în repetate rânduri că le vom trăi. La început nu am avut intenţia să scriu o carte despre Stareţul Paisie, dar, mai târziu, când am văzut că materialul adunat este suficient şi potrivit pentru a ajuta şi pe alţi fraţi în Hristos, aşa cum m-a ajutat pe mine, iar mărturiile

sunt foarte importante şi vrednice de crezare, am hotărât să-l ofer unei persoane potrivite, cu scopul de a-şi asuma osteneala editării unei cărţi. M-am adresat succesiv la patru stareţi, dar toţi m-au îndrumat să-mi asum eu personal editarea. Şi astfel, în ciuda faptului că nu aveam condiţiile necesare asumării unei astfel de lucrări, deoarece nu am „înrudire lăuntrică", aşa cum scria într-un caz asemănător pururea pomenitul Stareţ Paisie, am început să mă conving pe mine însumi că eu personal trebuie să-mi asum responsabilitatea editării cărţii, lucru pe care l-am făcut în cele din urmă cu binecuvântarea egumenului Sfintei Mănăstiri Karakalu din Sfântul Munte Athos, arhimandritul Filotei, părintele meu duhovnicesc.

Greutăţile pe care le-am înfruntat pe durata a unsprezece ani de adunare şi prelucrare a mărturiilor au fost foarte multe şi felurite. Însă, cu harul lui Dumnezeu, cu rugăciunile pururea fericitului Stareţ Paisie, cu sprijinul moral al unor părinţi aghioriţi, fii duhovniceşti ai Stareţului Paisie şi cu ajutorul părinţilor Sfintei Mănăstiri Karakalu, precum şi cu contribuţia unui distins profesor universitar (anonimatul l-a cerut el însuşi), care l-a cunoscut foarte bine pe Stareţul Paisie, toate au fost depăşite şi am ajuns să dau dragostei voastre smerita mea lucrare.

Cartea aceasta nu este a mea. Ea aparţine zecilor de oameni care l-au cunoscut şi s-au împărtăşit în felurite moduri de binefacerile Stareţului Paisie şi care, cu bucurie, mi-au încredinţat mărturiile lor personale, în scris sau verbal. Contribuţia mea constă în adunarea şi aranjarea marerialului, aşa încât să corespundă aşteptărilor oamenilor.

Contribuţia mea este un mic dar oferit omului lui Dumnezeu, Stareţului Paisie, care m-a sprijinit în toţi anii de mari încercări prin care am trecut.

Aş vrea să încredinţez, cu toată responsabilitatea, pe toţi cititorii acestei cărţi că datele adunate sunt rezultatul unei cercetări sârguincioase şi atente. Toate persoanele şi întâmplările care sunt menţionate sunt autentice şi cele mai multe informaţii din aceasta carte sunt publicate pentru prima oară.

După larga primire de către cititori a primei ediţii (1 iunie 2003) şi oferirea de către mulţi fraţi în Hristos a noi mărturii despre Stareţul Paisie, înaintăm la a doua ediţie.

În această nouă ediţie s-au adăugat:

a) mărturii şi ale altor arhierei, precum şi ale altor persoane importante,

b) mărturii ale părinţilor aghioriţi care au fost în strânsă legătură cu Stareţul Paisie şi care se referă la subiecte actuale ce îi preocupă pe creştini,

c) mărturii privitoare la subiecte naţionale, care sunt, de asemenea, de actualitate.

Unele mărturii au fost revăzute şi redate din nou cu mai multă claritate, iar unele, de mai mică însemnătate, au fost scoase de tot.

Mulţumesc din toată inima tuturor, atât celor care mi-au încredinţat mărturiile lor, cât şi celor care au contribuit la editarea acestei cărţi.

În mod deosebit mulţumesc unor părinţi aghioriţi, fii duhovniceşti ai Stareţului Paisie, care au corectat textul final, precum şi profesorului universitar de la Universitatea din Tesalonic, despre care am menţionat mai sus şi care a contribuit cel mai mult la editarea prezentei lucrări.

De asemenea, mulțumesc lectorului Secției de Științe Juridice, Economice și Politice din cadrul Facultății de Drept a Universității din Tesalonic, domnul Veniamin Karakostanoglu, care s-a îngrijit de capitolul despre relațiile greco-turcești, despre zona de frontieră egeană și cercetarea reliefului submarin. În sfârșit, mulțumesc călduros Prea Cuviosului egumen al Sfintei Mănăstiri Karakalu din Sfântul Munte Athos, arhimandritul Filotei, care a alcătuit prologul acestei sfinte cărți și m-a sprijinit moral pe toată durata acestei strădanii.

Îi rog cu smerenie pe evlavioșii cititori să judece cu îngăduință lucrarea de față, deoarece această cutezanță a fost peste puterile mele duhovnicești, iar subiectul a fost complet diferit de preocupările mele personale, ca ofițer al Aviației de Război. Din această pricină apelăm la îngăduința lor.

Pe această cale dorim să-i înștiințăm pe iubiții noștri cititori că venitul ce va rezulta din vânzarea acestei cărți va fi dăruit în întregime Sfintei Mănăstiri Karakalu pentru reînnoirea chiliilor ei.

Fie ca această carte, cu rugăciunile Starețului Paisie, să-i aducă pe oameni mai aproape de Hristos și de Biserica Lui.

12 iulie 2005
Adormirea Starețului Paisie

Nicolae Zurnazoglu
ofițer de aviație în rezervă

MĂRTURII ALE EPISCOPILOR

Mărturia Î.P.S. Spiridon, Mitropolit de Langada

Pe pururea pomenitul Părinte Paisie l-am cunoscut prin anul 1966, atunci când am fost rânduit predicator al Sfintei Mitropolii a Kassandrei, în Polighiros. Aici l-am avut alături de mine pe evlaviosul ieromonah Agatanghel, care era consătean cu Părintele Paisie. Așadar, am avut binecuvântarea să-l cunosc pe Stareț prin acest ieromonah.

În perioada în care Stărețul Paisie era în Sfântul Munte s-a îmbolnăvit de plămâni. A plecat la Muntele Sinai pentru o perioadă, dar când s-a întors în Grecia avea dureri înfricoșătoare și scuipa sânge. L-au dus la spital, i-au făcut operație și i-au scos aproape un plămân întreg. Când a ieșit din spital, Stărețul a vrut să se întoarcă în Sfântul Munte. Medicul care îl operase i-a recomandat ca, cel puțin pentru o săptămână, să rămână la pat și să se protejeze, să evite efortul exagerat și să fie sub supravegherea medicilor. Era nevoie de acest timp pentru ca rănile sale să se cicatrizeze, tăietura rezultată în

urma operației fiind destul de mare. De aceea, l-am rugat să vină la noi la Polighiros și să trăiască acolo. În afară de mine, mai erau acolo încă trei ieromonahi și viețuiam cu toții într-o mănăstire mică ce era în afara orașului. Cei trei ieromonahi îl iubeau pe Părintele Paisie și vroiau să-l îngrijească până la sfârșitul vieții lui. Însă el se gândea la chilia sa din Sfântul Munte. I-am adus la cunoștință cele recomandate de medici: faptul că avea nevoie de îngrijire, clima din Polighiros fiind foarte uscată. Cu toate acestea, el dorea să se întoarcă în Sfântul Munte.

M-a impresionat mult faptul că, deși medicii îi recomandaseră odihnă desăvârșită, el se ruga în genunchi pe pat. Aceasta ne-a făcut să-l admirăm, deoarece nu se gândea la viața sa care era în primejdie, ci căuta numai să-și îndeplinească îndatoririle duhovnicești.

De atunci l-am cunoscut pe Părintele Paisie. Noi, împreună cu Părintele Agatanghel, am ajutat foarte mult la întemeierea Sfintei Mănăstiri de la Suroti, unde Părintele Paisie, deși s-a stabilit în Sfântul Munte, venea și le îndruma duhovnicește pe monahii. În același timp venea și la mitropolie, la Polighiros. După ce am devenit episcop, îi ceream sfatul în problemele legate de episcopia mea, de administrație, de slujbe și de pastorație. Primeam de la el cele mai bune răspunsuri. Ceea ce admiram la Stareț era evlavia cu care participa la slujbe și, mai ales, la Sfânta Liturghie. De multe ori, în timpul slujbelor Vecerniei, Utreniei și Sfintei Liturghii, mă impresiona modul cum cânta. Cânta cu tot sufletul său, chiar și la o slujbă la care eram doi-trei. Își ridica adesea mâinile la cer și cânta cu toată puterea pe care o avea. Era absorbit de înțelesurile troparelor. Ne impresiona felul în care participa la slujbe, râvna, dăruirea,

evlavia. În felul acesta ne ajuta și pe noi să ne înălțăm duhovnicește. Îmi doream mult să-l am pe Părintele Paisie alături de mine la Sfintele Liturghii și la slujbe, deoarece liturghiile și slujbele alături de el erau o adevărată mistagogie.

Atunci când era întrebat despre diferite subiecte serioase, asculta cu multă atenție pe cel cu care vorbea și, în același timp, se ruga să primească răspunsul de la Dumnezeu. Dădea cele mai bune răspunsuri, făcându-i pe toți să se minuneze cum un om care terminase numai școala generală, avea această insuflare și înțelepciune, chiar și atunci când vorbea despre subiecte dogmatice și canonice. Eu totdeauna îi ceream sfatul, fie prin scrisoare, fie prin telefon (în timpul șederii sale la Suroti), fie atunci când venea aici.

M-a impresionat faptul că mulți voiau să fie împreună cu Părintele Paisie în chilia sa, să-l îngrijească, dar el nu voia pe nimeni, nici măcar pe fiii săi duhovnicești. Iar aceasta pentru că Starețul nu voia ca cineva să-i cunoască nevoințele, care erau o adevărată vărsare de sânge, viața sa, slujbele sale, metaniile sale etc. Făcea aceasta ca să nu existe nici un martor al înfricoșatelor sale nevoințe pe care le făcea zilnic, zi și noapte.

Starețul priveghea mult, postea mult, era un om dezinteresat. Nu primea niciodată bani, iar dacă uneori era nevoit să primească, o făcea numai ca să nu jignească pe vreun închinător sensibil, după care îi împărțea săracilor. Pentru sine nu ținea nimic. Voia ca pentru ziua următoare să nu aibă nimic și credea mult în purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Era foarte simplu și în îmbrăcăminte și în hrană. Era un monah cu desăvârșire neagonisitor, care se dăruise cu totul lui Dumnezeu și purtării Sale de grijă.

Impresiona mult dragostea sa față de orice om. De aceea, mulțimi de oameni îl cercetau la chilia sa, în Sfântul Munte, și așteptau să îi ceară sfatul ca să le dezlege problemele. Părintele Paisie avea și harisma înainte-vederii, deoarece pe mulți care mergeau la el îi chema pe nume și le cunoștea problemele mai înainte ca aceia să i le spună. Iar aceasta, desigur, făcea o deosebită impresie închinătorilor.

Odată, un fiu duhovnicesc de-al meu s-a îmbolnăvit grav și medicul mi-a spus că nu va mai trăi. Acela însă nu a vrut să meargă la spital fără binecuvântarea Părintelui Paisie. Când l-am întrebat pe Stareț, el ne-a răspuns:

– Să meargă dacă vrea, dar nu este nevoie. Dumnezeu îl va ajuta. Nu va pleca acum din această lume.

Cum a spus, așa s-a făcut. Toți fiii mei duhovnicești îi cereau sfatul și chiar până astăzi păstrează o amintire plăcută despre Starețul Paisie, pe care toți îl cinstim și îl rugăm să mijlocească pentru noi din cer. Adeseori ne spunea:

– Dacă voi pleca din lumea aceasta și voi avea îndrăzneală la Dumnezeu, mă voi ruga pentru voi.

Către sfârșitul vieții sale, am mers la el împreună cu un cleric și, cum urcam scările, cântam tropare de înmormântare. Acela, de îndată ce a auzit, s-a bucurat și ne-a spus:

– Așa îmi place. Nu cum fac ceilalți care vin și îmi urează însănătoșire.

Apoi a adăugat:

– Dacă medicul îmi va spune că mâine voi muri, voi juca de bucurie, deși nu am jucat niciodată în viața mea.

Iar aceasta arăta câtă dorință avea să-L întâlnească pe Hristos în Cer. Era pentru el prilej de prăznuire.

Ceea ce impresiona în mod deosebit era faptul că nu se temea de moarte. Ai fi spus că se juca cu ea. Cu două zile mai înainte de plecarea sa am mers să-l cercetez. Știam că nu primește pe nimeni, nici chiar pe fiii săi duhovnicești. Stareța mi-a spus că vreo zece arhierei au vrut să-l vadă, dar Starețul nu a primit pe nici unul. Însă atunci când l-a înștiințat despre vizita mea, i-a spus cu o voce lină: „Să-i dați omoforul". Ceea ce însemna că voia să-i citesc rugăciunea de iertare. Eu am ascultat, am urcat în camera unde era și l-am văzut întins pe pat epuizat. Avea dureri înfricoșătoare și mă impresiona faptul că fața nu i se crispase, ci numai cu mâinile pipăia peretele. Se vede că îl durea foarte tare, dar făcea numai aceste mișcări. La un moment dat i-am spus:

– Gheronda, de ce nu iei o aspirină, cel puțin să ți se ușureze durerile?

– Numai celorlalți să le spunem să facă răbdare? mi-a răspuns.

Atunci mi-am spus în sinea mea: „Să fi fost și eu ca Părintele Paisie și să fi murit împreună cu el...". Era o dovadă de curaj și bărbăție faptul că în acele clipe grele nu voia să primească mângâiere de la oameni. Și aceasta pentru că era încrezător în mângâierea Sfintei Treimi, a Maicii Domnului, pe care o iubea foarte mult și a Bisericii biruitoare. Iar dacă a cerut să merg eu la el, nu a făcut-o ca să mă vadă, ci pentru ca să-i citesc rugăciunea de iertare, pe care o dorea mult. Un astfel de nevoitor, cu o astfel de curăție sufletească a voit să aibă rugăciunea Bisericii. Iar când i-am spus: „Gheronda, Sfinția Ta ești un copil iubit al lui Dumnezeu", mi-a răspuns: „În fiecare secundă avem gânduri. Iar ele trebuie să fie alese de minte". Dădea o mare importanță gândurilor care

nouă ni se par neînsemnate. Era foarte curat sufletește și nu-și lăsa mintea deloc liberă. Și nu numai că nu făcea ceva care să nu placă lui Dumnezeu, ci nici prin mintea sa nu-i trecea vreun gând păcătos.

Ce putem spune despre bunătatea sa, despre dragostea sa pentru om, despre rugăciunile sale pentru toate suferințele oamenilor care veneau în contact cu el și pentru care se ruga zi și noapte? Nu avea somn. Ținea minte numele oamenilor, ținea minte chiar și nevoia fiecăruia și se ruga lui Dumnezeu: „Dumnezeul meu, miluiește-l pe Petru care suferă!", „Dumnezeul meu, miluiește-l pe Nicolae care călătorește!", „Dumnezeul meu, miluiește-l pe Emilian care nu ascultă de părinți!", se ruga Starețul pentru fiecare separat, cum spune Sfântul Apostol Pavel. Avea mare nevoință.

Starețul era un om cu multă afecțiune. Ar putea spune cineva că i se făcea milă chiar și de diavol. Iar poziția aceasta este corectă din punct de vedere teologic, căci diavolul nu încetează să fie persoană, adică creatură. El a fost creat de mâinile lui Dumnezeu și, prin urmare, virtual, este un fiu al lui Dumnezeu, deși căzut din starea de sfințenie originară. A căzut și s-a rănit în chip înfricoșător. Real însă, a încetat să mai fie fiu al lui Dumnezeu, pentru că el însuși nu a vrut aceasta. În orice caz, presupunem că Starețului îi era milă de el pentru că diavolul nu va mai vedea fața lui Dumnezeu, la fel ca și Iuda și alți nepocăiți. Aceasta era dragostea Starețului care îi îmbrățișa pe toți oamenii, și pe cei căzuți, și pe vrăjmașii Crucii. Sfântul Apostol Pavel spunea: *„Îi plâng pe vrăjmașii Crucii, oricare ar fi ei"*. Părintele Paisie avea dragoste pentru toată creația. Îi era milă și de copăceei și de iarbă chiar. Iar atunci când un om iubește

chiar și copăceii, iarba și florile, unul ca acesta este un om cu o mare sensibilitate. Unde mai întâlnești astfel de simțăminte? Numai la marii asceți. Starețul Paisie a fost un mare ascet care a trecut pe pământ, un monah ortodox, un om al lui Dumnezeu care întotdeauna era vesel. Cu toate că sănătatea sa era fragilă, niciodată nu spunea „Nu pot!"; nici măcar o dată nu l-am auzit spunând asta. Desigur, era bolnăvicios, dar nu o spunea nimănui. Niciodată nu a spus că este mâhnit, niciodată nu și-a manifestat amărăciunea, niciodată nu s-a plâns cuiva, niciodată nu a judecat pe vreun om. Nici măcar o singură dată. A fost un suflet mare.

Mulți oameni au primit învățătură de la Părintele Paisie. Cu fiecare zi ce trece văd cum lumea află ce fel de om a trecut pe pământ și îl cinstește tot mai mult. Caută să afle tot ce s-a scris referitor la el, să întrebe pe oamenii care l-au cunoscut. Iar aceasta înseamnă că harul lui Dumnezeu a dat deja binecuvântarea să fie popularizat, lucru pe care el nu l-a urmărit niciodată. Și vedeți cum Dumnezeu proslăvește pe cei care îl proslăvesc pe El? Și aceasta nu numai în Grecia, ci și în străinătate. Uitați-vă cum s-a răspândit faima lui, fără ca el să spună vreun cuvânt despre sine însuși. Și mulți citesc cărțile lui, folosesc cuvintele lui în predici, în cicluri de catehizare și în omilii. Îl au ca model pe acest om, fără știință de carte lumească.

Mărturia Î.P.S. Antonie, Mitropolitul Sisaniului și Siatistei

„Bătrânul care străbătea cerurile"

În luna iulie a anului 1994 a adormit în Domnul și a plecat din lumea aceasta spre Împărăția Cerurilor cunoscutul pentru harisma străvederii, și nu numai, minunatul nevoitor al Sfântului Munte Athos și al întregii Ortodoxii, monahul Paisie, care a locuit la chilia „Panaguda" de lângă Sfânta Mănăstire Kutlumuș. Adormirea acestui Stareț care străbătea cerurile ne-a mișcat sufletește pe toți, deoarece, în aceste vremuri grele, am fi vrut să se afle printre noi ca să ne întărească și să ne povățuiască.

Pe Starețul Paisie l-am cunoscut cu mulți ani înainte și ori de câte ori mergeam în Sfântul Munte făceam tot posibilul să-l întâlnesc ca să primesc folos duhovnicesc și să mă întăresc în greaua lucrare a păstoririi, pe care mi-a încredințat-o Preabunul Dumnezeu Cel slăvit în Treime. Cu Starețul Paisie mă întâlneam și în afara Sfântului Munte, la Sihăstria Sfântului Ioan Evanghelistul de la Suroti. Cu câțiva ani în urmă, într-una din întâlnirile noastre neprevăzute la chilia sa, s-a petrecut următorul fapt: înainte de a ajunge la chilie, l-am văzut venind în întâmpinarea noastră, fără să fie înștiințat de nimeni și, uimit, l-am auzit spunând:

– Bine ați venit! Vă așteptam.

Aceasta arată că Părintele Paisie avea, în afară de harisma străvederii și discernământului, și pe cea a înainte-vederii.

Despre Starețul Paisie s-au spus multe, iar în ultima vreme multe lucruri văd lumina tiparului, spre folosul duhovnicesc al creștinilor, atât cele care schițează fizionomia duhovnicească a Starețului și viața lui ascetică, cât și cele care oferă cuvintele lui smerite și adevărate, spuse în diverse împrejurări.

Noi nu avem nimic de adăugat la cele care bine s-au accentuat și scris până acum. Cu toate acestea, considerăm folositor să spunem că el a unit în persoana sa pe apostolul, pe proorocul, pe evanghelistul, pe dascălul și, mai ales, pe părintele. Toată viața sa a fost o mărturie a Învierii. El însuși a fost o mărturie vie a Învierii, care îi întraripa cu aripile nădejdii pe toți oamenii care veneau la el. Fiecăruia îi dădea vitamina care îi lipsea, precum el însuși a spus într-o oarecare împrejurare.

Este cunoscut faptul că toți care mergeau la Stareț stăpâniți de o oarecare frică plecau plini de curaj. Necredincioșii mergeau și se întorceau credincioși, potrivit cu mărturiile lor. Nu exista caz în care cel care se întâlnea cu el să nu retrăiască viața Bisericii. Era într-adevăr un lucru minunat să-i vezi pe oameni întorcându-se de la chilia sa întăriți în credință, plini de nădejde, păstrând înlăuntrul lor acea dulceață a bunătății și dragostei lui.

Așa cum am spus mai sus, Starețul Paisie avea harismele adevărate ale străvederii, discernământului și înainte-vederii. Iar premiza și temelia acestora este, după Sfântul Petru Damaschin, virtutea împărătească a smereniei, pe care Starețul o avea din belșug.

Așadar, ca un văzător cu duhul, el vedea cele ascunse ale inimilor oamenilor și răspundea nu numai la întrebările care i se puneau, ci și la altele mai importante, pe care nici nu se gândeau să i le adreseze.

Şi aceasta pentru că străvederea, aşa cum scrie Sfântul Petru Damaschin, îi dăruieşte omului putinţă să vadă lucrurile după fire, aşa cum le vedea Adam înainte de căderea în păcat. Părintele Paisie a dobândit această harismă deoarece a trăit în smerenie, dragoste, post, rugăciune neîncetată, întristare a inimii, ascultare şi participare regulată la Taina Sfintei Euharistii. Adică a devenit vas al dumnezeiescului har.

Pe lângă harisma străvederii, o avea şi pe cea a înainte-vederii, prin care vedea şi cele care aveau să se petreacă în viitor. Şi, aşa cum scrie Cuviosul Nichita Stithatul, „în amândouă cazurile lucrează unul şi acelaşi Duh Sfânt".

Multe s-ar putea scrie despre Stareţ, care înţelegea multe şi ne-a făcut şi pe noi să înţelegem multe.

În încheiere, vreau să cer tuturor celor care, potrivit Proniei dumnezeieşti, l-au cunoscut pe Stareţul Paisie, acest cuvios părinte aghiorit, ca împreună să-l rugăm să mijlocească acolo unde se află, de-a dreapta Sfintei Treimi, la Preabunul Dumnezeu şi la Preacurata Sa Maică pentru mântuirea omenirii şi a tuturor ortodocşilor şi pentru ocrotirea preaiubitei noastre Patrii. Noi niciodată nu vom uita cuvintele sale cele purtătoare de viaţă. În rugăciunile noastre cele către Domnul şi la Sfânta Proscomidie întotdeauna îl pomenim. Veşnică să-i fie pomenirea!

Mărturia Î.P.S. Eustatie, Mitropolitul Monemvasiei şi Spartei

Invitat fiind de Sfânta Mănăstire Vatoped la hramul ei, am vizitat pentru a doua oară Sfântul Munte.

Privegherea din noaptea precedentă şi căldura grozavă mă epuizaseră cu totul. Aproape îmi târam picioarele când coboram spre chilia Stareţului Paisie, pe care doream mult să-l întâlnesc, să-l ascult cu evlavie şi să împlinesc cu râvnă tot ceea ce îmi va spune.

Când am ajuns lângă gardul curţii chiliei, am văzut şezând vreo cincisprezece oameni din diferite locuri ale ţării şi un grup din Amfilohia, condus de primarul oraşului. Atunci i-am întrebat cu nerăbdare:

– De ce aşteptaţi aici? Stareţul este înăuntru?

– Nu ştim, mi-au răspuns aceia.

– Atunci de ce aşteptaţi? i-am întrebat eu.

– Dacă este înăuntru şi ne este de folos, va primi vestire şi va ieşi din chilie, mi-au răspuns acei creştini evlavioşi.

În clipa aceea eram atât de epuizat, încât mi-a trecut prin minte gândul să plec. Dar, fiindcă eram cleric, – nimeni nu mă cunoştea că sunt episcop şi nici nu purtam însemnele vredniciei pe care o aveam –, ca să nu-i smintesc, de vreme ce prin plecarea mea aş fi arătat lipsă de respect faţă de Stareţ şi necredinţă faţă de cele ce mi-au spus aceia, am luat o bucăţică de rahat dintr-o cutie agăţată acolo, m-am aşezat pe o piatră, mi-am prins capul în palme şi am făcut o rugăciune fierbinte. Am spus: „Doamne, fie-ţi milă de mine, nu mai pot! Dacă Stareţul este înăuntru, vesteşte-l să iasă afară". Nu am apucat să termin rugăciunea mea scurtă şi plină de agonie, că uşa s-a deschis şi a apărut Stareţul. A venit în întâmpinarea noastră şi ne-a salutat, iar când a ajuns lângă mine, mi-a sărutat mâna ca la un episcop, fără să mă fi întâlnit vreodată.

Deodată, oboseala mi-a dispărut şi absorbeam şi eu împreună cu ceilalţi cele pe care ni le spunea cu

harismele discernământului şi strävederii pe care le avea. În mod deosebit, eu mi-am pus în inimă şi cele pe care, într-o convorbire tainică cu el, mi le-a spus spre zidirea şi întărirea mea în slujba pe care o am.

Binecuvântez pe Preasfântul Dumnezeu şi pe Stăpâna Născătoarea de Dumnezeu că m-au învrednicit să cunosc un sfânt contemporan.

Mărturia Î.P.S. Ierotei, Mitropolitul Nafpactului şi Sfântului Vlasie

Impresii din cartea *„Viaţa Cuviosului Paisie Aghioritul"*

Sfântul Maxim Mărturisitorul avea să scrie că Sfântul Duh lucrează curăţia celor care sunt vrednici de curăţie, prin frică, evlavie şi cunoaştere. De asemenea, dăruieşte lumina cunoaşterii făpturilor celor care sunt vrednice de lumină, prin putere, voinţă şi prudenţă. Iar desăvârşirea o dăruieşte celor care sunt vrednici de îndumnezeire, prin înţelepciunea cea prealuminoasă, simplă şi deplină.

Pururea pomenitul Stareţ a fost vrednic de curăţie, luminare şi îndumnezeire şi, de aceea, Dumnezeu i-a dăruit toate bunătăţile acestor stări binecuvântate, astfel încât s-a arătat un părinte duhovnicesc care i-a ajutat pe oameni în felurite chipuri, cu cuvântul şi cu tăcerea, cu rugăciunea şi cu minunile. De aceea, şi cel care citeşte cuvintele lui le simte ca pe nişte cuvinte de înţelepciune care creează reînnoiri şi revizuiri în viaţa sa personală.

Citind cartea (*„Viaţa Cuviosului Paisie Aghioritul"*), oricine poate vedea un stareţ ascet văzător de Dumnezeu, care a trecut prin toate stadiile vieţii duhovniceşti, cum sunt supunerea, neagoniseala, ascultarea muceniceascǎ, nevoinţa îndelungată, curăţia inimii, luminarea minţii, rugăciunea inimii, experienţa vederii lui Dumnezeu, dragostea pentru Dumnezeu. De asemenea, poate vedea un monah cu mărimea de suflet şi cu vioiciunea duhovnicească dezvoltate la gradul cel mai înalt, din care pricină el însuşi le cerea mereu creştinilor să dobândească aceste virtuţi.

Acest binecuvântat Stareţ a trăit tot felul de stări. El a cunoscut ispitele şi atacurile diavolilor, care îl pizmuiau pentru starea duhovnicească înaltă la care a ajuns. Diavolii i se arătau de multe ori pentru a-i pricinui confuzie şi a-i face rău, însă omul lui Dumnezeu îi înfrunta, cu puterea Duhului Sfânt, cu adâncă smerenie şi înţelepciune duhovnicească.

Stareţul era conştient de ceea ce este Biserica. Adică era conştient că ea este comuniunea cu sfinţii întru Hristos. El a văzut pe îngerul care i-a adus hrană, l-a văzut pe îngerul său păzitor care îl slujea atunci când avea nevoie. A văzut sfinţi, cum ar fi Sfinţii Trei Ierarhi, Sfânta Ecaterina, Sfântul Ioan Teologul, ceata Cuvioşilor Părinţi, Sfântul Isaac Sirul, Sfânta Eufimia, Sfântul Pantelimon, Sfântul Luchilian, Sfântul Arsenie şi alţii. Odată, i s-a arătat un sfânt în lumină, iar când l-a întrebat, acela i-a răspuns că este Sfântul Vlasie din Sclavena. Altă dată s-a învrednicit de o cercetare a Maicii Domnului în timpul nopţii. Apoi a văzut-o pe Maica Domnului îmbrăcată în alb. În repetate rânduri a primit afecţiunea ei maternă, a vorbit cu ea şi a primit hrană din

preacuratele ei mâini. Pe Maica Domnului o avea drept mamă, iar pe Sfânta Eufimia soră.

Odată a trăit în chip simțit harul lui Dumnezeu. Acesta l-a întărit și l-a sprijinit duhovnicește timp de zece ani. Se nevoia cu rugăciunea inimii și adeseori mintea lui era răpită în contemplație. A văzut lumina necreată, care, așa cum spunea el, era „mai puternică decât lumina soarelui. Acesta își pierdea strălucirea în fața ei. Vedeam soarele, iar lumina lui mi se părea palidă, lipsită de strălucire, așa cum este lumina atunci când este lună plină. Am văzut mult timp acea lumină. După aceea, când ea a dispărut și harul s-a micșorat, atunci nu am mai simțit nici o mângâiere sau bucurie". Atât de înaltă a fost acea trăire binecuvântată, încât atunci când a luat sfârșit și a trebuit să mănânce, să bea sau să facă lucru de mână, se simțea ca „un animal". S-a învrednicit să-L vadă și pe Hristos Însuși, încă de la vârsta de cincisprezece ani. Despre o altă experiență dumnezeiască povestește el însuși: „Deodată peretele chiliei mele a dispărut și L-am văzut pe Hristos în lumină, la o distanță de vreo șase metri". A simțit Sfânta Împărtășanie ca Trup al lui Hristos.

Starețul Paisie avea toate însușirile proorocilor și ale marilor bărbați cuvioși. Pe toate le vedea curat. A văzut sufletul bătrânului Filaret românul în clipa în care urca la cer ca „un copilaș de doisprezece ani, într-o lumină cerească".

În toată viața sa, el a trăit toată dogmatica Bisericii (teologia, hristologia, eclesiologia, demonologia, eshatologia).

Tradiția ortodoxă isihastă despre curăție, luminare și îndumnezeire este fundamentul dogmelor Bisericii Ortodoxe, de vreme ce prin lucrarea curăți-

toare a lui Dumnezeu omul se curățește de puterile demonice, prin lucrarea luminătoare dobândește pomenirea neîncetată a Lui, iar prin lucrarea de îndumnezeire are o comuniune personală cu El, cu Maica Domnului și cu sfinții, trăiește Biserica ca Trup al lui Hristos și ca pe o comuniune îndumnezeitoare. Așadar, unul ca acesta devine dascăl al Bisericii, expresia vie a teologiei lucrătoare.

Numai așa se explică învățăturile insuflate de Dumnezeu ale Starețului și harisma deosebirii duhurilor, prin care distingea dumnezeiescul de diavolesc, lucru pe care îl cere adevărata teologie. Vindeca bolile sufletești și trupești ale oamenilor, făcea minuni multe și mari și, povățuit fiind de Duhul Sfânt, pricinuia schimbări duhovnicești în cei cu care vorbea.

Pururea pomenitul Stareț a făcut, pentru dragostea lui Hristos, o asceză mare, jertfe peste măsura firii omenești. Și de aceea Dumnezeu l-a umplut de bogatele Sale daruri, căci el răsplătește din belșug pe fiii Săi mărinimoși.

Starețul și-a curățat partea rațională a sufletului său, pentru care a primit de la Duhul Sfânt înțelepciunea și cunoașterea rațiunilor lucrurilor. Pentru aceasta cuvântul său atrăgea pe cei care îl ascultau. De asemenea, el trăia cele viitoare și ascunse, pentru care a primit darul credinței lucrătoare în Dumnezeu și și-a sporit iubirea pentru aproapele, jertfindu-se zilnic pentru întreaga familie a lui Adam. Pentru aceasta a primit darul tămăduirilor.

Și, fiindcă în cartea aceasta pe care o comentăm se consemnează diferite fapte minunate ale Starețului Paisie, trebuie să subliniem faptul că toate cele săvârșite de el erau consecințe firești ale darului Sfântului Duh, care i s-a dat pe măsura harismei

iubirii aproapelui. Marea lui dragoste față de cei vii și de cei morți, care se manifesta prin rugăciunea neîncetată și prin slujirea jertfelnică și chiar mucenicească, a fost transformată de către Duhul Sfânt în darul facerii de minuni.

Văzător, cuvios, mucenic

Pe proorocii Vechiului Testament poporul îi numea văzători, așa cum l-a numit pe proorocul Samuil, deoarece aveau ochi duhovnicești cu care vedeau bolile sufletești ale oamenilor, aveau o neîncetată comuniune cu Dumnezeu, vedeau viitoarea întrupare a Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu. Un astfel de „văzător" a fost, așa cum l-am cunoscut personal, și Starețul Paisie.

Biografia sa duhovnicească ne aduce aminte de marii asceți ai Bisericii primare. Trupul său neputincios a rezistat la o astfel de asceză pentru că a primit har de la Dumnezeu. A făcut mari „nebunii" duhovnicești pentru dragostea lui Hristos, nevoindu-se mai presus de putere, cu priveghere, post, metanii, mers pe jos, zăvorâre în peșteri, ședere în scorburi de stejar, coborâre în prăpăstii pentru liniștire, lipsă, liniștire deplină, rugăciune îndurerată pentru toată lumea, iubirea aproapelui, întâlnire cu urșii și purtarea politicoasă cu ei, netemere de lucrurile care pricinuiesc frică. În pustiul Sinaiului nu purta încălțăminte și de aceea „i se tăiaseră călcâiele și curgea sânge". Uneori se purta ca un nebun pentru Hristos, iar alteori ca un dascăl înțelept. Unele fapte mucenicești mi le-a povestit el însuși, ca de pildă cum a înfruntat ispita „aprinderii trupești" la Sfânta Mănăstire Stomio din Konița. Mi-a arătat chiar și cicatricele de la rănile pe care și le făcuse la picior, care dau mărturie despre aceasta.

În ciuda marii lui nevoințe, a supunerii sinelui la astfel de „nebunii" pentru Hristos, era tot numai inimă, răspândea mângâiere și compătimire pentru cei îndurerați, adesea îi înveselea pe ceilalți prin umorul său caracteristic, avea o inimă plină de gingășie și sensibilitate, era o neîncetată însorire duhovnicească, un amurg lin de toamnă. Însă, atunci când o cereau nevoile pastorale, era aspru, dar asprimea o unea cu inima de mamă.

În general, acest Stareț binecuvântat „s-a topit pe sine în asceză și a odihnit duhovnicește pe tot omul. Suferea el însuși pentru durerea și păcatele oamenilor, dar, în același timp, le transmitea bucurie și mângâiere. Se lupta cu diavolii, vorbea cu sfinții, se întreținea cu animalele sălbatice și îi ajuta duhovnicește pe oameni".

Așa cum viața sa a fost minunată, la fel de minunată a fost și adormirea sa, cea cuvioasă și mucenicească. Deosebit de folositoare este și convorbirea cu medicul său, ce a avut loc cu șapte zile înainte de adormirea sa. Când medicul i-a spus: „Gheronda, dar ficatul sfinției voastre s-a umflat și vă doare pentru că a făcut o metastază înfricoșătoare", el a zâmbit și i-a spus: „Dar acesta este mândria mea. Nu te mâhni! Acesta m-a ținut până la șaptezeci de ani și tot acesta mă trimite acum, cât se poate de repede, acolo unde trebuie să merg. Nu te mâhni pentru aceasta, sunt foarte bine". Această înfruntare arată că Starețul depășise frica morții.

Spre sfârșitul vieții sale „voia să fie singur, să se roage nerăspândit și să se pregătească mai bine pentru plecarea sa". În ultima noapte a trăit experiența mucenicilor. În durerile sale o chema pe Maica Domnului spunând: „Măicuța mea cea dulce!" Timp

de două ore şi-a pierdut cunoştinţa, iar când şi-a revenit, a spus cu o voce stinsă: „Mucenicie, adevărată mucenicie...". Apoi a adormit în pace.

Deosebit de semnificativ este „Testamentul duhovnicesc al Stareţului", (pagina 682 a cărţii „*Viaţa Cuviosului Paisie Aghioritul*"), care a fost aflat după moartea sa în Chilia „Panaguda" şi care arată maturitatea sa duhovnicească şi teologică. În acest mic text autograf se vede prihănirea sa de sine, atunci când compară propria persoană cu înălţimea vieţii duhovniceşti, cu petrecerea cea din ceruri, pe care s-a învrednicit să o trăiască şi să o vadă. De aceea a scris despre ea cu adâncă smerenie. Simplitatea cuvântului său dezvăluie maturitatea sa duhovnicească.

Datorită legăturii strânse pe care am avut-o cu pururea pomenitul Stareţ, mi s-a format convingerea că el a îmbinat întru sine harismele proorocilor Vechiului Testament cu cele ale bărbaţilor sfinţi ai Noului Testament.

Dintre drepţii Vechiului Testament, Stareţul Paisie îşi amintea de Proorocul Ilie, ca unul ce era deopotrivă în asceză, în comuniunea vie cu Dumnezeu, în petrecerea în peşteră şi în hrana pe care o primea de la corb, în rugăciunea purtătoare de foc unită cu încovoierea trupului, în râvna sa pentru Dumnezeu şi dragostea pentru popor, născute din dorinţa de a-l întoarce la credinţa în Dumnezeul cel adevărat. Într-adevăr, multe evenimente din viaţa pururea pomenitului Stareţ Paisie sunt asemănătoare cu cele trăite de Proorocul Ilie.

Dintre Sfinţii Bisericii noastre, Stareţul îmi aminteşte de doi mari asceţi. De Avva Pimen, cu care se asemăna în asceza şi dragostea sa faţă de oameni şi de Sfântul Cosma Etolianul în simplitatea, minunile

şi slujirea sa apostolică plină de lepădare de sine. Dar şi evlavia poporului arătată Părintelui Paisie este aceeaşi cu cea pe care oamenii o aveau faţă de Avva Pimen şi de Sfântul Cosma Etolianul.

L-am cunoscut pe Stareţ ca „văzător", cuvios şi mucenic şi de aceea dăm mărturie pentru sfinţenia lui.

Părintele Paisie este una dintre personalităţile cele pe care le-am întâlnit în calea căutării unei vieţi duhovniceşti autentice, după dezamăgirea pe care mi-au pricinuit-o studiile teologice raţionaliste. Iar aceste binecuvântate personalităţi mi-au pricinuit un simţământ deosebit.

Simt o profundă recunoştinţă faţă de Dumnezeu pentru faptul că m-a învrednicit să întâlnesc acest chip cuvios. Pe pururea pomenitul Stareţ Paisie l-am ascultat vorbind şi învăţând cele mai adânci taine ale vieţii duhovniceşti, l-am simţit ca pe o adevărată teologie vie, m-am rugat împreună cu el în timpul privegherilor îndelungate, l-am ascultat cum cânta, am mers împreună cu el ore întregi de la Mănăstirea Simonos Petras până la Chilia sa Panaguda de lângă Careia, am dormit sau mai degrabă am privegheat la chilia sa, unde l-am auzit rugându-se toată noaptea, m-a ajutat în momentele critice ale vieţii mele, m-a aşteptat cu dragoste pe un deal departe de chilia sa şi mi-a arătat cărarea ca să merg acolo unde se afla el, şi nu la chilia sa spre care mă îndreptam, şi multe altele.

Stareţul Paisie trăia în Biserica Biruitoare încă din viaţa aceasta, iar acum se desfătează de ea mult mai mult. Simt nevoia să-i cer mijlocirile pentru slujirea mea pastorală şi mântuirea sufletului meu, deoarece are multă îndrăzneală la Dumnezeu. Aş putea să repet ceea ce a spus un oarecare monah despre

sfântul său Stareț în ziua înmormântării lui: „Nu mă mâhnesc pentru adormirea lui, ci mă bucur pentru că în Împărăția lui Dumnezeu astăzi s-a numărat un om pe care l-am cunoscut și care m-a iubit mult, un om al meu". Și noi ne bucurăm pentru că oamenii care ne-au iubit cu adevărat și au odihnit duhul nostru, „oamenii noștri", cum ar fi Părintele Paisie, Părintele Efrem, Părintele Sofronie, episcopul Calinic al Edesei și alții sunt mădularele Bisericii celor întâi născuți în ceruri.

Trebuie să citim cu atenție cartea *„Viața Cuviosului Paisie Aghioritul"*, pentru a dobândi o simțire curată a vieții duhovnicești, să înțelegem în ce constă mărimea de suflet și vioiciunea de care era insuflat Starețul Paisie, să vedem exact ce înseamnă Biserica Ortodoxă, cum devine cineva mădular al Bisericii, ce este în realitate curățirea de patimi, iluminarea și îndumnezeirea, astfel încât să ne vindecăm de boala contemporană incurabilă a babiloniei teologice și a confuziei cuvântului teologic.

Cu pururea pomenitul Părinte Paisie am păstrat o legătură îndelungată. Multe din cuvintele lui nu mi le pot aminti în amănunt, însă mi-a rămas în memorie marea lui personalitate. Înlăuntrul meu s-a format icoana unui cuvios ascet din secolul al IV-lea. Nu am încercat să memorez fraze de-ale lui, pentru că mi-a rămas înlăuntrul inimii întreaga lui existență. De aceea, pentru mine, Părintele Paisie este un sfânt, dincolo de toate cele pe care le-a făcut și le-a spus.

De multe ori, atunci când îl întâlneam, îmi era de ajuns să-l privesc, să-l simt și să-l las să se exprime liber. Nu făceam însemnări, deoarece îl consideram o carte deschisă, care încet-încet intra în inima mea. Era o carte fără multe cuvinte, fără însemnări. Acesta

este sentimentul pe care îl am până astăzi. Am cunoscut un om binecuvântat, un om harismatic, un om al lui Dumnezeu. Am simțit ce înseamnă calitatea vieții duhovnicești, care se manifestă ca lucrare și legătură duhovnicească.

La privegherea sărbătorii Sfinților Apostoli Petru și Pavel s-a săvârșit tunderea unui monah. L-am văzut pe Părintele Paisie șezând cu smerenie și evlavie în strană și rugându-se toată noaptea. Îmi va rămâne neuitată clipa când l-am chemat să cânte psalmul: *„Mărturisiți-vă Domnului..."* (*Ps.* 135). Încă mai răsună în urechile mele psalmodia pe glasul patru, așa cum se cânta în Farasa, cântată de vocea sa subțire și plină de umilință, o voce care nu ieșea din gura sa, ci din inimă. În acel timp, în Biserica Sfintei Mănăstiri stăpânea o desăvârșită liniște și o atmosferă plină de umilință.

Odată l-am vizitat la Chilia Sfintei Cruci și l-am găsit pregătindu-se de plecare. Voia să meargă la o priveghere la Mănăstirea Stavronikita. M-a luat împreună cu el, iar pe drum am discutat despre diferite subiecte referitoare la viața duhovnicească. La un moment dat, l-am întrebat despre legătura ce există între Dumnezeu și creație. După ce mi-a spus câteva lucruri, s-a apropiat de o plantă, a apucat cu gingășie cu mâna sa o frunză verde și, aplecându-se, a sărutat-o. Apoi mi-a spus:

– Noi sărutăm rasa Sfântului Nectarie, care a aparținut Sfântului și a luat putere de la el. Însă cu mult mai mult trebuie să sărutăm frunzulițele și creația, care are înăuntrul ei puterea lui Dumnezeu.

Într-un mod simplu mi-a arătat teologia „rațiunilor ființelor", a puterii lui Dumnezeu creatoare și dătătoare de viață, care există în toată creația.

Odată, când l-am întrebat cum trebuie să trăim în Biserică, mi-a răspuns cu simplitate:

– Să-i simțim pe sfinți și pe îngeri alături de noi.

Apoi a adăugat:

– De multe ori îl văd alături de mine pe îngerul meu păzitor și îl sărut.

Părintele Paisie îl cinstea mult pe starețul meu, mitropolitul Calinic al Edesei. Într-una din vizitele mele la Panaguda, i-am spus Starețului despre clevetirile care au fost scrise împotriva mitropolitului. Atunci am văzut cum au început să-i curgă lacrimi din ochi. Apoi mi-a spus:

– Toți cei care sunt nedreptățiți sunt foarte iubiți de Dumnezeu. Aceștia sunt copiii Lui. Însă vai de oamenii duhovnicești care nu-i iau partea și nu îl susțin. Vor da seama de aceasta în ziua Judecății.

El îi iubea mult pe cei care erau clevetiți și nedreptățiți, dar sufereau nedreptatea.

Odată l-am vizitat pe Părintele Paisie împreună cu un student la Teologie, care se afla la o vârstă critică. Când l-a întrebat despre studiile lui, studentul i-a răspuns cu nepăsare despre o lucrare legată de creația omului. La un moment dat i-a spus Părintelui Paisie:

– Odată, Dumnezeu, neavând ce face, i-a creat pe Adam și pe Eva, ca să-I treacă timpul.

Atunci am văzut pe Părintele Paisie cum a ridicat fulgerător mâna și i-a dat aceluia o palmă puternică. Studentul s-a pierdut, a făcut ochii mari și nu-i venea să creadă. Apoi a început să plângă cu suspine ca un copil mic. Părintele Paisie l-a privit, dar nu a spus nimic, ci l-a lăsat să plângă. După o vreme l-a întrebat:

– Binecuvântatule, ce sunt cele pe care le-ai spus? Vino cu mine!

Atunci l-a luat de mână, ca mama pe copilul mic, l-a dus la chiuvetă și i-a spus:

– Spală-ți fața!

Apoi i-a dat un prosop ca să se șteargă pe față, după care a început cu gingășie și multă dragoste să-i arate greșeala și să-i spună că nu trebuie să vorbim necuviincios despre Dumnezeu și despre lucrarea Sa. I-a scris chiar și o dedicație plină de har pe o carte și i-a dat-o. Este de prisos să mai spun că eu am urmărit această scenă fără glas și plin de uimire.

Atunci când îl vizitam pe Stareț, după sfaturile pe care mi le dădea, referitoare la viața mea personală, îl întrebam și despre unele probleme pe care le înfruntam cu fiii mei duhovnicești. I-am spus despre un copil care era foarte zburdalnic și încăpățânat și l-am rugat să mă sfătuiască cum să mă port cu el. Iar el mi-a dat un răspuns care m-a dezarmat:

– Să faci ceea ce face cărăușul cu catârul! Să ții bine frâiele și să stai departe ca să nu te lovească cu piciorul!

Atunci când îmi amintesc de acest chip sfințit, mă emoționez, lăcrimez și mă rog.

Să avem parte de binecuvântarea sa!

Mărturia Î.P.S. Nicolae, Mitropolitul Fthiotidei

Pe fericitul monah Paisie l-am cunoscut în decembrie 1972, când, împreună cu mitropolitul Halkidei, Nicolae, am vizitat Sfânta Mănăstire Stavronikita, unde fusesem chemat de către egumenul ei, părintele Vasile, ca să particip la sărbătoarea Sfântului Nicolae,

hramul mănăstirii. Mitropolitul Nicolae păstra strânse legături duhovnicești cu Părintele Paisie. De la acela își procura iconițe de lemn cu Maica Domnului, pe care le dădea de binecuvântare celor care veneau la el. Despre sfântul său stareț, ieromonahul rus Tihon, a scris o cărticică cu titlul *„Ieromonahul Tihon. O floare din Grădina Maicii Domnului"*, sub pseudonimul H. Filoatonitul. Părintele Paisie îl cinstea mult pe sfântul mitropolit Nicolae. După moartea sa prematură, Starețul a spus:

– Cerul mai are încă un sfânt în sânurile sale.

A doua mea vizită în Sfântul Munte a fost pentru mine o mare binecuvântare a lui Dumnezeu. Și aceasta din două pricini. Mai întâi, pentru că fusesem de curând tuns în monahism, iar în al doilea rând, pentru că l-am cunoscut îndeaproape pe Starețul Paisie, despre care mitropolitul Nicolae îmi povestise multe.

În Biserică se săvârșea privegherea de toată noaptea. Părinții care cântau cu vocile lor plăcute creau o atmosferă cerească. Stăteam într-o strană în partea stângă a intrării în naos și participam la rugăciune cu multă umilință. La cântarea a noua, când părinții cântau alternativ și ritmic canoanele Maicii Domnului, am observat că monahul din stânga mea, care stătea în picioare, plângea cu lacrimi și suspine. Aceasta m-a mișcat mult și mi-a făcut o deosebită impresie. După puțin, m-am întors discret și am întrebat pe un monah tânăr, ce stătea în dreapta mea, cine era acel monah. El avea capul atât de plecat și fesul atât de lăsat pe ochi, încât nu i se vedea decât barba mică.

– Nu-l cunoașteți? m-a întrebat monahul. Este Starețul Paisie.

Atunci am simțit un fior, dar și multă bucurie pentru că Dumnezeu mă adusese atât de aproape de acest monah sfânt.

După priveghere, când trebuia să intru la masă, eu, fiindcă eram tânăr, am rămas la urmă. În fața mea era Părintele Paisie, care cu nici un chip nu a vrut să intre înaintea mea. Acolo am schimbat două cuvinte cu el și atunci i-am văzut fața, i-am auzit plăcuta sa voce și am încercat să-i sărut mâna. De atunci, Părintele Paisie a devenit pentru mine omul cel mai drag și monahul cel mai iubit din Sfântul Munte. Ori de câte ori vizitam Sfântul Munte, Coliba sa era primul meu loc de închinare. Am trimis mulți oameni să îi ceară sfatul. În momentele grele ale vieții mele preoțești îi ceream ajutorul și sfaturile sale. Tot ceea ce mi-a spus am împlinit întocmai și am aflat odihnă. Toți cei pe care i-am luat cu mine ca să-l cunoască povestesc mereu cum i-a ajutat și i-a iubit. Într-adevăr, era un mare părinte și povățuitor, care, cu iluminarea Sfântului Duh, spunea și săvârșea cele necesare pentru mângâierea și mântuirea oamenilor. Nu se smerea numai în cuvinte, ci era cu adevărat smerit. Nu-i plăcea să fie cunoscut, ci dorea să-L facă arătat pe Dumnezeu în inima fiecăruia, astfel încât numai pe Acela să-L cunoască ca mântuitor și binefăcător. Cele care se petreceau în viața sa, faptele minunate și mai presus de fire, nu îl impresionau deloc, ci le considera ca o consecință firească a vieții în Dumnezeu, pe care se străduia să o trăiască. Și atunci când prezicea sau făcea minuni sau trăia descoperiri cerești, nu se considera pe sine vrednic de astfel de lucruri minunate, ci le atribuia deosebitei bunăvoințe și purtări de grijă a lui Dumnezeu, Care voia să-i descopere prezența Sa, pentru a-l păzi de alunecările în patimile lumești. Această simplitate a sa, următoare a lui Hristos, l-a făcut accesibil și celui mai păcătos și celui mai neinstruit și celui mai puțin

civilizat. În unul din pelerinajele mele, Starețul m-a primit cu multă dragoste și îmi mulțumea mereu, fără ca să știu de ce. La plecare, l-am întrebat:

– Gheronda, de ce îmi adresați aceste mulțumiri? Sfinția Voastră nu primiți nici daruri, nici alimente, nici bani. Atunci pentru ce îmi mulțumiți?

– Îți mulțumesc pentru acel copil pe care mi l-ai trimis, mi-a răspuns el.

Într-adevăr, îi trimisesem un tânăr care era foarte încurcat, iar el îl izbăvise. Cu toate acestea, îmi mulțumea pentru binele pe care l-a făcut și tânărului și mie. Pentru pururea pomenitul Stareț se adeverește cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, care spune: *„În porturi farurile sunt așezate la înălțime ca să fie văzute de departe de cei care călătoresc și să fie atrași toți spre liniștea lor (porturilor), ca să nu naufragieze și să nu rămână în întuneric cei care privesc la ele"*.

Ajutorul pe care Starețul l-a dat tineretului este foarte mare. L-a sprijinit pe tinerii care se primejduiau și pe mulți i-a întărit în viața duhovnicească. În scopul de a-i folosi pe studenții Internatului Teologic din Atena, al cărui director eram pe atunci, am organizat, în octombrie 1988, un pelerinaj în Sfântul Munte. De îndată ce am ajuns în Careia, prima noastră vizită am făcut-o la Părintele Paisie. Îmi aduc aminte cât de mult s-a bucurat când ne-a văzut. „Măi copii, ce bucurie mi-ați făcut!" repeta bucuros, în timp ce studenții treceau pe rând și îi sărutau mâna. Ne-am așezat cu toții în curte, iar el a început să ne vorbească despre Asia Mică, despre sfinții din patria sa, Capadocia și despre slăvita istorie a grecilor din locurile de neuitat de acolo. Pe la jumătatea povestirii lui, s-a auzit zgomot de pași. Erau doi studenți care întârziaseră în Careia pentru a telefona și de

aceea alergau să ajungă mai repede la chilia Starețului. De îndată ce au intrat în curte, Părintele Paisie a întrerupt povestirea și, adresându-se tuturor, a spus:

– Vineri, și să mănânci pește?! Dacă aș fi fost eu acela, aș fi aruncat tigaia pe fereastră.

Pentru cei mai mulți, această intervenție a sa a fost inexplicabilă, însă pentru cei doi studenți, precum se va arăta, foarte mustrătoare și moralizatoare.

După ce am terminat, am luat binecuvântare de la Stareț și am apucat pe cărarea ce ducea spre Careia. Puțin mai departe de chilia Părintelui Paisie, cei doi studenți mă așteptau și și-au exprimat supărarea pentru jignirea pe care le-aș fi pricinuit-o eu. Atunci mi-am dat seama că pentru ei au fost adresate cuvintele Starețului. Eu nici nu știam că cei doi studenți mâncaseră vineri seara, în Uranopolis, pește prăjit. Atunci când le-am explicat că eu nu știu nimic și că nimeni nu i-a spus Părintelui Paisie despre aceasta, s-au cutremurat și au crezut în sfințenia monahului străvăzător. Faptul acesta a contribuit la crearea unor legături duhovnicești între mulți dintre acei copii și Părintele Paisie, care este într-adevăr omul lui Dumnezeu înzestrat cu darurile Duhului Sfânt.

Aș fi putut să vă scriu multe despre Sfântul Stareț Paisie, despre faptele minunate săvârșite de el, pe care le-am trăit eu însumi, precum și alți mulți oameni, prieteni și fii duhovnicești de-ai mei. Părintele Paisie a ajuns la înalte măsuri de desăvârșire și este unul din sfinții contemporani ai Bisericii noastre, care, într-o vreme foarte grea, a slăvit numele lui Dumnezeu și a slujit Biserica Sa. Eu personal îl chem în rugăciunile mele ca pe un sfânt și cred mult în mijlocirea sa.

Atunci când, după adormirea sa, i-am dedicat o emisiune specială la Postul de Radio al Bisericii, care pe atunci era sub conducerea mea, am constatat că deja conştiinţa sobornicească a plinătăţii Bisericii îl cinsteşte ca sfânt pe Părintele Paisie. Iar această cinstire vine din toate straturile societăţii şi este unul din elementele de bază care contribuie la începerea formalităţilor canonice pentru trecerea în rândul sfinţilor a Cuviosului Părintelui nostru Paisie Aghioritul.

Mărturia Î.P.S. Atanasie, Mitropolit de Limasol

Dintru început vreau să spun că, deoarece niciodată nu m-am gândit că va veni clipa când va trebui să povestesc viaţa Părintelui Paisie şi fiindcă el însuşi niciodată nu şi-a povestit viaţa în întregime, vor exista unele lipsuri în date şi în istorisirea faptelor. Eu însă, din recunoştinţă pentru Stareţ, mărturisesc despre viaţa sa cuvioasă, despre prezenţa sa în Biserica noastră şi în întreaga Ortodoxie. Iar această mărturie a mea se întemeiază pe faptele pe care le-am văzut la el în timpul şederii mele în Sfântul Munte, precum şi pe cele pe care mi le-au povestit oameni vrednici de credinţă. Acestea voi încerca să le povestesc, însă am simţământul că a povesti cineva despre viaţa bărbaţilor sfinţi este o lucrare foarte grea. Este într-adevăr foarte greu, deoarece Stareţul a fost cu adevărat un om sfânt, iar noi nu suntem nimic şi foarte puţine lucruri am înţeles de la el. Dar să ne rugăm să ne ajute Dumnezeu să redăm eveni-

mentele aşa cum le-am văzut, iar creştinii care le aud să le aprecieze potrivit dispoziţiei lor sufleteşti.

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut în septembrie 1976. Pentru prima oară eram în Sfântul Munte şi, împreună cu alţi studenţi, l-am vizitat pe Stareţ, care se afla la Chilia Cinstitei Cruci de lângă Sfânta Mănăstire Stavronikita. Eu acolo l-am cunoscut. Pot spune că am mers numai din curiozitate să-l vedem pe Stareţ, despre care auzisem atâtea lucruri. Ne-a primit cu multă dragoste şi mărturisesc că prima întâlnire cu el, la început, m-a dezamăgit puţin, deoarece nu ştiam tainele acestor oameni duhovniceşti. Când am văzut că ne-a primit cu atâta simplitate, ne-a servit cu diferite dulciuri şi a început să spună glume, râzând în acelaşi timp, am început să mă îndoiesc că acest om era atât de sfânt, precum se spunea. Şi aceasta, deoarece credeam că sfinţii trebuie să fie tăcuţi şi posomorâţi. Până atunci trăisem cu această impresie. Dar, în continuare, realitatea ne-a demonstrat contrariul, deoarece Stareţul a început să vorbească despre lucruri nemaiauzite până atunci de noi, întemeiat fiind pe experienţa lui personală.

Primul fapt minunat, pe care îl mărturisesc cu toată sinceritatea, a fost următorul: când am ieşit să ne luăm rămas bun de la el şi i-am sărutat mâna, s-a petrecut într-adevăr o minune a lui Dumnezeu. Toată atmosfera din jur era plină de o mireasmă nespusă. Stareţul şi-a dat seama de aceasta şi ne-a îndemnat să plecăm repede, iar el s-a îndreptat spre chilie. Noi, cei trei tineri care îl vizitasem, fără să ne dăm seama de ceea ce se întâmplă, am plecat în grabă spre Careia, având în inimi o nespusă bucurie pe care nu ne-o puteam explica. Nici de ce alergam nu ne dădeam seama, nici de ce toate din jurul nos-

tru, munții, aerul, pietrele răspândeau mireasmă plăcută. Acesta este faptul cutremurător pe care l-am trăit atunci când l-am întâlnit pentru prima oară pe Părintele Paisie.

Copilăria sa a petrecut-o la Konița. Odată ne-a povestit că, atunci când era de vreo cincisprezece ani, obișnuia să se retragă în pădure, unde își făcuse o colibă din lemne și crengi – o mică sihăstrie – unde se ruga cu lacrimi. Simțea dulceața harului și de aceea dorea să rămână singur și să se roage lui Hristos. Odată, în timp ce se ruga, i s-a arătat Hristos, nu în somn, ci aievea, ținând în mână Evanghelia deschisă și vorbindu-i totodată. Iar cele spuse de Domnul erau scrise și în Evanghelie. Și i-a spus: „Arsenie, Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Cel ce crede în Mine, deși va muri, viu va fi". Această experiență a arătării lui Hristos a fost, după câte știu, prima dintre descoperirile mai presus de fire avute de micul Arsenie și a fost hotărâtoare pentru alegerea căii monahale.

Starețul evita cu sârguință vâlva făcută în jurul numelui său și pot spune că singurele dăți când devenea aspru, atât de aspru încât te cutremurai, era atunci când cineva vorbea despre el, își aducea aminte sau spunea despre lucrurile minunate legate de persoana sa.

În 1976, când am mers la el, i-am spus:

– Gheronda, aveți o faimă mare în lume. Oamenii au o părere bună despre Sfinția Voastră.

Atunci, Starețul, râzând, mi-a dat un răspuns înțelept și împodobit cu glume, așa cum făcea de obicei:

– În drum spre chilia mea ai trecut pe lângă groapa de gunoi?

– Am trecut... i-am răspuns.

– Acolo sunt o grămadă de cutii de conserve goale,

care strălucesc când este soare. Tot astfel pătimesc și oamenii. Văd cum strălucește o cutie de conservă, așa cum sunt eu, și cred că este aur. Dar când mergi mai aproape, fiul meu, vezi că este o cutie de conservă goală.

Și spunea aceasta făcând haz de persoana sa. Dar atunci când vorbea serios, de multe ori îmi spunea cu mâhnire:

– Părinte, vrăjmașul meu cel mai mare este numele meu. Vai de omul și de monahul acela care dobândește un nume mare. Deoarece, după aceea, nu mai are liniște, iar oamenii încep să spună diferite lucruri, care de multe ori nu sunt reale, creându-se astfel o contradicție.

Sute de oameni vizitau chilia sa. De îndată ce autobuzul ajungea la Careia, toți coborau și se îndreptau spre Părintele Paisie. Puteai vedea o coloană de oameni mergând acolo. El era prima țintă, primul popas al pelerinajului lor. Uneori, când se întâmpla să fiu și eu cu el și nu deschidea, mă miram. Dar apoi îmi spunea:

– Auzi, vom face rugăciune și dacă Dumnezeu ne va vesti, vom deschide.

Pentru el, lucrarea cea mai înaltă era rugăciunea. Numai după aceea se dăruia pe sine lumii. Cu toată suferința și reaua sa pătimire, era un om fără trup. Un om care nu știa ce înseamnă nici somnul, nici odihna. Era totdeauna binevoitor, iar inima sa plină de dragoste era gata oricând să primească durerea oamenilor. Îmi aduc aminte că în 1981, de praznicul Nașterii Domnului, am mers la el după priveghere. Acolo am discutat, iar el mi-a explicat cât de mare este dragostea lui Dumnezeu. Ea se sălășluiește în om ca un foc. La un moment dat mi-a spus:

– Cu câțiva ani în urmă, atât de mult ardea înlăuntrul meu această dragoste, încât oasele mi se topeau ca lumânările. Altă dată, în timp ce mergeam, s-a revărsat asupra mea atâta har, încât am căzut în genunchi și nu mă mai puteam ridica. Mă temeam să nu mă vadă cineva și să mă întrebe ce am pățit.

După opt ani, această mare dragoste s-a preschimbat – desigur, fără să-l părăsească – într-o mare durere pentru lume. Se pare că de atunci Starețul, devenind sălaș al lui Dumnezeu, s-a dăruit pe sine oamenilor îndurerați.

Pe Părintele Paisie îl cercetau oameni din toate păturile sociale: eruditi și neînvățați, episcopi și profesori, precum și oameni de alte religii, într-un cuvânt, tot felul de oameni.

În general, locurile în care se retrăgea erau lipsite de mângâiere. Chilia Cinstitei Cruci era atât de îndepărtată, încât îmi aduc aminte că, de jur împrejur, cât vedeam cu ochii, nu se vedea nici o altă chilie. Când stăteam peste noapte la el, îmi spunea:

– Dacă vei auzi zgomote noaptea, să nu te temi! Sunt mistreți și șacali pe aici.

Este cunoscut faptul că în toată viața sa Starețul a trecut prin multe boli. Îmi aduc aminte că, atunci când avea dureri de cap puternice, își punea comprese pe frunte pentru a-și alina durerile. Câteodată, atunci când ne îmbolnăveam și noi, ne spunea:

– Ascultă, părinte, pe mine boala m-a folosit mai mult decât sănătatea.

Iar el, în ciuda bolilor sale, niciodată nu și-a trecut cu vederea îndatoririle duhovnicești. Se nevoia până la epuizare. Îmi aduc aminte că la mănăstire am avut priveghere la praznicul Nașterii Domnului, care a durat vreo zece ore. Starețul a avut toată ziua

lume și nu s-a odihnit deloc. La priveghere, toată noaptea a stat în picioare. Eu stăteam în strana de lângă el și așteptam să văd când se va așeza. Dar nu s-a așezat deloc pe toată durata privegherii. La un moment dat, mi-a spus:

– Nu te duci un pic mai încolo? Ce, ești polițist?

Și-a dat seama că stăteam lângă el ca să văd ce face.

Dragostea sa nu avea hotare, se revărsa cu îmbelșugare asupra fiecărui vizitator și mai ales asupra celor îndurerați și a tinerilor. Îmi aduc aminte foarte bine de un fapt pe care l-am trăit în 1982. La Părintele Paisie venise un tânăr atenian care era plin de neliniște, încurcat cu multe lucruri, deznădăjduit de viață și de mediul în care trăia, îmbrăcat în haine murdare. Tânărul a discutat cu Părintele Paisie, după care a plecat.

După vreo două-trei luni a venit din nou în Sfântul Munte și mi-a povestit plângând că, în Atena, după mai multe nereușite, l-a apucat melancolia, s-a urcat pe motocicletă cu scopul de a se sinucide. În timp ce alerga își spunea: „Nu există nimeni în lume care să mă iubească și să se intereseze de mine. Mai bine să mor, să termin cu viața aceasta". A ieșit din Atena și mergea cu toată viteza cu scopul de a-și pune capăt vieții. Deodată motocicleta s-a oprit brusc, fără să pățească nimic. În același timp, l-a văzut pe Părintele Paisie, care i-a spus:

– Oprește-te! Să nu faci lucrul acesta!

De îndată ce a văzut chipul Starețului, și-a adus aminte că numai el îl iubise cu adevărat și îi arătase dragostea sa. Părintele Paisie era un om care se manifesta fără rețineri. Atunci când mergeau la el copii cu probleme, le arăta multă dragoste, întocmai ca unor copii mici. Și astfel aceștia erau mângâiați. După

ce tânărul mi-a povestit cele întâmplate, m-am dus la Stareț și l-am întrebat:

– Este adevărat că s-a întâmplat lucrul acesta?

El însă mi-a răspuns:

– Nu știu. Ceea ce știu este că atunci când mă rog în chilia mea, de multe ori Duhul Sfânt mă duce în spitale, în casele oamenilor îndurerați, la oameni care sunt gata să se sinucidă. Eu nu fac nimic, ci numai mă rog și aprind lumânări.

Înăuntru chiliei sale ardeau neîncetat lumânări înaintea icoanelor. Era o chilie simplă, pustnicească, foarte săracă, cu icoane îngropate în perete și lumânări aprinse.

Odată, când s-a îmbolnăvit, la Sfânta Cruce, îl slujeam și intram adesea în chilia sa. Era o chilie foarte mică (2,50 x 2 m), iar în perete era o sobă care ardea mereu, deoarece Starețul suferea din pricina frigului. Într-un colț era patul din lemn, ca un sicriu, de jur împrejur cu icoane, iar pe el era o schimă mare rusească. În celălalt colț, jos, era un țol vechi, care, chipurile, era covorul său. Adeseori îmi spunea:

– Acest covor este persan. Mi l-a trimis cineva din Bagdad.

Era atât de vechi și rupt, încât abia se ținea. Acolo mai era și un scăunel, pe care stătea și se ruga și o scândură pe care o punea pe genunchi și scria. Într-o firidă erau niște coli de hârtie și vreo două creioane pentru scris.

Părintele Paisie era foarte sărac. Nu avea nimic. Mulți oameni îi lăsau bani. Îi ascundeau, ca să-i găsească după ce vor pleca. Dar el, atunci când găsea bani, îi împărțea imediat. Atât de sărac era, încât îmi amintesc că odată nici bani de pâine nu avea. Nu avea aragaz și nici un fel de obiect de bucătărie.

Avea numai vreo două cutii de conservă, în care făcea ceai sau fierbea orez, care era mâncarea lui obișnuită. Mai avea și o cratiță mică, pe care o folosea numai atunci când găzduia pe cineva, ceea ce se întâmpla foarte rar. Atunci, așa cum spunea el, mai arunca în mâncare și o lingură de linte ca prânzul să devină mai „bogat". Mânca din când în când și câte o roșie sau verdețuri, pe care le avea în grădina sa. Atunci când stăteam cu el, la două zile îmi spunea:

– Hai, du-te să mănânci la vreo mănăstire! După aceea să vii înapoi!

La chilie avea numai ceai și posmag. Nimic altceva. Pot spune că mâncarea pe care o mâncam noi la o masă lui îi ajungea pentru două săptămâni. Într-adevăr era un om fără trup, un înger pământesc și un om ceresc. Și nu numai că nu mânca aproape nimic, dar și dormea foarte puțin.

Ca monah, respecta cu acrivie rânduiala slujbelor zilnice, Vecernia, Pavecernița, Miezonoptica, Utrenia, Ceasurile. Mai târziu însă, pe cele mai multe le-a înlocuit cu Rugăciunea lui Iisus rostită cu metania. Priveghea în fiecare noapte. Se odihnea puțin după apusul soarelui și de foarte puține ori și dimineața, înainte de răsărit. Aceasta o vedeam la el atunci când stăteam câteva zile la Chilia sa.

Vă voi spune o experiență pe care am trăit-o eu însumi, deoarece este o mărturie despre sfințenia acestui om. În anul 1977 am mers și am rămas la el mai multe zile. Acolo am prins și praznicul Cinstitei Cruci. Pe 13 septembrie, în ajun, mi-a spus:

– În noaptea aceasta vom face priveghere, iar dimineață va veni un preot să săvârșească Sfânta Liturghie.

Pe atunci eu eram diacon. Într-adevăr, am rămas acolo și la orele patru după-amiază mi-a spus să fac

Vecernia cu Rugăciunea lui Iisus. Am făcut vreo oră și jumătate-două ore rugăciune. La orele șase m-a chemat, mi-a făcut un ceai, mi-a arătat cum să fac privegherea cu Rugăciunea, apoi mi-a spus că pe la orele 1.30 după miezul nopții mă va chema să citim rânduiala Sfintei Împărtășiri, după care vom continua până dimineața cu rugăciunea, până ce va veni preotul. Și, într-adevăr, m-am străduit să fac și eu ceea ce mi-a rânduit să fac.

Toată noaptea l-am auzit cum se ruga, umbla și suspina. A fost o experiență mișcătoare, pentru că în acea pustie eu mă temeam, dar Starețul era ca o coloană nemișcată care se ruga alături.

Am mers în biserică să citim rânduiala Sfintei Împărtășiri. Biserica era strâmtă și lungă și avea vreo cinci icoane în catapeteasmă și o strană. Starețul m-a așezat pe mine în strană, iar el stătea alături și astfel am început să citim rugăciunile. El spunea stihurile *„Slavă Ție, Dumnezeule, slavă Ție"*, iar la troparele Maicii Domnului spunea: *„Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-ne pe noi"*. De fiecare dată când spunea câte un stih, făcea o metanie până la pământ. Când a rostit cu duh de umilință *„Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-ne pe noi"*, înainte de troparul *„Marie, Maica lui Dumnezeu, care ești lăcaș bun al bunei miresme"*, deodată toate s-au schimbat și nu-mi puteam da seama ce se întâmplă. Dintr-odată toată chilia s-a luminat, iar ceva ca un aer subțire a intrat în bisericuță și candela de la icoana Maicii Domnului a început să se miște singură. La catapeteasmă erau cinci candele, dar numai aceasta se mișca continuu. Atunci m-am întors spre Stareț, care mi-a făcut semn să tac. Apoi s-a aplecat la pământ, iar eu am rămas în strană cu

lumânarea în mână, dar aceasta nu mai trebuia, deoarece toate erau scăldate într-o lumină îmbelșugată. Parcă s-a făcut ziuă dintr-odată. Am așteptat multă vreme, dar candela continua să se miște, lumina nu dispărea, iar Starețul nu spunea nimic. După vreo jumătate de oră am început să citesc singur, deoarece el nu vorbea și am ajuns până la rugăciunea a șaptea, a Sfântului Simeon Noul Teolog. În acel moment, lumina a dispărut la fel de lin cum a apărut, candela s-a oprit, iar eu am fost nevoit să aprind din nou lumânarea ca să pot citi în continuare.

Când am terminat de citit rânduiala Sfintei Împărtășiri, l-am întrebat:

– Gheronda, ce a fost asta?

– Care?

– Ceea ce s-a întâmplat în biserică. Candela de la icoana Maicii Domnului s-a mișcat și toată chilia s-a umplut de lumină.

– Ai mai văzut și altceva? m-a întrebat.

I-am răspuns că nu am văzut nimic altceva. Vreau să vă spun că în acea vreme mintea mea a rămas nelucrătoare și nu gândea nimic. Nu puteam să înțeleg nimic, ci numai priveam acele lucruri ca un spectator. Apoi Starețul mi-a spus:

– Măi, copilașule, mă întrebi ce a fost? Nu știi că Maica Domnului, aici în Sfântul Munte, merge pe la toate mănăstirile și chiliile să vadă ce facem? A trecut și pe aici, a văzut doi nerozi și a mișcat candela ca să ne înștiințeze că a trecut pe la noi.

Iar în timp ce spunea acestea, râdea. Apoi, după această întâmplare, tot în acea noapte mi-a povestit multe evenimente din viața lui – era foarte emoționat – și poate că aceasta a fost pricina pentru care, de atunci, m-am legat duhovnicește de el. Atunci mi-a destăinuit foarte multe lucruri despre el.

Pot spune cu toată convingerea că Părintele Paisie a fost un om care sprijinea întreaga lume cu rugăciunile sale. A fost un om asemenea marilor Părinţi ai Bisericii noastre.

Se poate vorbi despre Stareţul Paisie ore şi zile întregi. Minunile care s-au săvârşit cu rugăciunile sale sunt nenumărate. Vă voi spune ceva care s-a întâmplat de curând.

Un tată cu fiul său, un copil mic, umbla prin tot Sfântul Munte să-l găsească pe monahul care l-a izbăvit pe copilul său de la moarte. Într-o seară, copilul mergea cu bicicleta şi voind să întoarcă, a fost lovit de un camion. Dar, înainte de a cădea sub roţile camionului, a apărut înaintea lui un monah, care l-a apucat şi l-a aruncat pe trotuar. Şi astfel, copilul s-a izbăvit de la o moarte sigură. Copilul l-a văzut pe monah, dar nu ştia cine era. I-a spus tatălui său ce s-a întâmplat, iar acela l-a adus în Sfântul Munte şi se perindau pe la toate chiliile şi mănăstirile ca să afle cine a fost acel monah. Atunci când au ajuns la Părintele Paisie, copilul îndată l-a recunoscut.

De asemenea, s-a petrecut şi un alt lucru minunat, mai înainte de a pleca din Cipru. Un tânăr l-a vizitat pe Stareţ şi voia să-i spună că soţia lui este grav bolnavă. Stareţul avusese multă lume şi obosise. Celor care mai rămăseseră le-a spus:

– Fiilor, nu mai pot! Hai, acum plecaţi! Mergeţi la Iviron!

Atunci tânărul s-a dus la Stareţ şi i-a spus:

– Vreau să vă spun ceva.

– Hai, du-te, nu mai pot!

– Dar am ceva serios să vă spun, Gheronda.

– Du-te, fiule! Nu-i nimic grav. Du-te şi Dumnezeu va ajuta.

Şi, deoarece acela insista, Stareţul i-a spus mai aspru:

– Măi, copile, du-te repede, ca să nu se închidă poarta mănăstirii!

Atunci acela i-a spus:

– Gheronda, soţia mea este bolnavă.

– Du-te, căci femeia ta nu are nimic!

Tânărul s-a uitat la ceas, ca să vadă dacă mai are timp să ajungă la mănăstire. Era 14.15. A plecat deznădăjduit, pentru că nu a putut vorbi cu Stareţul. Când s-a întors acasă, a găsit-o pe soţia sa cu desăvârşire sănătoasă. Iar aceea i-a povestit:

– În timp ce stăteam în pat, deodată m-au cuprins nişte sudori reci, după care am simţit că sunt sănătoasă. Am mers la medic, dar nu mi-a găsit nimic.

– La ce oră s-a petrecut aceasta? a întrebat tânărul.

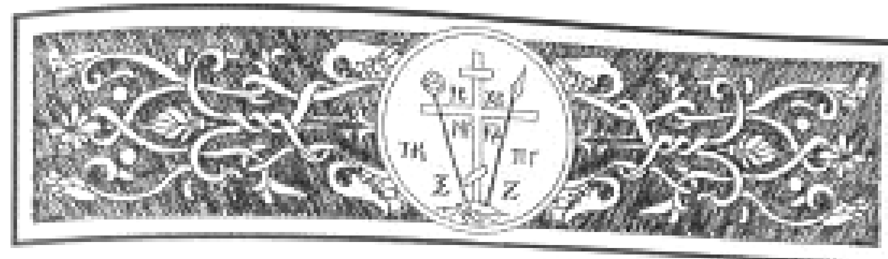
– A fost vineri, la ora 14.15.

Adică a fost exact atunci când Stareţul i-a spus: „Du-te, căci femeia ta nu are nimic!"

Se cunosc foarte multe întâmplări de acest fel. Însă nu minunile Stareţului au mare însemnătate, ci marea lui dragoste pentru Dumnezeu, profunda lui credinţă şi faptul că a fost vlăstar adevărat al Bisericii Ortodoxe şi al monahismului. Cred că, oricât de multe ar spune cineva, nu îl poate descrie pe Stareţ. Cuvintele pe care le spunea întotdeauna erau acestea:

– Să-L iubim pe Dumnezeu şi să ne nevoim întotdeauna cu mărime de suflet!

Spunea că Hristos este oxigen. Noi să nu-L facem bioxid de carbon. Tocmai de aceea Stareţul voia ca toţi creştinii să aibă întotdeauna curaj, să fie plini de bucurie pentru dragostea pe care Dumnezeu ne-o arată şi niciodată să nu deznădăjduiască, deoarece, aşa cum spunea el, neliniştea şi deznădejdea sunt întotdeauna de la diavolul şi niciodată de la Dumnezeu.

MĂRTURII ALE UNOR EGUMENI

Egumenul Sfintei Mănăstiri Kutlumuș, Arhimandritul Hristodul

Întru pomenirea Starețului Paisie[1].

Este un fapt mărturisit de toți că fericitul Stareț Paisie a fost „un semn" dăruit de Dumnezeu, o stea care împrăștie lumina harului și călăuzește generația noastră. A venit în Grădina Maicii Domnului în 1953, iar în ultimii cincisprezece ani ai vieții sale s-a nevoit la mica chilie „Panaguda" de pe teritoriul Mănăstirii Kutlumuș.

Părintele Paisie a fost cu adevărat un om duhovnicesc și ceresc. Căci un om duhovnicesc este cel care L-a cunoscut pe Dumnezeu și este povățuit de Duhul Său cel Sfânt. Iar roada Duhului este dragostea, credința, blândețea, înfrânarea, pe care Starețul le cultiva în viața sa de fiecare zi. Iar om ceresc este cel care, văzând de sus lucrurile în dimensiunile și perspectivele lor adevărate, îmbrățișează toată lu-

[1] *„Oglinzile vieții"*, Arhim. Hristodul, egumenul Sfintei Mănăstiri Kutlumuș, Sfântul Munte Athos, p. 201.

mea însuflețită și neînsuflețită. Hristos și-a întins mâinile Sale pe Cruce, ca să îmbrățișeze lumea întreagă. La fel face și cel care Îl urmează pe Hristos, adevăratul sfânt. Întinzându-și mâinile sale pe cruce de bună voie și luptând împotriva patimilor sale și a puterilor diavolești care războiesc făpturile lui Dumnezeu, simte prezența Lui, care ne mângâie și ne îndeamnă să zburăm către cele de sus.

Adeseori îi nedreptățim pe acești oameni atunci când scriem și vorbim superficial, căutând numai la ceea ce este „impresionant" în viața lor, adică semnele minunate și slava lumii. Dar ceea ce este mai important este latura nevăzută, viața inimii. Tocmai această viață este plăcută lui Dumnezeu, deoarece orice lucrare bună ce se face înlăuntrul inimii se săvârșește numai spre slava Lui. În rândurile următoare vom încerca să schițăm în linii mari personalitatea duhovnicească a Părintelui Paisie, așa cum am putut-o întrezări noi în viața sa de zi cu zi.

Zilnic, sute de închinători își aflau pacea sufletească la chilia Stărețului nu prin mângâieri mincinoase, ci cu cuvântul care „cercetează inima și rărunchii" sau prin prezența sa cea plină de har. Orice durere omenească devenea pentru el prilej de rugăciune. La două ore după apusul soarelui își începea privegherea sa zilnică și o termina cu două ore înainte de răsăritul soarelui. Ziua și noaptea o împărțea în slujbă, studiu, Rugăciunea lui Iisus, citirea psalmilor, lacrimi, scris, lucru de mână ostenitor, care erau însoțite de post și mâncare uscată.

Viața lui era simplă, ca viețile pe care le citim în paterice. De aceea și învățătura sa era simplă, personală, plină de har. Se ruga în pădure, se bucura de natură și de frumusețea ei, pentru care slavoslo-

vea pe Dumnezeu, proteja și purta grijă până și de cele mai neînsemnate lucruri. Am trăit lângă el experiențe minunate, chiar și împlinirea unor proorocii de-ale lui. „Fă rugăciune și îmbărbătează-te", mi-a spus cândva Stărețul, „căci va veni peste mănăstire o mare ispită și încercare. Câțiva vor pleca, va arde corpul de chilii, celălalt corp se va crăpa și vă veți retrage cu toții într-un spațiu mic. Nu te împuțina cu sufletul și nu părăsi mănăstirea, ci adună-i pe monahi ca un părinte iubitor, căci vor veni zile mai bune". Mi-am adus aminte de cuvintele lui, atunci când, după foc și repetatele alunecări de teren, obștea, lipsită și de cele mai necesare obiecte personale, trăia realmente într-o cameră.

Stărețul iubea, ajuta și sprijinea pe toți părinții aghioriți. Și pe noi cei din mănăstire ne însuflețea în clipele de grea încercare, pentru care adeseori ne pregătea. În același timp, se interesa, suferea, se ruga și dădea sfaturi pline de discernământ în problemele Sfântului Munte, ale Bisericii și ale patriei. Acesta este adevăratul monah. Despărțit de toate și, în același timp, legat armonios de toate.

„Cele pe care le facem, numai atunci au valoare când se fac cu mărime de suflet", spunea el, accentuând importanța mărimii de suflet în viața duhovnicească. Nu era de acord cu relația „negustorească" cu Dumnezeu, adică relația „dau ca să primesc". Astfel de credință și dragoste au interes și sunt lipsite de noblețea duhovnicească. Considera o mare boală duhovnicească, care astăzi a devenit o adevărată epidemie, faptul de a se încrede cineva cu multă ușurință în gândul său, în judecata sa. În acest caz, omul devine lesne de cucerit la orice atac al celui viclean, se chinuiește și chinuiește și pe cei din jurul său.

Starețul nu voia să arate nimănui nevoința sa. „Numele meu îmi este mormânt", spunea el. Nici nu voia să descoperim celorlalți cele pe care îngăduia Dumnezeu să le observăm la el sau cele despre care el însuși ne spunea și se mâhnea atunci când se făcea publicitate în jurul persoanei sale. Cât despre minuni, acestea, desigur, constituie semne ale Împărăției lui Dumnezeu atunci când se fac pentru a se întări credința. Dar „minuni face și diavolul ca să înșele", spunea Starețul. Cea mai mare minune era acea putere de transformare care izvora din sufletul său curat și cutremura până în adâncurile ființei lui pe cel care se învrednicea să-l cunoască.

Starețul nu și-a pierdut bucuria și pacea sufletească nici chiar pe durata bolii sale mucenicești. De aceea acum se află lângă Acela pe Care L-a iubit și pentru aceasta simțim prezența sa plină de har.

Ne limităm la acestea, deoarece viața duhovnicească nu se poate descrie. Avem însă posibilitatea să trăim tainele ei lângă oameni pe care Dumnezeu ni-i dăruiește uneori, dar și lângă sfinții Săi, care niciodată nu ne lipsesc de prezența, mângâierea și mijlocirile lor.

Egumenul Sfintei Mănăstiri Karakalu, Arhimandritul Filotei

Ca o completare a prologului meu la această carte, aș vrea și eu să aduc, la rugămintea scriitorului, mărturia unei experiențe pe care am trăit-o lângă Starețul Paisie.

Deoarece nu avusesem niciodată o întâlnire deosebită cu Starețul, ci numai ne salutaserăm ocazional

la unele hramuri ale mănăstirilor sau pe vapor, de la Uranopolis spre Sfântul Munte, nădăjduiam că odată voi reuși să-l vizitez la sihăstria sa.

Însă timpul a trecut, iar boala lui s-a agravat și, de aceea, a fost nevoit să stea pentru puțină vreme la spital, iar apoi, până la adormirea sa, la Mănăstirea Sfântului Ioan Evanghelistul de la Suroti.

În acea vreme, printr-o minunată purtare de grijă a lui Dumnezeu, s-a întâmplat să mă aflu în afara Sfântului Munte pentru diferite treburi ale mănăstirii. Așadar, am considerat potrivit să vizitez Mănăstirea de la Suroti, ca să mă închin și, dacă aceasta ar fi fost cu putință, să-l cercetez pe Stareț, deoarece auzisem că el nu mai primea pe nimeni. Și aceasta din pricina agravării continue a bolii și apropierii de fericitul său sfârșit.

Când am ajuns la mănăstire, maicile mi-au confirmat aceasta, însă s-au oferit cu bucurie să-l întrebe dacă ar putea să ne primească. Și, slavă lui Dumnezeu, mai presus de așteptări, Starețul, mânat de dragoste, s-a jertfit și acum, ca întotdeauna, și ne-a primit cu multă bucurie. După ce ne-am dat sărutarea cea întru Hristos, ne-a întrebat cu mult interes despre mănăstirea noastră și despre părinții pe care îi cunoștea și pe care el însuși îi trimisese să se închinovieze în obștea noastră. Apoi ne-a spus despre cineva care hotărâse să devină monah că, în cele din urmă, se va căsători, lucru care s-a și întâmplat. Atunci când s-a petrecut aceasta, ne-am dat seama cât de mare era darul înainte-vederii pe care îl avea Starețul.

În încheiere, aș vrea să mărturisesc un lucru minunat pe care l-am simțit pe toată durata discuției. Trupul său imaterializat și sfințit răspândea o mireas-

mă asemenea cu cea a sfintelor moaşte, lucru ce m-a făcut să mă minunez şi să mulţumesc pentru toate acestea lui Dumnezeu Cel slăvit întru sfinţii Săi. Amin.

Egumenul Sfintei Mănăstiri Grigoriu, Arhimandritul Gheorghe

Stareţul Paisie nu are nevoie de laudele şi de prezentarea noastră. Pentru dragostea următoare lui Hristos prin care L-a odihnit pe Dumnezeu şi pe oameni, multă îi este lauda în Biserica lui Dumnezeu.

Avea darul rar de a-i odihni pe oameni, indiferent de categoria socială, de cultura şi starea lor duhovnicească. Îmi aduc aminte de cazul unui psihiatru-psihanalist care a trecut pe la mănăstirea noastră după ce-l vizitase pe Stareţul Paisie. Acesta nu numai că s-a odihnit sufleteşte, dar ne-a şi mărturisit că toate cele spuse de Stareţ erau ultimele descoperiri ale psihanalizei. Este cunoscut faptul că Părintele Paisie nu citea alte cărţi decât Evanghelia şi Sfântul Isaac Sirul.

Pentru a odihni un suflet, el nu se zgârcea nici la timp, nici la osteneală. Odată eram nedumerit cum a putut vindeca pe un tânăr cu serioase probleme psihologice. Din respect, nu l-am întrebat, ci după mai mulţi ani mi-a venit răspunsul citind viaţa lui: „Atunci când cineva are o problemă trebuie să-l asculţi cu atenţie oricâtă vreme ţi-ar vorbi şi să nu arăţi că ai obosit, pentru că ai pierdut totul. Iată, eu, într-o zi, pe cutare tânăr l-am ascultat nemişcat timp de nouă ore. Din această pricină mi s-au vătămat in-

testinele". Iar acesta nu este singurul caz în care dragostea jertfitoare a Părintelui Paisie a săvârşit minuni.

Altă dată, când l-am întrebat despre o problemă serioasă pe care, ca duhovnic, o întâlneam adesecori la spovedanie, mi-a spus: „Ascultă, părinte stareţ, când cineva devine duhovnic trebuie să se hotărască să meargă în iad pentru cei pe care îi spovedeşte. Altfel, să nu se facă duhovnic. Dar eu îţi spun că deşi va merge în iad, dragostea lui îl va preface în rai". Înfricoşător cuvânt, pe care numai un purtător de Dumnezeu ar fi putut să-l spună.

Este cunoscut faptul că în ultimii treizeci de ani Maica Domnului a ajutat Sfântul Munte să se refacă. Părintele Paisie aparţine acelor stareţi care au ajutat mulţi tineri să se hotărască să devină monahi. De asemenea, a ajutat pe mulţi monahi tineri să se înrădăcineze în Sfântul Munte şi să rodească. L-am simţit sprijinitor în nevoinţa noastră pentru povăţuirea monahilor noştri tineri, mângâietorul multora care se nevoiau împotriva diavolului, patimilor şi lumii.

Adesecori ne sfătuia să avem nobleţe duhovnicească şi mărime de suflet. Cu aceste virtuţi era împodobit el însuşi, aşa cum ştiu toţi cei care l-au cunoscut. Odată, l-am vizitat la Chilia „Cinstita Cruce". După ce am terminat convorbirea, l-am salutat, iar el m-a însoţit o bucată bună de drum. De îndată ce i-am spus că nu trebuie să se ostenească, ci să se întoarcă la chilie, mi-a făcut metanie şi a plecat. Dacă nu i-aş fi spus să se întoarcă, m-ar fi însoţit până la Careia.

Mai vreau să adaug că harul înainte-vederii pe care îl avea, îl făcea cunoscut foarte rar, şi niciodată de „paradă", ci numai pentru folosul sufletelor. Unui monah tânăr care l-a vizitat şi care avea gânduri împotriva egumenului, deoarece acesta nu i-a făcut

o vestă, Stareţul i-a spus înainte ca acesta să-i mărturisească gândurile: „Binecuvântatule, de ce te mâhneşti pentru că egumenul nu ţi-a făcut vestă?"

Stareţul Paisie îi mângâia pe monahii tineri atunci când se mâhneau pentru oarecare slăbiciuni ale lor, cum ar fi invidia, pe care le considera copilăreşti. Desigur, îi sfătuia că trebuie să se maturizeze şi să le depăşească.

Părintele Paisie era înzestrat şi cu virtutea cea mai înaltă decât toate, discernământul. Îl ajuta pe fiecare suflet să-şi descopere înclinaţia sa, precum şi chemarea sa de la Dumnezeu, pentru a găsi adevărata odihnă.

Dragostea sa îmbrăţişa întreaga lume. A ajutat pe mulţi oameni şi mai ales pe tineri să trăiască duhovniceşte în lume şi în viaţa de familie.

Atunci când vorbeai cu el, aveai sentimentul că te afli în sânul lui Dumnezeu.

Mai trebuie accentuat şi faptul că Părintele Paisie era foarte sensibil la subiectele dogmatice. Odată mi-a scris:

– Dogmele nu intră în Uniunea Europeană.

Şi prin această mărturisire, Stareţul a urmat calea Sfinţilor Părinţi, care credeau şi mărturiseau că nu numai virtutea, ci şi ortodoxia credinţei este necesară pentru mântuirea omului.

Viaţa sa sfântă a fost pecetluită cu moartea sa cuvioasă. A primit boala (cancerul) ca pe un dar al lui Dumnezeu şi se bucura la gândul că şi creştinii din lume, care sunt chinuiţi de aceeaşi boală, se vor mângâia aflând că şi monahii suferă de ea.

Stareţul biruise cu totul iubirea de sine şi de aceea nu se mâhnea pentru boala sa, ci şi de pe patul durerii se gândea la semenii săi care sufereau. Chiar şi

în ultimele zile ale vieţii sale se interesa de problemele oamenilor. Unei familii evlavioase, care l-a vizitat cu câteva zile înainte de adormirea sa şi care avea fiice nemăritate, Stareţul i-a spus:

– Vă poruncesc să vă îngrijiţi de aranjarea fiicelor voastre!

Cu binecuvântarea sa, porunca şi dorinţa lui au fost împlinite.

Veşnica ta pomenire, Cuvioase Părinte! Îţi mulţumim pentru că ne-ai mângâiat, ne-ai sprijinit, ne-ai sfătuit cu cuvintele tale şi cu viaţa ta! Îţi mulţumim pentru toate câte ne-ai dăruit!

Fie ca şi noi să mergem pe urmele tale, precum şi tu ai mers pe urmele Mântuitorului Hristos!

Sfântul Munte
25 martie 2004

Arhimandritul Ioanichie Koţonis

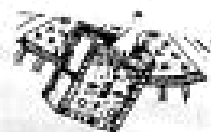
Pe pururea pomenitul Stareţ Paisie l-am cunoscut în urmă cu mulţi ani. Am cunoscut nemărginita dragoste pe care o avea în inima sa pentru Dumnezeu, căci murea în fiecare zi pentru El, aşa cum spune Apostolul. Îl iubea pe semenul său şi era gata să moară pentru el. Îl iubea pe Dumnezeu aşa cum Îl iubesc sfinţii, prietenii Lui. *„Din tot sufletul, din toată puterea şi din tot cugetul"*. Îi iubea pe oameni aşa cum îi iubeşte Dumnezeu. Nu făcea deosebire între oameni, ci întotdeauna îl vedea pe fiecare în parte ca pe unul care era chipul lui Dumnezeu. Pe toţi îi privea nepătimaş, nu aşa cum privim noi, cei robiţi de patima stricătoare de suflet a mândriei, având şi puterile

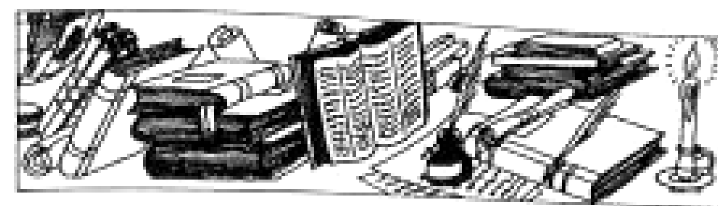
sufletești (rațiunea, voința, sentimentul) pervertite, desfigurate. La Stareț, cele trei puteri ale sufletului erau curățite și, de aceea, avea dragoste curată, deplină, pentru toată zidirea. Încă și pentru cea necuvântătoare și neînsuflețită, pentru animale și târâtoare. Suferea chiar și pentru ființele căzute, diavolii. El a depășit măsurile omenești și a ajuns la starea mai presus de fire, parcurgând cele trei stadii ale urcușului duhovnicesc. De la curățirea de patimi la iluminare, iar de la iluminare la îndumnezeirea minții și a întregii lui ființe.

Starețul Paisie Aghioritul a izbutit să împlinească menirea pentru care a fost creat omul, adică de la „după chip" să ajungă la „după asemănare", la îndumnezeirea după har. Și a izbutit aceasta printr-o nevoință aspră, făcută de bună voie.

El a fost un nevoitor contemporan, un luptător plin de bucurie și râvnă, de aceea a izbutit să ajungă la îndumnezeire. Și aceasta, desigur, nu fără titanica lui strădanie. Împreună-lucrător al harului, Starețul s-a luptat, s-a nevoit împotriva trupului, a diavolului și a omului celui vechi și a ieșit biruitor din arena acestei vieți. Viața și moartea, boala și suferința întotdeauna le privea cu curaj, cu bucurie.

Fie ca toți cei care l-am cunoscut și cei care nu avem parte de binecuvântarea sa și de fierbintea sa mijlocire la Domnul Dumnezeul nostru pentru curățirea, luminarea și mântuirea noastră. Amin.

MĂRTURII ALE UNOR PROFESORI UNIVERSITARI

Fundulis M. Ioanis, profesor de Teologie

Pe Părintele Paisie l-am întâlnit în urmă cu foarte mulți ani, atunci când eram foarte tânăr și *„mă încingeam singur și umblam unde voiam"*, potrivit cuvântului Domnului. Atunci am descoperit lumea Sfântului Munte, pe părinții lui, pe oamenii lui, mănăstirile, chiliile, stâncile, copacii, florile, cărările, izvoarele și porturile lui. O căutare încântătoare.

Așadar, atunci am fost găzduit de un compatriot de-al meu, pe nume Eolea, un nou Avraam, în înfățișare, în primirea de străini, în dulceața cuvântului, în credință și în simplitatea purtării lui. Acesta era pururea pomenitul stareț al Danileilor, care se numea Gherontie. De acolo, într-o dimineață, am apucat înfricoșătorul urcuș către Kerasia, pentru a merge după aceea la Kavsocalivia. Cred că eram la jumătatea cărării, când în partea stângă am văzut un monah de vârstă mijlocie, smerit și aproape zdrențuros, care se afla în curtea unei colibe. Stătea pe un zid de piatră, iar lângă el se afla una sau două pisici, nu-mi aduc bine aminte. Era ultima chilie a Katunakiei, numită „a lui Ipatie". Monahul m-a zărit. L-am salu-

tat călugăreşte, iar el mi-a răspuns şi m-a chemat să intru în curte şi să mă odihnesc.

Am intrat şi m-am aşezat lângă el pe zidul de piatră. Nu-mi pot aminti exact despre discuţia noastră, deoarece au trecut mulţi ani de atunci, iar eu sunt cam uituc. Îmi aduc aminte numai de două-trei lucruri. Mai întâi că am vorbit despre deşertăciunea lumii şi despre faptul că moartea este ceva firesc – pe atunci eram foarte tânăr pentru abordări teologice privitoare la viaţă şi moarte – şi despre comuniunea pe care o avem cu cei adormiţi şi în viaţa prezentă trăită în credinţă. Pretextul acestei discuţii a fost un rând de cranii aşezate pe un raft, privelişte macabră pentru mine, iar pentru el firească şi foarte duhovnicească.

În al doilea rând, m-a impresionat sărăcia chiliei şi desăvârşita lipsă de mângâiere, atât a împrejurimilor, cât şi a interiorului, aşa cum am văzut când am intrat în chilie, unde se sârguia să-mi pregătească ceva ca să mă întărească pentru drumul pe care îl mai aveam de parcurs.

În al treilea rând, nu-mi aduc aminte din ce pricină, fie din lăudăroşenia mea, fie datorită faptului că a văzut cugetarea mea semeaţă, a spus ceva, mustrând pe cei care cred că fac ceva umblând ca nişte turişti prin Sfântul Munte şi căutând sfinţi.

La Kavsokalivia am aflat de la stareţul Ioasafeilor şi de la amabilul monah Antonie despre identitatea monahului de la chilia „lui Ipatie". Era Părintele Paisie.

De atunci l-am întâlnit de mai multe ori în Sfântul Munte şi la Sihăstria „Ioan Evanghelistul" de la Suroti. Odată, am făcut împreună o priveghere de neuitat la praznicul Sfântului Ioan Teologul, la Chilia cu acelaşi nume a Mănăstirii Kutlumuş. O noapte

minunată, cerească: 25 spre 26 septembrie a anului 1985. De fiecare dată când ne întâlneam, ca şi atunci, discuţia o începeam cu reamintirea primei noastre întâlniri la Coliba „lui Ipatie". Însă nici unul dintre noi nu-şi putea aminti ce am spus atunci.

În puţine cuvinte, astfel l-am cunoscut pe Stareţul Paisie, omul lui Dumnezeu. Toţi suntem oameni neputincioşi din fire, de aceea în nevoinţa noastră duhovnicească căutăm sprijin de la locuri sfinte şi oameni sfinţi. Iar iubitorul de oameni Dumnezeu, pogorându-se la neputinţa noastră, ni le dă pe amândouă, atunci când le cerem, potrivit cu nevoia şi intenţia noastră.

Gunaris Gheorghe, profesor de Fizică Teoretică la Universitatea din Tesalonic

De multe ori l-am vizitat pe Stareţul Paisie. Atunci când mergeam la Chilia sa, simţeam că el este cel bogat şi noi cerşetorii, care ceream mila lui şi ne îmbulzeam în jurul său ca să luăm binecuvântare.

Odată, când m-am întâlnit cu el deosebi, mi-a vorbit ca şi cum mă cunoştea. Mi-a dat sfaturi pentru viaţa mea personală şi pentru felul comportării mele, înainte ca eu să-i spun ceva. Ai fi zis că ştia cum trăiam şi cum mă comportam.

În 1993 am mers cu Constantin, fiul meu cel mai mic, să-l cercetăm la Chilia sa. Pe drum am întâlnit un prieten, care se împărtăşise în acea zi. Şi, crezând că aceasta îi dă anumite drepturi, de îndată ce l-a văzut pe Stareţ, i-a spus:

– Părinte, vă facem o fotografie.

Noi, care aveam aparatul, nu îndrăzneam să îi cerem aceasta, deoarece ştiam că nu este de acord.

Însă de data aceasta a primit să-i facem o fotografie împreună cu mine şi cu Constantin, căruia i-a spus:

– Vei învăţa două limbi străine, vei lua binecuvântare de la părinţi şi vei veni să te fac călugăr!

Atunci eu am spus: „Amin". Această fotografie a făcut-o prietenul meu cu aparatul nostru.

Johann Pöyhönen, profesor de Teologie la Academia Populară de la Sfânta Mănăstire Noul Valaam, Finlanda

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut pentru prima dată în anul 1989. Era ziua Pogorârii Sfântului Duh şi mă gândeam că voi găsi foarte multă lume la Panaguda. S-a întâmplat ca în acea zi să fie alegeri în Grecia şi de aceea eu am fost singurul închinător la Chilia Stareţului. El m-a primit cu bunătatea sa cunoscută. Timp de o oră am vorbit despre diferite subiecte importante. Mi-a făcut o deosebită impresie faptul că ne-am putut înţelege foarte uşor, cu toate că greaca mea era foarte slabă. M-a ascultat cu multă răbdare şi m-a întrebat despre patria mea, Finlanda şi despre Biserica noastră. Când am terminat, mi-a dat o pungă mare de nailon, deoarece mi-a spus că s-ar putea să plouă. Am plecat spre Mănăstirea Iviron. După puţin, a început o ploaie puternică. Datorită pungii Stareţului, ploaia nu m-a udat aproape deloc şi nici lucrurile mele nu au păţit nimic. Pentru mine, punga de nailon a Stareţului a devenit simbolul ocrotirii dobândite prin rugăciunile lui.

În următoarea toamnă, am venit cu soţia să fac doctoratul la Facultatea de Teologie din Tesalonic. În

această perioadă mergeam regulat în Sfântul Munte, aproape în fiecare lună. Odată, cred că era în 1991, i-am cerut Stareţului binecuvântarea să traduc în limba finlandeză viaţa Sfântului Arsenie, pe care el însuşi a scris-o. Atunci Stareţul m-a privit foarte atent şi a zâmbit puţin, fără să răspundă. Cred că voia să se încredinţeze dacă am spus-o serios sau numai din politeţe. Aflându-mă în curte, gata de plecare, Stareţul a intrat repede în chilie, s-a întors cu o carte în mână şi mi-a spus:

– Ia această traducere în engleză! Te va ajuta mult.

Traducerea în limba finlandeză a întârziat puţin şi a ieşit în anul 2002. Sunt foarte bucuros că a fost de acord să fac această traducere, pe care am făcut-o ca o recunoştinţă pentru tot ce a făcut el pentru mine. Fără să o cer, Sfânta Mănăstire a Sfântului Ioan Teologul de la Suroti mi-a dat binecuvântarea să traduc şi Epistolele Stareţului. Pentru mine, aceasta este un semn că Stareţul nu m-a uitat pe mine, cel din urmă, ci participă atât la viaţa mea, cât şi a soţiei mele.

Cu harul lui Dumnezeu am cunoscut în viaţa mea şi alţi stareţi mari care m-au ajutat foarte mult. Cu toate acestea, Stareţul Paisie mă atrage în mod deosebit prin dragostea sa atât de curată faţă de toţi. Avem aproape toate cărţile care se referă la persoana sa. Le citesc mereu, adeseori cu lacrimi, deoarece mă mişcă sufleteşte compătimirea, jertfirea de sine, smerenia şi îndrăzneala sa la Dumnezeu pentru aproapele său cel îndurerat. Citind cărţi noi despre Stareţ, încep să-mi dau seama din ce în ce mai mult de sfinţenia sa, care completează icoana sa. Într-adevăr, a fost un foarte mare sfânt care a ajutat neînchipuit de mult toată Ortodoxia. Viaţa şi minunile sale constituie pecetea strălucitoare a realităţii

minunilor din vechime, din vremea Sfintei Scripturi şi a Vieţilor Sfinţilor.

Stareţul a fost un dascăl foarte bun. Eu simt că am învăţat mult mai mult din cuvintele sale decât din studiile mele academice îndelungate. Cuvintele lui erau simple, dar izvorau din experienţa sa, cuvinte pline de autoritate şi iluminare dumnezeiască. Îmi aduc aminte că odată m-am dus la el cu o problemă serioasă. Se vedea că era obosit, dar când a început să mă asculte, parcă a renăscut, parcă a întinerit. A uitat de osteneală şi de dureri. Ochii săi semănau cu două stele luminoase. Am înţeles că înlăuntrul său se întâmpla ceva mai presus de fire. Răspunsul la problema mea a fost uimitor. Nu mă aşteptam deloc la el. De la Chilia sa până la Mănăstirea Kutlumuş am alergat săltând de bucurie, care cred că nu era numai una firească.

Altă dată, duhovnicul meu, care îl preţuieşte foarte mult pe Stareţ, m-a trimis să-l întreb despre o problemă care mă deranja şi îmi pricinuia o nespusă supărare. Stareţul mi-a dat un sfat scurt şi simplu, care a rezolvat complet problema ce o aveam. De bucurie, am alergat până la Sfânta Mănăstire Iviron, la o distanţă de o oră, strigând mereu:

– Slavă Ţie, Dumnezeule, slavă Ţie!

Din fericire, nu am întâlnit pe nimeni pe cărare, care să mă vadă şi să mă considere nebun.

Odată, am plecat de la Chilia lui cu un grup în care se afla şi un destul de cunoscut profesor de Teologie din Tesalonic. Vorbise două ore cu Stareţul. Spunea că citise foarte multe cărţi teologice, dar cele pe care le auzise de la el nu le întâlnise niciodată nicăieri. Din pricina bucuriei, era ca o lumânare care se topea. Mergeam cu o maşină spre Dafni. Tot timpul

călătoriei, profesorul, entuziasmat, a cântat tropare, iar faţa sa strălucea de bucurie.

Îmi aduc aminte foarte bine şi de alte două întâmplări ce le-am trăit la Panaguda.

Odată, a venit acolo un tânăr care a spus că are probleme psihologice. Stareţul i-a prins capul cu mâinile şi l-a tras puţin în jos ca să-l examineze. Apoi i-a spus:

– Nu ai nimic.

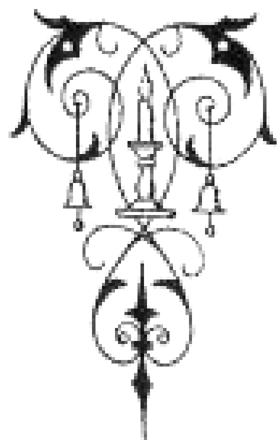
Tânărul se împotrivea, dar Stareţul insista, spunându-i că nu are nimic. După aceea, l-a sfătuit să meargă să lucreze chiar şi fără să fie plătit, ca să scape de gândurile ce îl apăsau. Mi-a făcut o deosebită impresie faptul cum a privit în mintea închinătorului cu aceeaşi uşurinţă cu care noi am privi într-un vas.

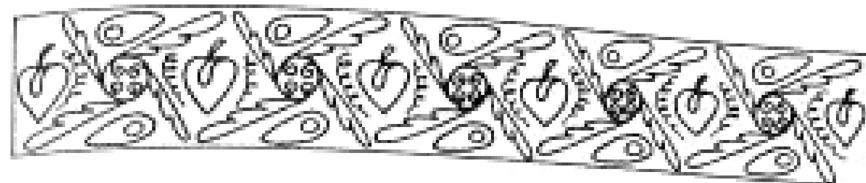
Odată, în curtea Chiliei sale era un bărbat care îl ruga cu multă căldură să-i îngăduie să-i taie lemne pentru iarnă, deoarece aceasta făcea Stareţul când el a venit. Stareţul însă nu a fost de acord, dar se pare că a fost mişcat de propunerea dezinteresată a închinătorului. Deodată, l-a întrebat dacă se roagă. Eu m-am mirat de aceasta, deoarece comportamentul închinătorului arăta că este un om al Bisericii. Spre surprinderea mea însă, bărbatul acela a răspuns negativ. Atunci a început să-i explice importanţa rugăciunii. L-a sfătuit să spună în fiecare seară Rugăciunea lui Iisus înainte de a se duce la culcare. Această acţiune a Stareţului mi-a adus aminte de medicul cel bun, care depistează boala ascunsă a suferindului şi o vindecă făcând o operaţie reuşită.

Stareţul Paisie a fost într-adevăr un mare sfânt, pentru care trebuie să-L slavoslovim pe Bunul Dumnezeu, că ne-a învrednicit să-l avem lângă noi. Era un om al dragostei, al celor îndureraţi. Alina şi însufleţea

pe foarte mulți în greutățile și ispitele lor. Le insufla curaj și nădejde și îi îndemna să facă răbdare și să arate recunoștință față de Dumnezeu. Îi întărea în credință și în dragostea pentru Dumnezeu. El ne-a lăsat o pildă de viață creștinească autentică, care merită să fie urmată, fie și într-o măsură mai mică.

Fie ca Biserica în scurt timp să-l canonizeze, ca să dea posibilitatea să cerem și oficial mijlocirile lui, de care lumea de astăzi, stresată și încurcată în urgiile păcatului, are atâta nevoie!

MĂRTURIA MONAHULUI AGHIORIT ISAIA

O mică introducere

Deoarece pozițiile fericitului Stareț Paisie față de multe probleme contemporane au fost – conștient sau inconștient – denaturate de unii, iar numeroși frați în Hristos în repetate rânduri au cerut lămuriri și au solicitat să se tipărească unele dintre ele, pentru a se evita confuzia, voi încerca, chemând în ajutor rugăciunile Starețului, să redau câteva dintre cele pe care le-am auzit eu însumi din sfânta lui gură sau mărturii ale unor părinți și frați vrednici de crezare, ce au avut o strânsă comuniune duhovnicească cu Starețul.

A. Antihrist – 666 – Buletine – Pecetluire

Fericitul Stareț Paisie a avut dintru început față de aceste subiecte o poziție întemeiată pe învățătura Sfintei Scripturi și a Sfinților Părinți. Starețul, văzând răspândirea statornică a lui 666, precum și înmulțirea acțiunilor ce pregătesc venirea și lucrarea lui Antihrist, a început să vorbească despre acestea, fie răspunzând la întrebările pline de îngrijorare ale credin-

cioşilor, fie deşteptând – mai ales la cei competenţi – conştiinţele, îndemnându-le la veghere şi nevoinţă, dar şi insuflând nădejde şi credinţă în biruinţa finală a Mielului şi a celor afierosiţi Lui. Mai târziu, suferind din pricina interpretărilor greşite pe care le făceau unii – câţiva din sânul Bisericii – ce conduceau prin această tactică tacită a lor la confuzie şi înşelare, şi, silit fiind de dragostea sa pentru popor şi pentru Adevăr, a fost nevoit în martie 1987 să-şi expună în scris convingerile – lucru pe care îl făcea foarte rar – punându-i titlul „*Semnele vremurilor – 666*". În acest text deosebit de important, cu simplitate, dar în acelaşi timp şi cu profunzime teologică, printre altele:

1. Vesteşte dintru început, pentru ca să alunge orice frică şi nelinişte, „însorirea dumnezeiască", care va domni după scurta „furtună diavolească".

2. Dă pe faţă sclavia mondială a lui Antihrist ascunsă în mod viclean sub masca „libertăţii", „siguranţei", „asigurării de servicii"...

3. Descoperă în chip profetic uneltirile înaintemergătorilor lui Antihrist, făcute pentru a impune cu forţa încrustarea peceţii acestuia.

4. Declară fără ocolişuri – întemeindu-se pe Apocalipsa Sfântului Evanghelist Ioan şi pe scrierile Sfinţilor Părinţi – că cel care primeşte pe 666 primeşte pecetea lui Antihrist şi că prin aceasta el se leapădă de „pecetea sfântă a lui Hristos care i s-a dat la Sfântul Botez", alungând astfel dinlăuntrul său „harul dumnezeiesc al lui Hristos" – chiar dacă, amăgindu-se pe sine, susţine că „are înlăuntrul său pe Hristos" – se dezbracă de „puterea Cinstitei Cruci", făcându-o nelucrătoare.

5. Cu argumente din Sfânta Scriptură, din cuvintele sfinţilor şi din istoria bisericească, combate

interpretările „gnostico"-sofistice şi „soluţiile" iezuite de tipul: „Aceasta (pecetea exterioară) nu este nimic, ajunge numai să credeţi lăuntric", „Eu voi primi pecetea cu 666 şi voi pune şi o cruce pe ea", „Eu voi pune pecetea pe frunte şi voi face şi o cruce peste ea" şi altele asemenea.

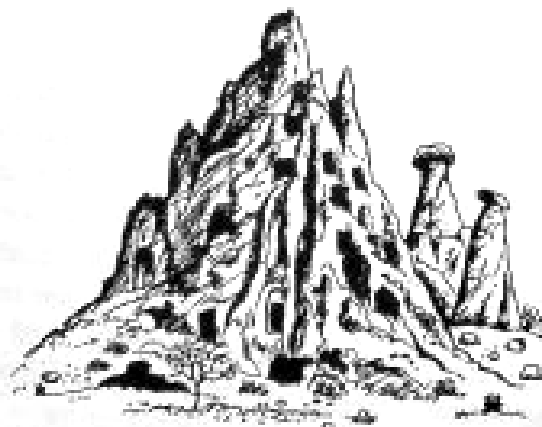
6. Declară într-un mod de netăgăduit, ca unul ce are putere, întemeindu-se pe experienţele sale dumnezeieşti, că: „Numai cele care primesc sfinţire, se sfinţesc". Acesta este, după smerita noastră părere, cea mai importantă contribuţie teologică a textului său.

Stareţul a dat binecuvântarea de a fi publicat acest text al său şi, văzând de mai înainte intenţiile unora de a-l falsifica, a îngăduit ca el să fie mai întâi fotocopiat şi apoi publicat, astfel încât scrisul său să asigure pe viitor autenticitatea textului. În ciuda tuturor acestora, după moartea Stareţului s-au aflat unii care să vorbească şi să scrie lucruri neadevărate despre el. Printre altele, au spus că Stareţul ar fi fost influenţat de alţii în formularea acestor convingeri ale sale şi că mai târziu le-a schimbat. Ei puneau la îndoială chiar şi autenticitatea scrisului Stareţului! Atunci ieromonahul Isaac a răspuns îndată, publicând o broşură ce cuprinde fragmente dintr-o convorbire cu Stareţul Paisie, înregistrată mult mai târziu după tipărirea textului „*Semnele vremurilor*", în care el îşi susţinea cu fermitate convingerile. Înaintea convorbirii cu Stareţul, părintele Isaac a aşezat o mică introducere, în care accentua poziţia faţă de acest subiect, pe care Părintele Paisie şi-a păstrat-o cu statornicie până la adormirea sa.

De asemenea, părinţii care au trăit alături de el şi cei de la mănăstirea Kutlumuş – de care aparţine Chilia Stareţului Panaguda – au trimis unui periodic

bisericesc o scurtă scrisoare pentru a restabili adevărul, deoarece acest ziar publicase în nenumărate rânduri articole mincinoase şi înşelătoare cu privire la poziţia Stareţului Paisie faţă de subiectul în cauză. Urma ca, după încheierea seriei de articole eronate, să fie trimis un răspuns mai pe larg, incluzând semnalarea tuturor înşelăciunilor apărute în ele. Redacţia ziarului însă, după ce că a întârziat publicarea epistolei trimise de părinţii aghioriţi, într-un târziu a publicat-o alături de o lungă replică sofistică a unui fidel colaborator, înştiinţând într-un mod cât se poate de „democratic" că nu va mai tipări nimic legat de acest subiect!

În continuare, vom reda textul autentic al Stareţului, fragmente înregistrate din convorbirea cu Părintele Paisie şi epistola părinţilor aghioriţi.

I. Semnele vremurilor – 666

Μοναχός Παΐσιος

Σημεία τῶν

καιρῶν

666

IC | XC
NI | KA

Ἅγιον Ὄρος Κουτλουμουσιανό Κελλί «Παναγούδα» Σάββατο Α' Νηστειών 1987.

ΙΣ ΧΣ
ΝΙ ΚΑ

«Σημεία τῶν καιρῶν».

Μετά ἀπό τήν μπόρα τήν δαιμονική,
θά ἔλθη ἡ λιακάδα ἡ Θεϊκή.

Πίσω ἀπό τό κοσμικό πνεῦμα τῆς σημερινῆς «ἐλευθερίας» τῆς ἔλλειψης σεβασμοῦ στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, στούς μεγαλυτέρους, γονεῖς καί διδασκάλους, πού ἔχουν φόβο Θεοῦ, κρύβεται ἡ πνευματική σκλαβιά, τό ἄγχος, καί ἡ ἀναρχία, πού ὁδηγοῦν τόν κόσμο στό ἀδιέξοδο, στήν ψυχική καί σωματική καταστροφή.

Πίσω λοιπόν καί ἀπό τό τέλειο σύστημα «κάρτας ἐξυπηρετήσεως» ἀσφαλείας κομπιούτερ, κρύβεται ἡ παγκόσμια δικτατορία, ἡ σκλαβιά τοῦ ἀντιχρίστου. «Ἀποκ. Ἰωάννου κεφ. ιγ΄ 16 «ἵνα δώσωσιν αὐτοῖς χάραγμα ἐπί τῆς χειρός αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἤ ἐπί τῶν μετώπων αὐτῶν, καί ἵνα μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἤ πωλῆσαι εἰ μή ὁ ἔχων τό χάραγμα, τό ὄνομα τοῦ θηρίου ἤ τόν ἀριθμόν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν· ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω τόν ἀριθμόν τοῦ θηρίου· ἀριθμός γάρ ἀνθρώπου ἐστί καί ὁ ἀριθμός αὐτοῦ χξς». = 666.

Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας ὁ Καισαρείας γράφει τά ἑξῆς· «Περί τοῦ μιαροῦ ὀνόματος τοῦ

....

VII

δέχεται ἁγιασμό, καί γίνεται Ἁγιασμός. Τά οὖρα δέν δέχονται ἁγιασμό. Ἡ πέτρα, μέ θαῦμα γίνεται ψωμί. Ἡ ἀκαθαρσία, δέν δέχεται ἁγιασμό. Ἑπομένως, ὁ διάβολος, ὁ ἀντίχριστος, ὅταν εἶναι στήν ταυτότητά μας, ἤ στό χέρι, ἤ στό κεφάλι μας, μέ τό σύμβολό του, δέν ἁγιάζονται, μέ τό νά βάλουμε καί ἕνα Σταυρό.

Ἔχουμε τήν δύναμη τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τοῦ Ἁγίου Συμβόλου, τήν Θεία χάρη τοῦ Χριστοῦ, μόνον ὅταν ἀρκούμεθα στό Ἅγιο Σφράγισμα τοῦ Βαπτίσματος, πού ἀπαρνούμεθα τόν σατανᾶ, καί συντασσώμεθα στόν Χριστό, καί δεχόμεθα τό Ἅγιο Σφράγισμα· «Σφραγίς δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου». —

Ὁ Χριστός νά μᾶς δίνη
καλή φώτιση. Ἀμήν. —

Ἅγιον Ὄρος Κουτλουμουσιανό Κελλί «Παναγούδα» Σάββατο Α΄ Νηστειῶν 1987.

Μέ πολύ πόνο καί ἀγάπη Χριστοῦ,
Μοναχός Παΐσιος

Semnele vremurilor – 666

„După furtuna diavolească, va veni însorirea dumnezeiască".

În spatele duhului lumesc al „libertății" de astăzi, al lipsei de respect în Biserica lui Hristos față de cei mai mari, părinți și dascăli, care au frică de Dumnezeu, se ascunde sclavia duhovnicească, stresul și anarhia, care conduce lumea la impas, la catastrofă sufletească și trupească.

Iar în spatele sistemului perfect de asigurare computerizată, ce se face prin „cartela" electronică, se ascunde dictatura mondială, sclavia lui antihrist. „...*ca să-și pună semn pe mâna lor cea dreaptă sau pe frunte, încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât numai cel ce are semnul, adică numele fiarei, sau numărul numelui fiarei. Aici este înțelepciunea. Cine are pricepere să socotească numele fiarei, căci este număr de om. Și numărul lui este șase sute șaizeci și șase*" (Apocalipsa 13, 16-18).

Sfântul Andrei al Cezareii scrie următoarele: *„Despre numele cel murdar al lui antihrist și despre tâlcuirea numărului precum și despre altele ce s-au scris despre acela, vremea le va descoperi și experiența celor înțelepți..., dar nu a binevoit harul dumnezeiesc să se scrie în dumnezeiasca carte numele lui cel pierzător. Însă cercetând cu rațiunea, cu adevărat multe (nume) se pot afla...".* (Sfântul Andrei al Cezareii, *Tâlcuire la Apocalipsă*, cap.38, pp. 341-342, ediție greacă).

Dar lucru ciudat este că mulți oameni duhovnicești, pe lângă faptul că fac tâlcuirile lor proprii, se

mai și tem cu o frică lumească de „punerea la dosar", în timp ce ar fi trebuit să se neliniștească duhovnicește, să-i ajute pe creștini cu neliniștea cea bună și să le întărească credința, ca astfel să simtă mângâierea dumnezeiască.

Mă mir cum toate aceste evenimente nu le creează probleme de conștiință! De ce nu-și pun măcar un semn de întrebare la tâlcuirile minții lor? Și dacă îl ajută pe antihrist la pecetluirea lor, de ce mai trag și alte suflete la pierzare? Căci la aceasta se referă: „...*ca să înșele, dacă este cu putință, și pe cei aleși*" (Mc. 13, 22).

Se vor înșela cei care le vor tâlcui pe acestea cu mintea lor. În timp ce semnele sunt foarte clare. „Fiara" de la Bruxelles a sorbit în computer cu 666 aproape toate statele. Cartela, buletinul electronic, „înainte-mergătoare ale pecetluirii", ce arată? Din păcate, la radio ascultăm numai timpul probabil.

Ce ne va spune Hristos? *„Fățarnicilor, fața cerului știți s-o judecați, dar semnele vremurilor nu puteți"* (Mt. 16, 3).

Așadar, după cartelă și după buletinul electronic, adică „îndosarierea" persoanelor, ce se face pentru a înainta cu viclenie la pecetluire, vor spune mereu la televizor că oarecare a furat cartela cutăruia și i-a luat banii din bancă. Pe de altă parte vor face reclamă „sistemului perfect", adică pecetluirii pe mână sau pe frunte cu raze laser, a numărului 666, numele antihristului, care nu se va distinge cu ochiul liber.

Din păcate, iarăși „anumiți cunoscători" îi vor „înfășa" pe fiii lor duhovnicești ca pe niște prunci, chipurile ca să nu-i mâhnească. „Aceasta nu are importanță". „Nu-i nimic, este destul să credeți lă-

untric". Şi, deşi vedem că Apostolul Petru, care s-a lepădat numai la exterior de Hristos, i s-a socotit aceasta cu adevărat lepădare, aceştia se leapădă de Sfânta pecete a lui Hristos, ce le-a fost dată la Sfântul Botez, care este „*Pecetea darului Sfântului Duh*", prin primirea peceţii lui antihrist şi mai spun apoi că Îl au pe Hristos înlăuntrul lor.

Din păcate, o astfel de logică aveau şi unii „gnostici" pe vremea sfinţilor mucenici, care încercau să întoarcă pe mucenici de la mărturisirea lor, aşa cum spune Sfântul Vasile cel Mare în „*Cuvântul*" său la mucenicul Gordie:

„...*mulţi încercau să-l convingă pe mucenic să se lepede numai cu gura şi să-şi păstreze credinţa în suflet prin aceeaşi dispoziţie lăuntrică, pentru că Dumnezeu, spuneau ei, nu caută la cele pe care le rosteşte limba, ci la intenţia omului. Însă mucenicul Gordie a rămas neînduplecat şi a răspuns:* «Nu suferă limba cea zidită de Hristos să rostească ceva împotriva Ziditorului... Nu vă înşelaţi, Dumnezeu nu se lasă batjocorit, căci din cele ce ies din gura sa, fiecare va fi judecat; din cuvintele tale te vei îndrepţăţi şi din cuvintele tale te vei osândi»".

De asemenea, sub stăpânirea lui Deciu, s-a poruncit creştinilor să mărturisească religia închinătorilor la idoli, iar creştinii care au mărturisit şi au jertfit idolilor, au primit un certificat, scăpând astfel de mucenicie. Dar nu numai aceştia s-au lepădat de Hristos, ci şi cei care au dat bani închinătorilor la idoli şi au luat certificatul fără să se lepede de Hristos, aşa numiţii „libellus". Chiar şi pe aceştia Biserica noastră i-a considerat lepădaţi, căzuţi.

Să ne amintim şi de minunea săvârşită de Sfântul Teodor, care se prăznuieşte în fiecare an în sâm-

băta din prima săptămână a Postului Mare: „*Iulian Paravatul ştiind că poporul lui Hristos, mai cu seamă în săptămâna întâi a Postului Mare, caută să se curăţească şi să se apropie mai mult de Dumnezeu, a voit să-i spurce. De aceea a poruncit să pună în piaţă în acele zile mâncăruri spurcate cu sângele jertfelor idoleşti. Dar Sfântul mucenic Teodor s-a arătat în vis lui Evdoxie, arhiepiscopul de atunci al Constantinopolului, şi descoperindu-i fapta împăratului, i-a poruncit să-i adune pe credincioşi dis-de-dimineaţă ca să-i împiedice să folosească acele mâncăruri spurcate. Iar lipsa hranei necesare să o înlocuiască vremelnic prin colivă... În felul acesta scopul Paravatului a fost zădărnicit şi poporul cel credincios a fost păzit nespurcat...*".

Depărtarea de cele jertfite idolilor a fost rânduită printr-un canon al Sfinţilor Apostoli: „*Şi apostolii şi preoţii s-au adunat... (şi au hotărât) să se ferească de cele jertfite idolilor şi de desfrâu şi de (animale) sugrumate şi de sânge*" (Fp. Apostolilor 15, 6, 20).

Dar cu toate cele pe care le-am arătat, auzi, din păcate, o grămadă de neghiobii ale minţii unor „gnostici" de astăzi. Unul spune: „Eu voi primi buletinul cu 666 şi voi pune şi o cruce alături". Altul spune: „Eu voi primi pecetea cu 666 pe frunte şi voi face şi o cruce pe cap...". Iar alţii spun o grămadă de alte neghiobii, crezând că se vor sfinţi în felul acesta. Dar toate acestea sunt înşelări.

Numai cele care primesc sfinţire, numai acelea se sfinţesc. De pildă, apa primeşte sfinţire şi se face agheasmă. Însă urina nu primeşte sfinţire. Piatra se poate face pâine prin minune, dar necurăţia nu primeşte sfinţire.

Prin urmare, diavolul, antihristul, atunci când este pe buletin, pe mână sau pe fruntea noastră prin simbolul lui, nu se sfințește chiar și o cruce de ai face pe el.

Avem puterea Cinstitei Cruci, a simbolului sfânt, și harul dumnezeiesc al lui Hristos numai atunci când ne îndestulăm cu Sfânta pecetluire a Botezului, prin care ne lepădăm de satana, ne unim cu Hristos și primim sfânta pecetluire: *„Pecetea darului Duhului Sfânt"*.

Hristos să ne lumineze pe toți! Amin.

Sfântul Munte Athos
Chilia „Panaguda" – Mănăstirea Kutlumuș
Sâmbăta din prima săptămână a
Postului Mare 1987

Cu multă durere și dragoste în Hristos,

Monahul Paisie

II. Fragmente înregistrate din convorbirea cu Starețul Paisie

Bătrânul Paisie: Noi oamenii dăm examene în acești ani grei, ca să se vadă ce face fiecare. Dar văd multă nepăsare. Nu vor să audă că se va face a Doua Venire, ca să nu se mâhnească și să poată petrece... Ai înțeles ce se întâmplă? Acesta este motivul... Să nu audă ceva...

Mai demult, când auzeau, de pildă: „Va trece o cometă", îndată oamenii se cutremurau și-și spuneau: „Se poate să murim. Așadar să ne pregătim, să ne spovedim, să facem vreo faptă bună". Și începeau să facă ceva, se pregăteau... Sau dacă auzeau: „Va fi război", se pregăteau...

Acum să nu audă de a Doua Venire, să nu audă că va veni cândva Antihrist... De ce? Ca să petreacă. Ai înțeles ce se întâmplă? Nu suportă pentru că le strică dispoziția... Evenimentele care se petrec, oamenii nu le pun în valoare pentru mântuirea lor...

Întrebare: Gheronda, această schimbare ce se face acolo în Europa, cum o vedeți?

B. P.: Ascultă... Această Uniune Europeană este... În spatele ei se ascunde dictatura acestora... a sioniștilor! Ai înțeles ce se întâmplă? Dar Dumnezeu îl va transforma în bine (răul pe care îl plănuiesc să-l facă)[2]. Adică se vor dezmembra și aceștia. Și comuniștii (se referea la Uniunea Sovietică) câți ani au fost la putere? S-au pregătit șaptezeci și cinci de ani, dar nu au rămas la putere nici măcar șaptezeci – șaptezeci și doi de ani... Sioniștii, știi de câți ani se

[2] Parantezele au fost introduse de autorul cărții pentru a face mai lesne înțelese cuvintele Starețului.

pregătesc? De două sute cincizeci ani! Însă aceştia, nici măcar şapte ani nu vor stăpâni...

Întrebare: Nouă[3], grecilor ortodocşi, ne este de folos să intrăm în Comuniunea Europeană, căci urmează ca şi Ciprul să intre în ea?

B. P.: Cine te va asculta pe mine sau pe tine? Chiar dacă îţi convine sau nu, cine te va asculta?

Întrebare: Dacă noi vom rămâne credincioşi tradiţiilor noastre se poate ca aceştia să se folosească duhovniceşte?

B. P.: Ascultă! Ştii ce se întâmplă? Răul este următorul: Aceştia nu te vor lăsa liber (ca să faci ce vrei tu), ci vor strânge „menghina".

Îţi vor spune: „Crede orice vrei", dar te vor pune în „coşul" lor şi te vor duce acolo unde vor ei. Aşadar, tu intră în „coşul" lor şi crede orice vrei. Eu te duc acolo unde vreau, iar tu crede ce vrei. Da, da! Mai târziu vor strânge „menghina". Acest sistem este satanic. În spatele lui se ascunde dictatura sioniştilor. Aceştia de ani de zile se pregătesc să conducă lumea. Prin masonerie se fac toate acestea...

Bine! Până acum să presupunem... (că oamenii au fost oarecum îndreptăţiţi să nu ştie, deoarece sioniştii lucrau pe ascuns). Acum însă, cu răspândirea vădită a lui 666[4] şi cu toate cele care se fac făţiş, nu

[3] Interlocutorii Stareţului erau ciprioţi.

[4] Însemnarea autorului: Vă informăm că pe lângă inscrierea numărului 666 fie cu cifre arabe, fie cu codul barat, pe multe produse, au pus acest număr şi pe documentele piloţilor militari din Grecia, precum şi pe clemele cu care se prind legitimaţiile ofiţerilor (vezi fotografia de la sfârşit). Astfel, în martie 1992 am depus la Comandamentul Aviaţiei Militare două rapoarte personale. Unul dintre ele se referea la documentele piloţilor din unităţile AO282 şi AO283 ale Aviaţiei Greceşti de

îşi fac puţin probleme de conştiinţă?... Deoarece, vezi, acestea (se referea la codul barat) şi cei trei de 6 pe care îi au, nu sunt, aşa cum pretextează ei, ceva care îi ajută la computer. Mai spun că cifra 6 ar deveni şi 9. Dar japonezii au găsit un cub care are un randament de cinci ori mai mare la computer... Cu toate acestea se prefac că asta nu i-ar ajuta. Însă, un om credincios, având în vedere situaţia generală, ar trebui să înţeleagă ce se întâmplă cu cei trei de şase, chiar dacă Sfântul Evanghelist Ioan nu ar fi scris că sunt ai lui Antihrist.

Aceştia (adică sioniştii) acum vor să aibă toată economia în mâna lor! Prin îndosariere – la Bruxelles au această „fiară", pe care şi ei înşişi o numesc „fiară" şi cu care pot să îndosarieze şase miliarde de oameni. Cât are lumea astăzi? Patru – cinci. Aşadar au şi loc liber. Ne vor avea pe toţi în evidenţa lor – vor avea şi toată economia în mâna lor –, iar prin pecetea pe care încet-încet o vor pune, ne vor urmări. Ei pot urmări prin satelit până şi peştii de treizeci de centimetri în care ocean se duc. Auzi? Peşti de treizeci de centimetri!... Prin urmare, vor putea urmări fiecare om unde se află şi toate tranzacţiile lui... O astfel de dictatură pe care vor să o instaure-

Război, care erau codificate cu numerele 666 şi 666a. Prin acest raport personal am cerut scoaterea acestui număr de pe documente şi am arătat motivele pentru care trebuia să fie eliminat acest număr. După cercetarea raportului meu, Comandamentul Aviaţiei Militare a propus în luna mai 1992 la Statul Major General al Aviaţiei ştergerea codurilor 666 şi 666a, lucru care s-a şi făcut. Ştergerea acestor coduri a fost determinată şi de scandalul ce se iscase din pricina acestui număr. Celălalt raport constituia un protest făcut împotriva scoaterii de pe buletinele ofiţerilor a apartenenţei religioase.

ze, numai diavolul putea să o gândească. Ai înțeles ce se întâmplă? În cele din urmă însă, Antihrist va lua o palmă puternică (de la Hristos) și va fi distrus. Numai trei ani și jumătate va fi greu. (Primii) trei ani și jumătate (ai stăpânirii lui) vor fi ușori. (În cele din urmă, după șapte ani) va fi zdrobit!...

Întrebare: Gheronda, din '92 vor începe (primii) trei ani și jumătate?

B. P.: Ascultă! Când se va întâmpla aceasta? Să nu pui acum date. (Numai aceasta pot să-ți spun, că ultimii) trei ani și jumătate (ai stăpânirii lui Antihrist) vor fi grei.

Uite, acum în America, mulți câini sunt pecetluiți și urmăriți. Cei care sunt pecetluiți au emițător (care emite semnale): tac, tac, tac... (Și astfel) știu unde se află fiecare câine. Când vor, pot să-l omoare. Și la oamenii!!!... (vor aplica același sistem). Și vor ști unde se află fiecare om (pecetluit), deoarece va avea emițător, fie la mână, fie la frunte (care va emite semnale): tac, tac, tac... Prin urmare, toate datele (fiecărui om) vor fi îndosariate... (adică vor ști fiecare acțiune a lui și unde se află în orice moment). O astfel de dictatură numai diavolul putea să o conceapă.

Așadar, vor acum prin acest sistem, codul barat, (să te silească, dacă nu te vei pecetlui), așa cum zice și Evanghelistul (Ioan), să nu poți vinde, nici cumpăra.

(La început) vor anula banii. Lucrezi? Tac, (vei apăsa) un buton ca să iei suma din cont și, de acolo, în alt cont... (transferurile în cont se vor face automat, fără ca banii să treacă prin mâna ta). Și apoi, să presupunem, după introducerea cartelei (adică, va fi introdusă cartela de credit, care va înlocui banii) vor spune: „Cartela se pierde, o fură, o falsifică...

Deci, este mai bine (să punem pecetea cu codul barat) pe frunte sau pe mână (ca să nu mai poată fi pierdută sau furată)...".

Întrebare: Părinte, s-o spunem mai simplu. Toate acestea arată prezența lui Antihrist?

B. P.: Nu. Ascultă... Vezi, aici aceștia folosesc mecanisme (cipuri)[5] ca să sufoce lumea. Vor să pecetluiască lumea. Să pună pecetea lui Antihrist. Ai înțeles? Să o supună (lui Antihrist). Așa cum atunci când se face război, caii sunt însemnați cu un fier înroșit. Ai înțeles?

Întrebare: Adică se ușurează lucrarea lor prin pecetluirea persoanelor dorite de ei?

B. P.: Se leapădă de Hristos. Cei care primesc pecetluirea se leapădă de Hristos. Chiar și atunci când primește buletinul electronic, tot se leapădă de

[5] În ultimii ani au fost publicate multe articole, în care se vorbește de posibilitatea urmăririi oamenilor prin satelit, după reușite aplicații făcute la animale și chiar la pești. Una dintre cele mai recente aplicații a fost făcută cu cipurile R.F.ID (Radio Frequency Identification), care sunt de mărimea unui bob de orez și care constituie un mijloc de identificare foarte bine pus la punct. Aceste cipuri au început deja să fie introduse în așa-zisele cartele „inteligente" de credit, dar și implantate sub piele la animale. S-a discutat ca aceste cipuri să fie introduse și la oamenii care au nevoie de supraveghere (bolnavi psihic etc.). Urmărirea este favorizată de semnalele emise de cipuri pe o anumită frecvență, ce sunt captate cu ajutorul sistemului GPS (Global Positioning System), care determină coordonatele emițătorului și, prin urmare, localizarea celui care îl poartă. Un bio-cip asemănător, produs al colaborării dintre firmele Motorola, Mondex și Mastercard, este folosit deja de multe firme în multe țări ale lumii. Dar lucrul cel mai interesant este că aceste societăți, după mai multe cercetări, au ajuns la concluzia că punctele ideale pentru implementarea cipului sub piele sunt fie suprafața dorsală a mâinii drepte, fie capul (fruntea).

Hristos. Dacă, de pildă, nu mi-ar fi cerut să semnez pe buletin, pot să spun că... mi-ar fi dat o hârtie. Ţi-ar fi spus: „Acesta este buletinul tău". Să zicem că nu ar fi contat. Dar atunci când are pe el simbolul diavolului şi este vorba de identitatea mea, oare voi semna? Iar aceasta (adică a primi buletinul în acest fel) nu este un lucru neînsemnat. Prin urmare, arăt că primesc acest lucru (se referea la simbolul diavolului: 666). Dar Evanghelistul Ioan ce spune? Sfinţii Părinţi ce spun? Ai citit cât de puţin? Lucruri foarte clare! Este lepădare!

Întrebare: Oare este posibil ca un număr să joace un rol atât de important în mântuirea omului?

B. P.: (mai răspicat şi cu multă durere) Bre, fiul meu!... Ia ascultă!... De vreme ce acesta (666) este simbolul diavolului şi Evanghelistul Ioan spune că acesta este pecetea lui, tu îl primeşti pe buletin, îmi spui că nu are rol în mântuirea ta?

Oare până acum am dat importanţă acestui lucru? (adică, ne-a preocupat până acum folosirea lui 666 ca număr de ordine?). Dar acum, când vedem că îl pun acolo..., fac astfel încât să nu poţi cumpăra, nici vinde... vor anula banii... toate acestea... pregătesc... (oare nu vom da nici acum importanţă?).

Uite, acum doi-trei ani am spus ceva unuia din America, profesor universitar şi, desigur, i-am şi scris vreo două-trei pagini şi i le-am dat[6]. Iar acum opt luni de zile acela mi-a scris într-o scrisoare: „M-am întors de la un congres din Europa şi de îndată ce am ajuns la Toronto, mi-am amintit de ceea ce-mi spuneaţi acum doi-trei ani în urmă. Acum, în

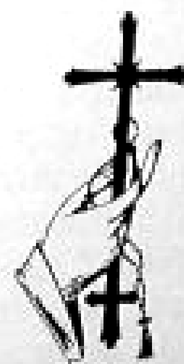
[6] Este posibil să-i fi dat din textul său intitulat: *„Semnele vremurilor – 666"*.

loc de cartelă, ne cer semnele distinctive de la mână şi la frunte". Ştii acest lucru? Dacă tu acolo nu le ştii, de ce atunci nu te laşi convins şi contrazici?

Acum într-acolo merg... (Adică, planul lor este) ceea ce spuneam (mai înainte)... Veţi vedea, vor spune la televizor: „Acum s-a pierdut cartela unuia... a furat-o celălalt..." şi aşa mai departe, ca oamenii să caute mai multă siguranţă, să alerge acolo ca să primească pecetea. Adică s-o aibă ca o înlesnire. Ai înţeles ce se întâmplă?

Sfântul Evanghelist Ioan a spus aceasta limpede, ce s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi scris? (Adică, cu atât mai multă neştiinţă ar fi existat).

O, fiul meu! Pecetea diavolului... (vei lua? Ştii ce înseamnă aceasta?) Te lepezi de pecetea sfântă! De Botez! Pui altă pecete, fiul meu! Te lepezi de Hristos şi primeşti pe cea a diavolului, fiul meu!

III. Răspunsul Părinților Aghioriți către „Presa ortodoxă"

Către ziarul „*Presa ortodoxă*"
Kaningos 10
10677 – ATENA

Sfântul Munte, 30 Septembrie 1997

Domnule director,

În ultimul timp, din pricina votării Acordului Schengen și a viitoarei introduceri a buletinelor electronice, credincioșii creștini se neliniștesc foarte mult, întrebându-se care trebuie să fie poziția lor față de acest subiect.

În legătură cu aceasta s-a exprimat în scris, în urmă cu zece ani, și fericitul Stareț Paisie, într-un text pe care l-a scris în prima Sâmbătă din Postul Mare a anului 1987, numit „*Semnele vremurilor – 666*". Acest manuscris, pe care Starețul l-a multiplicat în mii de exemplare și l-a împărțit credincioșilor, nu numai că nu a creat confuzie, ci deșteaptă pe cei ce rău se liniștesc și odihnește sufletele credincioșilor.

Dar fiindcă în ultimul timp se aude că Starețul Paisie și-ar fi schimbat mai târziu convingerile – iar această opinie a fost publicată în ziarul dumneavoastră pe data de 26.09.'97, în articolul părintelui Vasilie Voludakis – noi, care am trăit alături de el, vrem să facem cunoscut fiecărui credincios că Starețul și-a păstrat până la moarte convingerile privind acest subiect. Aceasta se dovedește și din convorbirea sa din anul 1992, care a fost mai apoi înregistrată și publicată recent de ieromonahul Isaac din

Kapsala (Sfântul Munte). Desigur, când guvernul a fost silit de împotrivirea puternică a poporului să „înghețe" subiectul buletinelor, nici Starețul nu s-a grăbit să redeschidă această problemă.

Acestea le scriem pentru restabilirea adevărului, însă cu privire la publicația mai sus amintită am vrea să facem unele precizări:

a) Într-adevăr, fericitul Stareț îi sfătuia pe credincioșii care îl întrebau ce să facă cu alimentele ce au codul barat, să distrugă mai întâi codul barat de pe ele și să invoce asupra lor harul de viață-făcătoarei Cruci a Domnului. Despre buletine însă el accentua cu tărie că lucrurile stau total diferit, deoarece buletinul arată numele de botez al credinciosului, care prin semnătura sa primește simbolurile satanice (desigur, dacă vor fi folosite). Aceasta o spune deschis și în convorbirea sa înregistrată în anul 1992.

b) Ne este greu să presupunem că părintele Vasilie nu a recunoscut desăvârșita autenticitate a scrisului Starețului Paisie de pe plicul pe care scria: „Model de buletin. Vai!!!" Trebuie, așadar, să recunoaștem că părintele Vasilie falsifică adevărul în mod intenționat, creând astfel confuzie în popor. Iar faptul acesta, falsificarea unor documente scrise, ne face să ne îndoim de așa-zisa „mărturie verbală" a părintelui Epifanie, în care el ar declara că este de acord cu convingerile lui (adică cele ale părintelui Vasilie). Deoarece părintele Epifanie, într-o epistolă a sa către ziarul dumneavoastră, care ulterior a fost introdusă în cartea intitulată „*Despre sfârșitul lumii, Antihrist și a Doua Venire a lui Hristos*", Editura „Stupul Ortodox", Tesalonic, 1991, (pg. 271-3), își exprimă păreri cu totul diferite de cele ale părintelui Vasilie. Mitropolitul Florinei, despre care se face referire în ziarul

„Scânteia Creştină" din noiembrie-decembrie a anului 1986, exprimă convingeri asemănătoare cu cele ale părintelui Vasilie, dar în numărul din iulie 1997, convingerile sale sunt aceleaşi cu cele ale Stareţului Paisie. Tot acolo el vorbeşte de textul *„Semnele vremurilor – 666"* într-un mod cât se poate de elogios.

De aceea, nu dorim să pomenim toate inexactităţile din textul părintelui Vasilie, deoarece scopul acestei scrisori este ca noi să mărturisim că Stareţul Paisie şi-a păstrat neschimbate convingerile legate de acest subiect până la adormirea sa.

Oricum, noi credem că după tipărirea ultimelor comunicate ale Sfântului Sinod al Bisericii Greciei, ale Sinodului Eparhial al Cretei, ale multor sfinte mitropolii şi mănăstiri, şi mai ales cele cuprinse în Enciclica Sinaxei Duble a Sfântului Munte, subiectul legat de poziţia pe care trebuie s-o aibă credincioşii este cu desăvârşire limpezit.

Cu dragoste în Domnul,

Egumenul Sfintei Mănăstiri Kutlumuş, Arhim. Hristodul
Stareţul Chiliei „Sfântul Ioan Evanghelistul", Ierom. Grigorie
Stareţul Chiliei „Învierea Domnului", Ierom. Isaac
Stareţul Chiliei „Buna Vestire", Ierom. Paisie
Stareţul Chiliei „Naşterea Maicii Domnului" (Panaguda), Ierom. Arsenie

* * *

Înrâurirea pe care a avut-o poziţia Stareţului a fost foarte binefăcătoare. A fost primită de către toţi – cu foarte puţine excepţii, care nu merită a fi pomenite –, atât de către turmă, cât şi de către păstorii ei. Acest lucru s-a făcut vădit câţiva ani mai târziu,

după ce s-a votat Acordul Schengen. Nenumăratele proteste personale, dar şi colective ale clericilor, profesorilor Şcolilor teologice, ale sfintelor mănăstiri, ale ierarhilor etc., epistolele, referendumurile şi comunicatele, dar mai ales enciclica aprobată în unanimitate de membrii Sfântului Sinod al Bisericii Greciei (2641/1998) au adoptat întru totul convingerile de Dumnezeu-luminatului Stareţ.

Răsunetul pe care poziţia Stareţului faţă de delicata problemă a buletinelor l-a avut în popor şi asentimentul credincioşilor au fost evidente atunci când s-a încercat ştergerea de pe buletine a apartenenţei religioase[7], fapt care nu însemna o lepădare de credinţă, ci o lipsă de mărturisire[8]. Însă, cu toate că acest subiect nu este de aceeaşi importanţă (faţă de posibila existenţă a lui 666), ierarhia a adoptat o poziţie mărturisitoare, intransigentă. Iar credincioşii, prin întrunirile lor şi prin incredibilul număr de peste trei milioane de semnături, au fost – în ciuda presiunilor şi ameninţărilor exercitate de autorităţi – de partea Bisericii.

[7] În Grecia, în anul 2002, a fost scoasă de pe buletine menţionarea apartenenţei religioase.
[8] Privitor la subiectul acesta, Stareţul a indicat poziţia corectă. Vezi *„Cuviosul Paisie Aghioritul – Trezire duhovnicească"*, pg. 200, Ed. Evanghelismos, Bucureşti, 2003.

B. Doctrine neonicolaite[9]

Toţi cei care au citit operele cunoscutului scriitor şi profesor Ch. Yannaras şi, derutaţi de ele, au întrebat despre acestea pe fericitul Stareţ Paisie, au auzit şi mărturisesc despre poziţia lui vădit potrivnică faţă de concepţiile acestuia. Stareţul înfiera îndeosebi învăţăturile lui legate de eros, precum şi judecăţile lui raţionaliste, ajunse până la hulă, făcute la adresa sfinţilor. Părintele Paisie suferea mai ales atunci când vedea stricăciunea iremediabilă pe care scriitorul mai-sus amintit o pricinuia tinerilor. „Ne-a târât în păcat fără să ne dăm seama şi ne-a distrus, iar acum nu mai putem da înapoi", mărturiseau ei înşişi. Suferea însă şi pentru clevetirile pe care acest profesor le îndrepta împotriva Sfinţilor Părinţi. Dacă la început Stareţul a încercat cu multă dragoste, răbdare şi îngăduinţă să-l ajute pe acest scriitor să-şi conştientizeze înşelarea în care s-a lăsat atras de cel viclean şi de patimile lui, de la un timp însă, văzând stăruinţa lui egoistă şi de nevindecat, s-a simţit dator să-i înştiinţeze pe credincioşi, cu scopul de a-i preveni[10].

[9] Nicolaiţii formau o grupare sectară cu un specific gnostic. Sunt menţionaţi şi în Noul Testament (*Apocalipsă* 2, 6, 15). Susţinători ai revenirii la cultul păgân, ei participau la banchetele păgâne, însoţite adeseori de practici imorale. Un element caracteristic acestora este libertinajul, justificat şi promovat ca un lucru firesc. (n.tr.)

[10] Fără îndoială că în textele acestui scriitor există şi destule elemente pozitive (învăţături ale Sfinţilor Părinţi, poziţii ortodoxe ş.a.m.d.), dar ele fac şi mai periculoase scrierile sale, deoarece funcţionează ca o momeală. Momeală care îi atrage pe cititorii bine intenţionaţi, dar neavizaţi, sau – ceea ce este şi mai grav –

Din numeroasele mărturii existente, redăm în continuare două mai semnificative:

1. Un tânăr ieromonah povestea: „În urmă cu câţiva ani, venisem în Sfântul Munte împreună cu un prieten de-al meu. Pe atunci eram mirean. Îl cunoşteam pe părintele A., care pe atunci era reprezentant la Careia al unei mănăstiri. În prima seară am fost găzduiţi de către el la conacul mănăstirii şi ne-am hotărât ca a doua zi să-l vizităm pe Stareţul Paisie la Panaguda. Înainte de a ne culca, am început o discuţie despre diferite subiecte. La un moment dat, a venit vorba despre scriitorul Ch. Yannaras. Atunci am început să ne contrazicem. Unul îl lăuda pentru talentul său scriitoricesc, pentru argumentaţia convingătoare, în timp ce celălalt, cu multă tărie, scotea în evidenţă concepţiile rătăcite ale acestuia şi marea vătămare ce o pricinuia prin ele, mai ales în rândul tinerilor. În cele din urmă am întrerupt discuţia şi am hotărât să-l întrebăm despre aceasta pe Părintele Paisie şi să ne încredem în ce ne va spune.

A doua zi, când am mers la Panaguda, după ce Stareţul ne-a dat o trataţie, înainte de a-l întreba ceva, l-am auzit uimiţi spunându-ne:

– Ieri au venit la mine doi închinători şi au început discuţia despre Yannaras. Unul îl lăuda, altul îl osândea. Atunci eu le-am spus: „Măi copii, ce spune Hristos în Evanghelie? Nu spune şi da şi nu, ci spune: «Ce este *da, da şi ce este nu, nu*». Ei, şi eu vă spun: «Pe scriitorul ăsta nu, nu»".

îi înşeală chiar şi pe oamenii şi povăţuitorii duhovniceşti, care ajung să le recomande (!) sau cel puţin să le tolereze, îndreplăţindu-le cu „gândul cel bun". Credem că în cazul acestor scrieri se potrivesc cuvintele Stareţului: „Sunt ca ouăle prăjite în care a căzut găinaţ şi trebuiesc aruncate împreună cu tigaia".

Şi în acest chip minunat am primit un răspuns mai convingător decât orice argumentaţii logice sau teologice".

2. Mărturia unui dascăl din Tesalonic:

„În urma discuţiei mele avute cu cineva despre profesorul Yannaras, devenisem oarecum îngăduitor faţă de el, datorită receptivităţii pe care acesta o arăta atunci când i se făceau cunoscute greşelile sale. După câteva zile l-am vizitat pe Părintele Paisie şi i-am mărturisit gândurile mele. Atunci Stareţul, vădit supărat, plin de amărăciune aş putea spune, mi-a spus:

– Yannaras, atunci când îi arăţi că ceea ce spune este grosolănie şi hulă, îţi răspunde: „Da, da, aveţi dreptate...". După puţin, îţi spune iarăşi: „Da, da, aveţi dreptate...", dar apoi continuă să scrie şi să stăruie în înşelarea sa, însă într-un mod mai „politicos" (adică mai camuflat)"[11].

---

[11] Deoarece unii dintre cei care au o părere diferită despre scriitorul Yannaras pretextează că fericitul Stareţ Paisie l-ar fi înţeles greşit, influenţat chipurile de alţii, considerăm necesar – deviind poate de la subiectul nostru – să facem următoarele observaţii:

I. Stareţul Paisie nu numai că nu primea cu superficialitate criticile făcute de terţi, dar nu se încredea nici în propria-i judecată omenească atunci când îşi contura o atitudine faţă de cineva, îndeosebi una negativă, şi cu atât mai mult să o facă publică. În mărturiile ilustrative de mai sus este vădit faptul că:

a) este vorba de prezenţa unei lucrări suprafireşti a Sfântului Duh (harisma străvederii), care îi întăreşte în mod infailibil cuvintele (vezi prima mărturie).

b) nu numai că a discutat personal cu Yannaras, dar şi constatase cu tristeţe, în decursul discuţiei, căinţa lui superficială, dacă nu ipocrită (vezi a doua mărturie).

II. Din câte ştim, toţi stareţii cuvioşi contemporani şi duhovnicii cu discernământ şi-au exprimat aceeaşi poziţie cu cea a Stareţului Paisie. Dintre ei amintim pe:

a) Cuviosul şi eruditul stareţ Teoclit Dionisiatul, cel care s-a ocupat în mod sistematic de erorile menţionate, demascându-le şi surpându-le.

b) Cuviosul stareţ Porfirie:

Despre poziţia lui faţă de scriitorul Yannaras, ucenicul bătrânului, monahul Acachie Kavsokalivitul, care l-a îngrijit până la trecerea lui la Domnul, spunea următoarele: „Când disputa privitoare la neonicolaism dintre Stareţul Teoclit şi profesorul Yannaras a ajuns la apogeu, Părintele Porfirie mi-a zis:

– Cele pe care le spune Teoclit le cunosc, dar cele pe care le spune Yannaras nu le cunosc. De ce?

– Cu siguranţă, Gheronda, pentru că Părintele Teoclit le scrie sub insuflarea harului.

– Da, aşa este!

Dar şi un alt ieromonah aghiorit, care zeci de ani a avut o strânsă legătură duhovnicească cu Stareţul Porfirie, adevereşte că într-o discuţie asemănătoare, Stareţul a lăudat poziţia Părintelui Teoclit faţă de Yannaras, spunând: „Fiule, foarte frumos scrie Părintele Teoclit!"

c) Fericitul Părinte Epifanie Teodoropulos, care, în câteva articole ale sale, cu argumente zdrobitoare – în general, scrisul său îl lăsa pe celălalt fără replică – a spulberat sofismele lui Yannaras, prin care acesta încuraja relaţiile de dinaintea căsătoriei, desfrânarea şi altele.

d) Fericitul Arhimandrit Sofronie Saharov, care, cu o asprime neobişnuită pentru caracterul său blând, îi înfiera pe cei care adoptau concepţiile neonicolaite. Redăm aici numai un fragment ilustrativ din scrierile sale: „O trăsătură a dragostei celei mari către Hristos este aceea că nu poate coexista cu desfătările trupeşti în general şi, mai întâi de toate, cu cele mai puternice decât toate, cele erotice. Mintea omului, sub acţiunea dragostei celei către Dumnezeu, se desprinde de pământ şi renunţă la orice imagine pământească, în timp ce legătura trupească răneşte profund sufletul tocmai prin aceste imagini. Cunoaştem că mulţi abordează acest subiect într-un mod cu totul diferit. Dar oare cuvântul Scripturii *«Nu va rămâne Duhul meu pururea în oamenii aceştia, pentru că sunt numai trup»* (Fac. 6, 3) nu se referă la ei?" (Arhimandritul Sofronie Saharov, *„Asceză şi contemplaţie"*, Sfânta Mănăstire a Cinstitului Înaintemergător, Essex – Anglia, 1996, pg.66).

Ar fi putut fi amintiţi încă mulţi şi multe, dar spaţiul nu ne îngăduie. Considerăm însă necesar să amintim răspunsul pe care Yannaras l-a primit din partea Sfintei Comunităţi a Sfântului Munte pentru toate cele pe care, fără responsabilitate, cu

C. Despre teoria evoluționistă asupra originii omului

Așa cum se știe, această teorie (și pe bună dreptate este numită teorie, ipoteză, iar nu concluzie demonstrată) a suferit de la apariția ei până astăzi nenumărate revizuiri. Însă ceea ce nu poate fi îngăduit este faptul că de multe ori, depășindu-și limitele, – nu cu mijloace cinstite –, a încercat să dobândească titlul de „principiu demonstrat" și astfel – ceea ce este și mai rău – să devină un mijloc de exploatare și o armă în mâna ateilor și materialiștilor, cu care să războiască învățătura Sfintei Scripturi.

La începutul anilor '80, cu ocazia unor descoperiri arheologice și a împlinirii a o sută de ani de la moartea lui Charles Darwin (1882), primul ei susținător, această teorie a revenit în atenție pe scena publică.

În Grecia, din păcate, cel care o propaga era un cleric, care, nici mai mult, nici mai puțin, a ajuns să susțină că la origine omul a evoluat din maimuță! Ca să evite dezaprobarea credincioșilor și mustrarea sau chiar osândirea lui de către Biserică, acesta a încercat, prin meșteșugiri de interpretare, să împace convingerile lui cu istorisirea Vechiului Testament.

Fericitul Paisie suferea mult, nu numai pentru alunecarea acestuia, ci și pentru primejdia înșelării spre care el, din cauza funcției deținute și a iscusinței sale sofistice, conducea sufletele neîntărite. Starețul a reacționat, răspunzând și combătând aceste interpretări greșite, dar și îndemnând pe cei competenți – clerici și teologi – să ia poziție, pentru a-i feri de rătăcire pe cei credincioși. Strânsese și anumite fragmente din Sfânta Scriptură sau din alte tâlcuiri patristice referitoare la aceasta. Le multiplicase și le împărțea închinătorilor ca să fie ajutați și să nu fie târâți în înșelare. Când Părintele Paisie a aflat că acel cleric a rămas nepocăit, a vorbit cu asprime împotriva lui și l-a prevenit că, dacă va continua, va suferi intervenția pedagogică a lui Dumnezeu.

nedreptate și în mod hulitor, le-a spus împotriva marelui dascăl al Bisericii noastre, Sfântul Nicodim Aghioritul.

În continuare, vom istorisi câteva cazuri pe care le-am păstrat în memorie, ca să se facă mai vădită poziția Starețului.

a) Odată a mers la o chilie ca să prăznuiască, împreună cu alți părinți apropiați lui, Învierea Domnului, care era și hramul acelei chilii. Înainte de a începe citirea din Faptele Apostolilor, Starețul a vorbit îndelung și cu multă tărie despre acest subiect, care în acea vreme era foarte disputat. Atunci a subliniat mai ales următorul fragment din cartea lui Iov, ce se citește la Liturghia din Joia cea Mare, dar care, în ciuda actualității sale, scăpase atenției tuturor celor aflați acolo: *„Au tu ai luat din pământ lut și ai făcut viețuitor și l-ai pus pe el ca să poată cuvânta pe pământ?"* (Iov 38, 14). Starețul a accentuat mai ales aceste două locuri: „din pământ lut" și „viețuitor... pe el" (genul masculin). De aici reiese foarte clar crearea omului direct din lutul pământului.

b) Altă dată cineva i-a adus următorul argument sofistic:

– Proveniența omului din maimuță nu contravine povestirii de la Facere, de vreme ce putem ca, în fragmentul: *«Și a făcut Dumnezeu pe om, luând țărână din pământ»* (Fac. 2, 7), să înțelegem că *„țărâna din pământ"*, pe care a folosit-o Dumnezeu pentru crearea omului, a fost maimuța (!).

Atunci Stareţul, cu sfântă indignare, a răspuns imediat cu aceste trei argumente:

1. Dumnezeu nu avea nevoie de „piese de schimb" ca să-l creeze pe om.

2. Felul în care a fost creat omul – *„Şi a zis Dumnezeu: Să facem om după chipul Nostru..."* (Fac. 1, 26) şi *„Şi a făcut Dumnezeu pe om..."* (Fac. 2, 7) – diferă mult de cel al creării animalelor – *„Şi a zis Dumnezeu: să scoată apele vietăţi cu suflete vii şi păsări zburătoare... să scoată pământul suflet viu după fel de cele cu patru picioare..."* (Fac. 1, 20-25) –, iar această diferenţă arată deosebita purtare de grijă a lui Dumnezeu pentru făptura Sa (omul).

3. Cuvântul lui Dumnezeu, atunci când S-a întrupat, a luat trup de om, iar nu de maimuţă!!!

Dincolo de acestea, Stareţul, văzând de mai înainte urmările dezastruoase pe care le-ar putea aduce acceptarea silogismului viclean de mai sus, la câteva zile după această discuţie, a explicat la doi părinţi următoarele: „Acum, la început, ca să nu existe reacţii, ei spun: «Nu-L tăgăduim pe Dumnezeu şi nici Sfânta Scriptură. Ci, pur şi simplu, ca să nu dăm impresia că ne împotrivim celor spuse de mari oameni de ştiinţă, înţelegem ţărâna în mod simbolic şi spunem că Dumnezeu a luat pentru trup o maimuţă căreia «i-a insuflat» sufletul. Să vedeţi însă că apoi, după ce o vor accepta mulţi creştini, care interpretează lucrurile numai după mintea lor, vor spune: «Ei, chiar a suflat în el suflet? Despre suflare, despre ce suflare discutăm acum? Să fim serioşi! De vreme ce maimuţa era vie, înseamnă că avea suflare de viaţă... Acesta este sufletul, viaţa».

Şi, după câţiva ani, după ce «creştinii» vor accepta şi asta, vor spune: «Care Dumnezeu al lui Adam

şi al Evei? Nu spunem că toate s-au făcut singure? că există o putere superioară, natura»(!!!) Adică, în cele din urmă, vor ajunge să zică: «Nu există suflet şi nici Dumnezeu»".

c) Un teolog, cunoscut Stareţului şi-a intitulat o carte referitoare la om, *„Animal îndumnezeit"*. Stareţul s-a mâhnit mult şi şi-a exprimat opoziţia. Fireşte, cele două cuvinte provin dintr-un text al Sfântului Grigorie Teologul, însă au fost luate cu totul rupt de context. Părintele Paisie a explicat că cele două cuvinte, aşa cum sunt desprinse din text şi apoi puse alături, „pot fi exploatate pentru a se susţine aceste teorii de pierzanie, pe care unii le răspândesc în zilele noastre. Sfântul Grigorie, dacă ar fi trăit astăzi, s-ar fi exprimat altfel" (pentru a nu da prilej unor interpretări greşite).

d) Un tânăr monah citise nişte opinii raţionaliste, referitoare la istorisirea scripturistică despre crearea lumii, care, în mod indirect, puneau la îndoială insuflarea divină a acestei istorisiri. Mai concret, ele susţineau că proorocul Moise a folosit diferite tradiţii orale mai vechi şi cunoştinţele vremii sale pentru redactarea ei. Monahul a fost influenţat şi de faptul că autorul acelei cărţi era un cleric, vestit pentru poziţiile sale, în general, ortodoxe şi tradiţionale. Într-o discuţie cu Părintele Paisie i-a spus şi despre aceste opinii. Atunci Stareţul, vădit supărat, i-a răspuns:

– Măi, copilaşule!... *„Cu dumnezeiescul nor acoperit fiind gângavul..."* Mă mir! Le cântaţi (de menţionat că în acele zile era praznicul Cincizecimii, când se cânta catavasia de mai sus) şi nu luaţi aminte la ce cântaţi!

e) Altădată, jonglând cu voioşie, dar genial, respectivele teorii despre crearea omului prin autoevoluţia automată a organismelor de la cele nedepline

la cele mai evoluate, spunea: „Dacă opt zice că-i nouă eu îi dau zece (excelent)", subliniind evident diferența dintre animalele lipsite de rațiune și omul rațional. [Adică, în timp ce numărul opt, – precum toate animalele lipsite de rațiune –, de la crearea lui de către Dumnezeu până astăzi n-a putut progresa și evolua câtuși de puțin (respectiv, numărul 8 să devină 9), din contră, omul rațional a primit de la Dumnezeu posibilitatea de a progresa și evolua permanent.]

D. Despre homeopatie

Răspândirea homeopatiei în țara noastră, în zilele fericitului Stareț Paisie, era destul de neimportantă față de cea întâlnită în zilele noastre. Cu atât mai nesemnificativă era și disputa în jurul acestei practici, atât în sânul lumii medicale, cât și a celei teologice. De aceea, este firesc să nu existe multe mărturii de-ale Starețului legate de acest subiect. Ceea ce ne silește să redăm aici poziția sa vădit potrivnică față de homeopatie este faptul că, cu ani în urmă – bineînțeles, după adormirea sa... –, la un congres întrunit pe tema homeopatiei, Starețul Paisie a fost prezentat de un apreciat homeopat din nordul Greciei ca fiind un susținător al ei!!!

a) Dintru început trebuie să spunem că în cazul homeopatului mai sus menționat, care l-a vizitat pe Stareț și care a interpretat greșit dragostea și afecțiunea pe care Părintele Paisie o arăta tuturor, cunoaștem bine că Starețul a refuzat cu tărie să fie consultat de acesta (pe atunci el suferea de o boală

gravă, pe care a răbdat-o bărbătește mai mult de șase ani), precum și medicamentele homeopate. El s-a mâhnit mult din pricina insistenței aceluia și a marii încrederi în sine ce o arăta, căci se credea în stare să vindece toate bolile. La insistența homeopatului și mai ales la încredințarea lui că medicamentele ar fi cu desăvârșire neprimejdioase, ca unele ce erau „naturale", Starețul i-a pus o întrebare care l-a dezarmat:

– Le faci tu singur?

– Nu... Ni le aduc din străinătate, a mărturisit nedumerit homeopatul.

– Ei, atunci de unde știi ce fac aceștia cu ele?

b) De asemenea, avem în vedere unele mărturii, potrivit cărora, Părintele Paisie, fiind chestionat referitor la aceasta, respingea ferm recurgerea la ajutorul homeopatiei, spunând:

– Să nu mergeți! Este un lucru încurcat! Să nu aveți încredere în ea!

c) Și mai clar a vorbit Starețul în cazul următor:

Doi monahi cunoscuți de-ai lui, după discuția avută cu un monah bolnav, care recursese la homeopatie pentru a se vindeca, au mers neliniștiți la Părintele Paisie și l-au întrebat dacă este cu putință ca medicamentele homeopate să ofere vreun ajutor, dacă homeopatia este o simplă înșelăciune sau ceva și mai rău... Starețul i-a ajutat să înțeleagă că, într-adevăr, se petrece aici și o lucrare demonică. Și accentua:

– Așa cum noi folosim Agheasma, așa își folosesc și ei medicamentele!

d) Această poziție a Starețului a fost prezentată și la o conferință teologico-medicală de către Arhimandritul, și totodată pedo-psihiatrul, Antonie Stilianakis.

„Cu câteva luni în urmă, spunea el, am fost în Sfântul Munte și cu multă bucurie am aflat de la un monah vrednic de crezare, și om de știință în același timp, că și Părintele Paisie considera medicamentele homeopate ca fiind un substitut demonic al Agheasmei și nu era de acord cu astfel de terapii"[12].

e) Altă dată, când un medic tânăr l-a vizitat și i-a spus că se specializează în homeopatie, Starețul l-a alungat imediat, fără să mai discute ceva cu el. Prin această atitudine neobișnuită a sa, credem că Starețul voia să-l „cutremure" pe vizitatorul său și să-l ajute să conștientizeze drumul periculos pe care apucase.

E. Despre acupunctură

Credem că este bine să adăugăm aici și poziția potrivnică a Starețului față de cealaltă terapie alternativă, acupunctura, care, după homeopatie, este cea mai răspândită în țara noastră. Pe lângă gravele vătămări pe care acupunctura le aduce trupului, Starețul Paisie dezvăluia și dimensiunile ei metafizi-

[12] Atanasie Avramidis, „*Homeopatia privită prin prisma științei medicale*", Atena, 1996, pg. 39. Același conferențiar a asigurat în continuare că: „și sfântul stareț Porfirie era de acord numai cu medicina clasică, iar nu cu așa-numitele «terapii alternative» (dintre care face parte și homeopatia)". Despre starețul Porfirie, ieromonahul Artemie Grigoriatul a povestit – în aceeași conferință – că, atunci când un fiu duhovnicesc de-al său i-a cerut binecuvântarea de a recurge la ajutorul homeopaților, i-a răspuns: „Nu! Să nu mergeți la aceștia, deoarece îi vor da soției tale niște medicamente suspecte. Pastilele mici sunt neprimejdioase, însă pastila cea mare pe care i-o vor da, este comandată de la o fabrică din Olanda și a fost «citită» de vrăjitori".

ce întunecate, pentru mulți necunoscute. Redăm aici un caz:

Odată, Părintele Paisie l-a întrebat pe un doctor care-i specialitatea lui.

– Mă ocup cu acupunctura, i-a răspuns acela cu naturalețe.

– Cum ai spus? Cu demonopunctura?! a întrebat iarăși, vădit supărat, Starețul.

Mărturia unui închinător

Altă dată, în curtea Panagudei se aflau mai mulți închinători. Aceștia erau așezați pe buturugi și îl așteptau pe Stareț. De îndată ce Părintele Paisie s-a așezat lângă noi, a aruncat o privire scurtă asupra fiecăruia. Când s-a întors spre mine și am întâlnit privirea lui, am simțit ceva ciudat, ceva de nedescris. Atunci am simțit că a văzut totul înlăuntrul meu, că nu i-a rămas ascuns nimic din viața mea, din gândurile mele.

Deodată s-a întors către un închinător ce se afla în partea opusă și l-a întrebat privindu-l insistent:

– Tu cu ce te ocupi?

Atunci acela a tresărit de parcă ar fi fost curentat și cu greu a putut îngăima:

– Păi... tocmai pentru aceasta am venit, Gheronda, în Sfântul Munte...

– Care aceasta? l-a întrebat din nou Părintele Paisie.

– Ca să întreb despre ocupația mea.

– Ce fel de ocupație este aceasta?

– Acu... acupunctură se numește.

– Cum? Demonopunctură?

Apoi Starețul i-a explicat în amănunt ce se ascunde în spatele acupuncturii și l-a sfătuit să nu se mai ocupe cu așa ceva.

*

Potrivit unei alte mărturii, ce aparține unui medic, profesor universitar, Starețul a spus că există două feluri de acupunctură. Unul pricinuiește analgezie, prin distrugerea nervilor, iar celălalt este ocult.

F. Despre transplantul de organe umane

Și în această chestiune, și îndeosebi asupra aspectului „morții cerebrale și a organelor recoltate de la cadavre", părerile divergente și neliniștile credincioșilor erau mai puțin tensionate acum mai bine de zece ani – când Starețul se afla printre noi – decât astăzi. Aceasta este cauza pentru care mărturiile despre poziția lui în această problemă sunt puține. De aceea, ne-am gândit inițial să nu includem problema transplanturilor în această mărturie a noastră. Însă următoarele motive ne-au obligat să ne răzgândim:

1. Confruntările dure dintre adversarii acestor practici – ajungându-se până la lansarea directă sau indirectă de cuvinte grele –, dar și încercarea impunerii unei părți asupra celeilalte, prin măsuri de forță – sau printr-o superioritate numerică – și nu pe bază de argumente veridice[13].

[13] Firește că avem în vedere cartea *„Biserica și transplanturile"*, elaborată de Comisia Sinodală Specială pentru Bioetică, dar, dincolo de contradicțiile care există în ea, se observă adesea și o vădită reținere, o diferențiere și uneori chiar și opoziție față de pozițiile de bază ale Comisiei față de etica transplanturilor, pe care Sfântul Sinod le-a și adoptat în prima fază, nu însă ca o poziție oficială finală și ca „un punct de vedere" și atitudine a Bisericii. Credem că dintre textele cuprinse în cartea mai sus amintită o deosebită greutate are expunerea Preasfințitului Ierotei, Mitropolit de Nafpactos, făcută în Sfântul Sinod.

Deși inițial mitropolitul a caracterizat textul Comisiei drept „uimitor", din expunerea sa reiese exact contrariul. (Apreciem că este vorba de o tactică a mitropolitului, pe care el a aplicat-o și în alte cazuri, – de pildă în cazul discuției legate de citirea rugăciunilor liturgice în auzul credincioșilor, în problema primirii Papei de către Biserica Greciei –, prin care își exprimă opoziția cu smerenie și cu politețea ce-l caracterizează.)

Din expunerea sa, semnalăm cele ce urmează:

a) Mitropolitul Ierotei pune problema transplanturilor la modul general (adică, nu numai a organelor prelevate de la cadavre). Și aceasta din următoarele motive:

(1) Experiența unui om îndumnezeit contemporan. Din context ne dăm seama că este vorba de fericitul stareț Sofronie Saharov. Există, de altfel, informația că acesta a declarat fără ocolișuri: „Nici nu dau organe, nici nu primesc".

(2) Consideră că „mulți sfinți contemporani care au o comuniune vie cu Hristos" ar aborda la fel această problemă.

b) Problema devine și mai acută în cazul donatorilor aflați în „moarte cerebrală":

(1) Subliniază divergențele dintre medici în jurul întrebării: când survine moartea.

(2) Este de acord cu următoarea constatare: „Chiar și atunci când unele organe funcționează, ajutate de acțiuni exterioare, sufletul continuă să acționeze în om, de vreme ce el este activ în alte organe sănătoase ale trupului. În tot cazul, cât timp mintea omului se află în trup, chiar dacă organele trupului funcționează deficitar – e posibil ca funcția mentală, memoria sau poate chiar și simțurile să nu activeze –, dar de vreme ce inima funcționează, înseamnă că acțiunea mentală a omului funcționează.

Aceasta înseamnă că atunci e posibil ca omul să nu aibă percepția lumii înconjurătoare, să nu gândească, să nu simtă

2. Observația foarte corectă din expunerea mitropolitului Ierotei: „Deoarece viața Bisericii este determinată de lucrarea sfinților și fiindcă Biserica înaintează în istorie cu pașii sfinților, de aceea ne vom aștepta la astfel de reacții ale oamenilor sfințiți

sau să perceapă foarte slab, dar sufletul există și poate avea comuniune cu Dumnezeu. Și, desigur, dacă unul ca acesta s-a obișnuit în viață să se roage, atunci energia lui mentală se află în mare tensiune, adică omul are rugăciunea neîncetată".

(3) Pune câteva întrebări esențiale: „Cum intervenim violent asupra unui om, căruia nu-i lucrează câteva funcții cerebrale, dar a cărui inimă funcționează și sufletul există încă în el, deci omul simte?"

„Nu cumva separarea violentă a sufletului de trup o facem încă și mai violentă, sporind astfel durerea sufletului, atunci când luăm organe din trupul omului ce încă mai trăiește?"

„Nu cumva stăm insensibili în fața celui ce trage să moară și nu cumva arătăm lipsă de respect pentru laturile personale cele mai cutremurătoare ale vieții lui?"

„Nu cumva adoptarea unor opțiuni dure, chiar și pentru prelungirea vieții unui alt om, este înțeleasă ca un act violent și ca o formă originală de asasinat?"

(4) Mitropolitul susține cu tărie că „Biserica trebuie să-și manifeste opoziția față de cazurile care presupun uciderea donatorilor prin prelevarea organelor".

În afară de mitropolit, nu se mai dă cuvântul nici unuia dintre nenumărații opozanți înverșunați, atât din lumea teologică, cât și din cea medicală. Dintre cei pe care ni-i amintim, din puțina noastră preocupare cu acest subiect, îi menționăm, din prima categorie pe: părintele Teoclit Dionisiatul, pr. Stelian Karpatiul (care mărturisește și despre poziția negativă a Mitropolitului Antim al Alexandropolei – acum al Tesalonicului – în privința morții cerebrale), pr. Luca Țiuțica, pr. Constantin Stratigopulos, profesorul Ioan Kornarakis și alții. Din cea de-a doua, pe profesorii de medicină: Constantin Karakațanis și Emanuil Panagopulos, susținuți de destui „colegi valoroși de-ai lor, profesori universitari" (potrivit mărturiei Prea Fericitului Arhiepiscop Hristodul).

(ca donatori), pentru a oferi o cale de abordare a problemei transplanturilor". Cu puțin mai înainte mitropolitul deja prezentase o atitudine defavorabilă pentru chestiunea în cauză a unui „om îndumnezeit contemporan". De asemenea, vom vedea mai jos că și fericitul stareț Porfirie avea aceeași poziție negativă cu cea a Părintelui Paisie.

3. Dar motivul cel mai important este interpretarea greșită – credem că a fost făcută în mod inconștient – a următoarei fraze a Starețului: „Ceea ce îmi spune inima mea este să iau cuțitul, să o tai bucățele, să o împart lumii și apoi să mor"[14]. Deși e foarte clar că fraza a fost spusă în sens metaforic – și cum ar fi fost posibil ca ea să aibă sens literal? –, ea a fost interpretată de unii în mod greșit și legată de problematica „morții cerebrale" și de sinucidere-autosacrificare. Adică, i se atribuie Starețului tocmai poziția contrară față de acest subiect decât aceea pe care el o învăța, o aplica și în care credea. Întrucât există o diferență enormă între „Inima mea îmi spune să iau cuțitul și să o tai...", adică „Sunt dispus, doresc, sunt gata, tânjesc – dacă vreți – să mor de dragul fraților mei" și „Iau cuțitul și o tai", adică „Mă sinucid – mă autosacrific"[15].

[14] Cuviosul Paisie Aghioritul, *„Cu durere și dragoste pentru omul contemporan"*, Ed. Evanghelismos, 2003, pg. 19.

[15] Credem că cei care invocă argumentele sfinților și texte patristice pentru a-și consolida poziția nu sunt atenți tocmai la acest aspect. Astfel, atât dorința puternică a avvei Agaton de a-și da trupul sănătos și de a lua trupul leprosului, cât și dispoziția galatenilor de a-și oferi ochii, dacă era cu putință, Apostolului Pavel – dincolo de faptul că nu e vorba de jertfirea vieții, ci de jertfirea sănătății și a unor mădulare – rămân ca o dorință și o dispoziție.

Prima dorință, fericitul Stareț o considera ca fiind cea mai înaltă treaptă a dragostei, iar a doua, ca o intervenție neîngăduită care se opune lucrării creatoare a lui Dumnezeu. De aceea, pe a doua nici măcar nu i-a trecut prin minte s-o săvârșească. Dimpotrivă, toată viața sa, din tinerețe până la adormirea sa, a fost caracterizată de cea dintâi – ca soldat, înlocuind pe alții în incursiuni de război periculoase sau primejduindu-se, pentru a-i salva pe alții din mâinile dușmanului, deși, omenește vorbind, existau foarte puține șanse de salvare; ca monah, storcându-și până și ultima picătură de vlagă, la început prin ascultarea până la sânge, iar apoi consolând și

De asemenea, a se vedea că în toate textele promovate – chiar și în cel care este considerat cel mai convingător și mai incontestabil: *„și noi datori suntem să ne punem sufletele pentru frați"* (1 Ioan 3, 16) – se folosește verbul „a pune", iar nu „a jertfi". Ceea ce se poate interpreta ca: ofer, sunt dispus să, îmi pun viața în primejdie de dragul aproapelui; o încredințez în mâinile lui Dumnezeu și voii Lui (Care, în desăvârșita Sa înțelepciune, poate să primească sau nu jertfa mea sau, în Atotputernicia Sa, să intervină în chip minunat, salvându-i pe amândoi), iar nu ca: „jertfesc în mod ultimativ, uzurpând puterea dumnezeiască și punându-mi singur capăt vieții". (Și dacă în mod sofistic se va observa că donatorul nu își pune singur capăt vieții, ci o pune la dispoziția medicului, vom răspunde că prin acest silogism pur și simplu se mută responsabilitățile, dar în același timp nu numai că medicul este scutit de vină, dar este silit să devină sacrificator.)

În acord cu cele de mai sus, și Prea Fericitul Arhiepiscop Hristodul, cu ani în urmă, în 1991, când era mitropolit al Dimitriadei, admitea că: „Se îngăduie scoaterea numai a unuia dintre organele gemene, ca să nu fie pusă în primejdie viața donatorului și cu condiția ca organul rămas să fie sănătos". Nici măcar nu bănuia ceva despre așa-zisa sinucidere-autosacrificare (!), care este permisă și elogiată în zilele noastre.

ajutând pe cei îndurerați; ca rugător ascultat de Dumnezeu, luând de la fratele suferind boala incurabilă a cancerului; și, mai presus de toate, ca unul ce-i iubea pe toți, dorind să fie osândit el însuși, după spusa Apostolului Pavel, *„în locul fraților săi"* (vezi Rom. 9, 3).

După introducerea de până acum, amplă, dar necesară, după părerea noastră, adăugăm o mărturie autentică despre poziția Starețului în această problemă:

Gheorghe Mihalis din Ioanina, cu binecuvântarea Starețului Paisie, a donat fiului său Demostene un rinichi. Văzând că transplantul nu a reușit, tatăl copilului a cerut binecuvântare de la Stareț să i-l doneze și pe celălalt. Dar Părintele Paisie nu l-a lăsat, ci i-a spus:

– Nu, aceasta nu este îngăduit. Dumnezeu te vrea pe tine și pe Demostene așa cum sunteți.

O altă mărturie vrednică de crezare despre poziția Starețului Paisie față de acest subiect este și următoarea:

Cuviosul ieromonah și duhovnic Grigorie de la Sfântul Munte, unul dintre ucenicii apropiați ai Starețului Paisie, l-a întrebat odată pe acesta despre chestiunea transplanturilor și problemele care se ivesc de aici. Starețul, răspunzând a îngăduit, pe de o parte, transplantul unuia dintre organele gemene[16], dar a exclus categoric scoaterea și transplantarea organelor necesare pentru supraviețuire indiferent

[16] Există și alte două-trei mărturii, potrivit cărora Starețul nu s-a împotrivit scoaterii unuia dintre organele gemene (cum ar fi: rinichiul sau ochiul), oferit de bunăvoie de donatorul sănătos.

de caz[17], de vreme ce prin aceasta se pricinuieşte omorârea donatorului. Pentru întărirea poziţiei sale a folosit următoarele două argumente:

Primul este că transplantul constituie o intervenţie neîngăduită, făcută împotriva lucrării creatoare a lui Dumnezeu, care, pe de o parte, omoară pe donator, iar pe de alta, creează sentimentul plin de mândrie că „a dat viaţă" primitorului.

Al doilea este acela că această procedură va fi cauza născocirii de noi moduri de a-i omorî pe bolnavi pentru a le lua organele.

Credem că fericitul Stareţ, care era plin de luminarea Duhului Sfânt şi de darul discernământului, prin poziţia sa de mai sus, a dat un răspuns limpede tuturor susţinătorilor transplanturilor luate de la cei aflaţi în „moarte cerebrală".

Întrucât:

I. Stareţul îl consideră viu şi pe cel „mort cerebral" (de vreme ce scoaterea organelor necesare supravieţuirii el o caracterizează ca ucidere a donatorului).

II. Răspunde (prin primul argument) tuturor celor care, siliţi de poziţiile teologice şi medicale contrare, au „depăşit", chipurile, problema (respectiv dacă cel „mort cerebral" este viu sau mort din punct de vedere biologic) – pe care o şi numesc scolasticism apusean (!) – şi scot în evidenţă în schimb aşa-numita „dragoste" şi „jertfă" a „ celui mort cerebral" (care, în realitate, sunt inconştiente şi inexistente sau mai degrabă identice cu eutanasia şi, aşa cum le numeşte Stareţul, „intervenţie neîngăduită împotriva lucrării creatoare a lui Dumnezeu").

III. Prevede (prin al doilea argument) că această practică (a transplanturilor făcute cu organe luate de la „morţi cerebral") va constitui un început nefast şi o un motiv pentru inventarea unor noi moduri de a-i ucide pe oameni pentru a le lua organele (de pildă, de la bolnavii care se află permanent într-o stare „vegetativă", de la nou-născuţii fără creier, prin legalizarea eutanasiei şi altele).

De asemenea, am vrea să spunem că Stareţul Paisie considera „donarea" organelor după moarte lipsită de valoare morală autentică. Astfel, când un important om de stat s-a declarat donator de organe, Părintele Paisie a considerat aceasta o faptă lipsită de demnitate.

În încheiere, va trebui să adăugăm că, potrivit mărturiei ieromonahului mai sus-amintit, şi fericitul Stareţ Porfirie avea aceeaşi poziţie ca Părintele Paisie în chestiunea transplanturilor.

G. Despre tradiţie

Părintele Paisie ar putea fi caracterizat ca un mare iubitor, împlinitor, dar şi apărător al tradiţiei noastre,

---

[17] Se înţelege, desigur, în cazul „morţilor cerebrale", de vreme
ce posibilitatea – susţinută astăzi de unii – oferirii unor astfel
de organe (necesare supravieţuirii) luate de la donatori sănă-
toşi (aceasta este sinuciderea-autosacrificare) era în urmă cu
cincisprezece ani (cam pe atunci s-a iscat această dispută) tra-
ţională şi nesusţinută de nimeni, şi, prin urmare, interzicerea
ei de la sine înţeleasă. Căci nici pr. Grigorie nu putea să între-
be despre organele necesare supravieţuirii luate de la donatorii
sănătoşi, nici Stareţul să interzică ceva care de la sine era in-
terzis. Aşadar, interzicerea se referea exclusiv la cazurile dona-
torilor aflaţi în „moarte cerebrală".

Firește, în ce privește Sfânta Tradiție Apostolică, ca una ce este un izvor al credinței noastre și de aceeași valoare și autoritate cu Sfânta Scriptură, ar fi de prisos să vorbim, deoarece alipirea de ea constituie o datorie de bază a fiecărui ortodox. Așadar, ne vom rezuma aici la Tradiția bisericească în general. Și, deoarece poziția Starețului referitoare la aceasta a fost de multe ori consemnată în textele sale, în „Cuvintele" și în biografiile sale scrise de alții, pentru evitarea repetițiilor vom fi nevoiți să prezentăm lucrurile succint și fragmentar.

Fericitul Părinte respecta întru totul toate cele pe care ni le-au rânduit Sfinții Părinți. Ca unul ce era plin de Duhul Sfânt, putea să înțeleagă – și de multe ori tâlcuia și altora – motivele pentru care au așezat aceste rânduieli, dar și pentru care se impune să rămână neschimbate. Pentru îndreptarea unor greșeli de amănunt, care se poate să se fi strecurat, sau pentru unele modificări care trebuiau făcute din motive duhovnicești, Starețul considera că propunerea și înfăptuirea lor trebuie făcute numai cu acordul bărbaților sfinți, înzestrați cu harisma discernământului și mișcați de Duhul Sfânt.

În continuare vom arăta câteva atitudini concrete, din care reiese poziția Starețului:

I. Marea sa durere și opoziția sa limpede față de rugăciunile comune făcute de ortodocși împreună cu ereticii și, cu atât mai grav, cu cei de altă credință, chiar și cu idolatrii!

În ciuda încercării sale de a se stăpâni și de a nu se manifesta în mod public – deoarece, așa cum spunea el, „ar fi exploatat-o unii pentru interesele lor meschine și s-ar fi făcut un rău mai mare" – în unele cazuri „care depășeau orice limite", lăsa să explodeze

sfânta lui indignare. Nu ezita să numească congresele în cadrul cărora se făceau rugăciuni comune (de pildă, pentru pacea lumii) „zdrențele diavolului din care nu poate ieși nimic bun". Ne amintim de o astfel de „explozie" a sa petrecută în prezența mai multor părinți, înainte de începerea unei privegheri la o chilie învecinată, pricinuită de primul congres de la Assisi (1986).

II. Stăruința sa în lupta dusă pentru păstrarea neschimbată a limbii liturgice și condamnarea cu asprime a oricărei discuții despre traducerea textelor liturgice în limba neogreacă. Deoarece, după cum el însuși accentua:

a) Se pierde sfințenia cuvintelor și nu se mai deosebesc apoi de limba nesfințită, adică firească, lumească[18]. Din acest motiv, nu era de acord cu înlocuirea termenilor liturgici, chiar și în unele lucrări auxiliare, folosite pentru explicarea textului Sfintei Liturghii.

b) Este cu neputință să fie redați pe deplin în limba cea nouă (neogreacă) termenii și sensurile, cu atât mai mult cu cât traducerea nu este făcută de oameni sfinți.

c) În felul acesta este îndepărtat poporul de limba Sfintei Liturghii și a Sfinților Părinți.

d) De altfel, nu este așa de greu, pentru cineva care are puțină dispoziție bună, să înțeleagă limba

[18] La fel și Arhimandritul Sofronie observă: „Dacă am folosi pentru săvârșirea Sfintei Liturghii limba de fiecare zi, atunci aceasta ar naște în sufletul și mintea celor aflați acolo împotriviri aparținând unui nivel inferior, nivelul existenței noastre firești". (Arhim. Sofronie Saharov, *„A-L vedea pe Dumnezeu așa cum este"*, Sfânta Mănăstire a Cinstitului Înaintemergător, Essex-Anglia, 1993, pg. 376).

sau cel puţin să afle ce înseamnă câteva cuvinte necunoscute lui[19].

III. Dezacordul său faţă de citirea rugăciunilor liturgice în auzul poporului (credincioşilor). Stareţul spunea că prin aceasta:

a) Mireanul poate pierde simţământul plin de evlavie pricinuit de diferenţa dintre el şi cel sfinţit şi se creează un sentiment de evlavie falsă, care ascunde înlăuntrul ei, dar şi cultivă în acelaşi timp, mândria.

b) Abate pe credincios către o urmărire raţională a Sfintei Liturghii, iar nu către trăirea mistică a ei.

Un tânăr monah aghiorit, care din îndelunga urmărire a rugăciunilor citite de preot în timpul Sfintei Liturghii le învăţase pe de rost, a continuat şi în Sfântul Munte să „urmărească" mental pe preotul slujitor. Când însă i-a spus aceasta Părintelui Paisie, el l-a sfătuit să nu o mai facă.

IV. Dezaprobarea sa vădită chiar şi faţă de propunerile făcute pentru discutarea schimbărilor perioadelor Sfintelor Posturi. Feluritelor pretexte aduse în discuţie în acest caz, Stareţul le opunea posibilitatea fiecărui duhovnic de a face un pogorământ individualizat (de pildă pentru cazurile de boală, de neputinţă etc.).

V. Puternica sa împotrivire faţă de încercările făcute în vederea schimbării sau desfiinţării îmbrăcămintei clericilor[20] şi, în general, a laicizării înfăţişării lor (tunderea bărbii şi a părului).

VI. Străduinţa sa plină de îngrijorare făcută pentru păstrarea tradiţiei monahale şi, mai ales, a celei aghiorite. Pe lângă caracterul ascetic, vom vorbi şi despre alte câteva elemente ale tradiţiei aghiorite, asupra cărora Stareţul punea accentul şi care, aşa cum spunea el, mai demult le întâlnea din belşug în Sfântul Munte, în timp ce în vremea noastră ele s-au împuţinat tot mai mult:

1. Credinţa nestrămutată în Dumnezeu, cea izvorâtă din simplitatea inimii, care adeseori săvârşea minuni, iar nu o „înţelegere" a lui Dumnezeu, care are mai degrabă numai înfăţişarea evlaviei şi este plină de cunoştinţe ermeneutice, dogmatice şi, în general, teologice, dar este influenţată (sau chiar dominată) de supraaccentuarea raţiunii şi de scolasticism.

2. Dăruirea în întregime lui Dumnezeu a inimii şi încrederea desăvârşită în El, iar nu în mângâieri omeneşti (donaţii băneşti, manifestări pline de slavă deşartă, obiecte, daruri, împodobiri şi înfrumuseţări, prietenie – şi chiar slugărnicie – cu puternicii zilei...).

3. Întâietatea acordată celor duhovniceşti (rugăciune, studiu duhovnicesc, trezvie...) şi îndeletnicirea măsurată cu diferitele „lucrări secundare" ale vieţii monahale, făcută pentru dobândirea celor absolut necesare întreţinerii trupului. [Adică, învăţătura Evangheliei: *„Căutaţi mai întâi..."* (Mat 6, 33) pe care noi, din păcate, am răsturnat-o.]

[19] Şi părintele Sofronie este categoric în această privinţă: „Nu este nevoie ca limba liturgică să fie înlocuită cu cea de fiecare zi, căci aceasta ar scădea nivelul duhovnicesc şi ar produce o pagubă incalculabilă. Sunt absurde afirmaţiile unor oameni contemporani, care spun că nu înţeleg limba duhovnicească veche" (op. cit., pg. 375).

[20] Vezi: Ieromonahul Isaac, *„Viaţa Cuviosului Paisie Aghioritul"*, Ed. Evanghelismos, 2005, pg. 206.

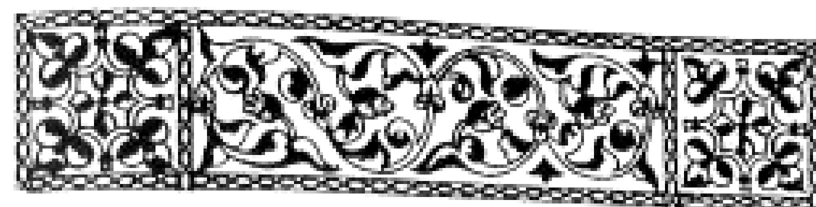
4. Păstrarea liniștii exterioare cu prețul oricărei jertfe, pentru a putea dobândi liniștea lăuntrică (evitarea zgomotelor de orice fel).

5. Ascultarea față de Stareț, făcută cu bucurie și de bunăvoie, din respect și dragoste, iar nu cea făcută din frică, care seamănă mai mult cu disciplina militară.

6. Simplitatea, sinceritatea, lipsa de vicleșug în comportament, iar nu politețea prefăcută, fățărnicia, diplomația și minciuna.

7. Inițiativa, dar și spiritul de jertfă, arătate în timpul ascultării, astfel încât ea să se poată face liber – firește, din conștiință – de către fiecare ascultător, cu posibilitatea de a se ruga, a studia ș.a.m.d., dar și cu cea de ajutorare a fratelui ce se ostenește (desigur, atunci când nu „deschide" singur lucrări de prisos, complăcându-se în răspândire). În acest fel, dispare bolnăviciosul caracter „funcționăresc" cu programul „șablon" de ascultare, cu nepăsarea față de istovirea aproapelui („eu am terminat și sunt în regulă"), cu „apatia europeană" față de bunurile obștești („o va repara specialistul") etc., caracter care nu numai că nu-i lasă pe monahi să-și cultive mărimea de suflet și să sporească în viața duhovnicească, ci alungă de la ei chiar și fireasca omenie.

EXPERIENȚE PERSONALE ȘI MĂRTURII DESPRE STAREȚ

Arhimandritul Talparas Aristarh, protosinghelul Sfintei Mitropolii a Maroniei și Komotinei

Pe pururea fericitul Stareț Paisie l-am cunoscut în 1987, atunci când a vizitat Sfânta Mitropolie a Maroniei și Komotinei. Mult m-a impresionat simplitatea, curăția și smerenia sa. Cu toate că nu a urmat nici o școală superioară, ci numai cea primară, cultura sa generală era desăvârșită din toate punctele de vedere. În același timp, era insuflat și luminat de Duhul Sfânt. Starețul trăia cuvântul lui Dumnezeu în toată plinătatea lui.

Deoarece faima lui cea bună nu numai că îl însoțea, ci mergea peste tot înaintea oricărei vizite de-ale sale, i-am pus următoarea întrebare:

– Gheronda, nu ar fi fost mai bine să fi fost hirotonit preot, ca să săvârșești în Biserică o lucrare întregită prin spovedanie, Sfânta Liturghie și, în general, prin slujirea făcută ca preot?

Atunci el mi-a răspuns:

– Nu m-am gândit la aceasta dintru început. Acum însă, mă aflu la o vârstă înaintată și-mi vine foarte greu să-mi asum această răspundere uriașă.

Este adevărat că de pretutindeni veștile despre persoana pururea pomenitului Stareț Paisie erau nu numai pozitive, ci minunate și uimitoare.

Nevrednicia mea nu mai are nimic altceva să adauge, fără numai să ceară mijlocirea sfântului Stareț pentru mântuirea sufletului meu și folosul Bisericii.

Adamu Andrei, medic, Cipru

La Părintele Paisie am mers pentru prima dată în octombrie 1983 împreună cu alți doi studenți, colegi de ai mei din Cipru. Starețul s-a purtat cu noi cu multă dragoste și simplitate. Îmi aduc aminte că primul lucru pe care ni l-a spus a fost:

– Să fiți aproape de Dumnezeu și să nu vă temeți de nimic!

Unul din colegii mei nu voia să mai plece și nici nu-i păsa că avea să piardă autobuzul. Atât de mult îl impresionase. Atunci când m-a dus în chilie m-a întrebat:

– Pe unde vrei să mergem la tine acasă?

– Prin Messaria, ca să ieșim la Apostolul Andrei, i-am spus.

– Nu, ci vom înconjura, mi-a răspuns Starețul în glumă.

Îl sileam să-mi descopere harismele sale, iar când am ieșit afară a spus celorlalți:

– A tot insistat... Ceva a vrut el să scoată de la mine...

A doua zi, atunci când am mers la el – peste noapte am rămas la Mânăstirea Kutlumuș și mă rugam cu pocăință să mă ierte –, mi-a spus glumind:

– O să te iert la apusul soarelui. Acum însă nu te iert.

După aceea, am avut niște probleme de sănătate. În ianuarie 1984, când am mers din nou la Stareț, mi-a spus că toate vor trece. Același lucru mi-a spus și Părintele Porfirie (în Atena) și astfel am primit binecuvântarea amânduror stareților.

În acea vreme am înțeles marea asprime față de sine a Starețului Paisie, dar în același timp și gingășia sa. Cât de mult îi iubea pe oameni! Se mișca în alt plan. Teologhisea. De atunci și până în 1991 am mers regulat la el ca să iau binecuvântare. Într-adevăr, el era Starețul celor îndurerați. Își jertfea propria sa viață ca să-i ajute pe ceilalți. Bani niciodată nu avea și nici nu îi trebuiau. Trăia fără grijă în oceanul Proniei dumnezeiești.

Îmi aduc aminte că îmi spunea:

– De ce nu înveți ca să termini și apoi să vii să mă consulți? Să-mi pui stetoscopul pe spate.

Mă învăța multe lucruri despre viață, ca să mă maturizez. Îmi accentua că nu trebuie să ne expunem la primejdii fără rost, atunci când nu este nevoie. Îmi spunea:

– Îmi pare rău că nu sunt aproape de tine ca să te ajut cu sfaturi. Dacă vei avea nevoie scrie-mi o scrisoare și eu îți voi trimite o telegramă.

Mi-a spus că și după adormirea sa îi va ajuta pe fiii săi duhovnicești, cu condiția să respecte poruncile lui Dumnezeu.

Odată, când a fost întrebat despre acupunctură, a spus că nu este un lucru bun, deoarece blochează centrii nervoși. Ea îndepărtează durerea, dar distruge nervii. Starețul avea destule cunoștințe medicale și susținea medicina clasică. Cu toate acestea, el era pentru viețuirea mai presus de fire. Mi-a spus și

destule lucruri pe care atunci nu le-am putut înțelege. Unele din ele le-am înțeles mai târziu.

Odată, în timp ce stăteam în curtea Chiliei sale, mă gândeam la sensul vieții și-mi spuneam în sinea mea: „Oare ne vom putea mântui sufletul?" În acest timp, Părintele Paisie s-a apropiat de mine pe la spate și cu mâinile încrucișate pe piept, mi-a spus:

– Toți vom merge în rai. Niciunul în iad.

Starețul iubea mult Capadocia. Îl cinstea în mod deosebit pe Sfântul Arsenie și pe alți câțiva sfinți. Respecta mult preoția. Despre doi preoți, frați gemeni, spunea:

– Îndoită binecuvântare.

Însă el accentua mai mult valoarea monahismului. Dacă cineva se va căsători sau va deveni monah, aceasta depinde de înclinare. Unii au o posibilitate, alții cealaltă. Alții le au pe amândouă (aceștia pot alege).

Odată m-a strâns la piept și mi-a spus glumind:

– Te urăsc, măi, te urăsc!

Atunci eu l-am privit mirat, iar el a spus:

– Uită-te la el că a crezut! Cu „ura" lui Hristos te urăsc. Maimuța, din pricina marii dragoste ce o are, își strânge puiul la piept până îl sufocă.

Starețul, ca unul care avea harisma străvederii, îmi spunea lucruri concrete despre anumiți oameni pe care nu îi cunoscuse vreodată. Așa cum mi-a spus și despre bunicii mei care adormiseră mai demult. Pe mulți îi primea chemându-i pe nume, deși îi vedea pentru prima oară.

Accentua mult asupra importanței rugăciunii și mai ales a celei neîncetate. De asemenea, și asupra ascultării de duhovnic. De la mulți tineri își lua rămas bun cu recomandarea de a avea duhovnic.

– În viața duhovnicească să înaintăm cu statornicie pe calea de mijloc, ne spunea Starețul. Să nu ne fure ispititorul nici de-a dreapta, nici de-a stânga. Să avem măsură. Încet-încet...

Starețul Porfirie mi-a propus odată să merg și să rămân vreo zece zile la Părintele Paisie, ca să mă folosesc duhovnicește. Acesta însă nu m-a primit, spunându-mi:

– Atunci va trebui să-i primesc pe toți...

Dar mi-a recomandat să stau în Sfântul Munte ca să mă sfințesc, căci era de praznicul Botezului Domnului. Orice sfat al lui era foarte prețios, așa cum se dovedea întotdeauna mai pe urmă.

Starețul accentua asupra importanței gândurilor bune: „Gândurilor viclene să nu le dăm importanță și ele vor pleca", spunea. De asemenea, punea un mare accent pe curăție. Cât despre o educație bună, spunea că în mod deosebit părinții trebuie să dea pildă bună.

Niciodată nu primea milostenie de la oameni. În cazul când primea ceva, le trimitea îndată la părinți. Odată, când mă aflam la el, primise două kilograme de stafide.

– Ia-le și dă-le la Mânăstirea Iviron pentru colivă!

Altă dată mi-a spus:

– În general, bărbații au mai multă minte, în timp ce femeile mai multă dragoste și sentiment.

– Cine trebuie să facă treburile în casă? Femeia? l-am întrebat.

– Cine apucă primul, acela este cel câștigat. În mijlocul familiei trebuie să fie Hristos. Iar problemele lor le rezolvă duhovnicul.

Mi-a recomandat să nu privesc deloc la televizor. În general însă, respecta întru totul libertatea voinței omului.

Haravopulos Hristu, Oreocastro, Tesalonic

L-am vizitat pe Stareţul Paisie în august 1993 şi i-am spus că am nişte probleme de sănătate: ameţeli, tulburări lăuntrice şi multă nelinişte. Atunci el mi-a luat mâna şi am simţit cum m-am liniştit dintr-odată. Apoi m-a privit în ochi şi mi-a spus:

– Măi copile, la voi în oraş sunt supermarket-uri uriaşe. Intră într-unul – vezi că sunt multe rafturi acolo – caută să găseşti „Răbdarea" şi cumpăr-o!

Cu alte cuvinte, trebuia să fac răbdare.

Protoiereul A., Tesalonic

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut în anul 1969. Eram un grup de studenţi şi am vizitat Sfântul Munte în Săptămâna Luminată. În vremea aceea Stareţul locuia la Chilia „Cinstita Cruce" de lângă Mănăstirea Stavronikita. L-am vizitat acolo şi, aşa cum stăteam, unul dintre noi, care îl cunoştea, i-a spus:

– Gheronda, spune-ne ceva!

– Ce să vă spun, măi copile? Eu sunt un nimic. Ce puteţi lua de la mine?

A doua oară când am vizitat Sfântul Munte, am mers din nou la Stareţ. Chilia lui era aşezată într-un loc, pe care, dacă nu-l ştiai, nu puteai s-o afli. Pe atunci circula zvonul potrivit căruia chilia Stareţului, dar mai ales bisericuţa unde se ruga, răspândea bună mireasmă. Stareţul nu-i ţinea pe vizitatori multă vreme. Ceea ce îmi amintesc din vremea când s-a mutat de la acea chilie şi s-a stabilit la Panaguda, a fost următoarea întâmplare: Odată, pe când eram şi eu acolo, a venit Părintele Placide, care mai înainte

fusese catolic şi care după aceea s-a botezat ortodox, a devenit monah şi apoi ieromonah, şi se gândea să facă o mănăstire. Acesta l-a întrebat pe Stareţ ce ar trebui să aibă tinerii care doresc să devină monahi, înfrânarea sau rugăciunea? Şi care trebuie să fie criteriile alegerii lor? Atunci Stareţul i-a răspuns:

– Să cauţi la aceşti tineri râvna pentru nevoinţă!

Părintele Placide i-a mai pus o întrebare, de data asta dogmatică:

– Care este diferenţa între ortodocşi şi catolici?

Aşa cum stăteam cu toţii afară în curte, Stareţul l-a întrebat:

– Vezi această casă?

– O văd.

– Dacă scoatem mortarul care există între pietre, cu ce se vor mai ţine ele? Aceasta au făcut catolicii. Au scos întăritura şi au şubrezit clădirea bisericii.

– Gheronda, dar ce se întâmplă cu protestanţii? a întrebat din nou părintele Placide.

– A, aceştia au fost mai „deştepţi". Au scos şi pietricelele ce existau printre pietrele mari, iar acum încearcă să le sprijine una de alta. Dar aceasta înseamnă că nu există nici o clădire.

Astfel, în puţine şi simple cuvinte, Stareţul a vorbit despre marile subiecte şi diferenţe dogmatice.

Întotdeauna accentua necesitatea de a avea un povăţuitor duhovnicesc şi spunea:

– Să mergi adeseori la duhovnic şi să ai încredere în el, deoarece poartă răspundere pentru sufletul tău.

Stareţul, cu atâtea probleme de sănătate pe care le avea, nu ar fi primit pe nimeni dacă nu ar fi făcut din aceasta o pricină de nevoinţă. Datorită herniei pe care o avea, îl vedeai aplecându-se adeseori. Încerca să-şi afle o poziţie care să-l ajute, să-l uşureze

puțin durerea și astfel vorbea ore întregi. Uneori însă, spunea:

– Ajunge, măi băieți! Hai, plecați ca să nu mai vină și alții!

Iar aceasta o spunea ca să poată închide ușa chiliei, să se liniștească și să se roage. Alteori se afunda în pădure ca să se roage. Precum spunea el însuși, se ruga de multe ori pentru diferite categorii de oameni după o rânduială stabilită de el. Într-o vreme se ruga numai pentru copii.

În acea perioadă, un copil din Creta era în primejdie să moară, deoarece fusese lovit de o mașină. În vreme ce toți cei de față credeau că mașina l-a omorât pe copil, el stătea teafăr la marginea drumului. Când l-au întrebat cum s-a izbăvit, el a spus că l-a tras un monah. Părinții copilului i-au întrebat pe preoții parohiei lor și pe alți preoți, dar nimeni nu știa nimic. După cinci ani tatăl a mers cu copilul în Sfântul Munte și au trecut și pe la Părintele Paisie. Atunci copilul a spus tatălui său că monahul care l-a izbăvit este Starețul Paisie. Tatăl copilului l-a întrebat pe Stareț dacă a mers vreodată în Creta. Aflând că nu a fost niciodată în Creta, i-a povestit întâmplarea, precum și data și ora. Starețul i-a spus că în acea vreme se ruga în fiecare zi pentru copii și poate că Dumnezeu i-a arătat copilului aceasta.

În 1994, cu puțină vreme înainte ca Starețul să iasă din spital, l-am vizitat și l-am întrebat:

– Ce faceți? Cum sunteți?

Mi-a răspuns:

– Am făcut ascultare de patriarh și am venit la spital. Așa mi-a poruncit să fac. Acum însă, voi pleca. Mă voi duce la chilia mea și Dumnezeu se va îngriji de mine.

Halvatzis Petru, Atena

Am avut binecuvântarea să-l cunosc pe Starețul Paisie, care pe lângă harisma înainte-vederii, avea și pe cea a tămăduirii oamenilor.

În septembrie 1992, am mers un grup de cinci pelerini să-l vizităm. Unul dintre noi, Tachis, avea o durere la șoldul stâng de vreo doi ani, care nu îi trecea nici cu medicamentele pe care i le dădeau diferiți medici, nici cu leacurile băbești pe care și le făcea el însuși. După ce am discutat cu Starețul despre diferite subiecte duhovnicești, Tachis i-a spus:

– Gheronda, am o durere la șoldul stâng. Te rog, însemnează-mă cu semnul Crucii ca să-mi treacă.

Atunci Starețul, cu obișnuitul său umor, ne-a spus:

– Ascultați, măi băieți! Noi vrem să lucrăm un an și apoi să primim imediat pensia. Dar aceasta nu se poate. Trebuie să facem răbdare în durere atunci când o îngăduie Dumnezeu. Durerea ne ajută mult duhovnicește.

Tachis însă nu voia să înțeleagă cele spuse de Stareț și insista să-l însemneze. Atunci Starețul i-a spus:

– Ia întoarce-te și arată-mi exact unde te doare.

După ce Tachis i-a arătat semnul unde îl durea, Starețul a spus râzând:

– Ar trebui să-ți dau una bună, dar fiindcă nu pot, ia una ușoară.

Și l-a atins ușor cu piciorul. Când am plecat din Sfântul Munte Tachis a observat că durerea îi dispăruse.

Altă dată, eu, împreună cu un monah și cu un familist cu mulți copii, am mers la Stareț. El ne-a primit în felul său, simplu și călduros. Apoi ne-a povestit următoarea istorioară, deoarece voia să dea curaj familistului:

„O să vă spun ceva care mi s-a întâmplat atunci când eram la Konița, la mânăstire. Acolo exista o icoană a Maicii Domnului pe care o ștergeam în fiecare zi și îi aprindeam candela. În anumite răstimpuri, venea la mânăstire paznicul Nicolae Litos din Konița, care avea zece copii și îmi spunea:

– Gheronda, vreau să mă duc să aprind candela Maicii Domnului.

– Dar este aprinsă binecuvântatule, îi spuneam.

Acela însă insista. Și ca să nu-l mâhnesc îi spuneam să meargă. După ce pleca, de fiecare dată mergeam și ștergeam untdelemnul de pe jos. Odată, mișcat de curiozitate mi-am spus în sinea mea: «Ia să mă duc să văd ce face acest binecuvântat în biserică. Nu cumva să-mi strice ceva». Și astfel am intrat pe furiș în urma lui. Acela se duce la icoana Maicii Domnului, afundă degetul în untdelemnul din candelă, unge cătarea puștii, îngenunchează și spune:

– Maica Domnului, mâncarea s-a terminat. Știi tu.

Auzind acestea m-am mirat mult și am hotărât să-l urmăresc să văd ce face. După ce s-a depărtat de mânăstire la vreo trei sute de metri văd o capră sălbatică pironită înaintea lui. Își ia pușca de pe umăr, trage în ea, o omoară, o ia în spate și pleacă. Atunci am înțeles cuvintele pe care le spunea Maicii Domnului. De atunci, de fiecare dată când venea paznicul la mânăstire și pleca, eu îmi ciuleam urechea să aud împușcăturile. Și intr-adevăr, după cinci sau cel mult zece minute, auzeam împușcăturile și spuneam: «Maica Domnului iarăși i-a dat de mâncare»".

Atunci când Starețul Paisie era în cele de pe urmă ale sale, la Sihăstria de la Suroti, am mers cu duhovnicul meu, arhimandritul Filotei, egumenul Sfintei Mânăstiri Karakalu, ca să-l vizităm. Era cu

vreo treizeci de zile înainte de a adormi. Mai demult îmi dăruise o metanie, pe care la rândul meu i-o dăruisem fiicei mele fiindcă mi-o ceruse. Voiam să am o amintire de la Părintele Paisie și mă gândeam să-i cer o metanie. Când am ajuns la mânăstire, a intrat mai întâi egumenul și a stat vreo jumătate de oră. Apoi am intrat eu. Starețul era întins pe pat și nu mai avea obișnuitul său zâmbet, însă strălucea în întregime și răspândea mireasmă. După ce i-am sărutat mâna, l-am întrebat:

– Gheronda, ce faceți?

– Răbdare, mi-a răspuns.

Cine știe ce dureri avea. După ce mi-a răspuns la tot ce l-am întrebat, l-am rugat să nu mă uite și am plecat. Mă emoționasem atât de mult încât uitasem să-i cer metania. Dar când am ajuns la ușă, mi-a spus:

– Vino înapoi că ai uitat ceva!

Și scoate din sân o metanie și mi-o dă. Am rămas buimăcit. Astfel s-a dovedit că Starețul, cu harul lui Dumnezeu, cunoștea și cele pe care noi le uităm.

Felul în care răspundea la diferite subiecte teologice și duhovnicești era simplu și foarte ușor de înțeles. Odată l-am întrebat:

– Gheronda, spovedania șterge toate păcatele?

– Da, binecuvântatule, a răspuns el.

– Atunci de ce cel care a făcut un păcat trupesc mare nu poate deveni preot, de vreme ce i s-a șters păcatul?

Atunci Starețul a zâmbit în felul său caracteristic și arătându-mi cele două pahare de inox pe care le ținea în mâini ca să dea apă la închinători, m-a întrebat:

– Ia spune-mi, dacă un pahar se sparge și îl sudăm, îl vom mai putea folosi?

– Desigur, căci va deveni mai rezistent decât înainte.

– Iată că paharul cel sudat a devenit mai rezistent, iar celălalt care nu a fost sudat, este mai slab, dar nevătămat. Spune-mi, atunci când va veni împăratul, cu care pahar îl vom servi cu apă?

– Cu al doilea, cel nevătămat, i-am răspuns.

– Ei, de aceea îi facem preoți pe cei care nu au săvârșit păcatul, deși nu sunt atât de fierbinți în credință ca cei care au păcătuit.

Altă dată l-am întrebat:

– Gheronda, ce ne puteți spune despre antihrist și 666? Suntem aproape? Care este părerea Sfinției Voastre?

– Binecuvântatule, s-a scris prima pagină. Au început.

Într-o vreme, voiam să-mi iau o cartelă de credit pentru supermarket și una pentru bancă. Am împrumutat una de la un prieten și am mers în Sfântul Munte să i-o arăt Părintelui Paisie.

– Gheronda, te rog să-mi spui dacă este bine să iau o astfel de cartelă, i-am spus.

– Nu, binecuvântatule, aceasta nu este pecetea. Dar privește la această dungă neagră ce se află sub nume. Îți place să porți doliu fără să ai înmormântare?

– Nu, i-am răspuns.

– Ei, atunci să nu o iei![21]

Astfel Starețul obișnuia să răspundă simplu la întrebările legate atât de subiecte importante, cât și

[21] În multe cazuri Starețul a arătat că nu trebuie să folosim diferitele cartele, pentru că deși ele nu constituie „pecetea", totuși creează infrastructura și pregătirea sistemului pentru o societate fără bani, iar apoi pentru pecetluire.

de cele mai puțin însemnate. Să avem binecuvântarea lui!

Moshos Antonie, Aridea, Nea Pella

În toamna anului 1992 l-am vizitat pe Părintele Paisie. Aveam unele îndoieli despre vânătoare, dacă este păcat sau nu. Ceilalți închinători aveau probleme serioase, cărora Starețul le dădea soluții, eu însă nu mă simțeam bine, fiindcă l-aș fi mâhnit dacă i-aș fi spus acest gând al meu. Cu toate acestea, m-am apropiat cu sfială de el și l-am întrebat:

– Gheronda, este bine să meargă cineva la vânătoare?

Atunci mi-a răspuns cu multă dragoste și simplitate, lovindu-mă ușor în cap:

– Măi băiete, să faci potrivit cu sensibilitatea pe care vrei să o dobândești în viața duhovnicească. (Adică, de vreme ce te ocupi cu vânătoarea, nu vei putea lepăda asprimea, nici vei putea dobândi sensibilitatea și mila).

Kerefiadis Teodor, Tesalonic

De multe ori auzeam despre Sfântul Munte, dar nu știam multe lucruri despre viața duhovnicească, până când am hotărât să vizitez bastionul Ortodoxiei. În primăvara anului 1983, prietenul meu Atanasie, fiul meu Panaghiotis și eu am făcut o vizită în Sfântul Munte, unde am mers pe jos pe la diferite mănăstiri și chilii. În fiecare zi învățam foarte multe lucruri, nu numai despre istoria Sfântului Munte, dar și despre

ce înseamnă Ortodoxia. Am auzit despre diferiți stareți, dar mai ales despre povățuitori duhovnicești, cum ar fi Părintele Maxim de la Iviron, Părintele Efrem, starețul Mănăstirii Filoteu și alții. Însă mai toți vorbeau despre Starețul Paisie.

Starețul Paisie mângâia zilnic multe suflete îndurerate. Îl atrăgea ca un magnet pe închinătorul care flămânzea de hrană duhovnicească și căuta pacea sufletească. Am vizitat de mai mult de cincizeci de ori Sfântul Munte. Iar acest fapt îl datorez primei mele vizite la Părintele Paisie.

Îmi aduc aminte că odată l-am întrebat:

– Gheronda, soția mea are probleme de sănătate. Suferă mult din cauza osteofitelor. Are discopatie și i se umflă picioarele.

– Ei, să faceți rugăciune și toate vor merge bine. Pentru ca sufletul să se curețe, Dumnezeu îngăduie bolile trupești.

În una din următoarele vizite, i-am spus:

– Gheronda, soția mea continuă să sufere. Ce să facem?

– De ce te mâhnești? Acest suflet primește „pensie" și încă una bună. Tu caută să te nevoiești mai mult ca să o ajuți.

Odată, când Starețul a venit la Sfânta Mănăstire a Sfântului Ioan Teologul de la Suroti, m-am dus să-l văd împreună cu sora mea Caliopi și cumnatul meu Nicolae. Seara, la priveghere, am luat binecuvântare de la el. Mi-a spus să nu stau la rând și să iau locul altor suflete îndurerate, de vreme ce eu îl pot vedea în Sfântul Munte. Atunci i-am spus despre cei doi care au venit cu mine că nu au copii.

– Să se spovedească, să meargă la biserică și să se roage ca să facă copii, a spus el.

Acum, cu binecuvântarea lui, sora mea Caliopi are doi băieți și o fată, toți trei sănătoși și plini de har. Mulțumirile aduse lui Dumnezeu și Starețului nu contenesc.

În vremea când copiii mei erau la Athoniadă, odată l-am vizitat pe Stareț să luăm binecuvântare de la el. Îi iubea mult pe copiii aceștia, îi vedea ca pe îngerașii Sfântului Munte. În timpul discuției, Starețul i-a spus fiului meu, Panaghiotis:

– Tu vei deveni un pictor bun. Să-l asculți pe dascălul tău și vei învăța lucruri bune.

Dascălul său era părintele Meletie Sicheotis care, îmbătrânind, nu a mai putut preda la Athoniadă. Panaghiotis a fost ultimul său elev, iar astăzi este un foarte bun pictor.

T.S., colonel de aviație în rezervă, Tesalonic

În 1991, A., în vârstă de treizeci și șapte de ani, a zămislit al treilea copil al ei, când ceilalți aveau zece și unsprezece ani. Deoarece ea făcea de mulți ani un tratament antiepileptic și mulți medici, în afară de unul evlavios, considerau că medicamentele pe care le lua mama aveau să vatăme cu siguranță sănătatea embrionului, exista în familie o serioasă problemă. Un oarecare profesor universitar, care făcuse o cercetare specială în acest sens, a spus că aceste medicamente sunt pe „lista neagră". De asemenea, cei apropiați familiei, influențați de părerile oamenilor de știință, sileau pe părinți să întrerupă sarcina.

În deznădejdea sa, soțul, îndemnat de soția sa, a hotărât să-l viziteze pe Părintele Paisie. Așa s-a și făcut. S-au întâlnit la arhondaricul în aer liber din

curtea Chiliei Panaguda. Atunci când Stareţul a auzit părerea medicilor şi a văzut descurajarea celui cu care vorbea, a considerat că are nevoie de sprijin sufletesc şi de aceea i-a spus două istorioare cu mult înţeles. Aceluia îi plăcea mult pescuitul, iar în acea vreme îl preocupa în mod deosebit piscicultura. Desigur, Stareţul nu i-a spus nimic despre aceasta, deoarece nu avea nici o legătură cu problema lui. Însă i-a spus următoarele:

– Fiule, vezi cum Dumnezeu se îngrijeşte şi de cele mai mici făpturi ale Sale? Să luăm, de exemplu, peştişorii. Tu cunoşti câte ceva despre ei... Merge femela, îşi freacă pântecele de o mică adâncitură din stâncă şi îşi lasă acolo ouăle. Merge apoi masculul, aruncă sămânţa peste ele şi în puţină vreme se fac peştişorii. Cine se îngrijeşte de ei? Aproape în toate cazurile mama şi tatăl pleacă. Dar cu toate acestea devin peşti, ca să facă şi ei, mai târziu, la fel.

Din aceasta şi dintr-o altă istorioară asemenea, care şi aceea arăta Pronia lui Dumnezeu, S. a înţeles că mai întâi va trebui să-şi încredinţeze copilul Purtării de grijă a lui Dumnezeu şi după aceea ştiinţei şi oamenilor. În încheiere, Stareţul i-a spus să nu se teamă de nimic, să scrie numele membrilor familiei pe o hârtie ca să se roage şi el însuşi pentru ei. I-a dat chiar şi o reţetă.

– Să-i spui soţiei tale să cumpere napi[22], să-i fiarbă şi să-i mănânce cu untdelemn, deoarece ajută foarte mult la funcţionarea normală a intestinelor. Şi dacă intestinul gros lucrează bine, atunci şi creierul se irigă mai bine.

Astăzi, al treilea copil al lui A. are deja unsprezece ani. El este o făptură sănătoasă şi binecuvântată a

[22] Plantă legumicolă; rapiţă.

lui Dumnezeu, pentru care părinţii Îi mulţumesc lui Dumnezeu şi Stareţului Paisie, pe care îl cinstesc în mod deosebit.

Kanaris Emanuil, Atena (urmaş al eroului Kanaris de la 1821)

În noiembrie 1986 am mers în Sfântul Munte ca să-l cunosc pe Părintele Paisie. Acolo am fost găzduit peste noapte la un monah zelotist, căruia i-am spus că vreau să-l vizitez pe Stareţul Paisie. Când l-am rugat să mă conducă până la chilia lui, acela mi-a arătat-o fără nici un entuziasm şi mi-a spus că nu o să mă folosesc, deoarece Stareţul nu are nimic deosebit. Iar când l-am întrebat când este ora cea mai potrivită pentru a-l vizita, el mi-a spus:

– Şi acum dacă mergi este bine (era 8-9 dimineaţa).

– Dar, oare, va fi acolo Stareţul? l-am întrebat iarăşi.

– Trebuie să fie. Iar dacă nu-ţi răspunde să sari peste gard şi să intri.

Şi într-adevăr, am mers, am bătut de mai multe ori în poartă, dar nu am primit nici un răspuns. Atunci am sărit peste gard şi am bătut de câteva ori în uşa chiliei. După puţin timp, am văzut prin fereastra din stânga uşii chipul Stareţului care strălucea. Pielea feţei sale era ca cea a copilului mic, trandafirie, strălucitoare, fără cute.

– Cum ai intrat aici? m-a întrebat oarecum supărat.

– Am bătut în poartă şi, fiindcă nu am primit răspuns, am sărit gardul, i-am răspuns.

– Dar cum ai îndrăznit să faci lucrul acesta?

– Mi-a spus cutare monah că, dacă nu veţi răspunde, să sar gardul.

– Ţi-aş fi dat canon, dar, pentru că ai fost îndrumat greşit, te iert. Să nu mai faci altădată aşa ceva. Iar acum du-te şi aşteaptă afară!

M-am dus şi am aşteptat cam o jumătate de oră. Apoi a venit şi m-a întrebat ce doresc, ca şi cum nu se întâmplase nimic.

În luna mai 1987 l-am vizitat din nou. Mă temeam ca nu cumva să mă fi îmbolnăvit. L-am întrebat dacă gândurile mele corespund cu realitatea. Atunci el a început să se roage. Deodată m-a întrebat:

– Crezi?

– Cred, i-am răspuns.

– Atunci nu ai nimic. Dar ca să-ţi linişteşti gândul, du-te la medic ca să te încredinţezi.

Kaţanos Vasile, Tesalonic

L-am vizitat pe Stareţul Paisie la 1 mai 1986. Nu aveam bani deloc şi i-am spus despre aceasta. Atunci Stareţul a intrat în chilie şi mi-a adus o mie de drahme. Dar eu i-am spus:

– Gheronda, sunteţi atât de sărac şi-mi daţi Sfinţia Voastră bani?

– Ascultă-mă! Ia! Şi portofelul va avea întotdeauna bani.

Am făcut ascultare şi i-am luat. Cu toate că nu pot lucra din pricina problemelor de sănătate pe care le am, de atunci, de zece ani, portofelul meu nu a fost niciodată gol. Dumnezeu îi luminează pe unii oameni şi îmi dau câte ceva, pentru rugăciunile sfântului Stareţ Paisie.

Hagievstatiu Constantin

În primăvara anului 1989 l-am vizitat pe Stareţul Paisie. Preocupat fiind de situaţia mea, Stareţul m-a chemat lângă el. Atunci i-am spus:

– Mă gândesc să mă însor, dar mă nelinişteşc de problemele familiale care se vor ivi.

– Nu ai destulă încredere în Dumnezeu, mi-a spus. Dacă ai şti cât te iubeşte Dumnezeu! Vei trece prin nişte greutăţi, dar în cele din urmă toate vor merge bine.

Gheorghiadis Sava, tetraplegic, Tesalonic

În 1991 am fost dus pentru prima dată la Stareţul Paisie, care se afla în acea vreme la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul de la Suroti. De îndată ce m-a văzut a spus:

– De ce aţi adus copilul aici? El are „biletul de intrare" în mână fără examene. Vai nouă!

Apoi a întrebat pe tânăra care mă însoţea ce legătură are cu mine.

– Nici una, a răspuns aceea.

– Cum nici una? Nu ştii că toţi suntem fraţi în Hristos? Sava va alerga atât de repede în rai, încât noi nu-l vom putea ajunge.

Kirmiţakis Atanasie,
Librăria «Sfânta Ana», Tesalonic

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut cu vreo doi ani înainte de adormirea sa. Într-o zi, pe la începutul lunii noiembrie, Stareţul a venit la Mănăstirea de la Suroti

ca să prăznuiască pomenirea Sfântului Arsenie Capadocianul. În urma multor îndemnuri ale cunoscuţilor noştri, împreună cu soţia şi cu doi prieteni am mers să-l vedem, să-i cerem părerea cu privire la diferite subiecte ce ne preocupau şi să luăm binecuvântare de la el.

La mănăstire am ajuns pe la orele 10 dimineaţa. Aici am aflat o mulţime nenumărată aşteptând să-l vadă pe Stareţ. Şirul de maşini parcate ajunsese până jos la şoseaua principală. Văzând atâta lume, ne-am descurajat. Cu toate acestea, ne-am aşezat şi noi la rând şi aşteptam. Adeseori veneau diferiţi monahi şi monahii de la alte mănăstiri şi intrau pe o uşă laterală la Stareţ. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu nişte copii handicapaţi. Văzând acestea, tangalachi a început să ne chinuie cu gândurile. Timpul trecea, iar gândurile se înmulţeau. Pe deasupra, – pentru faptul că pe Stareţ aveam să-l vedem pentru prima oară –, din pricina marelui nostru egoism, eram nerăbdători ca să vedem la el un oarecare semn vădit al harului. Voiam, ca şi Toma necredinciosul, să fim şi noi martorii unei minuni. Aşadar timpul trecea, rândul nu se mişca deloc, iar gândurile ne chinuiau mereu. În cele din urmă, pe la ora două nu am mai putut răbda şi am plecat fără să-l vedem pe Stareţ, ocărându-i pe toţi şi pe toate din pricina egoismului nostru jignit.

Însă în după-amiaza aceleiaşi zile, în urma îndemnurilor prietenilor mei, dar mai ales la rugămintile soţiei, care îmi spunea că îi voi face o mare favoare, am mers din nou la mănăstire cu speranţa că, după atâta vreme, lumea s-ar fi împuţinat. Dar, din nefericire, am găsit mai multă lume. Am intrat totuşi în rând, care parcă nu mai înainta deloc.

Am aşteptat puţină vreme, când deodată o călugăriţă ne-a înştiinţat că aceea era ultima zi în care

Stareţul avea să rămână în mănăstire. Dar, fiindcă era foarte obosit şi trebuia să plece a doua zi foarte de dimineaţă, nu mai putea primi pe alţii. Atunci au început toţi să strige, să protesteze, să-şi arate nemulţumirea. După puţin însă, s-a luat hotărârea să trecem toţi repede şi să luăm numai binecuvântarea Stareţului. Şi ca să nu întârziem, mai multe monahii au fost rânduite în anumite locuri să îndrume lumea. În cele din urmă am reuşit să ajungem înaintea lui, după ce aşteptasem, în total, şapte ore.

În acea clipă însă, egoismul nostru a început să se prăbuşească din pricina următoarei întâmplări. Înaintea noastră mai erau încă două persoane. În timp ce primul lua binecuvântare de la Stareţ, al doilea a întrebat-o pe călugăriţa ce se afla acolo dacă are binecuvântarea să-l întrebe, pentru un minut, despre problema ce-l preocupa. Dar răspunsul care a venit de la călugăriţă ne-a cutremurat pe toţi:

– Stareţul este foarte epuizat. De trei zile şi două nopţi stă în picioare şi primeşte lume.

Stareţul stătea de atâta vreme în picioare, iar noi aşteptam să-l vedem aşezaţi comod pe canapele la arhondaric. Dar el, cel ostenit, era acela care sfătuia, mângâia, se ruga pentru toată lumea, dădea fiecăruia câte ceva din plinătatea dragostei sale şi din harul lui Dumnezeu, care sălăşluia în el, precum şi câte o mică cruciuliţă de binecuvântare.

De îndată ce am auzit cele spuse de călugăriţă, mi-am dat seama, cu harul lui Dumnezeu şi cu rugăciunile Stareţului, că numai un om care are multă răbdare şi stăruinţă izbuteşte să săvârşească orice faptă bună. Am realizat că toate străduinţele şi ostenelile noastre nu sunt nimic faţă de câştigul duhovnicesc pe care îl dobândim. Ce au însemnat şapte

ore cât am așteptat noi, față de cele trei zile și două nopți de stat în picioare și de priveghere ale Starețului, care, la urma urmei, nu avea nici o obligație față de noi să facă aceasta? Dar am fost mișcați sufletește și mai mult, atunci când am aflat, după adormirea Starețului, că avea dureri înfricoșătoare datorită bolii sale. Cu toate acestea, răbda vitejește ca să ne primească și să ajute pe fiecare dintre noi prin dragostea sa și în felul în care numai el știa foarte bine.

În cele din urmă, am luat binecuvântarea sa. Slavă lui Dumnezeu! Să avem parte de ea totdeauna. Amin.

Korosidis Apostol, Ghianița

Atunci când eram de curând botezat, pe oriunde umblam le vorbeam tuturor despre credința ortodoxă. Când l-am întâlnit pe Starețul Paisie, l-am întrebat dacă fac bine. Iar el mi-a răspuns:

– Nu vorbi multe ca să nu-ți golești inima!

Altă dată, l-am întrebat ce trebuie să fac ca să dobândesc harul lui Dumnezeu. Iar el mi-a răspuns:

– Să împlinești următoarele: rugăciune, post, priveghere, participarea la slujbele Bisericii, metanii, rugăciunea lui Iisus, spovedania și Sfânta Împărtășire. Făcând acestea, Dumnezeu îți va trimite harul Său.

După trecerea unei perioade de timp, într-o noapte, în timp ce mă rugam, dintr-odată am simțit frică și m-am oprit. Când am mers în Sfântul Munte și i-am spus Starețului despre aceasta, el a zâmbit și mi-a spus:

– Atunci când îți vine frică la rugăciune, Dumnezeu vrea să te rogi și mai mult. De aceea îngăduie frica. Atunci să te rogi cu Rugăciunea lui Iisus.

După aceea m-a luat puțin deoparte și, arătându-mi acoperișul chiliei, mi-a spus:

– Vezi acea adâncitură în acoperiș? Într-o zi, în timp ce mă rugam, tangalachi a aruncat o piatră pe acoperiș ca să mă facă să întrerup rugăciunea. Vezi, deci, ce face ispititorul? De aceea să facem mai multă rugăciune.

Altă dată l-am întrebat:

– Dacă ne rugăm unui sfânt, ne aude?

– Orice am spune în rugăciune, Sfânta Treime – Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt –, Maica Domnului și toți sfinții, pe toate le aud.

Atunci i-am spus că de multe ori am cerut ajutor de la sfinți, dar nu am primit.

– Atunci când cerem ajutor și este spre folosul nostru, el întotdeauna vine, mi-a răspuns el.

Când l-am întrebat cui trebuie să-i dăm milostenie, mi-a răspuns:

– Să dai milostenie tuturor celor care-ți cer, potrivit cu posibilitățile tale. Dacă nu ai bani, spune un cuvânt bun sau dăruiește un zâmbet.

– Gheronda, ce se va întâmpla cu mine? l-am întrebat altă dată. Voi deveni un rob vrednic al lui Dumnezeu?

– Dumnezeu va căuta la intenția ta și dacă ea este bună atunci vei deveni un rob vrednic al lui Dumnezeu.

L-am întrebat din nou:

– Gheronda, pe cine trebuie să-l avem de tată? Cine ne-a făcut? Tatăl nostru trupesc sau Dumnezeu?

– Trupul ni l-au dau părinții, iar sufletul Dumnezeu.

Altă dată l-am întrebat:

– Gheronda, trebuie să sărbătorim ziua de naștere sau ziua numelui?

– Sărbătorim atunci când este prăznuit sfântul nostru, al cărui nume l-am primit la botez.

Atunci l-am întrebat ce se întâmplă cu cei care nu au nume de sfinți.

– Oamenii ale căror nume nu se prăznuiesc sunt obligați să se sfințească, a răspuns el glumind, dar și dorind să se împlinească aceasta.

Odată, când m-am certat cu soția mea, mi-a spus:

– Măi copile, nu băga în seamă toate mărunțișurile!

Altă dată am mers în Sfântul Munte cu un grup. Din nefericire, s-a iscat o mică neînțelegere între noi și m-am mâhnit. Astfel, atunci când trebuia să plecăm, m-am întors la Stareț și i-am spus ce se întâmplase. Atunci acela mi-a spus:

– Nu te mâhni. Maica Domnului le va rândui pe toate. Lasă să ne mai și nedreptățească puțin, fiule. Lasă, nu te necăji!

Apoi a adăugat:

– Mie unii îmi spun sfânt, alții vrăjitor, alții în alt fel. Pe toate le aflu. Tu să intri în inima ta și să cercetezi cât de adevărate sunt cele spuse despre tine. Iar dacă au dreptate, să te îndrepți.

Odată l-am așteptat la poarta chiliei sale până ce aproape se înnoptase. Când a venit, m-a întrebat:

– Măi copile, dar tu ce faci aici?

– V-am așteptat, Gheronda. Pentru Sfinția Voastră am venit.

– Ce să mai faci cu mine, măi copile? Nu vezi că s-a înnoptat? Porțile mânăstirilor se închid, iar tu unde vei rămâne?

– Gheronda, Maica Domnului nu mă va lăsa. Va face ceva și pentru mine.

– Da, Maica Domnului ajută, dar și noi trebuie să facem ceea ce putem omenește.

Altă dată mi-a dat o metanie și mi-a spus:

– Ia-o! Aceasta va fi telefonul tău. Când va fi nevoie vei telefona cu ea.

Într-o iarnă am mers din nou la el și îl așteptam în afara porții. După mai multă vreme de absență, a apărut dintr-odată în curte. Când am intrat pe poartă l-am întrebat:

– Gheronda, pe unde ai venit?

– Eu am altă poartă, măi, copile, mi-a răspuns el.

După ce au trecut câțiva ani în care am trăit, pe cât a fost cu putință, potrivit cu voia lui Dumnezeu, am mers la Stareț și l-am întrebat:

– Gheronda, ce se va întâmpla cu mine?

– Tu astăzi plantezi vița de vie și vrei ca tot azi să bei vin din ea. Trebuie să aștepți să iasă strugurele, să se coacă, să-l stropești, să-l culegi, să-l zdrobești, să bagi mustul la butoi, să devină vin bun și numai după aceea să bei. Așadar, nu te grăbi. Ești încă începător. Lași lucrurile importante și te ocupi cu cele înalte. Și în felul acesta te zăpăcești. Este ca și cum ai da fripturi stomacului tău, care nu poate mistui nici măcar laptele.

Când l-am întrebat ce fel de nevoință și ce rugăciuni să fac, el mi-a răspuns:

– Duhovnicul tău uneori va trage hățurile, iar alteori le va lăsa slobode, uneori le va trage la dreapta, alteori la stânga și astfel vei înainta fără primejdie.

Atunci când îi spuneam: „Gheronda, voi veni și mâine să vă văd", el îmi răspundea: „Mâine se poate să nu mai trăim".

Odată mi-a spus:

– Apostole, tu ești luptător, știi karate. Vei sta aici să mă păzești.

– Da, Gheronda, voi sta.

– Măi, copile, dacă aș vrea, aș putea avea alți păzitori. Nu am nevoie de tine.

Altă dată când am mers la el, l-am aflat foarte mâhnit din pricina anumitor evenimente politice. Spunea:

– Măi, fiule, acestea sunt lucruri serioase? Unii oameni au omorât copii mici, au necinstit femei, au ars case. Voi nu ați văzut acestea, eu le-am văzut cu ochii mei. Ce să mai spun?! Dumnezeu să ne miluiască! Astăzi, pe unii ca aceștia vor să-i facă eroi, vor să numească și străzi cu numele lor.

Odată erau adunați mai mulți închinători la chilia Starețului, iar unul dintre ei a spus că societatea s-a stricat, moralul lumii s-a prăbușit. Atunci el a spus:

– A venit vremea să se vadă cine este de aramă topită și cine este de aur curat și încă de câte carate.

Altă dată le-am spus prietenilor mei din Ghianița că voi merge în Sfântul Munte la Starețul Paisie să-l întreb ce se va întâmpla cu 666, cu antihrist ș.a. Într-adevăr, am mers la el și am stat până a plecat toată lumea. Apoi am intrat în chilie și, fiindcă îl durea mijlocul, s-a întins puțin. Deodată l-am auzit spunând:

– Măi, Apostole, ia să vedem ce se întâmplă cu acest 666? Ia spune-mi, tu ce părere ai?

În acea clipă nu mi-am dat seama că exact pentru acest lucru am venit din Ghianița. Starețul mi-o luase înainte cu răspunsul. Abia pe drumul de întoarcere, mi-am adus aminte.

Despre nou-născuți, Starețul spunea: „Copiii care nu sug și nu cresc în brațele mamelor lor, nu se dezvoltă normal, iar când vor ajunge mari nu vor fi niște oameni statornici. După ce lasă sticla de lapte, o iau pe cea de bere[23]. „În icoane, Maica Domnului Îl ține pe Hristos în brațe". Și iarăși: „Cu cât omul are mai puține lucruri, cu atât mai bine este pentru el. El nu are tre-

[23] Aceasta o spunea pentru mamele care nu vor să-și alăpteze copiii.

buință de multe. Dacă are o mașină își va face griji o dată, iar dacă are trei, își va face griji de trei ori".

Altă dată a spus: „Omul nu le poate face pe toate. Nu vă lăsați amăgiți de dorința de a le face pe toate pentru plăcerea oamenilor. Importanță are cum vom apărea înaintea ochilor lui Dumnezeu. Nu vă uitați la oameni". Și iarăși: „Simplitatea este frumoasă. Dumnezeu a împrăștiat stelele pe cer. Pe una a făcut-o mai mică, pe alta mai mare. Iar noaptea, cât de mult îl odihnesc pe om atunci când le privește!"

Într-o vreme, încercând să fiu un creștin corect, am avut probleme foarte mari. Unii mă cleveteau la părinți că am înnebunit, soția mă disprețuia, tatăl voia să mă dezmoștenească, în magazinul meu nu călca nimeni... În cele din urmă mi-au tăiat și curentul electric. Nu aveam pe nimeni alături de mine, toți mă evitau și mă luau în râs. Atunci m-am gândit să merg la Părintele Paisie să-l întreb ce să fac. Într-adevăr am mers și l-am întrebat despre problemele mele duhovnicești, însă am ezitat să-l întreb despre munca pe care o făceam. În timp ce vorbea cu cineva, dintr-odată și-a întors privirea spre mine, s-a apropiat și mi-a spus:

– Apostole, ascultă-mă! Să mergi să deschizi unul din acele magazine moderne... Cum le spune, măi, copile? Cele care fac macaroane și din alea...

– Pizzerii, Gheronda.

– Da, măi. Hai, du-te și nu te mai mâhni! Nu numai că vei avea mult de lucru, ci și clientelă bună vei avea.

– Gheronda, dar nu am bani, i-am spus din nou.

– Măi, copile, hai mergi acolo și Maica Domnului se va îngriji! Nu te va lăsa.

Atunci m-am plecat, i-am sărutat mâna, am luat binecuvântare de la el și îndată m-am liniștit. Toată

greutatea pe care o aveam a plecat de la mine şi m-am umplut de bucurie. M-am întors acasă şi m-am întins pe canapea. Văzându-mă soţia mea, a început iarăşi să strige la mine. Atunci i-am spus:

– Nu te mâhni, Maica Domnului ne va ajuta.

În următoarele zile nişte prieteni vechi, părinţii, socrii, cu toţii mi-au dat bani cu multă bunăvoinţă, aproape cu sila. Şi astfel am deschis pizzeria, aşa cum a spus Stareţul Paisie.

Toate cele pe care le-am scris mai sus sunt fapte pe care le-am trăit. Mărturisesc că până la vârsta de douăzeci şi şapte de ani am trăit departe de Dumnezeu şi împotriva credinţei noastre ortodoxe. Când am venit pentru prima dată în Sfântul Munte aveam alte simţăminte, însă Părintele Paisie a văzut în adâncul sufletului meu o scânteie şi a aprins-o. Lângă el am simţit şi am trăit măreţia vredniciei pe care omul a primit-o de la Dumnezeu. Sunt mândru că sunt creştin ortodox şi făgăduiesc că, ajutându-mi Dumnezeu, voi pune în lucrare cele pe care le-am învăţat de la Stareţ pentru că sunt robit de dragostea lui.

Un monah aghiorit

Cu darul Maicii Domnului, l-am cunoscut pe Stareţul Paisie în timpul primului meu pelerinaj în Sfântul Munte, în vara anului 1991. Eram împreună cu un coleg de facultate din Suedia şi am aflat despre Stareţ pe vapor. De îndată ce am intrat în curtea Colibei sale şi am luat binecuvântare de la el, în urma noastră un închinător i-a cerut bani spunând că cei pe care îi luase data precedentă de la el i-a dat la doctori. Era vădit că acela spunea minciuni. Noi am observat aceasta şi credeam că Stareţul nu-i va da

nimic. Acesta însă, prefăcându-se că nu bănuieşte nimic, a intrat în chilie şi, întorcându-se, i-a dat nişte bani împreună cu binecuvântarea sa. Astfel lucrează sfinţii. Iar pe cei de faţă i-a sfătuit zicându-le:

– Să faceţi familie şi copii acum când sunteţi tineri! Pentru că, dacă veţi îmbătrâni, nu vă veţi putea juca cu copiii voştri.

Şi spunând acestea, ne-a mângâiat cu sfânta lui mână.

Binecuvântarea Stareţului mă însoţeşte întotdeauna şi simt mângâiere şi putere atunci când mă gândesc la el.

Kokkoris Dimitrie, ofiţer de aviaţie în rezervă, Atena

În vara anului 1976 l-am vizitat pe Stareţul Paisie împreună cu predicatorul de vrednică pomenire Dimitrie Panagopulos. Printre altele, el ne-a spus:

– Sunt o tinichea. Uneori mă lasă Dumnezeu să strălucesc pentru ceilalţi oameni. Sunt un bou. Din când în când, Dumnezeu îmi dă cuvânt ca să se folosească oamenii.

La întrebarea, cum să-i ferim pe copiii noştri de diferite curente ideologice, Stareţul a răspuns:

– Ia spune-mi, cum de nu au răcit copiii noştri din pricina curenţilor (de aer) care circulă?

Prin aceasta voia să spună că harul lui Dumnezeu îi ocroteşte pe copii.

Kolovos Emanuil, profesor din Nausa

Era în vara anului 1999. Tocmai făcusem cunoştinţă cu doi tineri, Hristu şi Gheorghe, care apuca-

seră un drum greşit. Se încurcaseră şi cu drogurile. Dimineaţa, mergând către Uranopolis şi discutând cu ei, mi-am dat seama că unul dintre ei, Hristu, îl cunoscuse pe Părintele Paisie. Ei voiau să meargă la Sfânta Ana.

În timp ce eram pe vapor şi ne apropiam de Sfânta Ana, cei doi se gândeau cum să urce până sus la biserica schitului, deoarece Gheorghe avea un picior ars. Atunci Hristu a spus:

– Părintele Paisie ne-a pregătit catârii jos la port.

Atunci eu l-am întrebat de unde ştie aceasta. Iar el mi-a spus că, cu mai mulţi ani înainte, atunci când a plecat de acasă – era pe atunci de şaptesprezece ani – de trei ori a simţit că îl îmbrăţişează cineva şi îi spune: „Eu sunt Părintele Paisie. Nu te mâhni. Să vii în Sfântul Munte!" A mai spus că în acea vreme nu ştia nimic nici despre Părintele Paisie, nici despre Sfântul Munte. După mai mulţi ani, când deja Stareţul adormise, a văzut din întâmplare o carte despre el, care l-a făcut să-şi schimbe viaţa. Până în 1999, în timp de doi ani a mers de unsprezece ori în Sfântul Munte. Nu mică mi-a fost mirarea când la portul Sfintei Ana am găsit nişte monahi cunoscuţi care aşteptau cu cincisprezece catâri. Şi astfel l-am urcat pe Gheorghe până sus la biserică. Când ne întorceam, cei doi m-au rugat să-i duc la Suroti, la mormântul Stareţului Paisie. Acolo uimirea mea a crescut şi mai mult, când i-am văzut pe cei doi plângând la mormânt. A doua zi mi-au telefonat ca să-mi spună că s-au spovedit şi împărtăşit.

Au trecut mai mult de doi ani de atunci şi constat că viaţa lor s-a schimbat prin rugăciunile Stareţului Paisie şi prin alipirea lor de Biserica lui Hristos.

Kapetanios Evanghel, Kalahori – Tesalonic

În luna octombrie 1991, mă aflam la Coliba Stareţului Paisie. Ca de obicei, curtea era plină de închinători: se aflau acolo vreo douăzeci şi cinci de persoane.

Când am luat binecuvântare de la el, m-am bucurat mult, deoarece l-am văzut că purta o rasă nouă. În timp ce în mintea mea stăruia gândul la rasa cea nouă, l-am auzit spunând cu capul plecat:

– Ştiţi, unora li se face milă de mine şi îmi dăruiesc câte o rasă nouă.

Prin mulţimea închinătorilor se afla şi un tânăr, de vreo optsprezece ani, împreună cu tatăl său. Acesta i-a spus Stareţului că are probleme psihologice de atunci de când se împrietenise cu un consătean de-al său. Stareţul i-a spus:

– Nu este aşa cum crezi tu. (Probabil credea că i s-au făcut vrăji).

Apoi l-a întrebat dacă se spovedeşte – la care tânărul a răspuns negativ – şi de unde este, iar acela i-a răspuns că este dintr-un sat din Komotini. Atunci l-am văzut pe Stareţ că îşi închide ochii şi după puţin, când i-a deschis, a spus tânărului:

– Acolo la voi aveţi pe duhovnicul cutare. Să mergi la el să te spovedeşti şi îţi vor trece toate.

Apoi a închis din nou ochii şi, după ce i-a deschis, a spus:

– Mai există acolo şi un alt duhovnic bun, părintele cutare. Mergi unde vrei.

Tânărul s-a bucurat foarte mult auzind acestea. Nu a mai aşteptat să audă altceva, ci s-a ridicat, i-a sărutat de mai multe ori mâna, mulţumindu-i, şi a plecat imediat.

Văzând toate cele întâmplate, mi-am dat seama că Stareţul nu îi cunoştea pe cei doi duhovnici pe care i-a menţionat, ci harul lui Dumnezeu i-a descoperit despre ei.

Mantziris Nicolae, inginer, Volos

Era luna octombrie a anului 1985, când, împreună cu tatăl meu şi cu cei doi fraţi ai mei, l-am vizitat pe Stareţul Paisie în Sfântul Munte ca să luăm binecuvântarea lui. Unul dintre fraţii mei voia să îi ceară sfatul în privinţa unei probleme dificile cu care se confrunta la locul de muncă. Stareţul ne-a primit în Coliba lui sărăcăcioasă. Înainte de a apuca să scoatem vreun cuvânt, a început să vorbească despre problema fratelui nostru, pe care îl vedea pentru prima dată. Era foarte bine orientat şi prin soluţia pe care a dat-o problemei, l-a ajutat foarte mult pe fratele meu.

Ieşind în curte ca să ne luăm rămas bun de la el, tatăl meu i-a spus despre o durere pe care o simţea în partea dreaptă a abdomenului, sub coaste, şi care îl chinuia de doi ani. Medicii nu puteau afla nimic şi de aceea nici nu puteau da vreun tratament.

Atunci Stareţul i-a spus:

– Ei şi ce pot face eu cu această durere, binecuvântatule?

– Gheronda, dacă mă veţi atinge acolo unde mă doare, cred că mă voi face bine.

Atunci Stareţul a făcut semnul Crucii pe locul unde îl durea şi i-a spus:

– Hai, binecuvântatule, Maica Domnului să te binecuvânteze! Ia şi bastonul acesta pe care îl am aici ca

să te ajute la drum. Să mergeţi cu binecuvântarea Maicii Domnului!

Apoi ne-a salutat şi ne-a binecuvântat. Din acea clipă şi până astăzi pe tatăl meu nu l-a mai durut în acel loc.

Arhimandritul Cosma Hrisulas, Pella

Când am fost făcut rasofor, l-am întâlnit pe Stareţul Paisie la intrarea în Mănăstirea Stavronikita. Stareţul Spiridon de la Noul Schit, care se afla acolo, mi-a spus să-i fac metanie Părintelui Paisie. Nu am apucat să mă plec, că Stareţul m-a împiedicat spunându-mi:

– Un viitor preot al lui Dumnezeu Cel Preaînalt nu face metanie unui monah.

În 1971, ca preot, am făcut o colectă în Sfântul Munte pentru renovarea Mănăstirii Lakka din Ghianiţa. Am trecut şi pe la Coliba Stareţului Paisie, care nu ştia că devenisem ieromonah şi mă numeam Cosma. Când am bătut în poartă, el a ieşit şi m-a întrebat:

– Eşti părintele Cosma din Edesa?

De atunci îl vizitam regulat împreună cu un grup de tineri. Împreună cu aceştia l-am vizitat în anul 1975. Printre întrebările pe care i le-au pus tinerii, a fost şi următoarea: „Cum se vor mântui oamenii care nu cred în Dumnezeu?" La care Stareţul a răspuns:

– Rugaţi-vă lui Dumnezeu şi cereţi-I să vă spună cum va mântui lumea! Problema mântuirii oamenilor este a lui Dumnezeu. Noi să ne îngrijim să trăim potrivit cu cele pe care ni le porunceşte Dumnezeu, iar de mântuirea noastră se va îngriji El.

Monahul Sisoe

Odată, am mers la Starețul Paisie împreună cu doi închinători. În drum spre el ne-am înțeles ca de îndată ce vom ajunge la poarta Colibei lui să nu batem, ci să începem să rostim Rugăciunea lui Iisus. Am început rugăciunea și, după puțin timp, Starețul a deschis ușa și ne-a strigat. Pentru prima dată am văzut fața sa atât de strălucitoare. De atunci mergeam în fiecare lună. De fiecare dată îmi spunea cele de care aveam nevoie și care într-adevăr îmi foloseau sufletul.

Peloriadis Gheorghe, teolog

Pe fericitul Stareț Paisie l-am întâlnit de trei ori. Prima oară, cu mai mulți ani în urmă la Coliba sa de lângă Mănăstirea Stavronikita. Celelalte două, la Coliba Panaguda de lângă Mănăstirea Kutlumuș. Prima oară când l-am întâlnit a fost și prima oară când am fost în Sfântul Munte. Am stat atunci două-trei zile la Mănăstirea Stavronikita și l-am vizitat pe Stareț. Îmi aduc aminte că stăteam în curtea Colibei, la umbră. Mi-am deschis inima și, printre multe altele, i-am pus și următoarea întrebare:

– Gheronda, întâmpin greutate la rugăciune. Mă silesc să mă rog lui Dumnezeu. Îmi simt sufletul împovărat. Nu simt dorință pentru rugăciune.

Starețul în acea clipă avea în mână o bucățică de lemn în care sculpta chipul unui sfânt. Când i-am spus cele de mai sus, s-a oprit pentru o clipă, m-a privit în ochi și mi-a spus:

– Uleiurile sunt înghețate.

– Adică?

– Dorință arzătoare pentru rugăciune are numai cel smerit, care a simțit profund păcătoșenia sa. Sfinții noștri Părinți privegheau în fiecare noapte în rugăciune, deoarece trăiau înlăuntrul lor întristarea cea după Dumnezeu, dar și dumnezeiasca dragoste. Dorința pentru rugăciune este un dar al Sfântului Duh, care se dă celor smeriți ce au dobândit cunoașterea de sine cea după Dumnezeu.

Apoi i-am arătat o altă problemă ce mă preocupa:

– Părinte, i-am spus, îi judec pe ceilalți. M-am obișnuit să îi judec pe frații mei. Vorbesc fără să-mi dau seama. După aceea conștientizez ceea ce am făcut și mă mustră conștiința.

– Ia aminte ca nu cumva să judeci, pentru că Dumnezeu va îngădui să cazi în păcatele acelora pe care îi judeci. Eu am avut o experiență dureroasă în privința aceasta. Când eram la Konița, la Sfânta Mănăstire Stomio, mă simțeam ca un copil. Atunci eram mai curat sufletește decât astăzi. Închinătorii care veneau la mănăstire îmi spuneau că în Konița este o femeie care, prin viața ei imorală, crease multe probleme în mica comunitate de acolo, pentru că devenise pricina tulburărilor în multe familii. Într-o zi, când am coborât în oraș, un mirean mi-a arătat-o. De atunci trecuseră destule zile. Într-o seară, când am intrat în biserică, am văzut-o stând în picioare, nemișcată înaintea Sfântului Altar. Când am recunoscut-o, am judecat-o lăuntric și i-am spus să plece din mănăstire. Atunci femeia a plecat alergând pe poteca ce ducea în oraș. Însă mie mi s-a întâmplat un lucru înfricoșător. Pentru prima dată în viața mea am simțit o astfel de ispită, o astfel de aprindere trupească. Atunci eu am luat-o ca un nebun pe cealaltă cărare a mănăstirii ce ducea în sus spre munte, spre

Gamila. Acolo am luat securea, pe care întotdeauna o purtam la mine atunci când plecam pe munte, şi mi-am lovit cu putere piciorul stâng deasupra gleznei. Sângele a izbucnit cu putere şi văzându-l cum curge, mi-a venit gândul cel bun: „Dumnezeul meu, o singură dată şi numai pentru puţină vreme am trăit în acest iad, dar acest suflet care trăieşte mereu în el, cât de mult suferă, cât de nefericit este!".

După acest gând am simţit îndată cum mă eliberez de patimă, cum dispare aprinderea şi am scos un oftat adânc de uşurare. În acelaşi timp, am simţit cum un aer răcoros îmi mângâia faţa şi cum harul lui Dumnezeu a venit în sufletul meu.

Spunând acestea, Stareţul şi-a ridicat pantalonul, şi-a coborât ciorapul şi mi-a arătat o cicatrice adâncă lăsată de lovitura securii. Apoi m-a rugat să nu spun nimănui cele auzite câtă vreme va fi în viaţă. Pe mine însă, această întâmplare m-a cutremurat.

A doua zi am mers din nou la el. Deşi l-am găsit indispus, a stat totuşi de vorbă cu mine. Când l-am întrebat ce are, cum se simte, mi-a spus că seara precedentă a vrut să mănânce puţină pâine. (Pâinea şi posmagul le ţinea în adâncitura unei pietre). Când a luat pâinea nu a băgat de seamă că era plină de furnici.

– Mi-am dat seama de aceasta foarte târziu şi cred că am mâncat destule furnici. De aceea simt acum durere. Dar să lăsăm asta. Ia spune ce ai să-mi spui!

Şi astfel discuţia noastră s-a prelungit până la apusul soarelui.

Povestirea unui anonim

Cu câţiva ani în urmă, un bun prieten de-al meu, profesor de filologie din nordul Greciei, l-a vizitat

împreună cu alţi colegi de-ai lui pe Stareţul Paisie. Ajungând acolo, Stareţul i-a îndemnat să se aşeze pe buturugile din curtea Colibei sale. După ce i-a servit cu seminţe uscate şi apă rece, s-a aşezat şi el lângă ei şi a început să discute împreună cu ei despre un subiect duhovnicesc.

La un moment dat, în timp ce discuţia se aprinsese, Stareţul s-a oprit dintr-odată, s-a întors brusc spre cunoscutul meu, care se izolase oarecum de ceilalţi şi rostea Rugăciunea lui Iisus, şi i-a spus:

– Îi înveţi pe elevii tăi această rugăciune pe care o rosteşti acum cu mintea?

Profesorul a rămas ca trăsnit. Uimit de acest fapt minunat – cum de cuviosul Stareţ a putut „auzi" ceea ce el lucra cu mintea – i-a răspuns:

– Nu, Gheronda. Mai întâi pentru că predau lecţii de filologie, care de la sine nu îngăduie astfel de intervenţii – ar fi fost diferit dacă aş fi fost teolog –, iar în al doilea rând, deoarece nu ştiu cum trebuie să-i învăţ.

Atunci Stareţul i-a explicat că, de vreme ce el însuşi se nevoia cu Rugăciunea lui Iisus, este dator să se îngrijească să o cultive şi în sufletele copiilor, de a căror instruire se preocupa.

De atunci, la îndemnul stăruitor al fericitului Stareţ, acest filolog încearcă ca la fiecare lecţie să câştige puţin timp şi pentru a vorbi despre rugăciune. Iar aceasta o face spre slava lui Dumnezeu.

Ghiambliakis Toma, profesor, Tesalonic

Dragostea şi purtarea de grijă a lui Dumnezeu l-a adus pe Părintele Paisie în drumul vieţii noastre.

Pe Stareț l-am cunoscut în 1981 atunci când, ca studenți, mergeam împreună cu un prieten de-al meu ca să-l vizităm. Pe atunci eram începător în viața duhovnicească.

Îmi aduc aminte că atunci când am ajuns la Coliba lui aveam diferite gânduri, cum ar fi: „Ce fac eu aici?", „Pentru ce motiv am venit aici?" ș.a. Atât de mult mă chinuiau aceste gânduri încât am ajuns să spun: „Nu o să mai vin niciodată aici. Ajunge o dată".

Când am intrat în chilia Starețului, l-am întrebat despre cum trebuie să se nevoiască creștinul, în lume fiind. Mi-a răspuns foarte precis că, deși creștinul nu are slavă, cinstiri sau bani, Îl are pe Hristos.

– Să presupunem, a spus Starețul, că există două mere, unul sănătos, iar altul putred, precum și doi oameni flămânzi, unul credincios și celălalt necredincios. Și că cel necredincios mănâncă mărul cel sănătos, iar cel credincios pe cel putred. Acesta, deoarece îl are pe Hristos, se îndulcește mai mult decât cel care mănâncă mărul sănătos.

Atât de mult m-a odihnit acea discuție și răspunsurile Starețului, încât atunci când am ieșit afară, eram foarte liniștit. Aveam sentimentul că pluteam pe o mare cu desăvârșire liniștită. Atunci am înțeles din experiență că acest sentiment era de la harul lui Dumnezeu.

Altă dată, după câțiva ani, am mers la Coliba sa, deoarece mă aflam într-o stare duhovnicească proastă. Atunci Starețul a mers la icoana Sfântului Ioan Botezătorul, a aprins lumânarea ce se afla înaintea ei și s-a rugat Sfântului. Când a terminat m-a întrebat:

– Nu ești din Tesalonic? Nu mergi la Biserica Nașterii Domnului?

Apoi a diagnosticat și starea mea. Când i-am spus că nu pot să dorm, el m-a însemnat cu crucea pe care o avea și mi-a spus:

– De acum vei putea dormi.

Și într-adevăr, când am mers la mănăstire, am dormit foarte bine.

Când eram soldat, la începutul serviciului militar, am mers iarăși la Stareț. Eram puțin îngrijorat în privința stagiului meu militar.

– Nu te teme, mi-a spus el. Văd pe îngerul tău păzitor stând alături de tine. Toate vor merge bine.

Plecând de la Coliba sa simțeam un astfel de sentiment de ușurare, încât slăveam pe Dumnezeu și zburdam de bucurie.

Atunci când tatăl meu a murit în accident de mașină, l-am vizitat din nou pe Stareț. L-am întrebat cum este tatăl meu acum după moartea sa, iar el mi-a spus:

– Tatăl tău este bine. Acum îngrijiți-vă de mama voastră, iar acela de acolo de sus de unde este, se va bucura foarte mult.

Multe aș mai putea spune despre Stareț. Pentru mine, personal și pentru un prieten de-al meu intim, Starețul Paisie a fost ca un părinte și povățuitor, care ne sfătuia întotdeauna cu răbdare și dragoste. Ne mângâia, ne întărea și ne îmbrățișa cu afecțiunea sa. După adormirea sa, am sentimentul că se roagă pentru noi de acolo de sus de unde este și că va veni vremea în care pe noi, toți închinătorii care am trecut pe la Coliba sa, ne va aduna la sânul său cel plin de dragoste și ne va servi cu dulciuri și apă în palatul său, a căror dulceață și răcoare vor fi veșnice. Amin.

Un monah aghiorit

Starețul a spus odată: „Turcia este ca vulpea. Face numai vicleșuguri. Atunci când vulpea își va da seama că i-au întins curse ca să o prindă, începe să sară cu toate cele patru picioare și astfel se prind în cursă toate patru. Aceasta va păți și Turcia".

„Mai demult, în Sfântul Munte, un monah de la o chilie vecină avea un măgăruș care îl ajuta la treburi. Eu i-am pus numele de Naser. La mine venea adeseori un medic, care participa la congrese internaționale și a auzit că îl strig pe măgăruș Naser. Într-o zi, pe când eram singur, iată că a venit medicul și, auzindu-mă cum îl chemam iarăși pe măgăruș, mi-a spus:

– Am simțit, Gheronda, mi-am dat seama că este Naser. Chiar îi seamănă. (Profesorul, care credea în reincarnare, voia să spună că măgărușul era următoarea reincarnare a președintelui Naser al Egiptului).

– Măi, crezi în aceste lucruri? Eu așa obișnuiesc să-l strig pe măgăruș.

– Gheronda, nu vă ascundeți de mine, căci mi-am dat seama că el este.

– Tu, un om de știință atât de mare, care mergi la atâtea congrese în toată lumea crezi în astfel de lucruri?"

Starețul a mai spus și altele de care nu-mi mai aduc aminte. Ne-a spus această istorie ca să ne înveselim pentru că vreo doi din grupul nostru erau mâhniți, dar și pentru a accentua că o învățătură greșită îl poate arăta neghiob chiar și pe un om de știință serios.

Țubekas Constantin, colonel de aviație, Tesalonic

În data de 19 decembrie 1992 am mers împreună cu trei colegi în Sfântul Munte pentru trei zile. După calendarul vechi, era Sfântul Nicolae. După ce am vizitat un părinte pe care îl chema Nicolae, am hotărât să mergem și la Părintele Paisie. Era pentru a treia oară când mergeam să-l vizităm. Din păcate, primele două dăți nu am putut să-l văd, deoarece prima oară avea foarte multă lume, iar a doua oară mi s-a spus că lipsea. De data aceasta însă, Dumnezeu ne-a binecuvântat să mergem și să-l întâlnim.

Când am ajuns la Colibă, nu era nimeni și am bănuit că Starețul lipsește. După ce am stat și ne-am ospătat cu cele pe care le avea pe tava de zinc – portocale și mandarine – și am băut apă de la robinetul de acolo, ne-am sculat să plecăm. Atunci ușa s-a deschis și cu toate că toți patru eram îmbrăcați civil, l-am auzit pe Stareț spunând:

– Bine ați venit, băieți! Bine ați venit, măi aviatorilor!

Când am auzit acestea ne-am pierdut, ne uitam unul la altul și nu ne credeam urechilor cum a fost cu putință să ne recunoască Starețul fără să purtăm uniformă. Am intrat cu multă bucurie în chilia lui sărăcăcioasă, ne-am așezat pe o bancă și am discutat o oră și jumătate.

Am început cu subiecte militare. Am vorbit și despre aviația noastră de război, despre avioanele care zburau și îl deranjau pe Stareț în timpul rugăciunii. Am vorbit apoi despre politică, am vorbit despre Dumnezeu, am vorbit despre foarte multe lucruri. Când însă am ajuns la Macedonia, subiectul cel mai

arzător, Starețul ne-a spus că sfârșitul acestei probleme nu va fi în paguba noastră, nici în folosul nostru.

Ne-a făcut o impresie grozavă atunci când ne-a spus că unii au pus niște oameni să-l omoare. Motivul pentru care făcuseră aceasta era faptul că acțiunile sale legate de unele chestiuni importante stricau planurile anumitor puteri și de aceea voiau „să-l scoată din joc". Au plătit trei ucigași ca să meargă în Sfântul Munte și să-l omoare. Dar Starețul a înțeles aceasta și în ziua în care aveau să meargă la el, s-a rugat, s-a îmbrăcat cu schima și analavul și îi aștepta. Când aceia au ajuns, le-a spus:

– Bine ați venit, voinicilor! Mormântul îl am pregătit. Nu o să vă osteniți. Vă rog numai atât, ca după ce mă veți omorî, să aruncați peste mine câteva lopeți de pământ ca să nu rămân în mormânt neacoperit.

Aceia însă, auzind acestea, s-au făcut galbeni ca ceara, au lăsat armele și au rupt-o la fugă. Atunci Starețul a mulțumit lui Dumnezeu pentru că i-a prelungit viața.

Părintele H. ne-a povestit că, odată, un mirean, care nu credea că în zilele noastre se mai fac minuni, l-a vizitat pe Starețul Paisie. Acesta a depistat boala lui și îndată i-a dat și tratamentul.

– Ia această cutie, i-a spus, și servește pe închinători.

Erau vreo doisprezece închinători acolo, iar în cutie erau numai trei prăjituri. Atunci acela s-a întors către Stareț și i-a spus:

– Dar, Gheronda...

– Fă cum ți-am spus și ia și tu o prăjitură! i-a spus din nou cu blândețe.

Acela, făcând ascultare, i-a servit pe toți, iar la urmă a luat și el o prăjitură. Când s-a uitat în cutie

a văzut că mai erau în ea trei prăjituri. Atunci Starețul i-a spus:

– Nimic nu este cu neputință la Dumnezeu.

A. K., Tesalonic

Pe Starețul Paisie l-am cunoscut în 1975, când am mers pentru prima dată în Sfântul Munte. Atunci nu știam că este un om harismatic. Am mers la el, am luat binecuvântarea sa și am plecat la Sfânta Mănăstire Stavronikita. După mai multe zile, i-am auzit pe unii spunând multe lucruri minunate despre Părintele Paisie și i-am întrebat:

– Despre cine vorbiți? Despre Starețul la care am mers?

Mi-a făcut însă o deosebită impresie felul în care ne privea. Avea o privire pătrunzătoare. De atunci am început să merg regulat în Sfântul Munte împreună cu părintele meu duhovnicesc.

La aproape două luni mergeam în Sfântul Munte la Părintele Paisie. Simțeam nevoia să stau puțin lângă el, chiar dacă nu vorbeam nimic. El însă totdeauna avea ceva să ne spună. Fără să-l întrebăm, el cunoștea problemele noastre.

Se referea adeseori la problemele naționale. Ne spunea să nu avem prea multă încredere în politicieni. În repetate rânduri ne spunea despre Constantinopol că-l vom lua, că ni-l vor da. Ceva se aprinde între turci și ruși. Aceștia din urmă vor coborî și vor ocupa Constantinopolul. După aceea, vrând nevrând îl vor da Greciei. Noi vom fi spectatori la acest război. Apoi l-am întrebat:

– Cum vom ține sub control lucrurile în Constantinopol, cu atâta lume care se află în el?

– Nu te îngrijora. Astăzi în Constantinopol există foarte mulți care nu sunt turci, așa cum credeți voi, și care vor colabora cu noi. Nici nu va fi nevoie de mulți greci ca să avem controlul Constantinopolului. Mulți dintre cei de acolo sunt creștini în ascuns.

Cu mulți ani înainte de războiul din Kosovo, ne spunea:

– Ceva fierbe acolo în Kosovo.

Referindu-se la subiecte naționale, spunea:

– Să votați pe cel care vedeți că este mai bun, pe cel care iubește mai mult pe Dumnezeu și patria. Pe unul ca acesta să-l votați.

Atunci când l-am cunoscut pe Părintele Paisie aveam doi copii. Acum avem patru copii, născuți toți prin cezariană. Când aveam doi copii, Starețul ne spunea să mai facem unul. Dar eu i-am spus:

– Părinte, cum să mai facem un copil de vreme ce femeia mea are probleme de sănătate?

– Lasă-i pe doctori să spună ce vor. Voi trebuie să faceți încă un copil. Dumnezeu vrea să faceți și veți face.

Când femeia mea a auzit aceasta, deși mai înainte se temea, a primit mult curaj din cuvintele Starețului.

Și astfel am făcut al treilea, apoi și al patrulea copil.

Medicii ne spuneau:

– Ce faceți? Sunteți nebuni? Este exclus să mai faceți copii. Nu ne luăm nici o răspundere dacă veți mai face. Plecați! Veți muri amândoi, și copilul și tu, îi spuneau soției mele.

Noi însă râdeam, căci Starețul ne spusese că nu va exista nici o problemă. Și, într-adevăr, toate au mers bine. Ne-au acoperit dragostea și binecuvântarea lui. Atunci când a venit acasă la noi, soția mea l-a întrebat:

– Părinte, cum să mă mântuiesc?

– Să te ții de poala Maicii Domnului! i-a răspuns.

Adică cu desăvârșită încredere, ca aceea pe care o are un copil în mama sa.

Odată, un creștin din Patra l-a întrebat pe Stareț:

– Gheronda, ce să-i spun fratelui meu, Panaghiotis?

– Ce mai face Panaghiotis?

– Merge bine, slavă lui Dumnezeu.

– Nu merge bine, a spus Starețul.

– Cum nu merge bine, de vreme ce a prins demaraj bun?

– Măi, copile, acesta nu este demaraj. El are „roți pătrate".

După ce a plecat acela, l-am întrebat pe Stareț:

– Gheronda, iertați-mă, dar ce înseamnă „roți pătrate"?

– Dumnezeu ne-a dat o minte „rotundă", dar noi deștepții o facem „pătrată". Pe toate le știm. Cu logica noastră „pătrată" vrem să le rezolvăm pe toate. (Adică cu o logică care nu lasă loc să lucreze și Dumnezeu).

Odată, am mers la Stareț cu fiul meu care era în anul doi de liceu. Copilul voia să se ocupe cu turismul. Era mai mic de statură decât copiii de vârsta lui. De îndată ce Starețul ne-a văzut, a strigat de departe:

– Bine ai venit, arhitectule! Măi, măi, văd un arhitect atât de înalt, încât ajunge până la al doilea etaj fără schele!

Am luat binecuvântare de la el și i-am spus despre cele la care se gândea copilul să facă în viitor. Starețul însă nu a spus nici da, nici nu. Mai târziu, copilul și-a schimbat părerea și a devenit arhitect. Și desigur, a crescut foarte mult.

Altă dată, într-o seară pe la 11.30, am simțit o dorință puternică de a-l vedea pe Stareț. Am telefo-

nat la trei prieteni şi am hotărât ca a treia zi să intrăm în Sfântul Munte. Aşa am şi făcut. După ce l-am văzut, seara am coborât la chilia Sfântului Ioan Teologul, la părintele Grigorie, ca să luăm parte la privegherea ce se săvârşea acolo. A început privegherea, iar eu m-am aşezat în spate într-o strană. După puţin, văd că vine Părintele Paisie şi stă într-o strană în partea stângă, cu două rânduri mai în faţă. L-am văzut pe toată durata privegherii. Spre sfârşit însă s-a ridicat şi a plecat. A doua zi în corabie le-am spus celorlalţi:

– De ce oare Stareţul nu a stat până la sfârşit la priveghere, ci a plecat devreme?

– Care Stareţ?

– Părintele Paisie. A fost la priveghere, dar nu a stat până la sfârşit.

– Nu a fost la priveghere, au spus aceia. Nu a venit.

– Ba a fost, am insistat eu.

– Nu a fost, căci noi nu l-am văzut.

Mai târziu, când l-am întrebat pe duhovnicul meu despre aceasta, mi-a spus:

– Stareţul a venit datorită dorinţei tale arzătoare de a-l vedea. Pentru tine a venit şi l-ai văzut numai tu. Nu a venit pentru ceilalţi, căci nu l-au văzut.

Despre copii, Stareţul spunea:

– Nu-i constrângeţi, nu-i siliţi prea mult!

Şi repeta exemplul cu copăcelul.

– Copăcelul îl legăm cu atenţie de ţăruş, cu o sfoară sau cu o aţă de bumbac, ca să nu se rănească. Şi lăsăm sfoara slobodă ca să poată creşte. La fel şi cu copiii, să-i luaţi cu binişorul atunci când sunt mici.

Apoi mai spunea să-i ţinem pe copii lângă noi cu dragoste, nu cu sila, să-i învăţăm să aibă o viaţă liturgică, să-i învăţăm ce înseamnă părinte, ce înseamnă spovedanie.

– Mai târziu, când vor creşte mari, le vor rămâne cele pe care le-au învăţat atunci când au fost mici, spunea Stareţul.

Adeseori spunea şi exemplul cu arcul de la ceas:

– Nu întoarceţi ceasul până la capăt ca nu cumva să se rupă arcul! Tot aşa şi cu copiii. Când vedeţi că fac mai mult de silă, slăbiţi strânsoarea.

Atunci când unii îi spuneau despre copiii lor mai mari că s-au abătut de la calea cea dreaptă şi fac necuviinţe, el le zicea:

– Nu vă mâhniţi. Acesta este noroi. El nu face rău în profunzime, deoarece lăuntrul lor este emailat şi nu rugineşte. Cândva se va spăla uşor acest noroi, căci nu a pricinuit rugină.

De la copii, Stareţul avea pretenţia ca ei să arate mult respect faţă de părinţi, oricum ar fi ei. Iar dacă sunt morţi, le cerea să facă multă rugăciune pentru ei, precum şi pentru toţi cei adormiţi.

– Cu rugăciunea le dăruiţi o „limonadă", spunea el. Să vă faceţi timp şi pentru rugăciunea pentru cei morţi, căci ei nu pot face nimic. Cei vii pot face.

De asemenea, accentua ca pentru cei adormiţi să facem multă milostenie.

– Când miluiţi pe cineva, spunea el, să-i spuneţi pentru cine o faceţi, ca luând acela milostenia, să spună: „Dumnezeu să-l ierte!". Şi dacă spune aceasta cu toată inima, Dumnezeu o va socoti.

Ca să fie ajutaţi cei adormiţi, spunea:

– Să duceţi prescuri la biserică şi să daţi numele celui adormit pentru a fi pomenit de preot la Sfânta Proscomidie. De asemenea, faceţi parastase şi trisaghioane. Trisaghionul simplu, fără Sfânta Liturghie, ajută foarte puţin. Lucrul cel mai bun pe care îl putem

face sunt sărindarele, care, şi ele, este bine să fie însoţite de milostenie.

Pentru pruncii care „pleacă" în urma avorturilor, îi se ardea sufletul. Cândva a avut o vedenie. Se făcea că se afla pe un câmp. De o parte era un lan de grâu şi se auzeau psalmodii îngereşti, iar de cealaltă parte era o prăpastie, din care se auzeau vaiete, un vuiet mare şi glasuri de copii. Acolo erau copiii omorâţi prin avorturi, care nu puteau face nimic pentru a se mântui. După această vedenie, spunea adeseori:

– Luaţi aminte şi rugaţi-vă! Mai bine este pentru o mamă să nască copilul, să-l boteze şi apoi să-l omoare, decât să-l omoare înainte de a-l naşte.

Altă dată, mi-a spus că l-a văzut pe îngerul său păzitor. Aşa cum stătea în chilia sa, i-a apărut îngerul de la mijloc în sus. Era atât de frumos, încât privea ţintă la el şi zâmbea.

Odată a făcut rugăciune pentru toată lumea, pentru toate fiinţele, chiar şi pentru diavolul, ca Dumnezeu să-i miluiască pe toţi. Dar, de îndată ce s-a întors, l-a văzut pe diavolul scoţându-i limba şi zeflemisindu-l.

De la duhovnicul meu am auzit următoarele:

Când Stareţul locuia la Coliba „Sfânta Cruce" de lângă Mănăstirea Stavronikita, l-a văzut pe diavolul ca pe un arap uriaş, care stătea în afara chiliei sale. Fireşte, nu s-a înfricoşat, ci a făcut semnul Crucii, iar acela a pierit cu zgomot.

Apoi el spunea că dacă lumea ar şti cât de scârbos şi de murdar este diavolul, toţi s-ar întoarce de la el.

Altă dată, la Mănăstirea Sfântului Ioan Botezătorul de la Metamorfosi – Halkidiki, au adus o femeie îndrăcită care striga şi urla. Duhovnicul meu a mers

cu sfintele moaşte şi a însemnat-o în chipul Crucii, dar aceea a strigat:

– Pleacă de aici, casapule! Mâinile tale sunt pline de sânge.

Părintele tocmai terminase Sfânta Liturghie. Apoi m-a strigat – în acea zi se întâmplase să fiu în mănăstire – şi mi-a spus să merg repede la Mănăstirea Suroti, să-l aduc pe Părintele Paisie, care se afla în acea vreme acolo. Am luat maşina şi am alergat ca fulgerul până la Suroti. Când m-a văzut, Părintele Paisie m-a întrebat:

– Ce vrei, măi băiete?

– Părintele G. a spus să veniţi la mănăstire. Se află acolo o îndrăcită şi face mare tărăboi.

– Aa, de asta ai venit, binecuvântatule! Nu merg nicăieri. Spune-i Părintelui G. să o însemneze în chipul Sfintei Cruci şi se va face bine.

– Dar mi-a spus...

– Fă aşa cum ţi-am spus! Hai, mergi cu bine!

I-am sărutat mâna şi am plecat. Când am ajuns la mănăstire, femeia deja se liniştise. Atunci l-am întrebat pe Părintele G.:

– Părinte, de ce oare nu a vrut Stareţul să vină?

– Dacă ar fi venit, toţi ar fi spus că a venit Părintele Paisie şi a făcut minune. Ca să evite acest lucru s-a rugat de acolo.

Stareţul îşi dădea seama imediat dacă vreun bolnav avea vreo problemă psihică sau diavol.

Părintele Paisie a spus odată că voieşte ca toţi cei pe care îi iubea să aibă ispite, ca să se mântuiască prin răbdare.

– Nu îi plânge pe aceştia (care au ispite)! îmi spunea (desigur, nu pe cei care au ispite din pricina lor).

Atunci, căinându-mă pentru faptul că nu aveam ispite, l-am întrebat:

– Gheronda, pe mine, care nu am ispite, nu mă iubește Dumnezeu?

– Ce spui, binecuvântatule? Tu pe toate problemele lumii le-ai făcut ale tale și tot timpul vii aici cu problemele altora. Mai vrei ca Dumnezeu să-ți mai dea și altele? Pe tine te doare pentru toți.

Timpul a trecut și mi-au venit și mie probleme. Am gustat din toate. Într-adevăr, pentru o perioadă de timp i-am îmbrățișat, după puterea mea, pe toți și Dumnezeu m-a ferit de ispite.

Altă dată, un elev de la Athoniadă[24] avea ulcer și s-a dus la Părintele Paisie.

– Vino-ncoace, Gheorghiță! l-a chemat de îndată ce l-a văzut, deoarece îl cunoștea pe acel copil. L-a băgat înăuntrul chiliei sale, a luat moaștele Sfântului Arsenie, l-a însemnat cu ele în chipul Crucii peste stomac și îndată s-a vindecat. De atunci nu l-a mai supărat stomacul niciodată.

Atunci când cineva dintre noi avea vreo boală gravă, Starețul recomanda:

– Atât bolnavul, cât și cei apropiați lui, cu toții să înceapă să se roage. Să-i înștiințați pe toți frații și să înceapă să facă rugăciune, rugăciune din inimă. Să încredințăm problema lui Dumnezeu. Și de atunci înainte, Domnul va hotărî ce se va întâmpla cu el. Și atunci, fie de se va face bine, fie de va pleca, aceasta va fi voia lui Dumnezeu. Iar dacă nu vom face rugăciune, boala va evolua potrivit legilor firești. În cazul cancerului, evoluția firească a bolii este ca în câteva luni să vină moartea. Dacă însă ne vom ruga, atunci

[24] Seminarul Teologic din Sfântul Munte Athos.

va interveni Dumnezeu și, ori de se va face bine, ori de îl va lua la El, aceasta va fi spre folosul sufletului său. De aceea, atunci când ne rugăm, nu trebuie să ne mâhnim de rezultat, adică în cazul în care bolnavul nu se face bine, deoarece aceasta va fi potrivit voii lui Dumnezeu. Însă, atunci când nu facem rugăciune, Dumnezeu îngăduie, adică Se retrage într-o margine (și Starețul a făcut o mișcare, ca și cum te dai la o parte pentru a trece cineva) și lasă legile naturale să acționeze singure.

În 1993, sora mea a murit în accident de mașină. După aceea, am mers la Stareț și mi-a spus:

– Nu te mâhni. Ea a urcat acum în „tren". Nu mai latră câinii la ea (se referea la vămile din văzduh). Dacă te urci în „tren", nu mai ești în primejdie. Câinii de afară nu-ți mai pot face nimic. A plecat, las-o acum! Nu te mâhni!

Astfel m-am liniștit.

Odată, cineva i-a spus:

– Gheronda, fă rugăciune deoarece cutare pereche s-a despărțit.

Starețul nu-i cunoștea. În acele zile s-a întâmplat să mergem noi la Coliba sa. De îndată ce am ajuns la el, ne-a spus:

– Ah, eu sunt de vină.

– De ce? l-am întrebat.

– Iată, pentru că s-au despărțit cutare.

– Dar îi cunoașteți?

– Nu, nu-i cunosc.

– Atunci de ce sunteți vinovat Sfinția Voastră?

– Eu sunt vinovat, deoarece dacă aș fi avut îndrăzneală la Dumnezeu, rugăciunea ar fi fost auzită și aș fi făcut mult mai multă rugăciune, acești oameni nu s-ar fi despărțit. I-ar fi acoperit rugăciunea.

În toate el era vinovat. Pentru orice rău se întâmpla pe pământ, el era cel vinovat. Aşa sunt sfinţii.

În timpul nopţilor stătea în picioare. Am văzut în chilia sa funia care era agăţată de tavan. Se lega cu ea ca să nu cadă la pământ din pricina statului mult în picioare şi se ruga. Îşi chinuia trupul. Sângele îi cobora în picioare. Începea rugăciunea de îndată ce se înnopta şi o termina cu puţin înainte de a răsări soarele. După puţin începeau să vină vizitatorii, care îl ţineau toată ziua. Iar noaptea se ruga pentru ei şi pentru toată lumea.

De atunci de când l-am cunoscut, Stareţul fusese mereu bolnav, dar nici nu spunea şi nici nu o arăta. Suferea mereu de dureri de cap. De multe ori îşi punea un plasture pe cap, iar pe deasupra trăgea fesul ca să nu se vadă. Suferea foarte mult, dar primea această durere fără să murmure.

Odată, am mers împreună cu duhovnicul meu, Părintele G., în Sfântul Munte şi am trecut şi pe la Schitul Cavsocalivia. Acolo un monah ne-a dat o bucăţică de lemn de la Sfântul Maxim Cavsocalivitul şi ne-a spus:

– Dacă aveţi dureri de cap, puteţi pune lemnişorul în puţină apă, după care să o beţi.

Am luat amândoi câte o bucăţică din acel lemn. Părintele G. a făcut aşa cum i-a spus monahul şi îndată i-a trecut durerea de cap. Când am mers la Stareţ, Părintele G. i-a spus despre medicamentul pentru durerea de cap.

– Măi, binecuvântatule, Dumnezeu ţi-a dat o binecuvântare – durerea de cap – şi tu ai aruncat-o! Ai pierdut binecuvântarea durerii de cap.

Stareţul vedea toate bolile ca pe nişte binecuvântări. Se ruga pentru toţi ca să se vindece şi pe mulţi îi făcea bine cu rugăciunea sa, numai pe sine nu. Şi

nu numai că nu cerca să se tămăduiască, ci şi lua asupra sa bolile celorlalţi. De multe ori l-am auzit spunând:

– Dumnezeul meu, dă-mi mie boala aceluia!

Altă dată, am mers la Stareţ cu un oarecare prieten al meu din Tesalonic. Femeia lui avea cancer. Făcuse chimioterapie, îi căzuse părul.

– Nu te teme, i-a spus Stareţul, femeia ta nu va păţi nimic.

– Dar medicii au spus...

– Femeia ta nu va păţi nimic, a repetat Stareţul. Iată, ia această cruce.

Atunci i-a dat o cruce din cele pe care le făcea la presă, ca să o poarte femeia lui. Şi într-adevăr, Teodora – aşa se numea – nu a păţit nimic, ci a făcut copii, are şi nepoţi şi încă mai trăieşte.

În ultima perioadă a vieţii sale Stareţul suferea foarte mult. Se pare că, potrivit spuselor medicilor, avea o durere continuă de intestin, colică continuă. Pe deasupra, mai era şi durerea de cap pe care o avea mai de demult. Odată nu-l durea capul şi i-a spus duhovnicului meu:

– Părinte G., ce bine este să nu te doară capul!

Foarte rar nu-l durea. De treizeci şi cinci de ani de când duhovnicul meu îl cunoştea, avea o permanentă durere de cap. Odată, când cancerul din intestin se agravase şi începuse hemoragia, mi-a spus:

– La fiecare sfert de oră merg la toaletă şi scot un păhărel de sânge.

Spunea acestea fără să se plângă. Iar apoi începea să glumească.

Un fiu duhovnicesc al Părintelui Isaac a aflat că au ieşit nişte medicamente noi, care completează fierul din sânge. Le-a cumpărat şi a mers în Sfântul Munte la Stareţ.

– Gheronda, acestea sunt nişte medicamente cu fier, care nu vatămă. Sunt cele mai noi.

– Ce spui, binecuvântatule? De ce să iau fier? Ca să ruginească toate cele dinlăuntrul meu?

Deşi pierdea atât de mult sânge, nu lua medicamente pentru restabilirea lui. Se lăsase cu totul în mâinile lui Dumnezeu, iar nu ale oamenilor. Avea şaptezeci de ani. Adeseori spunea despre vârsta sa:

– Ce spune psalmul? *„Zilele anilor noştri sunt şaptezeci de ani... şi ce este mai mult decât aceştia, osteneală şi durere"*. Până la şaptezeci este bine, de aici încolo este necaz.

Şi Stareţul a adormit exact la vârsta de şaptezeci de ani. Parcă ar fi spus-o pentru sine.

Stareţul spunea: „În chestiunile de credinţă şi în cele naţionale să fiţi neclintiţi şi severi. Cu acestea nu se fac tocmeli". Celor începători în viaţa duhovnicească le recomanda să citească Vieţile Sfinţilor.

Odată mi-a dat o bucată destul de mare din moaştele Sfântului Arsenie. Mi-a dat şi una mică, pe care am pus-o în maşină. Într-o iconiţă cu Maica Domnului a făcut o gaură cu burghiul, a pus sfintele moaşte înăuntru, iar pe deasupra a închis-o cu ceară curată.

– Aceasta pune-o în maşina ta, mi-a spus.

La un moment dat, am avut un accident cu maşina. M-am lovit, iar când mi-am revenit şi am deschis uşa, am văzut iconiţa la picioarele mele. Am luat-o, am sărutat-o şi am spus: *„Slavă Ţie, Dumnezeule!"* Şi mulţumeam Sfântului Arsenie care m-a păzit şi nu am păţit nimic. Maşina se stricase de tot şi de aceea am luat alta.

Altă dată m-am învrednicit de o binecuvântare foarte mare. A fost cea mai mare din viaţa mea. La

Panaguda, unde Stareţul se mutase de curând de la Cinstita Cruce, era nevoie de o fereastră.

– Ia măsura şi vom vedea cum o vom face! Mi-a spus el.

După ce am luat măsura i-am spus:

– Gheronda, nu-ţi face griji, am s-o fac eu. Voi găsi o modalitate să o trimit.

Într-adevăr, am făcut fereastra din fier, am pus-o pe portbagajul maşinii şi am adus-o în Sfântul Munte. În acea zi ploua foarte tare. Ploaie, nu glumă! Pe atunci, în Sfântul Munte era numai un autobuz cu scară deasupra pentru bagaje. La început, şoferul autobuzului nu voia să o ia. Dar, după mai multe rugăminţi, am urcat-o deasupra. Am ajuns la Careia. De aici am luat-o în spate şi am pornit prin ploaie şi noroi spre Panaguda. Eram ud leoarcă din pricina ploii şi a transpiraţiei. Am ajuns la Colibă şi l-am strigat pe Stareţ. Când a ieşit şi m-a văzut a exclamat:

– Doamne miluieşte! De ce ai făcut aceasta? Vino repede înăuntru! Pune fereastra acolo la perete!

Când am intrat în chilia sa, m-am simţit ca în rai. Bucuria şi mângâierea pe care le-am simţit atunci nu le voi uita niciodată. La intrarea în arhondaric, în partea stângă, exista un divan din scânduri. Mi-a spus să mă întind acolo şi m-a învelit cu mai multe pături, după ce mai înainte îmi dăduse nişte haine să mă schimb. Apoi a plecat şi m-a lăsat vreo douăzeci de minute. După ce a revenit, am început să discutăm fără să fim stingheriţi de cineva, deoarece toată ziua aceea a plouat şi nu a venit nimeni la el. Eu însă mă aflam în altă lume. Trăiam o stare pe care n-o mai trăisem vreodată. O astfel de bucurie

nu simțisem niciodată în viața mea. Starețul stătea lângă mine și mă mângâia pe cap spunându-mi:

– De ce ai făcut lucrul acesta?

Eu însă făcusem aceasta pentru a dobândi binecuvântarea Starețului.

Odată, când mă aflam la Coliba sa, a înțeles că vreau ceva de la el. Atunci mi-a dat fesul său, pe care îl păstrez acasă la loc de mare cinste. Avea și fire din părul Starețului. Le-am luat și le-am amestecat cu ceară curată. Le consider o mare binecuvântare.

Timp de douăzeci de ani m-am învrednicit să primesc sfaturile și binecuvântările Starețului. Iar acum, după adormirea sa, când merg la Suroti și îngenunchez la mormântul său și îi vorbesc, simt că mă aude așa cum mă asculta atunci când era în viață.

Ierodiaconul Serafim, Sfânta Mănăstire Hilandar, Sfântul Munte Athos

Când locuiam la Careia, la Tipicarion – chilia sârbească unde a trăit Sfântul Sava, primul episcop al Serbiei – care se află alături de Protaton, a venit un student la Teologie din Serbia și m-a rugat să mergem împreună la Părintele Paisie. Până acolo ajunsese faima Părintelui Paisie și mulți veneau să-l vadă și să ceară sfaturi de la el. Coliba Starețului era cam la jumătate de oră de Careia.

Am mers și ne-a primit îndată în chilia sa. Tânărul stătea la îndoială, neștiind dacă trebuie să continue studiile, să se facă preot de mir sau monah și de aceea voia să ceară sfatul Starețului. Și a făcut aceasta deoarece a auzit că Starețul avea harisma

înainte-vederii și aștepta să-i rezolve problema. Mi-a făcut însă o deosebită impresie faptul că Starețul nu a vrut să-i spună concret ce cale să urmeze, ci i-a spus numai câteva cuvinte de mângâiere. Tânărul era foarte emoționat și plângea, deoarece a înțeles că a venit la un om sfânt. Aștepta însă un răspuns clar despre viitorul său. Atunci Starețul i-a spus:

– De la tine Dumnezeu vrea să fii un bun creștin. Ce vei face după aceea depinde de tine. Fie că trăiești ca monah, fie căsătorit, Dumnezeu vrea să fii un creștin bun. Dumnezeu nu silește pe nimeni ca să facă una sau cealaltă.

Monahul Marcel, Sfânta Mănăstire Karakalu, Sfântul Munte Athos

Harul luminător și de viață făcător al Preasfântului Duh, care se află din belșug în Biserica noastră Ortodoxă, descoperă mereu oameni sfinți, care prin lucrările și învățăturile lor îi ajută pe creștinii nevoitori să călătorească cu mai mult curaj și siguranță pe calea mântuirii.

Sfântul Munte, Grădina Maicii Domnului, păstrează de veacuri nealterată tradiția Bisericii noastre Ortodoxe. Această tradiție vie a Sfântului Munte este atât de dinamică și lucrătoare, încât înrâurește și preschimbă sufletele închinătorilor ce vin aici. Sfântul Munte exprimă viața Bisericii noastre Ortodoxe. El este locul unde se săvârșește virtutea, în mănăstiri, schituri și chilii pustnicești. El este locul unde se trăiește viața evanghelică, care este esența tradiției noastre. El este locul unde se săvârșește lucrarea și

contemplarea mistică, prin care mintea se curăţă, se luminează şi se desăvârşeşte.

Mulţi părinţi aghioriţi, după ce şi-au curăţat inima şi au trecut stadiul iluminării, au ajuns la îndumnezeire. Şi astfel, după ce au ajuns organe ale dumnezeiescului har, a venit şi vremea să vorbească şi să povăţuiască poporul cel credincios al lui Dumnezeu. Un astfel de părinte purtător de duh a fost şi Stareţul Paisie. El a fost un adevărat monah aghiorit, un continuator al tradiţiei mistice şi ascetice, un reprezentant autentic al petrecerii monahale athonite şi, în general, un fiu adevărat al Bisericii noastre Ortodoxe.

Mulţi părinţi aghioriţi contemporani au fost împodobiţi cu diferite harisme. Duhul Sfânt este împărţitorul tuturor darurilor dumnezeieşti. Fiecare om este o personalitate diferită şi irepetabilă, deoarece primeşte de la Dumnezeu, potrivit înţelepciunii şi purtării Sale de grijă, diferiţi talanţi sau daruri, pe care trebuie să îi lucreze şi să îi înmulţească. Prea Sfântul Duh, ţinând cont de particularităţile fiecărui suflet îi dăruieşte anumite daruri ce se potrivesc fiecăruia. Iar sufletul, nevoindu-se cu ajutorul harului lui Dumnezeu, cultivă şi înmulţeşte talanţii care i s-au dat şi astfel dobândeşte un caracter specific în cadrul plinătăţii ortodoxe a Bisericii noastre.

Şi Stareţul Paisie a avut particularitatea sa. Ceea ce îl distingea pe Stareţ după smerita mea părere, era învăţătura sa despre gânduri. El era dascălul care punea în ordine gândurile închinătorilor şi aducea pace în sufletele lor. Învăţătura sa era următoarea: „Să aveţi gânduri bune". Nu există un ajutor mai mare decât acela de a pune ordine în gândurile unui suflet. Cu ajutorul harului Preasfântului Duh intervenea în mintea, inima şi sufletul închinătorului chinuit şi, uşor şi fără zgomot, dar radical, îi schimba starea lăuntrică.

Coliba sa a devenit o universitate în aer liber, iar buturugile aranjate în cerc au constituit un minunat amfiteatru. Panaguda a devenit loc de pelerinaj spre care se îndreptau închinători din toată lumea ca să primească binecuvântarea Stareţului şi să-i ceară sfatul. Iar despre aceasta dă mărturie poteca ce duce la Coliba sa. În afara curţii Colibei curge apă limpede, iar alături se află o cutie cu dulciuri deasupra căreia scrie: „Este binecuvântare să mâncaţi". Să avem binecuvântarea lui!

Stareţul primise binecuvântare de la Maica Domnului să odihnească sufletele oamenilor. Era un izvor nesecat care adăpa pe fiecare călător chinuit de problemele vieţii sale. Ne-a lăsat cărţile sale în care stă scrisă toată învăţătura sa, ce oferă răspunsuri la întrebările fiecărui creştin nevoitor.

Odată l-am întrebat dacă cunoaşte ceva despre pustnicii goi care locuiesc în vârful Atonului. Iar el mi-a răspuns:

– Mai demult, călugării din Sfântul Munte cunoşteau multe întâmplări legate de aceşti pustnici goi. Noi însă de multă vreme nu am mai auzit ca cineva să-i fi văzut. Atunci când mă aflam la Sfânta Ana, eu am întâlnit pe cărarea pe care mergeam un pustnic gol. Avea agăţată la gât o cutiuţă mică metalică în care ţinea Sfânta Împărtăşanie. Înainte de a apuca să-i vorbesc, el mi-a spus: „Ai pierdut cărarea. Ia-o pe aici ca să ajungi mai repede acolo unde voieşti". Am rămas uimit la vederea acestui om sfinţit. Am luat binecuvântarea sa şi am plecat. O să-ţi mai spun o întâmplare. Odată, stăteam aici, unde sunt acum buturugile, şi discutam cu închinătorii. În acea vre-

me a venit un monah şi, ca să nu mă întrerupă, s-a aşezat într-un loc mai ferit ca să nu-l vadă închinătorii. După ce a plecat lumea şi am rămas singur, a venit la mine şi m-a îmbrăţişat. L-am îmbrăţişat şi eu şi ne-am dat unul altuia sărutarea în Hristos. Am văzut că faţa lui strălucea şi am înţeles că monahul acesta avea har. Atunci acela mi-a spus: „Părinte Paisie, sunt foarte flămând. Trăiesc prin peşteri şi mă ocup numai cu rugăciunea. Nimic altceva nu fac. Din când în când merg pe la mănăstiri şi iau puţine alimente, puţină pâine. Acum însă sunt flămând. Nu am mâncat de multe zile şi te rog să-mi dai ceva". Auzind acestea, îndată i-am pregătit ceea ce aveam. Când a terminat de mâncat, mi-a povestit ceva din viaţa lui şi am înţeles că era foarte sporit în rugăciunea minţii.

După aceea, părintele a încheiat:

– Există unii monahi care trăiesc nevăzuţi. Nimeni nu-i cunoaşte. Din când în când se arată, lucrează pe undeva, primesc puţină pâine şi iarăşi dispar în peşteri. Aceşti monahi ascunşi se nevoiesc în acest mod, ca şi acela pe care l-am văzut cu ochii mei.

Psomiadis Apostol (tetraplegic) şi Maria (soţia lui), Tesalonic

Apostol: Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut în noiembrie 1986. Părintele Sava Kenanidis ne-a spus odată că se face priveghere la Suroti, la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul. Deoarece am o problemă serioasă de sănătate – sunt tetraplegic de pe urma unui accident de maşină suferit în 1983 – şi deplasarea mea este dificilă, am luat un taxi şi am mers

împreună cu soţia mea la priveghere. Copiii erau mici şi nu i-am luat cu noi. La mănăstire am ajuns în amurg.

La puţin timp după începerea privegherii a venit o monahie şi m-a luat afară spunându-mi că Stareţul vrea să mă vadă. Am ieşit încet şi cu multă greutate afară, şi după două minute a apărut Stareţul Paisie înaintea mea, fără să-mi dau seama de unde a venit. Era însoţit de o călugăriţă, care mi-a spus:

– Este Părintele Paisie.

Atunci am început să plâng cu suspine şi să mă zbat în cărucior. Însă Stareţul mi-a spus:

– Nu plânge! Nu te mâhni! Vei merge.

A fost mişcat şi Stareţul de starea în care mă aflam, pentru că aveam multe probleme în 1986, la începutul invalidităţii mele. Mi-a spus că după priveghere mă va vedea din nou în cămăruţa care era folosită pentru spovedanie. Am intrat din nou în biserică, iar când s-a terminat privegherea am intrat în acea cameră. Lumea alerga în jurul său ca să ia binecuvântare de la el, dar Stareţul le-a spus:

– Apostol are mai mare nevoie decât voi şi trebuie să vorbească cu mine. Voi mă puteţi vedea şi altă dată.

Şi astfel Stareţul a intrat în cameră şi s-a aşezat în genunchi pe pat. Eram numai noi doi şi am vorbit multă vreme. Am făcut un fel de mărturisire. Eu vorbeam mai mult şi Stareţul asculta. I-am spus despre viaţa mea, despre familia mea, despre trăirile mele, despre felul în care s-a petrecut accidentul. M-a încurajat mult. După aceea a scos de la pieptul său crucea cu lemn din Sfânta Cruce şi m-a însemnat cu ea. Mi-a dat apoi şi o cruciuliţă de lemn.

De atunci, îl vedeam de două ori pe an, în iunie și în noiembrie. Venea întotdeauna un prieten de-al nostru, Vasile Kalaitzis, ne lua și mergeam la mănăstire. De fiecare dată Starețul ne primea cu dragoste și bunătate. Îi spuneam despre problemele familiale, despre sănătatea mea și despre sporirea mea. Și aceasta numai pentru zece minute.

Odată, i-am cerut binecuvântare pentru că aveam să fac o operație. L-am întrebat dacă trebuie să o fac sau nu, iar acela mi-a spus:

– Dacă medicii spun că trebuie să o faci, fă-o. Și, cu ajutorul lui Dumnezeu toate vor merge bine.

Pentru mine și familia mea aceste cuvinte au fost ușurare, insuflețire și mângâiere. Așa se petrecea totdeauna atunci când luam binecuvântare de la Stareț, până în 1994, când a adormit.

Starețul îmi spunea totdeauna că plata mea va fi mare de la Hristos. La fel îi spunea și soției mele. Adică, pentru că are grijă de mine și mă slujește înseamnă că își va lua „diploma" cu note foarte mari. În fiecare an duceam la el și pe copiii noștri, Ioan și Vasilia. Luam binecuvântarea sa. Ne dădea cruciulițe, metanii... Ne spunea despre boala sa... Când îl întrebam cum se simte, îmi răspundea:

– Ei, copilașul meu, nu am nimic. Acolo unde voi merge voi fi mai bine.

De multe ori discuta despre probleme naționale. Îmi spunea:

– Nu te teme! Nu va fi nimic, nu ne vor face nimic. Și chiar dacă o vor face, aceia se vor afla într-o situație mai rea decât noi. Hristos iubește țara noastră. Nu ne va părăsi.

Întotdeauna avea nădejde în Dumnezeu și credea cu tărie că toate problemele naționale încet-încet se

vor rezolva în favoarea noastră. Atunci când îi aminteam despre amenințările turcilor, spunea:

– Lasă-i să vorbească. Nu pot să ne facă nimic. Dumnezeu este cu noi. Nu te mâhni. Aceștia, orice ar spune, vor fi întotdeauna într-o situație mult mai rea decât a noastră.

Când îi spuneam despre Macedonia, despre G., Starețul spunea:

– Lasă-l pe acesta să strige. Ce pot să ne facă? Sunt o mână de oameni. Nu se va întâmpla nimic. Singuri se vor potoli.

Cât despre pervertirea tineretului, Starețul spunea că toate sunt treburile celui viclean. Acesta războiește tineretul. Progresul, concurența, dorința de a avea ceva mai bun decât aproapele, vânarea banilor, toate acestea sunt ale ispititorului.

La început aveam răbdare. Cu toate că acest fel de cărucior este o școală bună, aduce însă și supărări și nervi. Problemele care se creează într-o casă cu copii pricinuiesc la rândul lor stres, situații neplăcute, oricâtă răbdare ai face. Iar dacă nu ai nici mâini și picioare, ca să le folosești la nevoie, atunci faci mai multe păcate.

Maria: Îmi aduc aminte că atunci, la Mănăstirea Suroti, când l-am cunoscut pentru prima dată, mâna pe care m-am învrednicit să i-o sărut răspândea bună mireasmă, întocmai cu cea a mirului. Iar aceasta mi-a făcut o deosebită impresie. Mi-a rămas întipărită până acum acea mireasmă. O mireasmă negrăită răspândea Starețul și atunci când l-am văzut pentru ultima oară, când se afla pe patul de suferință.

Apostol: De fiecare dată când îl vedeam pe Stareț, primeam mult curaj, atât eu, cât și întreaga mea familie. Iar aceasta ne întărea pentru câteva luni de zile până îl vedeam din nou. Întotdeauna plecam de la el plini de bucurie și odihniți sufletește. Sufletul nostru se ușura de problemele, tulburările și mai ales de stresul zilnic. Toate acestea erau pentru noi lecții bune, iar pentru copii hrană duhovnicească. Despre copii îmi spunea:

– Nu te mâhni. Ai copii buni. Pe copii Dumnezeu îi crește. Nu te mâhni! Maica Domnului îi va acoperi.

Maria: Pe Starețul Paisie l-am văzut pentru ultima dată cu două luni înainte de adormirea sa. El însuși ne-a chemat la el. Înainte însă de a ne chema, mă cuprinsese o dorință nespusă de a-l vedea. Aflasem de la un medic că Starețul era grav bolnav și nu se putea ridica din pat. Voiam numai să iau binecuvântarea sa. Dar după trei zile o călugăriță ne-a telefonat de la Suroti și ne-a spus că Starețul voia să ne vadă neapărat în acea zi. Când am ajuns la mănăstire, el vorbea cu soția unui procuror. După puțin timp, a venit singur pe jos și a intrat în mașină. Era foarte palid și epuizat. L-a îmbrățișat pe soțul meu, l-a mângâiat, după care ne-a dat binecuvântarea sa. Chipul său era atât de liniștit și senin, încât ai fi zis că nu simțea durerea, deși suferea foarte mult. Ne-a spus numai că a avut o hemoragie, care însă nu-l împiedicase să vorbească cu lumea. Apoi ne-a dat multe sfaturi, ne-a spus să rămânem lângă Dumnezeu, „să ne îngrijim de copilașii noștri, să ținem o legătură strânsă" cu Tainele Bisericii. L-a încurajat mult pe soțul meu. De data aceasta Starețul nu a rămas mult timp cu noi. Călugărița stătea afară și aștepta.

Starețul a coborât de la noi și a intrat în cealaltă mașină, în care se afla soția procurorului, ce avea scleroză în plăci...

Ieromonahul Haralambie, Chilia Înălțării,
Sfânta Mânăstire Filoteu,
Sfântul Munte Athos

Atunci când eram la Chilia Burazeri împreună cu Starețul Haralambie (pururea pomenitul egumen al Sfintei Mânăstiri Dionisiu), mergeam din când în când la Părintele Paisie. Odată mi-a spus că Părintele Tihon, starețul Părintelui Paisie, a luat o smochină, a tăiat-o în două și i-a dat-o spunându-i:

– Părinte Paisie, această bucată îți ajunge.

Un consătean de-al meu din insula Imvros a venit odată în Sfântul Munte și a adus niște prăjituri făcute de sora lui pentru mine. Fiindcă pe mine nu m-a găsit la chilie, s-a dus la Starețul Paisie. Nici nu a apucat să ajungă bine la Colibă, că Starețul i-a și spus:

– Ce prăjituri bune face Maria!

– Le-am adus pentru părintele Haralambie, a spus acela, dar nu l-am găsit. Să vă dau câteva?

– Nu, pentru că nu am linguriță.

– Mă duc să vă aduc de la Careia.

– Nu! Nu te duce! i-a spus Starețul și nu a primit prăjiturile.

Fiul acestui consătean al meu l-a văzut odată pe Starețul Paisie ridicat la un metru deasupra pământului.

Odată m-a întrebat:

– Părinte Haralambie, l-ai văzut pe îngerul tău păzitor?

Prin aceasta vrea să spună că monahul trebuie să fie atât de curat, încât să-l vadă pe îngerul său păzitor.

Eu însă i-am răspuns:

– Părinte Paisie, eu sunt foarte păcătos.

Altuia, care făcea multe milostenii, i-a spus că nu ajung numai acestea (ca să se mântuiască), ci trebuie să se și spovedească la preot.

Fratele începător Mutafis Gheorghe, Sfântul Munte

La Părintele Paisie, care locuia la Coliba „Panagu-da", am mers în toamna anului 1990. De îndată ce m-a primit, Starețul mi-a spus:

– Părinții tăi te iubesc mult.

Mă certasem rău de tot cu părinții mei și relațiile dintre noi erau foarte tensionate.

– Te iubesc mult părinții tăi, a repetat Starețul, dar cum să vă înțelegeți? Tu asculți la radio posturi străine, tatăl tău muzică populară, mama ta muzică clasică, sora ta altceva... (adică fiecare lucra pe propria lui „frecvență"). Dacă nu veți întoarce butonul la „frecvența" Bisericii, nu vă veți putea înțelege niciodată.

Apoi mi-a recomandat:

– Să te rupi de anturajele în care te afli, deoarece îți fac rău. Ai înlăuntrul tău sămânță bună, dar anturajele te distrug. Să le tai!

După aceea m-a întrebat dacă am povățuitor duhovnicesc. Când i-am spus că nu am, m-a îndemnat

să caut un duhovnic și să mă împrietenesc cu tinerii care țin legătura cu Biserica. La sfârșit, mi-a spus:

– Aș putea să-ți spun multe, dar nu le înțelegi acum. Vom vorbi data viitoare. Atunci vei înțelege...

Apoi, ieșind din chilia sa, m-a lovit ușor pe spate, spunându-mi:

– Hai, mergi cu bine!

Am simțit o bucurie nespusă, care a ținut două zile. În acele zile parcă zburam.

Țiros Haralambie, Tripolis

Când l-am cunoscut pentru prima dată pe Starețul Paisie, mi s-a întâmplat următorul fapt:

Mi s-a spus că pentru a ajunge la Coliba sa trebuie să merg pe o cărare care o ia la dreapta și ajunge, prin partea de sus, la poarta din spate. Eu însă am greșit și am urcat prin partea stângă, unde erau mărăcini și arbuști. M-am cățărat pe acolo și am sărit în curtea Colibei. Apoi am mers și am bătut la ușă. După puțin a ieșit Starețul și m-a întrebat:

– Măi, binecuvântatule, cum ai ajuns aici?

– Iată, am sărit pe acolo.

– Măi, copile, dar nu se face așa. Acum hai, stai jos! și mi-a arătat trunchiurile de copaci pe care le folosea drept scaune.

L-am întrebat atunci – era în anul 1982 – despre o legătură ce o aveam cu o fată. Iar el mi-a răspuns:

– Mergi acasă (la Tripoli) și spune-i fetei: „Ascultă, eu mă voi gândi câteva zile la ce trebuie să fac și apoi îți voi spune". Apoi îi vei spune hotărârea ta.

Într-adevăr, m-am dus acasă și am făcut cum mi-a spus Starețul. După două zile m-am hotărât și am mers s-o cer în căsătorie. La o săptămână ne-am căsătorit. Starețul ne-a ajutat mult la aceasta.

Trecuse un an și jumătate de la căsătorie și nu aveam copii. Atunci l-am vizitat din nou și l-am întrebat ce să facem că nu avem copii. Dar Starețul mi-a spus că vom face copii. Într-adevăr, în scurt timp soția mea a rămas însărcinată. După primul copil a urmat a doilea, apoi al treilea. Și astfel cuvintele Starețului s-au adeverit.

L-am întâlnit apoi pe Stareț de mai multe ori. Întotdeauna mi-a făcut o deosebită impresie simplitatea sa. M-a ajutat să mă văd pe mine însumi în oglinda personalității lui. Starețul Paisie a fost o stea luminoasă care ne-a povățuit pe calea vieții.

Monahul Simon, Sfânta Mănăstirea Karakalu, Sfântul Munte Athos

Pentru a vorbi sau a scrie cineva despre un sfânt trebuie să îndeplinească niște condiții, astfel încât să redea cu deplină fidelitate măreția sufletului său. Prin urmare, pentru a vorbi sau a scrie cineva cu vrednicie și cum se cuvine despre sfântul Stareț Paisie, trebuie să fie el însuși la aceeași măsură a virtuții cu acela. Cu deplina conștiință a nevredniciei mele, îndrăznesc să expun câteva fapte minunate, la care am fost martor ocular. Dar înainte de a mă referi la acestea, voi povesti cum a început legătura mea cu Starețul Paisie.

Cu câțiva ani înainte, ca student, auzeam de la cunoscuții și prietenii care vizitau Sfântul Munte,

despre Starețul Paisie. Atunci mi s-a născut și mie dorința să-l vizitez. Și într-adevăr, am mers în Sfântul Munte și l-am cunoscut. Cea mai mare dintre multele minuni pe care le-a făcut Starețul cu mine a fost „pogorârea Dreptei Celui Preainalt" asupra mea, care mi-a dăruit lepădarea de lume. Adică, m-am dezlegat de îndeletnicirea cu deșertăciunea lumii, le-am lepădat pe toate și am început să mă pregătesc pentru a mă „înrola" în tagma monahicească. Am început să învăț arta artelor și știința științelor. Iar aceasta a fost consecința înrâuririi Starețului asupra sufletului meu. Dar pentru a ajunge acolo trebuia să se petreacă cu mine și alte întâmplări minunate, pe care le menționez în treacăt, deoarece ar trebui să scriu o întreagă carte, dacă ar fi să vorbesc despre toate experiențele pe care le-am trăit în preajma Starețului.

Ani de-a rândul, din 1979, când l-am cunoscut, până în 1993 când am venit în Sfântul Munte ca monah, m-am învrednicit să primesc sfaturile lui. Nenumărate sunt modurile folosite de Stareț prin care harul lui Dumnezeu a lucrat în sufletul meu pentru întoarcerea mea de la slava deșartă a lumii la cunoașterea lui Hristos.

Îmi aduc aminte că eram student în anul III la Agronomie când, împreună cu alți zece studenți de la alte facultăți, am vizitat Sfântul Munte și am mers la Chilia Starețului „Sfânta Cruce", care este aproape de Mănăstirea Stavronikita. Acea primă întâlnire îmi va rămâne de neuitat. Toată ființa sa, chiar și glasul, era atât de plină de har și cu atâta dulceață duhovnicească plămădită, încât nu voiam să ne mai dezlipim de el. Eram uimiți de chilia sa simplă, de purtarea sa fără vicleșug, de dragostea sa sinceră și de interesul pe care îl arăta pentru noi cei tineri, cărora,

deşi nu ne mai văzuse niciodată, ne vorbea ca şi cum ar fi fost cel mai bun prieten al nostru. Pe faţa sa vedeam zugrăvit chipul refăcut al lui Adam cel întâi zidit sau, mai bine zis, chipul celui de al doilea Adam, al lui Hristos. Şi l-am iubit atât de mult, încât limba omenească nu poate exprima intensitatea acelei trăiri mai presus de fire şi totodată atât de accesibilă nouă.

După ce ne-am aşezat lângă el şi ne-a servit cu simplele şi plinele de har daruri ale dragostei sale, a început să ne vorbească; mai întâi tuturor, iar apoi cu fiecare în parte. Lângă mine stătea un student încruntat şi îngândurat. Stareţul când l-a văzut, l-a întrebat:

– Nu cumva tu citeşti cărţi de psihologie?

– Da, i-a răspuns acela.

– Binecuvântatule, nu este nevoie de aceasta. Cel care poate rezolva toate problemele este numai harul lui Dumnezeu.

Şi cu o mişcare a mâinii sale îndreptată spre student, l-a făcut dintr-o dată pe acela să se bucure, iar faţa lui să strălucească, de parcă ar fi trecut peste sufletul său o adiere care a îndepărtat întristarea şi mâhnirea. Apoi ne mulţumea tuturor, deoarece, venind în grupul nostru, el îşi regăsise echilibrul şi pacea sufletească. Dacă ar fi văzut cineva cum se comporta înainte de a-l cunoaşte pe Stareţ şi cum după aceea, ar fi zis că este alt om. Acum şi acesta este monah aici în Sfântul Munte, la o mănăstire vecină.

După ce am plecat de la chilia Stareţului, ne-am îndreptat cu toţii spre mănăstirea Stavronikita pentru a înnopta acolo. Acolo, pentru prima oară în viaţa mea, mi-am pus cruce la gât. Până atunci nu conştientizasem ce înseamnă a fi creştin.

A doua zi ne-am pregătit să mergem la altă mănăstire. Am pornit la drum împreună cu Părintele Paisie, până acolo unde începea cărarea ce ducea la Coliba sa. Venise şi el la mănăstire la Sfânta Liturghie, pentru că era Sâmbăta lui Lazăr. Călătoria în prezenţa Stareţului a fost foarte plăcută. La răscruce unde trebuia să ne despărţim, ne-a spus în glumă:

– Mergeţi unde vreţi în Sfântul Munte şi staţi cât vreţi, căci cheltuielile sunt plătite de mine!

Pe mine m-a îmbrăţişat, m-a sărutat. Am simţit că dragostea lui cuprinsese toată fiinţa mea. Harul lucra tainic înlăuntrul meu şi de aceea mi-am schimbat programul. Am păţit ceea ce păţeşte cel care bea mult vin şi uită să se mai întoarcă acasă, ci o ia pe drumuri. Aşa şi eu, am trimis telegramă acasă, la Tesalonic, şi le-am spus că sunt bine şi mă voi întoarce în Miercurea Mare, dar în cele din urmă am mai stat trei săptămâni în Sfântul Munte, deoarece simţeam că aici este casa mea.

După douăzeci de zile de şedere în Sfântul Munte am mers din nou la Stareţul Paisie. Când m-a văzut, a spus celor doi monahi care erau cu el:

– Bine, dar încă nu l-aţi făcut pe acesta monah?

Apoi mi-a explicat în cuvinte simple şi pline de har ce înseamnă voia lui Dumnezeu şi voia omului. Pentru prima dată în viaţa mea am luat cuvintele unui om drept cuvinte de viaţă. Sfinţitul Stareţ vedea şi distingea calea sufletului fiecărui om cu ochiul străvăzător al sufletului său.

M-am întors în Tesalonic şi mi-am continuat studiile încă doi ani, însă simţeam că nu mă încântă aşa de mult dobândirea diplomei de absolvire a facultăţii. Lumea nu mă odihnea deşi aveam bani, confort şi maşină. Persoana Stareţului Paisie mă atrăgea

mai mult și mă încălzea lăuntric. Mă îndemna să caut în altă parte bucuria și odihna, adică exact acolo unde le-a găsit și el, lângă Hristos.

În toți acești paisprezece ani de legătură duhovnicească cu Starețul, adică din 1979 până în 1993, am văzut adeseori fapte minunate. Îl vizitam cel puțin o dată pe an și îi ceream sfatul în diferite subiecte. Desigur, de fiecare dată aveam ceva deosebit de discutat.

În 1983 călătoream spre Sfântul Munte împreună cu fratele meu – pe atunci șofer începător – și alergam cu mașina cu mare viteză. Mașina era nouă, drumul era larg și mergeam uneori chiar și cu o sută șaizeci de kilometri la oră. Deodată am intrat într-o zonă cu multă ceață. Nu cunoșteam drumul și nu aveam nici vizibilitate. În fața noastră, pe aceeași parte, se oprise o altă mașină, care aștepta s-o facă la dreapta. Am observat-o înainte cu vreo cincizeci de metri. Fratele meu a spus numai: „Vai, murim!" și a călcat frâna. Atunci mașina a alunecat în partea stângă a șoselei, apoi cu un șuierat înfricoșător a revenit în partea dreaptă în fața mașinii oprite și și-a continuat drumul. Puțin mai înainte, pe partea opusă era o altă mașină oprită. Așadar, trebuia să murim noi, ori să omorâm pe alții. Însă nu s-a întâmplat nici una, nici alta. Aceasta am atribuit-o minunii Maicii Domnului și rugăciunii Starețului care ne-a acoperit. După aceea, atunci când am conștientizat prin ce primejdie am trecut și cum ne-a izbăvit, drept mulțumire, când am intrat în Sfântul Munte, am mers pe jos zece ore. Când am ajuns la Stareț și i-am povestit cele petrecute, ne-a spus să uităm întâmplarea și ne-a spus multe lucruri, creând o atmosferă plăcută. Tot atunci mi-a

spus multe lucruri despre serviciul meu și despre viitor.

Subiectele internaționale le știa atât de bine, încât aceasta m-a impresionat mult. Odată mi-a spus ceva legat de profesia mea:

– Vezi, acum au scos această lege. Țăranii primesc un ajutor bănesc. După o vreme îl măresc, până când subvenția va fi echivalentă cu capitalul țăranului (animalele, terenurile lui etc.). În acel moment, știind din calcule valoarea reală a bunurilor fiecărui țăran, vor vota în secret o lege care le va permite să declare cât vor voi. Atunci toți vor declara mai mult pentru a lua o subvenție mai mare. Dar îi vor controla pe țărani cu ajutorul computerelor și le vor cere înapoi diferența de bani. Iar celor care se vor împotrivi le vor confisca averile.

La început eu nu am dat importanță celor spuse de Stareț, ci spuneam în sinea mea: „Le spune așa numai ca să mă distragă de la cele petrecute pe drum". Însă el insista:

– Da, exact așa va fi.

Desigur, în acea perioadă nu exista încă ceva de acest fel. Chiar și fratele meu, care era țăran, mi-a spus:

– Dar ce sunt acestea pe care le spune Starețul? Este cu putință să se întâmple așa ceva?

Însă, atunci când după doi ani-trei ani au început să se petreacă exact așa cum ne spusese Starețul, fratele meu a început să spună acestea tuturor. Când mergeau țăranii să-și declare și li se spunea: „Declarați mai mult! De ce declarați numai atât?", fratele meu le spunea: „Nu! Așa și așa ne-a spus Părintele Paisie din Sfântul Munte. Luați aminte, aceasta este o cursă!" Toate pe care mi le-a spus Starețul până în

1993, când am plecat în Sfântul Munte, s-au adeverit întocmai. Subvențiile, controalele venite de la Bruxelles etc., toate s-au împlinit așa cum le prezisese el.

Starețul cunoștea foarte bine psihologia, nu numai a grecilor, ci și a altor popoare, a germanilor, a englezilor etc., și vorbea despre politica și viața lor socială și religioasă. Îi vedea pe toți oamenii ca pe niște frați, provenind dintr-un tată și o mamă, Adam și Eva. Spunea:

– Ei, s-a mărit „familia". Unii au mers în Australia, alții în Africa, alții în America, Europa... Toți suntem frați de la o mamă și un tată.

Atunci când discuta cu cineva despre problemele aceluia, nu ținea cont de clasificările sociale și provenientele geografice, ci îl cinstea pe fiecare ca pe o persoană umană deosebită, ca pe chipul lui Hristos, și îi vorbea cu multă dragoste, cu multă înțelegere față de neputințele lui. Dragostea pe care o avea pentru Dumnezeu se transmitea chipului Lui, omului, dar și la toată zidirea, animalelor și plantelor. Vedea negrăita purtare de grijă a lui Dumnezeu pentru omul căzut, precum și pentru întreaga zidire „care suspină și are dureri".

Odată se adunaseră în jurul Starețului oameni de diferite profesii. De la procurori până la muncitori. Atunci a întrebat pe unul care stătea aproape de el:

– Tu cu ce te ocupi?

– Eu lucrez în Africa, acolo unde se cultivă arbori de cafea.

După ce au discutat puțin și i-a dezlegat o nedumerire, a spus în auzul tuturor:

– Ați văzut ce purtare de grijă are Dumnezeu pentru noi? Acolo unde există multă căldură, în Africa,

la Ecuator, a făcut să se adapteze locului și să se cultive arborii de cafea. Și asta pentru ca oamenii să bea cafea și să nu moțăie.

Odată, i-am mărturisit un gând care îmi pricinuise o mare mâhnire. Când a auzit aceasta, a început să strige: „*Slavă Ție, Dumnezeule!*" Apoi mi-a spus:

– Aceasta a îngăduit-o Dumnezeu ca să nu ți se întâmple ceva mai rău.

De fiecare dată, în situații duhovnicești foarte grele, găsea astfel de soluții, încât toți se minunau de ele. Cum putea, oare, un om simplu și fără știință de carte, așa cum era Starețul, să aibă atâta har și atâta putere duhovnicească?

Odată, un oarecare ierodiacon l-a întrebat:

– Gheronda, ce nevoință ați făcut de ați dobândit atâta har?

– Nu am făcut nimic, ci am lăsat pe Dumnezeu să lucreze înlăuntrul meu.

Se curățise de egoism și de celelalte patimi și astfel harul dumnezeiesc nu era împiedicat să se sălășluiască în el.

Smerenia sa era pilduitoare. Nu rănea niciodată pe nimeni, oricât ar fi fost acela robit de patimi sau de diavoli. Odată a mers la el un student plin de sine, așa cum sunt de obicei studenții. Văzându-l, Starețul l-a întrebat:

– Tu ce studiezi?

– Agronomia.

– Aa, foarte bine. Vei veni aici și vom altoi acești chiparoși, deoarece sunt prea mulți și nu am nevoie de toți, și îi vom face nuci.

– Este imposibil! i-a răspuns acela cu un aer de specialist.

– Ba, cum nu se poate? Atunci ce fel de agronom eşti?

Iar acestea i le-a spus ca să-i dea prilejul să vadă că are limite şi astfel să se smerească puţin.

Despre ortodocşi, Stareţul spunea că este poporul ales al lui Dumnezeu. Avem însă şi o mare responsabilitate pentru moştenirea noastră ortodoxă, să o păstrăm, să o trăim, pentru a putea-o transmite şi altora. Ceilalţi creştini, protestanţii şi catolicii, au numai o viaţă spirituală exterioară, simulată, în timp ce ortodocşii, prin asceză, ajung la trăirea harului lui Dumnezeu, care este o continuare a trăirii ortodoxe a sfinţilor, iar nu o trăire fariseică şi făţarnică.

Despre nevoinţa duhovnicească, Stareţul spunea:

– Aşa cum pe stadion al doilea aleargă să-l ajungă pe primul, al treilea pe al doilea şi aşa mai departe, tot astfel şi în cele duhovniceşti, va trebui să privim la cei care merg înaintea noastră în viaţa duhovnicească. Dacă însă, în loc să privim la cel mai bun decât noi, privim la cel mai rău, nu vom putea face nimic, ci vom cădea în nepăsare.

După ce am clarificat înlăuntrul meu, cu ajutorul Stareţului, ce înseamnă voia lui Dumnezeu şi ce înseamnă voia omului, am hotărât totuşi să-mi continui studiile, atras fiind de cunoaşterea deşartă, adică de înţelepciunea lumească. Şi am făcut aceasta, deşi Stareţul îmi proorocise că voia lui Dumnezeu pentru mine era să devin monah. Îmi spusese cu discernământ:

– Dacă ţi-aş spune să rămâi acum în Sfântul Munte şi ţi se va întâmpla vreo ispită, vei spune: „Gheronda, Sfinţia Voastră sunteţi de vină pentru că m-aţi influenţat".

Acum îmi pare rău că nu am avut lepădarea de sine care trebuia şi nu l-am lăsat atunci pe Stareţul cel luminat de Dumnezeu şi plin de discernământ să mă povăţuiască potrivit voii lui Dumnezeu. Însă acela a văzut slăbiciunea voinţei mele şi a făcut iconomie cu mine. Atunci m-a întrebat:

– Dacă te întorci acum la Tesalonic, mai poţi recupera anul?

Când i-am răspuns afirmativ, a consimţit să mă lase să plec, ca să se arate şi în aceasta libertatea voinţei mele.

Plecând de la Stareţ, am trecut pe la un fiu duhovnicesc de al său, care se nevoia acolo aproape. Când i-am povestit ce se întâmplase, acela mi-a spus:

– Acelaşi lucru mi-a propus şi mie înainte de a veni în Sfântul Munte: „Să-ţi termini studiile cu note cât mai mari, iar apoi să aduci diploma de absolvire (adică simbolul deşertăciunii lumeşti) ca să o îngropăm adânc în pământ". Aşa am făcut şi eu.

După ce am terminat studiile, l-am vizitat din nou pe Stareţ la Panaguda, dorind să-mi spună ce trebuie să fac. Acela însă, cu privirea sa pătrunzătoare, a văzut iarăşi neputinţa voinţei mele de a păşi pe calea desăvârşitei lepădări de sine şi a considerat că stagiul militar mă va ajuta să iau hotărârea care trebuie. Şi astfel mi-a recomandat să fac armata, fiindcă şi el făcuse aceasta şi încă cu mult zel şi eroism, până la jertfire de sine. Acelaşi fiu duhovnicesc al Stareţului, despre care am amintit mai sus, mi-a recomandat ca, în cazul în care mă gândesc să mă fac monah, să nu urmăresc să fac şcoala de gradaţi, ca nu cumva aceasta să mă împiedice să mă smeresc. În cei doi ani de serviciu militar, nu puţine au fost minunile pe care le-am văzut cu ochii mei. Spe-

cialitatea mea în armată a fost de topograf. Datorită ei, am avut marea binecuvântare să vizitez părinți duhovnicești renumiți, cum ar fi părintele Epifanie Teodoropulos, părintele Maxim, actualul egumen al Mânăstirii Sfântului Dionisie din Olimp, pe care mi l-a recomandat Starețul, și alții. Iar aceasta pentru mine a fost ceva deosebit. Deoarece în timpul serviciului militar schimbam adesea locul de ședere, atunci când am mers în Sfântul Munte l-am întrebat pe Stareț:

– Trebuie să am același duhovnic, oriunde aș merge?

– Nu, mi-a spus el. Biserica locală are harul deplin. Te poți spovedi în oricare Biserică locală, ca mădular viu al Bisericii, pentru a te hrăni duhovnicește.

Sfaturile sale referitoare la comportamentul colegilor și ofițerilor mi-au fost foarte folositoare, izvorâte din înțelepciunea sa cea dumnezeiască. De fiecare dată când luam permisie, mergeam în Sfântul Munte și îi ceream sfatul. Și osteneala mea niciodată nu a fost în zadar.

De multe ori Starețul lipsea și mulți închinători plecau fără să-l poată vedea și să-i ceară sfatul. Pe mine însă, ai fi spus că mă aștepta. O singură dată mi-a fost cu neputință să-l văd, deoarece plecase undeva. A doua zi trebuia să plec din Sfântul Munte. Cu puțin timp înainte de a pleca, am mai făcut o încercare disperată să-l văd, deoarece aveam mare nevoie de sfatul său. Am alergat așadar spre Coliba sa și, fiindcă mă grăbeam să nu pierd autobuzul, în cinci minute am fost acolo. Am bătut la amândouă porțile, dar nici un răspuns. Atunci m-am întors mâhnit, și, înainte să ajung la podețul din apropiere, l-am văzut

pe Stareț înaintea mea cu un săculeț în spate. Am luat binecuvântare de la el și i-am spus:

– Gheronda, pentru Sfinția Voastră am venit.

– Și eu „am văzut" că mă căutai și de aceea am venit. Mă întorc de la Kapsala, unde a fost o priveghere de toată noaptea.

Apoi mi-a răspuns la întrebările pe care i le-am pus, m-a încurajat și am plecat bucuros. Însă apariția sa neașteptată pe cărare a rămas pentru mine inexplicabilă până în ziua de astăzi.

În toată perioada stagiului militar nu am pierdut nici una din slujbele Bisericii. Lucrurile se potriveau atât de bine, încât totdeauna când se slujea la biserică luam permisie. Mergeam și mă întorceam ca și cum aș fi fost la casa mea și nu în cazarmă. Aici se vedea clar mâna lui Dumnezeu și binecuvântarea Starețului.

Fiindcă Starețul era împodobit cu harisma smereniei, pe lângă celelalte harisme pe care i le-a dat Dumnezeu – printre care străvederea, înainte-vederea și facerea de minuni –, era convins că este cel mai păcătos om din lume. Aceasta o trăia și o arăta atât prin purtarea, cât și prin cuvintele sale. De mic copil, așa cum spunea el însuși, a pășit pe calea smereniei cea următoare de Hristos, prin citirea vieților sfinților și viața ascetică pe care a dus-o. Ca tâmplar în lume și, mai târziu, ca telegrafist în armată, unde a slujit patria mai mult de trei ani, s-a distins prin spiritul său de jertfă. Iar aceasta izvora din urmarea lui Hristos, din dragostea lui Hristos pentru Crucea Sa. Întotdeauna alegea locul cel din urmă, pentru care se bucura și mulțumea lui Dumnezeu. În armată, când vreun soldat îl ruga să facă de pază în locul lui, pretextând că ar avea o problemă urgentă, Sta-

rețul primea aceasta cu multă bucurie. Astfel se purta totdeauna, deși vedea că aceia profitau de bunătatea lui, deoarece nu voia să mâhnească pe nimeni, ci voia să-i odihnească pe toți. Și aceasta pentru că voia să-L urmeze pe Hristos.

Altă dată, în perioada războiului, împreună cu un alt transmisionist, trebuia să facă incursiuni în terenul dușmanului pentru a da informații despre pozițiile lui. Aceasta o făceau alternativ. Dar, deoarece colegul său era familist – și dacă ar fi murit, ar fi rămas copiii lui orfani, iar după aceea pe Stareț l-ar fi chinuit conștiința toată viața – de la o vreme a început să meargă numai el, jertfindu-și astfel viața de bunăvoie. Prefera să moară el, din dragoste dezinteresată pentru aproapele. Datorită marii lui smerenii, îi considera pe toți ceilalți oameni mult mai prețioși decât el insuși.

Când, cu ajutorul lui Hristos și al Maicii Domnului, s-a învrednicit să îmbrace smerita haină monahală, atunci el a ajuns la apogeul jertfei sale pentru semenii lui. Atât în obștile din mănăstirile în care a slujit, cât și atunci când a stat singur, la liniște, viața sa a fost o continuă slujire din dragoste. Oricâte ar vorbi sau ar scrie cineva, nu ar putea decât să schițeze foarte puțin înălțimea smeritei sale dragoste față de fiecare om îndurerat și rănit sufletește care se apropia de el. Toată această slujire din dragoste a Starețului îi odihnea pe toți, deoarece era spontană și de bună voie. Și, deoarece prin el lucra harul lui Dumnezeu, a ajuns să dea soluții chiar și la problemele cele mai greu de rezolvat.

Îmi aduc aminte că odată, după ce l-am chinuit mult cu purtarea mea lipsită de discernământ, am

simțit nevoia să-mi cer iertare. Atunci, bine-dispus și bucuros, mi-a spus:

– Așteaptă, mai avem timp până să apună soarele...

Ca și cum ar fi vrut să-mi spună că bucuria sa este să odihnească sufletele. Și mi-a dat să înțeleg că nu numai că nu-l obosea slujirea sa, vindecarea și odihnirea sufletelor obosite, ci, dimpotrivă, îi dădea bucurie, o bucurie mai mare decât aceea pe care o simte medicul atunci când reușește să dea un diagnostic corect și să tămăduiască cu desăvârșire o boală. Starețul vedea pe Însuși Hristos în persoana fiecărui om păcătos și chinuit de păcat și de aceea nu judeca pe nimeni. El vedea adânc înlăuntrul fiecărui om chipul lui Hristos ascuns și înnegrit. În fiecare om bolnav, flămând de dragoste, însetat de adevăr, închis în temnița patimilor lui, străin de orice virtute, el vedea acest chip ascuns. Pe toți aceștia îi slujea, arătându-le compătimire și înțelegere. Problema fiecărui om o făcea a sa, fără să dea importanță înfățișării lui exterioare sau categoriei sociale din care provenea celălalt.

Atunci când vorbeai cu Starețul, simțeai că te umpli de pace și liniște sufletească și de aceea nu mai voiai să pleci de lângă el. Lucra întotdeauna potrivit voii lui Dumnezeu, și nu voii lui. Așa cum un copil mic simte bucurie când aleargă și face voia tatălui său și nu simte că face ceva deosebit, ci încearcă în toate să fie corect și să nu-l mâhnească cu nimic pe iubitul său tată, tot astfel și Starețul se purta față de Părintele ceresc. Nu ținea cont de boli, de care nu ducea lipsă (a trăit mare parte din viață fără un plămân), căci odihna sa era să facă în fieca-

re clipă voia lui Dumnezeu, pentru care primea înştiinţare de la harul sălăşluit înlăuntrul său.

Îmi aduc aminte că la ultima mea vizită (ca frate începător), îmi spunea că are cancer de şase ani. Cu toate acestea, până la ultima sa suflare – deşi în ultima vreme avea dureri înfricoşătoare, hemoragii etc. – se nesocotea pe sine şi îl slujea cu devotament şi jertfire pe aproapele. Se lepădase de sine cu desăvârşire şi îşi omorâse egoismul. Îl imita astfel pe primul său părinte duhovnicesc, pe Sfântul Arsenie, care avea aceeaşi lucrare. Iar pe Părintele Tihon îl imita în vieţuirea sa isihastă.

Trăirea neîncetată de către Stareţ a întristării după Dumnezeu, a întristării celei dătătoare de bucurie, se vede din cuvintele şi viaţa sa. Odată, în 1979, când era încă la Coliba Cinstitei Cruci, un oarecare monah virtuos i-a cerut să ne descopere binefacerile lui Dumnezeu dăruite lui şi ce nevoinţe a făcut de l-a înzestrat cu atâtea harisme. I-a cerut aceasta poruncitor, rugându-l să facă ascultare şi să răspundă. Atunci Stareţul i-a spus fără să stea pe gânduri:

– Dumnezeu mi-a iertat multe păcate. Şi dacă vreţi, o să vi le scriu. Dar o să vă sminitiţi.

Stareţul nu şi-a făcut iluzii, nici vise. S-a îmbrăcat în platoşa sfintei smerenii şi de aceea a rămas nevătămat de iubirea de sine şi de egoism. El nu lăsa pe nimeni să-l slujească. Şi aceasta nu pentru că era dispreţuitor, ci pentru că se considera pe sine ca un gunoi. Chiar şi în puţinele zile înainte de ultima sa ieşire din Sfântul Munte, deşi era grav bolnav şi avea dureri înfricoşătoare, s-a slujit singur, în plină iarnă. Odată, din pricina înfrânării exagerate şi istovirii, a căzut în zăpadă în curtea Colibei sale şi nu s-a mai putut ridica. Trecând pe acolo un oarecare

monah l-a văzut şi a crezut că este mort. A intrat repede în curte, l-a ridicat şi l-a ajutat să-şi revină. Apoi monahul i-a spus:

– Gheronda, ce faci aici? În starea în care te afli, o să mori, aşa, singur.

– Nu! Încă nu, binecuvântatule! Cum să săpaţi mormântul acum pe zăpadă? Mai bine să mor la vară.

În acest fel, şi cele mai mari încercări le înfrunta cu bărbăţie, cu cuget vitejesc şi cu nobleţe duhovnicească.

Stareţul spunea că pentru a ajuta pe cineva în viaţa duhovnicească nu trebuie multe cuvinte. Ceilalţi vor ca, pe cele în care noi credem, să le vadă împlinite de noi cu fapta. Atunci nu se vor îndoi de cele pe care le spunem. Altfel, ne vor lua în batjocură, pentru că una spunem şi alta facem.

– Mai demult, oamenii le împlineau pe toate cu fapta şi de aceea sporeau în toate. Cineva, pentru a tăia vorbăria, îşi punea pietre în gură ani de zile până ce se obişnuia să vorbească puţin. Altul, auzind spunându-se în Pateric, „să nu păcătuieşti cu limba", s-a străduit să pună în practică aceasta, nevorbind timp de trei ani. Astăzi învăţăm despre toate celelalte, numai cum să ne înfrânăm pe noi înşine nu învăţăm.

Atunci când stăteai în preajma Stareţului Paisie simţeai că ai înaintea ta un Părinte purtător de Dumnezeu din vechime.

Este un fapt cunoscut că Stareţul fusese „scăldat" de multe ori de lumina necreată, încât şi trupul său răspândea har dumnezeiesc. Deşi spunea despre sine că oglindeşte lumina lui Dumnezeu ca o cutie de conservă ruginită, cu toate acestea, o reflecta ca o oglindă foarte curată. Vorbea despre rai nu ca despre ceva foarte îndepărtat, ceva care este pentru cealaltă

viață, ci ca despre ceva pe care îl pregusta în acea clipă. Povestea cu multă simplitate și limpezime cum trăiau cei întâi zidiți înainte de cădere. Iar aceasta o știa din proprie experiență, deoarece ajunsese la starea de dinainte de cădere. De aceea, animalele, păsările veneau lângă el și-i erau supuse. Spunea că, atâta vreme cât Adam a păstrat curat chipul lui Dumnezeu, animalele l-au ascultat ca pe un împărat. Dar și între animale domnea armonia. Atunci lupul mânca numai oile moarte, ca ele să nu răspândească miros urât. Dacă murea vreun animal într-un loc unde nu ajungea lupul, atunci vulturul, care zboară la înălțime și are vederea foarte bună, îl vedea, îl mânca și astfel slujea și el la curățenia raiului. Dar din clipa în care a intrat păcatul în om prin neascultare și prin el moartea, s-a distrus armonia dintre oameni și animale. Leul a început să se năpustească asupra omului, pentru că nu-l mai recunoștea ca stăpân. Omul *„s-a alăturat dobitoacelor fără de minte și s-a asemănat lor"*. A devenit mai rău decât animalele, deoarece a căzut în cele potrivnice firii. Dar și animalele s-au sălbăticit din pricina căderii omului. Lupul a devenit viclean și rău și nu a mai vrut să mănânce mortăciuni, ci preferă animalele vii. La fel și vulturul. Iar aceasta se poate vedea mai bine la animalele de casă. Dacă preotul intră într-o casă cu Sfânta Împărtășanie în mâini, câinele îndată se năpustește asupra lui. Animalele sălbatice au o legătură mai strânsă cu acea stare paradisiacă. Chiar și animalele cele mai sălbatice își dau seama dacă cineva le iubește. Ele îl simt pe sfânt ca pe un stăpân al lor, caută ocrotirea lui, i se supun, îl iubesc și se bucură de dragostea lui. Sunt îmblânzite de harul lui. Chiar și obiectele neînsuflețite pe care le

folosește sfântul sunt „îmbibate" de har și săvârșesc minuni. Iar aceasta se vede foarte bine în viețile sfinților.

Starețul spunea cu multă durere:

– Iar noi acum, fără să ne împingă vreo nevoie, ci doar ca un hobby, luăm armele de vânătoare și mergem să omorâm păsări și alte animale. Gândiți-vă, iese sărmanul animal, iepurele sau vulpea, să caute hrană pentru puișorii lor, iar noi îl omorâm sau îl rănim. Sărmanii puișori așteaptă în vizuină pe mama lor să se întoarcă. Și dacă este rănită aleargă așa cum este în vizuina ei, fără să apuce să adune ceva. Atunci puișorii o înconjoară și îi cer de mâncare, însă ea, rănită de alice, este cuprinsă de durere și nu știe ce să facă mai întâi.

Acestea le spunea Starețul pentru că inima îl durea și ardea de dragoste pentru toată zidirea, pentru orice ființă care suferea. Iar această durere o făcea rugăciune neîncetată.

Starețul se considera pe sine mai păcătos și mai rău decât toți și era convins de aceasta. Aceasta este smerenia sfinților, care deși nu au păcate vrednice de luat în seamă, iau asupra lor greșelile și păcatele altora și reînnoiesc toată zidirea. Personalitatea Starețului, viața și toată petrecerea sa au lăsat epocii noastre atât de golită de viață duhovnicească o pildă veșnică și încredințarea nestrămutată a puterii tămăduitoare și sfințitoare a Bisericii Ortodoxe.

Starețul Paisie a fost întruchiparea tuturor cuvioșilor și purtătorilor de Dumnezeu Părinți ai pustiului (Antonie cel Mare, Paisie cel Mare ș.a.), continuatorul fidel al vieții lor ascetice și moștenitor al darurilor lor. Nu a fost un om politicos, în sens formalist, și nici un cultivat, în sens intelectualist, așa cum, din păcate,

ne vrea pe toți epoca noastră. Dimpotrivă, vedeai și simțeai că în persoana sa se adeverește întru totul faptul că omul a fost zidit *„după chipul și asemănarea lui Dumnezeu"*. Simțeai că te orbește frumusețea cea dintâi, pe care a avut-o Adam în rai înainte de cădere și pe care Starețul a regăsit-o prin ascultare și asceză și chiar a întrecut-o în slavă, fiindcă prin întruparea Cuvântului lui Dumnezeu ni s-a dat această posibilitate.

Aș fi putut spune încă și mai multe despre Stareț, dar oricât ar vorbi cineva nu va putea cuprinde mulțimea învățăturilor și harismelor unui astfel de cuvios părinte.

Cred că persoanei fiecărui sfânt, după cum și celei a Starețului Paisie, i se potrivește versetul de la sfârșitul Evangheliei Sfântului Ioan, de vreme ce în fiecare părinte purtător de Dumnezeu trăiește și lucrează Însuși Domnul împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, și fiecare sfânt purtător de Dumnezeu este dumnezeu după har: *„Dar sunt și alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus și care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta nu ar cuprinde cărțile ce s-ar fi scris. Amin"* (*Ioan* 21, 25).

G. N., pictor bisericesc, Macedonia

Cu mai mulți ani în urmă, atunci când s-a propus canonizarea Sfântului Arsenie, – lucru pe care atunci nu-l cunoșteam –, în perioada când pictam icoana Tuturor Sfinților, ce era aproape gata, l-am văzut în vis pe Starețul Paisie spunându-mi:

– Îngrijește-te să-l pictezi și pe Sfântul nostru!

Atunci nu am înțeles sensul acestor cuvinte. A doua zi dimineața am coborât cu fratele meu în Tesalonic și i-am spus despre visul ce-l avusesem. Când am ajuns la Biserica Sfintei Xenia din Tesalonic, am auzit pe un oarecare preot spunându-mi:

– Avem deosebita bucurie să vă facem cunoscută canonizarea Cuviosului Arsenie Capadocianul.

M-a impresionat enorm acest fapt, deoarece, deși am lucrat o lună la acea icoană, Starețul Paisie a așteptat ziua canonizării Sfântului Arsenie ca să-mi spună să-l pictez și pe el. Firește, nu m-am lenevit și în ceata cuvioșilor l-am pictat și pe Sfântul Arsenie.

Un tânăr de douăzeci și cinci de ani, pe nume Dimitrie, se temea să doarmă singur. Era credincios și chiar cânta la strană. Odată, cineva i-a spus:

– Du-te în Sfântul Munte! Acolo trăiește un oarecare Stareț Paisie. Spune-i să se roage pentru tine.

Tânărul a mers pentru prima dată în Sfântul Munte. A coborât la Coliba Starețului, care se află mai jos de Mănăstirea Kutlumuș și a văzut la poartă însemnarea: „Scrieți ce vreți...". A scris și el numele și problema pe care o avea. Iar în clipa în care se pregătea să plece, Starețul l-a strigat:

– Vino înăuntru! În noaptea aceasta vei dormi aici.

– Aici? Nu se poate! Eu nu pot dormi singur.

– Nu-i nimic, aici vei dormi.

Atunci l-a băgat într-o chilie și a înculat ușa, iar el se ruga pe hol spunând: „Duhule al înșelării și al fricii ieși din această zidire", precum și altele. Tânărul înăuntru a început să strige și să se lovească, iar la un moment dat a lovit cu mâna în fereastră și s-a tăiat. De fiecare dată când povestea întâmplarea arăta și cicatricea de la mâna cu care lovise în geam. Dimineața Starețul deschise ușa și îl întreabă:

– Cum ai petrecut noaptea?

– Era să înnebunesc, şi mă mai întrebi cum am petrecut?

Atunci Stareţul l-a bătut uşor pe spate şi i-a spus:

– Hai, acum du-te! Altă dată nu o să te mai temi. Aceasta ai păţit-o deoarece te împărtăşeai numai de două ori pe an.

Tânărul, deşi era credincios şi nu avea vreun impediment, se împărtăşea numai de două ori pe an. Când a plecat de la Stareţ, l-au văzut nişte monahi şi l-au întrebat:

– Tu strigai astă noapte?

Atât de puternice au fost strigătele, încât s-au auzit de departe. De atunci nu a mai avut nici o problemă de acest fel. Atunci când a mers a doua oară la Stareţ şi i-a cerut să doarmă la Coliba sa, el i-a spus:

– Acum nu mai ai nevoie.

Un grup de tineri mergea la Stareţ. Unul dintre ei a obosit mergând pe cărare şi a înjurat-o pe Maica Domnului. Când au ajuns la Colibă, Stareţul s-a adresat direct aceluia şi l-a întrebat:

– Măi, copile, ce ţi-a făcut Maica Domnului de ai înjurat-o?

La auzul acestor cuvinte ale Stareţului, tânărul a încremenit de frică.

Odată l-am vizitat pe Stareţ împreună cu alţi doi cunoscuţi, care mergeau pentru prima oară în Sfântul Munte. Deoarece timpul vizitei era foarte scurt, am scris pe o hârtie problema pe care o aveam, am băgat-o în buzunar şi am uitat de ea. La plecare Stareţul m-a bătut pe umăr şi m-a întrebat:

– Cum este cu problema aceea?

Apoi mi-a spus despre problema ce o aveam fără să-i fi dat hârtia să o citească.

Cineva i-a dus Stareţului o prescură mare. El a tăiat-o în trei părţi, dintre care una i-a dat-o celui care o adusese, iar pe celelalte două le-a ţinut el, spunând:

– Pe acestea două le ţin pentru cei trei care vin, dintre care unul este protestant.

Şi într-adevăr, după puţină vreme, au ajuns trei vizitatori. Atunci Stareţul dă o bucată de prescură primului, cealaltă celui de-al treilea, iar celui din mijloc îi spune:

– Tu eşti protestant.

Un oarecare monah mi-a povestit că odată a călcat într-un cui şi piciorul i s-a umflat destul de mult. După un timp, pe când se afla în biserică la o priveghere, se gândea întru sine: „Dacă Stareţul s-ar ruga acum pentru mine, m-aş face bine". În acea clipă, Stareţul, care se afla în cealaltă parte a bisericii într-o strană, a ridicat capul. Atunci monahul, care i-a aruncat o privire trecătoare, a simţit cum i-a încetat durerea, iar piciorul i s-a dezumflat ca o cameră de cauciuc.

Stareţul multora li se arată în vis. Şi mie mi s-a arătat de mai multe ori şi de fiecare dată primeam mult curaj. De obicei îl vedeam în clipele când eram foarte mâhnit. Odată, când încetasem să-mi mai împlinesc îndatoririle duhovniceşti şi eram cuprins de o mare deznădejde din pricina problemelor mele, l-am văzut în vis şi mă privea ca şi cum m-ar ironiza pentru săraca mea viaţă duhovnicească. Când am mers la el şi i-am povestit, mi-a spus:

– N-ai priceput, fiule, că aceasta a fost de la diavolul? La fel a făcut şi unuia acolo la Suroti. Măi şi diavolul acesta câte mai scorneşte...

Odată, mai mulţi tineri eram la Părintele Paisie şi discutam diferite subiecte duhovniceşti. La un moment dat subiectul discuţiei a ajuns să fie televizorul. Toţi, mai mult sau mai puţin, l-am blestemat şi am fost de acord cu părerea Stareţului, care spunea mereu:

– Măi, băieţi, de aţi şti ce mare rău pricinuieşte televizorul! Voi nu ştiţi nimic. Odată, la Suroti, mai multe mame mi-au adus pe pruncii lor, care aveau deformate mâinile şi picioarele. Asta m-a pus pe gânduri şi, după ce am făcut rugăciune, mi s-a dat răspunsul. Radiaţiile pe care le emană televizoarele color şi calculatoarele vatămă organele embrionului şi de multe ori avem aceste urmări neplăcute.

Arhimandritul Teoclit, protosinghelul Sfintei Mitropolii Etoloakarnaniei

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut pentru prima dată în 1980, înainte de a deveni monah şi de a fi hirotonit diacon. Am mers la Coliba sa, Panaguda, împreună cu un prieten şi am bătut în poartă ca să ne deschidă. Am aşteptat o oră afară şi, în cele din urmă, ne-am descurajat. Credeam că Stareţul nu era înăuntru. Am scris numele pe o hârtie, pe care am pus-o într-un borcan ce era aşezat acolo pentru acest scop, ne-am luat lucrurile şi ne pregăteam să plecăm. Atunci a apărut Stareţul în balconul Colibei şi a strigat:

– Ei, voinicilor, haideţi sus!

A dat drumul la cheie cu o sforicică ca să deschidem poarta. Am fost convinşi că Stareţul intenţionat ne-a primit în clipa când eram gata de plecare, ca să ne încerce răbdarea.

Ceea ce ne-a impresionat în mod deosebit a fost simplitatea şi înţelepciunea care se ascundea în fiecare cuvânt de al său. Stareţul dădea învăţături în cuvinte foarte simple, într-un mod foarte simplu şi cu pilde simple. Îmi aduc aminte că cineva care venise înaintea noastră adusese un harbuz. Stareţul l-a tăiat bucăţele, le-a pus pe o farfurie mare şi ne-a spus:

– Staţi şi mâncaţi!

– Nu-l putem mânca tot, am protestat eu.

– Îl vom mânca toţi împreună, a spus el.

A luat o bucăţică, de binecuvântare şi pentru a ne încuraja, după care a spus:

– Vedeţi, fiilor, Dumnezeu le foloseşte pe toate. Noi acum mâncăm harbuzul. Zeama o vărsăm la rădăcina copacului, care se va hrăni cu ea. Tot ceea ce noi aruncăm, Dumnezeu primeşte cu dragoste. Tămâia este răşină de copac. Noi luăm trunchiul copacului, adică lemnul, iar răşina, care este nefolositoare, o trimitem la Dumnezeu ca tămâie. El primeşte cu dragoste ceea ce nu este folositor pentru noi. La fel se întâmplă şi cu ceara. Dar ce este ceara? Este materialul în care albinele fac mierea. Noi luăm mierea, de care avem trebuinţă, iar ceara, de care nu avem trebuinţă, o ardem înaintea lui Dumnezeu. Şi Acela o primeşte cu dragoste.

Astfel de cuvinte simple şi înţelepte ieşeau din gura acestui om sfinţit. Astfel de lucruri voiam să auzim şi aceasta ne făcea să coborâm şi să-l vizităm la Coliba sa, atunci când mergeam la Sfântul Munte.

Altă dată, ne-a povestit despre un grup de studenți care trecuseră pe la Coliba lui în acele zile:

„Tinerii se smintiseră din pricina clerului, din pricina diferitelor lucruri care se auzeau mereu. Slabi în credință cum erau, au venit la mine și mi-au spus:

– Noi nu credem în nimic. Pe Dumnezeu Îl vom afla noi singuri. Nu avem nevoie de povățuitori.

Am încercat să-i conving, să le spun câteva lucruri, dar nu am putut face nimic cu ei. Apoi au plecat. Coborând puțin de la Colibă, căutau cărarea ca să ajungă la Mănăstirea Iviron, dar s-au rătăcit și s-au învârtit în același loc vreo oră. În cele din urmă s-au întors iarăși la mine și m-au întrebat:

– Gheronda, nu cumva poți să ne spui unde este drumul care duce la Mănăstirea Iviron?

– Măi copii, dacă nu ați putut găsi singuri acest drum pământesc și aveți nevoie de cineva care să vă ajute să-l aflați, cum veți putea afla drumul care duce spre cer fără povățuitor?

Și așa, această osteneală a lor li s-a făcut pricină să-și schimbe părerea, să cedeze și să stea să discutăm. În cele din urmă au înțeles că pentru a ajunge cineva la Dumnezeu are nevoie de un povățuitor duhovnicesc luminat".

Altă dată, niște tineri au mers să-l vadă pe Stareț, deoarece auziseră că este un mare ascet și face minuni. Au mers așadar la el și i-au spus cu obrăznicie:

– Gheronda, vrem să vedem o minune. Am auzit că faci minuni.

Atunci Starețul le-a spus să aștepte puțin. S-a dus în chilie și aducând un cuțit mare le-a spus:

– O să vă tai tuturor capetele, după care o să vi le lipesc la loc.

– Nu, Gheronda! Au spus aceia înfricoșați.

Atunci Starețul s-a așezat lângă ei ca un părinte bun și le-a explicat că minunea se face atunci când vrea Dumnezeu; atunci când este vreun motiv serios, iar nu la comandă.

M-a impresionat în mod deosebit faptul că în acea perioadă vorbea mult despre Constantinopol, despre revenirea lui în posesia grecilor; credea că aceasta nu va întârzia să se împlinească. Atunci eu l-am întrebat:

– Gheronda, cum se va putea întâmpla lucrul acesta? Mi se pare imposibil ca să devină grecesc Constantinopolul.

– Măi băieți, Dumnezeu este atotputernic. Puțin de va întoarce șurubul minții celor puternici ai pământului, puțin, nu mult, o singură rotire cu șurubelnița Sa, și orice se poate întâmpla. La Dumnezeu nimic nu este cu neputință.

Lăsa să se înțeleagă că vom lua Constantinopolul fără război; că ni-l vor da; că ni-l vor ceda.

Odată, când am mers la Stareț, l-am găsit puțin supărat. Îl supărase cineva care mersese înaintea noastră.

– Iată, mi-a spus el, a venit cineva aici și a început să spună cuvinte necuviincioase și l-am alungat.

Nu ne-a explicat exact ceea ce se întâmplase, dar se pare că, ori îl provocase în chestiuni de credință, ori hulise. În aceste cazuri, Starețul „tăia în carne vie". Noi ne obișnuisem să-l vedem plin de dragoste, blând, smerit și reținut la vorbă.

Odată, am vrut să-l fotografiez. M-am gândit s-o fac pe ascuns, din spatele unor închinători, căci erau foarte mulți în acea zi. Dar nu îndrăzneam, mă temeam pentru că Starețul nu voia aceasta și s-ar fi supărat. În cele din urmă i-am făcut o fotografie din

spate, în momentul când intra în Coliba sa. O păstrez ca o prețioasă amintire.

Prima dată când l-am cunoscut ne-a întrebat despre Sfântul Vlasie. Starețul știa despre el. Este un sfânt în Akarnania, spre Vonița, într-un sat numit Sklavena. Viața lui seamănă oarecum cu cea a Sfântului Rafail din Mitilini. Sfântul Vlasie a fost egumen la o oarecare mănăstire de acolo. L-au omorât pirații. În anul 1923 Sfântul s-a arătat unei starețe, i-a spus că el este Sfântul Vlasie și i-a arătat locul unde se aflau moaștele lui. Atunci stareța a mers, le-a găsit și, cu ajutoare de la credincioși, a construit o biserică.

Părintele Augustin Kațambiris, care este de obârșie din acele locuri, a scris viața Sfântului Vlasie și a cerut Starețului să se roage Sfântului pentru a-l ajuta în aceasta. În 1980, când am mers la Stareț, încă mirean fiind, mi-a spus că l-a văzut pe Sfântul Vlasie și ne-a întrebat despre el atunci când a aflat că suntem din acele locuri. În acea vreme, habar nu avéam că a existat în locurile noastre acest Sfânt. Starețul l-a văzut pe Sfânt înăuntrul Colibei sale și ne-a explicat că era exact așa cum este pictat pe icoana care se află în cărticica părintelui Augustin. L-a impresionat în mod deosebit faptul că l-a cercetat Sfântul. De asemenea, Starețul ne-a spus că atunci ar fi voit să meargă în Sklavena din Akarnania, dar era prea departe. Apoi a adăugat:

– Ei, pentru Dumnezeu toate sunt ușoare. Într-o clipă te duce dintr-un loc în altul.

Adică, credea că Dumnezeu poate anula distanțele. Poate și lui i s-a întâmplat ceva asemănător.

Arhimandritul Augustin Kațambiris

M-a învrednicit Dumnezeu de binecuvântarea de a vizita de mai multe ori pe pururea pomenitul Stareț Paisie. Întotdeauna era gata să mă ajute duhovnicește. Din discuțiile pe care le-am avut cu el, mi-am dat seama că îmi cunoștea întreaga mea viață. De aceea, diferitele întâmplări din viața mea mi le spunea acoperit.

Mi-a povestit odată și despre apariția Sfântului Vlasie pe care am menționat-o în cărticica despre Sfânt (vezi mai jos).

Multe și nenumărate sunt faptele dumnezeiești care s-au petrecut cu Părintele Paisie, precum multe sunt și harismele duhovnicești pe care s-a învrednicit să le primească de la Dumnezeu, cu care a ajutat și ajută mii de suflete să-și afle mântuirea lor. Toate acestea dovedesc că Părintele Paisie este un Sfânt al Bisericii noastre și va trebui la vremea potrivită să fie recunoscut ca sfânt și în mod oficial. Fie ca să ne învrednicim de mijlocirile lui.

Apariția Sfântului Vlasie din Sklavena Akarnaniei

(Din cartea Arhim. Augustin Kațambiris *„Sfântul Sfințit Mucenic Vlasie Acarnanitul"*, pp. 52 – 55)

„...Sfântul Vlasie Acarnanitul s-a arătat aievea cunoscutului monah aghiorit, Starețul Paisie. Această a treia arătare a Sfântului Vlasie Părintelui Paisie trebuie să aibă legătură cu apariția Sfântului Părintelui Avacum Lavriotul și trebuie să fie continuarea acesteia.

După arătarea Sfântului Vlasie Părintelui Avacum, cartea Sfântului s-a dat la tipar şi a început să circule în preajma sărbătorii lui, 11 februarie 1980. Îl rugasem pe Părintele Paisie să se roage şi el, ca Domnul să binevoiască să aflăm mai multe lucruri din viaţa Sfântului pentru a se scrie cartea aceasta. Sfântul l-a învrednicit pe Părintele Paisie să-l vadă aievea... Pe Părintele Paisie, Sfântul Vlasie l-a cercetat împreună cu Maica Domnului. Părintele Paisie l-a văzut aievea pe Sfântul Vlasie, dar nu a auzit glasul lui, în timp ce pe Maica Domnului nu a văzut-o, ci numai i-a auzit preadulcele ei glas. Şi i s-au arătat Stareţului în chipul următor:

În seara zilei de 3 februarie 1980, Duminica Fiului risipitor, Părintele Paisie se afla în chilia sa din Sfântul Munte şi se ruga cu metaniile. Deodată, i s-a arătat un sfânt înconjurat de o lumină cerească. Sfântul purta mantie de egumen. Lângă el a văzut o absidă din peretele unei biserici, în care se vedea o icoană foarte veche (pictată pe perete) a Sfântului. Desigur, prezenţa Sfântului i-a pricinuit, cum era firesc, teamă. După aceea însă, a simţit o nedescrisă bucurie duhovnicească. În timp ce se gândea: „Oare ce sfânt să fie?", a auzit dulcele glas al Maicii Domnului venind din paraclisul chiliei lui, care este închinat ei: „Este Sfântul Vlasie din Sklavena!...".

După câteva zile, adică în preajma sărbătorii Sfântului, la 11 februarie, a ajuns cartea cu viaţa sa în Sklavena... Când Părintele Paisie a primit cartea Sfântului, pe care i-o trimisesem, a slăvit pe Dumnezeu... Şi pentru marea cinste pe care i-a arătat-o Sfântul, Părintele Paisie, din recunoştinţă faţă de el, i-a întors vizita. A plecat din Sfântul Munte în satul Sklavena din Akarnania şi s-a închinat la mormântul Sfântului,

precum şi la moaştele sale cele pline de har, care se păstrează la bisericuţa de acolo închinată lui... După aceea, Părintele Paisie a descris trăsăturile Sfântului unei monahii ce picta icoane, de la Sfânta Mănăstire „Sfânta Treime" din Koropi – Atika. Aceasta a pictat icoana Sfântului care se află la Coliba sa şi la care se închina.

De atunci, Părintele Paisie sărbătoreşte, cu priveghere de toată noaptea, apariţia Sfântului, la 3 februarie în fiecare an".

Preotul Anastasiu Evanghel, Seres

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut pentru prima oară pe data de 15 martie 1975, când, împreună cu alţi studenţi, l-am vizitat în Sfântul Munte. Printre ei se aflau şi actualul mitropolit Evghenie al Ierapetrei, ieromonahul Haralambie de la Sfânta Mănăstire Konstamonitu şi părintele Teologos Ţirţidis din satul Liti de lângă Tesalonic.

Am mers la Mănăstirea Stavronikita, iar de acolo am pornit spre chilia Stareţului. Auzisem multe lucruri despre Părintele Paisie şi, cuprins de o curiozitate sfântă, am vrut să aud ce vor spune buzele sale sfinte. După o jumătate de oră am ajuns, dar Stareţul lipsea. Am mâncat nişte dulciuri pe care le agăţase într-un copac, după care am început să discutăm. Peste puţin timp a apărut Stareţul trăgând după el o ramură de copac. Am alergat cu toţii la el ca să luăm binecuvântare. Bucuria noastră nu cunoştea margini. Apoi am intrat în sărăcăcioasa sa Colibă. Atunci Stareţul îi spuse unuia dintre noi:

– Tu, care o să devii teolog, stai acolo.

Numele aceluia era Teologos. Toți erau candidați la preoție. Dragostea și iubirea de străini ne-a copleșit. Am stat cu el două ore și jumătate și am „gustat" din sfințenia sa. Câteva din cele spuse de el le-am însemnat. Accentua mult asupra credinței, dragostei și jertfirii de sine. Ne-a spus să avem dragoste față de toți, chiar și față de închinătorii la idoli, atei și animale. Ne spunea că noaptea veneau șacalii și el îi hrănea. O păsărică căzuse într-o găleată, iar el a salvat-o. Ne-a spus și despre șarpele care îi ținea companie. Ca să putem iubi un șarpe, trebuie să ne punem în situația lui. La fel trebuie să facem dacă vrem să iubim un om. Apoi ne-a vorbit despre morții care se află la „închisoare" și pe care noi suntem datori să-i ușurăm cu parastasele și rugăciunile noastre. Ne mai spunea că diavolul se întruchipează și îl putem vedea aievea. Nu trebuie să învinuim și să judecăm pe nimeni altul, ci numai pe noi înșine. Egoismul, spunea el, este rădăcina tuturor patimilor. Ne recomanda să nu studiem psihologia și psihanaliza. Numai cu înțelepciunea lumească, omul se pierde. Trebuie cultivată și evlavia.

Cel dintâi scop al nostru este să ne izbăvim pe noi înșine de patimi. Apoi, dacă putem, cu ajutorul lui Dumnezeu, să-i ajutăm și pe ceilalți. Răsplata noastră va fi mare dacă vom ajuta chiar și numai un suflet. Preotul trebuie să se dăruiască și să se ocupe mai ales de cele duhovnicești. Să nu fie prea ocupat, nici să se lase cuprins de mâhnire din pricina problemelor și ispitelor ce se ivesc, ci să le lase pe toate în purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Ca preoți, toată preocuparea și atenția să ne fie îndreptate asupra parohiilor noastre. Înainte de rugăciune, pentru a ne

adună în sine, este trebuință de puțin studiu, dar să fie consistent. În toată viața noastră mintea să ne fie lipită de Dumnezeu. Răspândirea ei la diferite lucruri nu ajută.

Înainte de a pleca, Starețul ne-a dat câte o amintire și ne-a cerut numele pentru a le pomeni. Ceea ce am simțit atunci, la vârsta de douăzeci și doi de ani, ne-a cutremurat.

După mai mulți ani, în 1993, înainte de adormirea sa, când deja devenisem preot, l-am vizitat la Panaguda împreună cu fiul meu, pe atunci de doisprezece ani. Era luna iulie. Când am ajuns la Coliba sa, Starețul discuta cu un tânăr. Ne-am așezat pe buturugile din curte și am așteptat. După ce au terminat, am luat binecuvântare și ne-am așezat să discutăm. Îmi făcusem casă în Seres, dar mai locuiam încă în Gazoro, așteptând să plec cât mai repede de acolo. Când i-am spus duhovnicului meu despre aceasta, el mi-a spus să fac rugăciune.

Starețul m-a întrebat:

– Ce face acel „diavol" acolo?

Când am auzit am rămas uluit. Mi-am dat seama imediat că se referea la un vrăjitor ce locuia la noi în sat și înșela multă lume.

– Ce să facă, Gheronda? Caută naivi.

– Ești foarte bine acolo unde ești, mi-a spus, înainte de a apuca să-i mai spun ceva despre casă.

Înainte de a-l întreba, mi-a dat două răspunsuri esențiale. Nu am mai îndrăznit să pun altă întrebare. Fiul meu a rămas cu gura căscată. Se uita când la Stareț, când la mine. După aceasta, am început să vorbim despre cunoscuți de ai lui din Gazoro. În

timp ce vorbeam, a venit un preot din Creta. Atunci Stareţul l-a întrebat:

– Sfinţia ta, părinte, de unde eşti?

– Din Creta, Gheronda.

– De câţi ani eşti preot? l-a întrebat din nou.

Dar acela, pentru a-şi ascunde vârsta, l-a întrebat el pe Stareţ:

– Sfinţia Voastră câţi ani de preoţie îmi daţi?

– Eu îţi dau o săptămână.

– Ei, nici chiar o săptămână, Gheronda. Am treizeci de ani de preoţie.

– Nu se vede, i-a spus Stareţul. Eu zic că ai numai o săptămână de când nu te-ai bărbierit... (Acest preot îşi scurtase foarte mult barba.) Stareţul a vrut să arate că înfăţişarea lui nu corespundea cu anii de preoţie pe care îi avea.

Acestea sunt experienţele pe care le-am trăit alături de fericitul Stareţ Paisie.

Karaghiannidis Vasile, Seres

Pe Stareţul Paisie l-am văzut de două ori, împreună cu prietenul meu Hristu. Când am mers prima dată, Hristu i-a spus Stareţului:

– Gheronda, pot să vă văd separat?

– De ce separat? l-a întrebat Stareţul.

– Ei, vreau să vă spun ceva.

– Ai duhovnic?

– Da.

– Atunci de ce vrei să vorbeşti cu mine separat?

Hristu s-a pierdut puţin, dar Stareţul i-a explicat:

– Ascultă! Dacă te îmbolnăveşti, te duci direct la profesorul universitar să te examineze? Nu mergi mai întâi la medicul tău să-i spui problema ta? Numai în cazul în care acesta nu te poate vindeca, atunci mergi mai departe. Tu ai discutat problema ce o ai cu duhovnicul tău şi nu te-a putut vindeca?

Din acestea Hristu a înţeles ce trebuia să facă şi nu a mai insistat. După puţin i-a spus Stareţului:

– Gheronda, nouă în oraş nu ni se dau multe prilejuri pentru viaţa duhovnicească, pentru discuţii duhovniceşti.

– Ele există, dar voi nu le căutaţi. Dacă aţi fi fost narcomani într-un oraş necunoscut şi ar fi venit timpul să vă luaţi doza, într-o zi aţi fi descoperit toate locurile de unde se pot procura drogurile. De ce nu faceţi la fel şi pentru cele duhovniceşti? Aceasta dovedeşte că nu aveţi râvnă pentru cele duhovniceşti şi de aceea nu le căutaţi. Prilejuri pentru viaţa duhovnicească se află pretutindeni, rămâne numai să le căutaţi.

Când am mers a doua oară la Stareţ, l-am aflat cărând lemne de foc. Le aşezase pe o scândură pe care o trăgea spre Colibă. Când ne-a văzut, ne-a spus în glumă:

– Aşa este mai economic, pentru că maşina consumă multă benzină.

După aceea a început să ne spună despre Constantinopol, că îl vom lua din nou fără să se verse sânge grecesc. Ni-l vor ceda marile puteri...

Akoglu Atanasie, fotograf, Seres

Cu harul lui Dumnezeu şi cu binecuvântarea Maicii Domnului, l-am cunoscut pe Stareţul Paisie acum

vreo douăzeci de ani. Atunci locuia lângă Mănăstirea Stavronikita. Cunoştinţa cu el s-a făcut într-un chip minunat. Când am mers pentru prima dată în Sfântul Munte, am trecut şi pe la Mănăstirea Stavronikita ca să-l întâlnesc, dar nu ştiam unde este chilia lui. Ne întrebam, eu şi alţi închinători care ne aflam în mănăstire, cum să facem să-l întâlnim. Cineva din mănăstire ne-a spus că Stareţul va veni de cu seară pentru slujba de dimineaţă. Când am mers la biserică pentru slujba Utreniei, am întrebat pe un monah dacă a venit Stareţul. Acela mi-a răspuns că atunci când vine, el stă totdeauna la strana stângă. Când am privit într-acolo am văzut un monah în vârstă, care era luminat de lumina candelelor. M-am apropiat de el şi i-am spus:

– Gheronda, iertaţi-mă, îl caut pe Părintele Paisie. Mi-au spus că stă aici într-o strană. Nu cumva l-aţi văzut?

– Da, este aici, dar o să-l vezi după slujbă. Mergi şi stai la locul tău.

După ce s-a terminat slujba şi am ieşit din trapeză, ceilalţi închinători mi-au spus:

– Iată, acela este Părintele Paisie!

– Dar eu am vorbit cu el în biserică.

Apoi am început să caut prilej să intru în vorbă cu el. Stareţul se retrăsese într-un colţ, iar închinătorii mergeau câte unul şi vorbeau cu el. A venit şi rândul meu. M-am dus şi am luat binecuvântare de la el. Iar Stareţul a început să-mi spună că trebuie să fim suflete cu rod. Un pom nu va putea rodi dacă nu-l săpăm, nu-l udăm, nu-l îngrijim. Tot astfel şi omul, dacă nu se va curăţa şi nu se va săpa înlăuntrul său, pentru a scoate păcatele şi patimile cu ajutorul duhovnicului său, dacă nu se hrăneşte sufletul

său cu îngrăşământul cuvântului lui Dumnezeu şi cu harul Tainelor, nu va rodi virtuţi.

Altă dată, am mers la el împreună cu vreo doi-trei prieteni. Aceia l-au întrebat ceva în legătură cu televizorul. În acea vreme aveam un televizor care se stricase. Şi, pentru că nu ştiam cum să-l repar, am cumpărat altul nou. Atunci Stareţul le-a răspuns:

– Iată, întrebaţi-l pe Atanasie despre televizor, căci are vreo două-trei acasă.

Multora, care mergeau să ia binecuvântare de la el, le spunea numele.

Odată, am mers la Stareţ un grup şi am rămas la el până târziu. Terminând discuţia cu el, ne-a întrebat:

– Acum încotro veţi merge? Unde veţi dormi?

– Am programat să mergem la Mănăstirea Xiropotamu.

– Nu o să ajungeţi. O să înnoptaţi pe drum.

– Gheronda, daţi-ne binecuvântarea Sfinţiei Voastre şi ea va deschide şi uşi şi ferestre.

Şi într-adevăr, când am ajuns la Mănăstirea Xiropotamu era noapte, dar am găsit poarta de la intrare deschisă. Am intrat şi nişte părinţi care ne-au văzut ne-au întrebat:

– De unde sunteţi? De unde aţi venit?

– Tocmai acum am intrat înăuntru.

– Dar porţile sunt închise. Pe unde aţi intrat?

– Nu, erau deschise, am stăruit noi.

Atunci părinţii s-au mirat, dar, după ce le-am spus că venim de la Părintele Paisie, au înţeles ce se întâmplase. Binecuvântarea Stareţului a făcut aceasta.

Multă lume mergea la Stareţ şi cerea sfaturi sau numai binecuvântarea sa. Cineva mi-a spus:

– Nu am apucat să vorbesc cu Stareţul, ci am luat numai binecuvântarea sa. De îndată ce mi-a pus mâna pe cap mi-au dispărut dintr-o dată toate durerile, gândurile şi mâhnirile. Când am plecat, parcă pluteam de bucurie.

Altă dată, eram numai eu cu Stareţul. Deodată a trecut pe deasupra noastră un avion care a făcut mult zgomot. Atunci i-am spus:

– Gheronda, aceste avioane nu vă lasă să vă liniştiţi.

– Aa, şi aceştia vor să ne amintească de prezenţa lor, ca să le dăm binecuvântare pentru un zbor bun.

Stareţul avea întotdeauna gânduri bune pentru orice s-ar fi întâmplat.

Despre Rugăciunea lui Iisus, ne spunea să ne obişnuim să o rostim lăuntric toată ziua, orice lucrare am face. În felul acesta lucrurile noastre vor merge cu spor. Atunci când nu vorbim cu alţii, să rostim rugăciunea.

Odată, un creştin venea cu maşina spre Sfântul Munte şi rostea mereu rugăciunea. Într-un sat, la o curbă, i-a ieşit un copil înainte. Maşina a trecut peste el, dar copilaşul nu a păţit nimic. Nici măcar nu l-a atins. A oprit maşina şi, când a coborât, a văzut că era nevătămat, ca şi cum nu i se întâmplase nimic. Hristos îl păzise prin puterea rugăciunii.

Referitor la aceasta, Stareţul spunea că, din cauză că nu avem o stare duhovnicească bună şi nu ne rugăm, va veni vremea când maşinile se vor ciocni şi oamenii se lor lovi fără să vrea, fără să-şi dea seama. Nu vor putea evita aceasta. Lumea de astăzi, spunea el, seamănă cu un râu, ale cărui repejuni sunt oprite de un stăvilar de lemn. Însă, din pricina căderii şi a păcătoşeniei noastre, acest stăvilar, care acum există

şi opreşte râul, va fi distrus de către curentul păcatului şi astfel ne vom autodistruge.

Stareţul spunea: „Atunci când doi oameni duc o grindă şi vor să treacă printr-o uşă, unul trebuie să cedeze şi să aştepte ca să intre celălalt, altfel nu vor putea băga grinda înăuntru. Tot astfel şi oamenii trebuie să cedeze, să-şi taie voia, altfel vor da cu capul de pereţi. Atunci când doi oameni se ciocnesc şi unul cedează puţin, oricât de rău ar fi celălalt, problema, tensiunea creată, va fi depăşită".

Părintele Paisie ne-a mai spus următoarea pildă: „Dacă luăm două pietre tari şi le lovim, vor scoate scântei. Dacă însă una este moale şi cealaltă tare, deşi vor fi lovite, nu vor scoate scântei. Tot astfel şi când e gata să se încaiere doi oameni, dacă unul se va înmuia şi va ceda, nu se va aprinde cearta. Dar dacă amândoi se vor înăspri, se va aprinde foc".

Când i-am spus că îi urmăresc pe mincinoşii martori ai lui Iehova şi mă cert cu ei, Stareţul m-a sfătuit:

– Ei, Atanasie, trebuie să ai curaj şi să-ţi schimbi des flaneaua, deoarece cu aceştia nimeni nu s-a putut înţelege. Numai te vor tulbura şi te vor face să transpiri...

Întotdeauna invoc rugăciunile Stareţului înainte de a mă întâlni cu iehoviştii, care umblă peste tot şi astfel o scot la capăt... Am câteva argumente cu care le dau peste nas. Îi fac de râs în faţa lumii, după care pleacă, trăgându-se unul pe altul.

Din anul 1962, cu harul lui Dumnezeu şi cu binecuvântarea Maicii Domnului, vizitez regulat Sfântul Munte. Obişnuiesc să merg la Buna Vestire şi la Sfânta Cruce, de două ori pe an. De fiecare dată mergeam şi pe la Stareţ, care avea mereu multă lume.

întotdeauna îi servea el singur pe oameni cu dulciuri și cu apă. Putea, nu putea, se nesocotea pe sine ca să-i servească pe ceilalți. Deoarece eram foarte apropiat Stareţului, îmi spunea de multe ori:

– Hai, pleacă mai repede! Nu mai pot. Trebuie să mă duc în biserică să dau un „telefon".

Se grăbea să facă rugăciune pentru cele care i le ceruseră închinătorii.

Pe soția mea o vedea din când în când la Suroti. Uneori, când îl vizitam la Coliba sa și îl găseam împletind metanii, îmi dădea metania începută, precum și scula de lemn cu care împletea și îmi spunea să o dau soției mele să o continue.

Ne spunea:

– Să nu pierdeți „frecvența", să aveți comuniune cu Dumnezeu pe această „frecvență" a rugăciunii și nu veți rămâne afară. Și mă voi ruga și eu pentru voi pe aceeași „frecvență".

Altă dată ne-a spus:

– Un „*Slavă Ție, Dumnezeule!*" echivalează cu o mie de „*Doamne miluiește*" sau „*Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă*". Mulți își fac cruce de parcă ar cânta la mandolină. În felul acesta își bat joc de Dumnezeu. Când ne facem semnul Sfintei Cruci corect se bucură îngerul nostru păzitor.

Mulți călugări au trecut pe la Stareț și i-au cerut sfatul. De asemenea, foarte mulți tineri care voiau să se facă călugări au trecut pe la el ca să ia binecuvântare înainte de a intra în mănăstire, dar și pentru a se încredința că este voia lui Dumnezeu să devină monahi. Cunosc pe unii cărora nu le-a dat voie să se facă monahi și s-au căsătorit.

Îmi spunea adesea să citesc Everghetinosul, iar eu îi răspundeam:

– Gheronda, nu înțeleg cele scrise în el.

– Fie înțelegi, fie nu, tu citește. Astăzi nu vei putea înțelege, însă mâine poate vei înțelege.

Și într-adevăr, de aceasta mi-am dat seama mai târziu.

Despre lacrimi spunea:

– Există oameni care lăcrimează ușor. Însă un suspin din adânc cu durerea inimii poate echivala cu o găleată de lacrimi.

Stareţul sfătuia:

– Să nu ne culcăm fără să facem puțină rugăciune. Dacă nu putem face Pavecernița, să spunem cel puțin Rugăciunile începătoare. Iar când ne sculăm din pat, să facem semnul Sfintei Cruci și să începem să rostim Rugăciunea lui Iisus cu buzele.

La început voiam să-l fotografiez. Știa că sunt fotograf, însă nu accepta să fie fotografiat. De aceea am încetat să mai iau cu mine aparatul de fotografiat. După mai mulți ani, cunoscându-mi dorința, mi-a spus:

– Hai, scoate aparatul și fă-mi o fotografie bună. Am auzit că ești fotograf bun.

– Ah, Gheronda, acum vrei să te fotografiez când nu am aparatul cu mine? Când te-am rugat nu m-ai lăsat.

La Sfântul Munte, ultima mea întâlnire cu Stareţul a fost în septembrie 1993. Am mers la Coliba sa, deși cunoscuții mei îmi spuneau:

– Nu te duce! Stareţul este bolnav. Pe nici unul din cei care au mers nu i-a primit.

Eu însă aveam dorința să-l văd și de aceea am mers. M-am ostenit foarte mult până am ajuns la Coliba sa. În trecut, de multe ori mersesem, dar niciodată nu m-am simțit astfel, niciodată nu transpi-

rasem atât de mult, încât să mi se ude toate hainele. Am bătut de mai multe ori ca să-mi deschidă. Am cântat mai multe tropare până să vină să-mi deschidă. Când s-a apropiat de poartă l-am văzut schimbat la față și mi-am dat seama că nu se simte bine. Ținea în mâini niște pantaloni spălați. Văzându-l în așa hal, i-am spus:

– Gheronda, lasă-mă să intru ca să te ajut, căci Sfinția Ta nu poți.

– Nu, binecuvântatule. Mai bine pleacă!

Mi-au dat lacrimile. În timp ce luam binecuvântare de la el, m-a lovit ușor peste cap și mi-a spus:

– Mergi cu bine. Acum nu pot.

Într-adevăr, nu putea. După două luni am aflat că a mers la spital la Tesalonic. M-am dus să-l văd, dar călugărița care păzea la ușa salonului unde era Starețul sub nici un chip nu m-a lăsat să intru. L-am văzut însă împreună cu soția mea la Mănăstirea de la Suroti, unde a fost dus. Se simțea bine, avea o dispoziție bună. Ne-a recomandat să nu pierdem „frecvența", viața duhovnicească. L-am îmbrățișat cu multă bucurie. După două luni am aflat că adormise.

Ioanidis Haralambie

Ceea ce îmi dădea multă bucurie și curaj atunci când mergeam la Starețul Paisie era faptul că, deși era multă lume în curtea Colibei lui, pe toți îi primea cu multă dragoste și răbdare. Când am mers la el, i-am spus câteva lucruri legate de o problemă familială de-a mea. Răspunsurile lui mi-au pricinuit multă bucurie și am plecat plin de nădejde. Însă ceea ce doream mai mult era să-l întâlnesc pe Stareț împre-

ună cu soția mea, deoarece exista o oarecare neînțelegere între noi.

Într-adevăr, am reușit să ne întâlnim cu Starețul la Mănăstirea Suroti. Neînțelegerea noastră era următoarea: Soția mea provenea dintr-o frăție ortodoxă. Acolo trăise după regulile frăției, printre care erau și rugăciunile improvizate pe care le rosteau în comun. Pe mine mă deranja lucrul acesta. Așadar, i-am expus Starețului subiectul rugăciunilor improvizate, iar el a spus că astfel de lucruri nu sunt corecte. Ne-a accentuat că soții trebuie să aibă același duhovnic, căci altfel unul va trage la dreapta, iar celălalt la stânga. Ne-a recomandat să ne rugăm lui Dumnezeu folosind rugăciunile pe care le-au scris sfinții și nu cuvintele noastre[25].

Haravopulos Spiridon, Oreocastro – Tesalonic

Am avut și eu binecuvântarea să-l cunosc pe Starețul Paisie. Când a apărut problema Macedoniei eram neliniștit și, în urma discuției cu doi tineri din Atena pe care i-am cunoscut în Sfântul Munte, am hotărât să mergem să luăm steagul de la granița Macedoniei. Voiam însă să merg mai întâi la Stareț și să iau binecuvântare de la el pentru aceasta. Când am mers la Coliba sa, l-am salutat și înainte de a apuca să-i spun pentru ce am venit, mi-a zis:

[25] Starețul, într-adevăr, nu era de acord cu rugăciunile improvizate făcute în comun. Însă în rugăciunea noastră personală – pe lângă Rugăciunea lui Iisus și rugăciunile Sfinților – îngăduia și chiar îndemna la exprimarea spontană cu propriile noastre cuvinte în simplitatea și durerea inimii (chiar și această rugăciune o numea a inimii).

– Voinicule, ştii ce vreau eu de la tine? Deoarece am probleme de sănătate, partea aceea de munte pe care o vezi, dintr-un capăt în celălalt, vreau să o tai ca soarele să iasă mai devreme.

Prin aceste cuvinte Stareţul mi-a potolit entuziasmul, ca şi cum ar fi vrut să-mi spună că nu trebuie să întreprind lucruri care nu mă privesc şi sunt mai presus de puterile mele, ci să le lăsăm lui Dumnezeu. Şi îndată mi s-a luat o greutate de pe inimă.

Merivanis Anghel, Tesalonic

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut în iulie 1981. M-am învrednicit de marea binecuvântare ca Maica Domnului să-mi îndrepte paşii spre Grădina ei şi spre Părintele Paisie. De fiecare dată, auzeam multe lucruri minunate atât de la Părintele Paisie, cât şi de la alţi fraţi, atunci când ne întâlneam în curtea Colibei de la Panaguda.

Îmi aduc aminte că în luna septembrie, cu trei-patru ani înainte de adormirea Stareţului, ne adunaserăm înaintea gardului Colibei sale vreo doisprezece oameni. Aşteptam acolo de o oră şi jumătate. Era pentru prima dată când întârzia atât de mult să deschidă. Când în cele din urmă ne-a deschis şi am intrat înăuntru, un oarecare închinător i-a cerut să ne vadă separat pe fiecare câte cinci minute, ca să-i spună şi el problema sa personală. Stareţul însă nu a fost de acord, ci ne-a îndemnat să ne aşezăm toţi pe buturugile din curte ca să ne vorbească. De-a lungul discuţiei spunea lucruri pe care nu înţelegeam de ce le spune. Fiind în toiul discuţiei, deodată o întrerupse şi spuse:

– Un oarecare avocat evlavios din Tesalonic are probleme cu femeia lui, care are o mare slăbiciune pentru curăţenie. Copilul lor fiind foarte mic nu înţelege şi este firesc să facă mizerie, să facă deranj prin casă. Acest avocat va trebui să o convingă pe soţia lui să facă răbdare, până când copilul lor va începe să înţeleagă şi se va termina astfel acea situaţie din familia lor.

Când Stareţul a terminat discuţia, s-au terminat şi nedumeririle celor de faţă. Răspunsese întrebărilor şi problemelor fiecăruia, deoarece cu harisma străvederii pe care o avea a „citit" gândurile tuturor. După puţin a spus:

– Acum ce să mai spunem?

– Tot ceea ce voiam să ne spuneţi, Gheronda, ni le-aţi spus, am răspuns noi.

Deşi se adresase tuturor, vorbise în acelaşi timp şi fiecăruia separat. Prin urmare nu mai era nevoie să ne vadă în particular. După aceea, am pus metanie Stareţului şi am plecat. Pe cărarea ce ducea spre Mănăstirea Kutlumuş urcam împreună cu închinătorul care îi ceruse să ne vadă separat câte cinci minute. La un moment dat, acela m-a întrebat:

– Ai observat ceva ciudat în cuvintele Stareţului?

– Ce să observ? Ceea ce mi s-a părut ieşit din comun a fost paranteza pe care a făcut-o în legătură cu acel avocat.

– Ei, acel avocat sunt eu. I-am pus întrebarea cu mintea şi îndată Stareţul a întrerupt discuţia şi a răspuns la întrebarea mea.

Odată, înainte de a merge în Sfântul Munte, îmi apăruse pe mână o pată care mă deranja, însă nu i-am dat importanţă. Mă pregătisem să mă împărtăşesc în Sfântul Munte. Într-adevăr, am plecat cu un

grup de închinători, am trecut pe la Stareț, după care am coborât la Mănăstirea Iviron unde am rămas peste noapte. Aici m-am împărtășit și la întoarcere spre Careia am trecut iarăși pe la Stareț. Între timp, acea pată de la mână mi se umflase și se făcuse puroi. Pielea se îngălbenise și mă durea destul de tare. Mă împărtășisem și nu voiam să sparg abcesul ca să se scurgă puroiul. În timp ce vorbeam cu Starețul, i-am arătat mâna spunându-i:

– Gheronda, umflătura aceasta mă deranjează mult, dar nu pot să fac nimic pentru că m-am împărtășit. Ce să fac? Să o sparg?

– Să nu faci nimic, mi-a spus el. Apoi mi-a însemnat mâna cu semnul Crucii. Când am ajuns în Careia și ne-am urcat în autobuz ca să plecăm, adică după o jumătate de oră, m-am uitat la mână și am văzut că puroiul dispăruse cu desăvârșire. În două zile mâna s-a făcut sănătoasă, ca și cealaltă.

Într-o vreme, auzisem că voiau să facă un drum care să pornească din Nea Roda și să ajungă până în Sfântul Munte, pentru a ușura, chipurile, aprovizionarea mănăstirilor. Când am mers la Stareț, i-am spus:

– Gheronda, am auzit că vor să facă un drum în Sfântul Munte. Dar vedeți, Pronia dumnezeiască a așezat mănăstirile rusească, bulgărească și sârbească în partea învecinată cu continentul. Și astfel, guvernul va trebui să ceară permisiunea de la aceste mănăstiri și de la Sfânta Epistasie pentru ceea ce vrea să facă.

Starețul m-a privit pătrunzător și mi-a spus:

– Și eu le-am spus același lucru. Și în timpul dictaturii militare voiau să facă acest lucru. Atunci am

spus Sfintei Epistasii[26] să ia aminte și să nu îngăduie aceasta. Și într-adevăr, Conducerea Sfântului Munte nu a fost de acord. Nu s-a făcut drum și nici nu se va face vreodată.

Altă dată eram la Schitul Sfânta Ana și voiam să merg la Părintele Paisie să iau binecuvântare de la el, după care, în aceeași zi, să ajung la Mănăstirea Sfântul Pantelimon. Atunci era hram la Sfânta Ana (25 iulie), iar după două zile (27 iulie) era la mănăstirea rusească. Mă rugam Maicii Domnului să mă ajute să merg la amândouă hramurile și să-l văd și pe Stareț la Careia. Când am mers la Stareț mi-a spus:

– Astăzi voiam să merg pe munte ca să mă rog, dar un gând îmi spunea să stau la Colibă. Și astfel am stat aici și am curățat grădina de buruieni.

Atunci am înțeles că, spunând acestea, voia să mă facă să înțeleg că mă aștepta.

Deși ajunsesem la o vârstă destul de mare, încă nu mă căsătorisem. Mama îmi spunea mereu: „Eu voi pleca și tu vei rămâne singur". Dar eu nu mă hotăram, cu toate că mă gândeam că trebuie să-mi întemeiez o familie și să o bucur pe mama mea. Pe de altă parte, a rămâne astăzi singur în lume este un lucru foarte greu. Când am fost la Stareț prima dată, i-am spus câteva lucruri din viața mea, fără însă să-i pomenesc ceva despre căsătorie. Cu toate acestea, el mi-a spus:

– Să te însori!

Starețul citea în inima omului. M-a ajutat mult. S-a ostenit mult pentru mine. În luna aprilie m-am căsătorit și după vreo trei luni soția mea a rămas

[26] Organul executiv al Sfântului Munte.

însărcinată. Cu binecuvântarea Stareţului, a născut o fetiţă sănătoasă.

Odată, am întâlnit la Coliba Stareţului un grup din Pireu. Erau vreo şase-şapte medici şi avocaţi, precum şi un preot. La început, preotul i-a pus câteva întrebări la care el i-a răspuns. Toate pe care le spunea Stareţul aveau un tâlc. Unele le înţelegeam, altele nu. Doi dintre aceia, care păreau a fi avocaţi, îi puneau mereu întrebări, iar el le răspundea. De la un punct al discuţiei aceia au început să-l contrazică. Văzând aceasta, Stareţul le-a spus:

– Bine, dar pentru ce aţi venit aici? Ca să învăţaţi sau ca să mă învăţaţi? Eu nu v-am chemat să mă învăţaţi. Voi aţi venit aici.

Cu toate acestea, după puţin, unul dintre ei a început iarăşi să se împotrivească. Atunci Stareţul i-a spus:

– Tu vei suferi mult în viaţa ta.

Prin aceasta voia să spună că acela va suferi mult din pricina egoismului său. Apoi a continuat:

– Dumnezeu face minuni în fiecare clipă, dar noi nu înţelegem, nu vedem. Necredinţa s-a înmulţit atât de mult, încât Îl rog pe Dumnezeu ca minunile pe care le face să fie clare ca să le vadă şi cei necredincioşi. Poate numai aşa ne vom reveni.

În acea zi Stareţul s-a mâhnit mult.

Un prieten de al meu, I.P., îl cunoştea bine pe Stareţ. Odată, când voiam să merg în Sfântul Munte, m-a întrebat dacă poate să-i transmită ceva Stareţului. Mi-a spus să-i transmit că femeia cumnatului său a născut un copil foarte sănătos. Femeia aceea era infirmieră şi îngrijise odată de un bolnav ce suferea de o boală molipsitoare. În acea perioadă a rămas însărcinată şi, temându-se ca nu cumva embrio-

nul să se fi molipsit de acea boală, căuta să-l convingă pe bărbatul ei că trebuie să facă avort. Atunci prietenul meu, aflând de aceasta, i-a rugat ca, mai înainte de a avorta copilul, să ceară sfatul Stareţului Paisie. Aşadar, Ioanis a mers în Sfântul Munte la Stareţ şi i-a spus cazul acestor soţi. Stareţul a spus să nu facă avort şi a adăugat că pruncul se va naşte normal şi va fi foarte sănătos. Într-adevăr, aşa s-a şi întâmplat. Când i-am spus Stareţului despre Ioanis şi despre faptul că femeia cumnatului său a născut un copil sănătos, a făcut semnul Sfintei Cruci şi a spus:

– Slavă Ţie, Dumnezeule! Slavă Ţie, Dumnezeule! Slavă Ţie, Dumnezeule! De mai multă vreme aceasta este singura veste bună pe care o aud. În ultima vreme aud numai veşti neplăcute.

Altă dată, au venit la el doi elevi care i-au cerut să se roage pentru ei ca să obţină rezultate bune la examene. Stareţul, după ce le-a spus că neapărat trebuie să înveţe, i-a sfătuit să spună rugăciunea „*Împărate ceresc...*". Făcând aşa, nu va fi nevoie să înveţe prea mult.

Fie ca toţi să avem binecuvântarea Stareţului şi din Biserica biruitoare unde se află, să se roage pentru toată lumea, pentru ţara noastră, pentru familia mea, pe care am întemeiat-o cu rugăciunile lui, şi pentru mine păcătosul şi nevrednicul său fiu duhovnicesc!

Mavraghenis Stelian

În anul 1988, împreună cu soţia mea, l-am vizitat pe Stareţul Paisie la Mănăstirea de la Suroti. Atunci

l-am întrebat din care pricină încă nu dobândisem copii. Stareţul mi-a spus că vom avea copii şi că va trebui să avem multă răbdare ca să-i creştem. Mai târziu am dobândit doi copii. Atunci eram căsătoriţi de curând şi ne grăbeam. Cuvintele Stareţului s-au adeverit întru totul.

Mai demult, când l-am vizitat la Coliba sa din Sfântul Munte, m-a întrebat cu ce fel de oameni am legături.

– Nu fac distincţie, Gheronda, i-am răspuns eu.

Atunci mi-a dat următorul sfat:

– Atunci când plantăm un dovleac lângă un pepene, acesta îşi pierde dulceaţa şi nici dovleacul nu se va folosi. De aceea, şi noi trebuie să luăm aminte la cei cu care ne însoţim ca nu cumva să pierdem darurile lui Dumnezeu şi nici aceia să nu se folosească.

Kenanidis Constantin, doctor în Teologie, Tesalonic

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut în 1975, când aveam vârsta de opt ani. De atunci, în fiecare an mergeam la Sfântul Munte şi îl vedeam. Şi, odată cu trecerea anilor, legătura noastră devenea tot mai strânsă. Când eram în perioada adolescenţei aveam destule nelinişti, însă Stareţul era pentru mine izvor de mângâiere şi nădejde, precum şi povăţuitor spre mântuire, pentru că îmi dădea soluţii clare la problemele mele, lucru care îmi pricinuia uimire.

Referitor la gânduri, spunea că atunci când ai gânduri necurate să le dispreţuieşti cu desăvârşire, să nu intri în discuţie cu ele, iar în locul lor să pui

gânduri bune. Căci, dacă prin încuviinţarea gândurilor necurate, ajungi în cele din urmă la fapte necurate, tot astfel, prin încuviinţarea gândurilor bune, poţi ajunge la săvârşirea faptelor bune.

Despre înfrânare spunea: Astăzi tinerii care reuşesc să se păstreze curaţi până la căsătoria lor vor fi socotiţi mucenici. Tot astfel vor fi socotiţi şi tinerii care vor să devină monahi, dacă se vor păstra şi ei curaţi până în clipa când vor îmbrăca rasa. Mucenicii cei de demult trăiau mucenicia sângelui. Tinerii de astăzi, atunci când se nevoiesc ca să se păstreze curaţi, sunt consideraţi mucenici ai conştiinţei, din pricina războiului conştiinţei pe care îl rabdă şi al dispreţului celorlalţi. Mucenicia conştiinţei uneori este mai dureroasă decât cea a sângelui. Referitor la subiectul instinctului de reproducere, Stareţul spunea că trebuie „să-l băgăm la congelator" până la căsătorie şi să facem o nevoinţă cinstită înaintea lui Dumnezeu, pentru dragostea Lui. Numai în felul acesta vom găsi rezolvare la această problemă.

În perioada adolescenţei vorbeam cu Stareţul, cum era şi firesc, despre relaţiile tinerilor. El vorbea despre dragostea pe care o făgăduiesc tinerii care au aceste relaţii. Spunea cu amărăciune că de mai multe ori a constatat că această dragoste nu este adevărată. Apoi mi-a spus:

– Dacă ai o prietenă şi spui că o iubeşti, pentru a te proba dacă o iubeşti cu adevărat, închipuie-ţi faţa ei arsă şi schimbată într-o masă informă şi urâtă. Dacă văzând faţa ei urâtă continui să o iubeşti ca şi mai înainte, atunci să fii sigur că o iubeşti cu adevărat.

În acea perioadă mă ocupam mult cu atletismul, mai concret, cu alergările. Stareţul îmi spunea în glumă:

– Să nu alergăm pe orizontal, ci pe vertical, către Dumnezeu.

Când eram în anul întâi de liceu l-am întrebat despre alegerea profesiei:

– Gheronda, cum poate fi cineva sigur că profesia pe care o va alege va fi bineplăcută lui Dumnezeu?

Atunci el mi-a răspuns că, pentru a alege cineva corect profesia sa, va trebui să se sfătuiască cu un om în care are desăvârşită încredere. Iar acel om va trebui să aibă dragoste dezinteresată pentru a putea „vedea" chemarea aceluia şi astfel să-l ajute. Răspunsul acesta l-am păstrat în inima mea, iar când a trebuit să hotărăsc ce profesie trebuie să aleg, am mers din nou la Stareţ şi i-am amintit discuţia pe care am avut-o referitoare la acest subiect. Apoi i-am spus:

– Singurul om în care am desăvârşită încredere sunteţi Sfinţia Voastră. Aşadar, ce mă sfătuiţi să aleg?

Atunci a zâmbit şi mi-a spus:

– Pentru mine, ţi-o spun înaintea lui Dumnezeu, profesia care presupune cea mai mare răspundere, pe care o poate face cineva, este cea de educator (la grădiniţă). Dar ea este şi cea mai grea, deoarece plăsmuieşte suflete. Iar plăsmuind suflete, plăsmuieşti oameni, care sunt plăsmuiţi după chipul lui Dumnezeu. Şi astfel, devii împreună-lucrător cu Dumnezeu, aşa cum se fac şi părinţii atunci când nasc copii. Dacă vezi că nu ai calităţile necesare pentru a fi educator, atunci fă-te învăţător. Este o profesie la fel de responsabilă. Iar dacă vezi că nici învăţător nu poţi, atunci fă-te profesor.

Atunci i-am spus că, din câte mă cunosc pe mine însumi, aş putea să mă fac profesor. Iar el mi-a spus:

– Desigur, vei deveni profesor, şi încă de teologie.

La auzul cuvântului „teologie" am protestat, deoarece nu numai că nu m-am gândit la ea, ci eram chiar împotrivă. Eu intenţionam să fac medicina, dar nu eram hotărât. În cele din urmă m-am hotărât să dau la medicină, am făcut meditaţiile necesare şi mă pregăteam cu înfrigurare pentru examene. Între timp mă gândeam la Stareţ şi mergeam la el. De fiecare dată când mergeam la el îmi spunea:

– Bine ai venit, teologule!

Pe atunci această urare mă deranja destul de mult şi îi spuneam:

– Gheronda, te rog să nu-mi mai spui aşa, pentru că în nici un caz nu voi deveni teolog.

– O să vezi că vei deveni teolog, insista Stareţul.

Această insistenţă a lui mă punea pe gânduri. Cu toate acestea, împotrivirea mea nu scădea deloc, ci rămâneam statornic în hotărârea mea. Timpul trecea şi de fiecare dată când mergeam la Stareţ îmi spunea:

– Bine ai venit, teologule!

În dimineaţa unei zile de februarie a anului 1985 m-am deşteptat şi am simţit înlăuntrul meu o dorinţă puternică să studiez teologia. Fără să pierd timp, chiar a doua zi de dimineaţă, am plecat spre Sfântul Munte. Am ajuns la Coliba Stareţului şi i-am spus despre noua mea hotărâre. El a primit vestea cu multă bucurie şi mi-a spus de mai multe ori să mă gândesc bine, să mă încredinţez că într-adevăr aceasta vreau să fac. În cele din urmă am studiat teologia şi după patru ani am luat diploma.

În acelaşi an în care mă hotărâsem să devin teolog, mă gândeam să mă las de atletism. M-am dus din nou la Stareţ şi i-am cerut sfatul în privinţa aceasta. Iar el mi-a spus:

– Să faci aceasta imediat. Aceste lucruri trebuiesc tăiate dintr-o dată. Nu trebuie să te mai gândeşti.

Eu însă şovăiam şi de aceea l-am rugat să mă lase să mai merg la o ultimă întrecere, pentru satisfacţie morală. Dar el mi-a spus:

– Aceasta nu este satisfacţie morală, ci imorală, pentru că prin întrecerile sportive omul îşi manifestă toată iubirea de sine şi slava deşartă pe care le are.

Dar în mintea mea stăruia gândul de a merge la o ultimă întrecere. Stareţul, înţelegând aceasta, mi-a spus:

– În sfârşit, dacă insişti, du-te!

Într-adevăr, am luat parte la o întrecere internaţională care a avut loc la Atena în 1986. Dar, ce s-a întâmplat? De îndată ce am pornit, un alergător m-a călcat pe picior. După cum se ştie, ghetele de atletism au cuie în talpă. Îndată piciorul mi s-a umplut de sânge, dar nu am dat importanţă, ci am continuat să alerg. Într-un alt punct al cursei un alt alergător m-a lovit cu cotul în faţă, care îndată mi s-a umplut de sânge. Sângele îmi curgea atât de tare încât mă primejduiam să mă înec în timp ce alergam. Iar acestea le-a îngăduit Dumnezeu datorită insistenţei mele. În cele din urmă, am încheiat cursa, dar nu m-am calificat.

A doua zi am plecat spre Sfântul Munte. Când i-am spus Stareţului păţania mea, m-a mângâiat zâmbind şi m-a făcut să-mi revin, revărsând asupra mea nesfârşita sa dragoste părintească.

Stareţul voia ca întotdeauna să am binecuvântare de la duhovnicul meu înainte de a pune orice fel de întrebare. Adeseori îmi spunea:

– De vreme ce ai duhovnic, de ce mă întrebi pe mine?

Primea să discutăm despre vreun subiect numai dacă era sigur că aveam binecuvântare pentru aceasta.

În vara anului 1987 am mers la Stareţ cu un prieten de la meu din Belgrad. După ce a vorbit cu el, Stareţul mi-a spus:

– Ah, copilul meu, dacă ai şti ce va păţi Iugoslavia! Foarte mult se vor chinui cei de acolo.

Apoi mi-a vorbit despre destrămarea Iugoslaviei, despre războiul ce va fi acolo şi despre starea economică grea în care vor ajunge. Când am fost în Belgrad, am spus aceste lucruri unor preoţi de acolo, care, atunci când s-au împlinit acestea, s-au minunat de harisma Stareţului, care le proorocise cu cinci ani mai înainte.

În primăvara anului 1989, a intrat împreună cu mine în Sfântul Munte şi un cercetător grec, chimist, de la Comisia Europeană. Era pentru prima oară când venea în Sfântul Munte, la Stareţul Paisie. De îndată ce Stareţul l-a văzut, i-a spus:

– Ei, binecuvântatule, tu eşti om de ştiinţă? De atâţia ani faci acea experienţă, cu acel lichid, la cutare temperatură. Dar temperatura este prea ridicată şi lichidul se transformă în vapori. De aceea nu-ţi reuşeşte experienţa.

Acela, când a auzit cuvintele Stareţului, a rămas fără glas şi s-a minunat de harisma sa. Când a înţeles şi a conştientizat că Stareţul într-adevăr i-a arătat pricina greşelii lui, s-a dus imediat şi i-a făcut metanie. Aşa cum mi-a explicat mai târziu, ani de zile experimenta ceva şi nu o putea scoate la capăt.

Odată, pe când mă aflam la Panaguda, l-au vizitat pe Stareţ trei străini, un englez, un italian şi un

francez. Atunci eu m-am oferit să traduc, însă el mi-a spus că nu este nevoie. I-a luat într-un colț al curții și a început să vorbească cu ei. A vorbit destulă vreme. Întorcându-se, mi-a spus zâmbind:

– Bre Constantine, am vorbit cu aceștia până m-am săturat.

Vorbise cu ei în grecește, însă aceia înțeleseseră fiecare în limba sa.

Altă dată, am găsit multă lume așezată în „salonul" său, – așa cum numea Starețul buturugile din curtea Colibei sale –, și Părintele îi întreba pe fiecare pe rând unde lucrează. Când a ajuns la tânărul care stătea lângă mine, a spus:

– Mihail, tu ai fost numit de curând în Kalamata. Cum te simți acolo?

Auzind acestea, tânărul a rămas șocat. Am încercat să-l fac să-și revină, spunându-i că unele ca acestea sunt obișnuite pentru Stareț și de aceea nu trebuie să se minuneze.

Odată, au mers la Stareț unii care fuseseră la medium și aveau asupra lor semne ale lucrării diavolești. Starețul, cu mult discernământ, le-a arătat pricina stării lor și cu cuvinte simple, așa cum obișnuia întotdeauna să procedeze, i-a ajutat să înțeleagă greșeala ce au făcut-o atunci când l-au consultat pe acel medium și au participat la ceremonii diavolești. Dar ceea ce m-a impresionat mai mult a fost cunoașterea profundă a fenomenelor spirituale pe care o avea Starețul, precum și exactitatea cuvintelor lui, care niciodată nu dădeau greș. Metoda și cuvintele lui le-ar fi invidiat mulți analiști, psihologi și teologi. Sentimentul pe care îl încerca cineva în timpul unei discuții cu el era simțirea unui val copleșitor de dragoste și har, care izvorau din Stareț și se răspândeau în juru-i.

Referitor la educația copiilor, spunea că trebuie să-i „îngrădim". Desigur, este bine să le dăm o oarecare libertate, nu însă deplină, așa cum au făcut niște diplomați în Atena, care și-au lăsat copiii singuri într-un apartament, iar aceștia au spart și au distrus totul. El spunea că, dacă la această vârstă copiii distrug scaune, mai târziu vor sparge capete.

Altă dată, în primăvara anului 1985, am mers cu un prieten de-al meu la Coliba Starețului. Am bătut în fierul de la poartă și am așteptat destul timp, dar nu a răspuns. Am continuat să batem, dar nimic. A început să plouă, dar noi nu am plecat. După ce s-a oprit ploaia, am început iarăși să batem, dar în zadar. Deodată am auzit o voce din pădure: „Starețul nu este aici. De dimineață a plecat în pădure". Cu toate acestea noi nu ne-am descurajat. Am continuat să batem în răstimpuri, să rostim Rugăciunea și să strigăm: „Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri...". Din nou s-a auzit o voce: „Nu insistați, pentru că Starețul nu este acasă!" Acea voce mi se părea cunoscută. Atunci am alergat spre locul de unde se auzise vocea și uimiți, l-am văzut pe Stareț așezat, rostind rugăciunea cu metania în mână. De îndată ce ne-a văzut, ne-a chemat lângă el și a început să ne vorbească cu multă dragoste despre problemele pe care le aveam. Am plecat de la el cu sufletele ușurate.

În perioada în care mă ocupam cu biologia, am avut o discuție lungă cu Starețul pe tema creației lumii. El spunea că toate au fost create de la Duhul Sfânt. M-a făcut să înțeleg că teoria evoluționistă a lui Darwin, precum și părerile posterioare apariției

ei, sunt cu desăvârşire greşite. Mi-a explicat, prin cuvinte foarte simple, că Dumnezeu a creat lumea.

Atunci când i-am spus că există profesii şi meserii în care este greu să se roage cineva în timp ce lucrează, a fost categoric:

– Fiecare trebuie să se străduiască să-şi sfinţească profesia sau meseria sa!

Odată mi-a spus:

– Dacă ştii un om care are îndrăzneală la Dumnezeu şi îi aprinzi o lumânare, acela este obligat să se roage pentru tine. Iar dacă ştii un mort despre care crezi că nu are îndrăzneală la Dumnezeu, atunci când îi aprinzi o lumânare este ca şi cum ai da o răcoritoare unuia care se arde de sete. Sfinţii primesc cu bucurie prinosul adus prin aprinderea lumânării şi sunt obligaţi să se roage pentru cel care a aprins-o. De asemenea şi Dumnezeu se bucură de aceasta.

Altă dată, în august 1996, am pierdut o geantă în care aveam un calculator portabil şi o cruce de lemn, pe care mi-o dăduse Stareţul şi pe care el însuşi o sculptase. În calculator aveam o lucrare ştiinţifică pe care o pregătisem în decursul celor cinci ani cât am stat în străinătate, căreia, din păcate, nu-i făcusem nici o copie. Eram deznădăjduit, dar de îndată ce mi-am adus aminte că în geantă se află şi crucea dăruită de Stareţ, am început să nădăjduiesc că Dumnezeu o să mă ajute să o găsesc. Am început aşadar să fac rugăciune la Sfântul Arsenie şi la Stareţ. După două zile am simţit lângă mine prezenţa Stareţului. La amiaza celei de a treia zi o oarecare doamnă a dat telefon şi mi-a spus că a găsit geanta.

Atunci când îl întrebam pe Stareţ despre Constantinopol şi Asia Mică, întotdeauna se referea la proorocia Sfântului Cosma Etolianul. Spunea că ruşii – rasa plăviţă (blondă) – vor da Constantinopolul grecilor. Încă de la începutul anilor 1980 vorbea despre dezmembrarea Uniunii Sovietice şi despre prăbuşirea regimurilor comuniste în toate statele Blocului Răsăritean. Când vorbea despre prigoana creştinilor din Uniunea Sovietică de atunci, spunea că a fost o bună ocazie pentru a se umple Sinaxarul Bisericii Rusiei cu noi mucenici. Vedea că regimul comunist, fără să vrea, devenea un mijloc de sfinţire a Rusiei, căci sângele mucenicilor avea să renască duhovniceşte Rusia.

Odată, nişte închinători ciprioţi l-au întrebat despre situaţia din ţara lor. Atunci Stareţul le-a răspuns că, de vreme ce Dumnezeu este stăpân peste istoria întregii lumi, trebuie să înţelegem că toate evenimentele care au avut loc în Cipru sunt incluse în planul iconomiei dumnezeieşti. Apoi le-a spus:

– Trebuie să avem încredere în Dumnezeu, pentru că tot ceea ce se întâmplă se face potrivit Proniei Lui.

Când vorbeam despre îndelunga-răbdare a lui Dumnezeu, Stareţul spunea despre sine:

– Eu sunt un dobitoc. Mă mir cum mă mai rabdă Dumnezeu!

Iar aceasta nu o spunea smerindu-se pe sine, ci o credea, o trăia.

După explozia de la Cernobâl, Stareţul spunea – referitor la radioactivitatea care a rămas în atmosferă şi s-a întins peste tot – că nu se teme de nimic, pentru că înainte de a mânca face semnul Sfintei Cruci peste alimente.

Dacă cineva nu este hotărât ce să aleagă între monahism şi căsătorie, va trebui să se roage mult şi ceea ce îi va spune inima, nu logica sau împrejurările, aceea să facă. Adică nu ceea ce crede el că este mai

bine, ci ceea ce simte înlăuntrul său că vrea și îi aduce bucurie. Odată, a venit la Stareț cineva și i-a spus că se gândește să devină monah. Atunci Starețul i-a spus:

– Dacă numai te gândești la aceasta, atunci este mai bine să-ți găsești o fată și să te căsătorești.

Ceea ce îl interesa nu era să-i îndrume pe oameni la unul sau la celălalt mod de viață, ci cum ar putea să ajute la alegerea corectă.

De obicei, nu îngăduia monahilor începători să trăiască singuri. El spunea că pentru monah cea mai mare siguranță există în obște, unde se exersează în ascultare. Mai târziu, după ce se va fi nevoit cu mărime de suflet în obște câțiva ani și după ce va fi luat binecuvântare de la starețul lui, va putea continua singur în pustie, sub povățuirea unui duhovnic încercat. Dar și aceasta o recomanda foarte rar. Odată, după vizita unui monah, l-am auzit pe Stareț vorbind cu sine însuși: „Acești ucenici de astăzi nu sunt ucenici pentru că nu fac ascultare". Astăzi stareții fac ascultare de ucenici și nu ucenicii de stareți.

O deosebită impresie mi-a făcut îndelunga-răbdare pe care a arătat-o Starețul în perioada în care avea hernie. Ajunsese într-o stare atât de gravă, încât nu mai putea sta în picioare, ci se întindea jos pe pământ și astfel vorbea închinătorilor. Odată, mi-a spus glumind:

– Ultima oară când ai venit hernia era ca o portocală, acum a devenit ca un pepene.

Când l-am întrebat dacă va face operație, el mi-a spus:

– Lasă să sufăr puțin, poate mi se va ierta și mie vreun păcat.

Atunci când voia să care ceva și mergeai să-l ajuți, nu te lăsa, ci spunea:

– Lasă, ca să mi se ierte vreun păcat.

Stamatiu Ioana, Tesalonic

În anul 1991 am venit din Atena și ne-am stabilit în Tesalonic. După puțină vreme am auzit despre Părintele Paisie, dar fiindcă era bolnav la Mănăstirea de la Suroti șovăiam să mergem, nevoind să-l deranjez cu prezența mea. Cu toate acestea, totdeauna aveam înlăuntrul meu o dorință arzătoare ca să-l cunosc. În cele din urmă a murit și nu m-am învrednicit să-l cunosc.

În anul 1996, pe la sfârșitul lunii aprilie, întorcându-mă dintr-o călătorie cu mașina noastră, am văzut pe drum un indicator pe care scria: „Către Sfânta Mănăstirea a Sfântului Ioan Teologul". Atunci i-am spus soțului meu:

– Iată Mănăstirea unde este înmormântat Părintele Paisie. Hai să intrăm puțin.

Am urcat sus la mănăstire și, ca și cum știam unde se află, am mers direct la mormântul Starețului. Acolo am simțit o mare bucurie. Am îngenuncheat și i-am spus Starețului:

– Gheronda, nu v-am cunoscut când trăiați. Dar știu că și acum mă auziți.

În acele zile fiul meu începuse niște examene pentru masteratul pe care îl făcea la Londra. Copilul avea mare neliniște, deoarece examenele erau foarte grele. Deși fusese un student foarte bun, atunci îmi spunea:

– Mamă, mă simt foarte încurcat. Cred că nu o să le iau.

Aşadar m-am aplecat peste mormântul Stareţului şi l-am rugat fierbinte pentru fiul meu. Simţeam că mă ascultă. După această rugăciune am plecat liniştită şi uşurată.

Când am ajuns acasă am aprins candela, m-am rugat înaintea icoanelor şi am intrat în dormitor să calc nişte rufe. Uşa dormitorului era deschisă şi vedeam prin ea icoanele de pe peretele celeilalte camere. Mă rugam neîncetat, pentru că mintea îmi era mereu la copil şi la examenele pe care avea să le înceapă a doua zi. În timp ce mă rugam, l-am văzut deodată pe Stareţ stând în uşa dormitorului. Arăta exact aşa cum era pe coperta cărţii pe care o cumpărasem în acea zi. Şi lucru minunat este că nu am simţit nici o tulburare, ci au început să-mi curgă lacrimi de bucurie şi recunoştinţă. Era îmbrăcat cu acea vestă veche de lână, cu fesul lui obişnuit pe cap. Stătea cu mâinile încrucişate şi cu ochii plecaţi la pământ. Era mic de statură, cu faţa osoasă şi avea o înfăţişare ascetică şi smerită. Stătea acolo ca şi cum mi-ar fi spus:

– Am venit să mă cunoşti.

Nu se grăbea să plece, ci m-a lăsat ca să mă bucur mult timp de prezenţa lui. L-am văzut aievea. L-am simţit ca pe un om viu. Stătea exact în uşa dormitorului, iar pe deasupra lui se vedeau icoanele. Privind chipul său am simţit dragoste pentru el ca pentru un ocrotitor al meu şi dintr-o dată mi-au venit în minte următoarele cuvinte:

– Gheronda, cum de aţi venit la mine, nevrednica? Mare cinste mi-aţi făcut că aţi venit în casa mea! Vă

mulţumesc foarte mult. Ştiu că de acum înainte orice vă voi cere, voi primi.

După ce Stareţul a dispărut, am dat telefon copilului meu şi i-am spus:

– Evanghele, mâine vei scrie foarte bine. Am mers undeva şi m-am rugat mult şi sunt sigură de aceasta.

A doua zi, luni, am mers din nou la mănăstire ca să mă rog şi să-i mulţumesc Stareţului. În aceeaşi zi, după amiază, de îndată ce m-am întors acasă a sunat telefonul.

– Mamă, am scris foarte bine! mi-a spus Evanghel. Nu numai că am trecut, dar am şi scris foarte bine. Am dat şi scris şi oral. Mamă, acolo unde ai fost astăzi să mergi şi mâine!

– Voi merge, copilul meu. Voi merge în fiecare zi.

Singurele zile în care nu am fost au fost miercurea şi vinerea. Sâmbătă examenele fiului meu se terminaseră. Atunci s-a întâmplat o minune cu copilul nostru. Nu numai că şi-a luat diploma, ci a luat-o şi cu notă mare. Mai târziu i-am spus:

– Fiul meu, numai la un nume vreau să te gândeşti şi la el să te rogi. Să spui: „Părinte Paisie, ajută-mă!", şi acela va mijloci pentru tine. Când vei veni în Grecia îţi voi spune mai multe.

În aceeaşi zi în care fiul meu s-a întors din Anglia l-am întrebat:

– Evanghele, vrei să mergem la Suroti la mănăstire?

Deşi era foarte obosit a fost de acord, lucru ce m-a uimit. Pe drum a arătat o oarecare împotrivire, spunându-mi:

– Să nu începi acolo să-mi spui: „Sărută icoanele!" şi cele obişnuite... Când vom ajunge acolo, lasă-mă singur.

Când am ajuns, Evanghel a luat-o înainte. Am intrat în biserică şi am luat două lumânări.

– Ia o lumânare şi vino să o aprinzi la mormântul Stareţului, care atât de mult te-a ajutat.

După ce a aprins lumânarea şi am mers puţin prin curtea mănăstirii, fiul meu m-a întrebat:

– Mamă, ia spune-mi câteva lucruri! Ce a fost Părintele Paisie? Cum de a ajuns aici?

Atunci am început să-i spun tot ceea ce ştiam despre Stareţ. Apoi am mers jos la pangarul mănăstirii. I-am arătat cărţile şi i-am spus:

– Eu am cumpărat aceste două cărţi.

El, luând o carte cu Noul Testament, mi-a spus:

– Mamă, această carte să o cumperi. Dacă nu ai bani, o să o cumpăr eu.

Atunci am înţeles că Dumnezeu a început să lucreze înlăuntrul său.

Cred că, aşa cum Stareţul a venit la mine nevrednica şi păcătoasa, tot astfel poate merge la oricine îl roagă cu credinţă şi dragoste. Îl rog pe Stareţ să mă ierte şi să ajute pe cel care consideră el că are nevoie de ajutor, pentru că este alături de noi. Iar aceasta o simt.

Bekiaris Teodor

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut în Joia Mare din anul 1993. De la Careia am coborât pe cărare la Coliba lui împreună cu un pictor. De mulţi ani sufăr de picioare. Am mare instabilitate în mers şi mă împiedic şi pe drum drept. Însă, ori de câte ori mergeam la Stareţ, coboram ca un copil mic şi urcam ca o pasăre. Iar aceasta se datora dragostei mele pe care

o aveam pentru Stareţ şi harului lui. Fie ca Biserica să-l canonizeze, pentru că într-adevăr este sfânt în inimile noastre. Sunt recunoscător lui Dumnezeu şi mă bucur mult că l-am cunoscut pe sfântul Stareţ Paisie.

Aşadar, când am ajuns la Colibă a ieşit şi ne-a întrebat:

– Ce doriţi, băieţi?

– Eu am venit pentru două lucruri, am spus eu. Pentru mătuşa mea care este bolnavă de cancer şi căreia i-a fost extirpat un sân şi pentru prietenul meu Nicos, care nu are intestine. Aş fi vrut să-mi daţi ceva de binecuvântare pentru Nicos.

Atunci Stareţul a intrat în chilie şi a adus două metanii şi trei cruci mari de plastic.

– Nicos posteşte? m-a întrebat el.

– Da, posteşte şi se împărtăşeşte regulat, am răspuns eu.

– Dar mătuşa ta?

– Şi ea este credincioasă.

– Ia o cruce şi o metanie pentru Nicos, iar cealaltă metanie şi o cruce pentru mătuşa ta.

Apoi, dându-mi o a treia cruce, mi-a spus:

– Despre femeia ta, Sofia, de ce nu mi-ai spus nimic?

A treia cruce era pentru femeia mea, care fusese bolnavă de cancer şi făcuse nouă operaţii, în urma cărora se vindecase. Despre ea eu nu îi spusesem nimic, însă mi-a spus el totul.

Ne-a învrednicit Dumnezeu şi am mers din nou la Stareţ cu prietenul meu Nicos în Duminica Tomei, adică după câteva zile. Intrând în curtea Colibei lui, am simţit o mare bucurie. Stareţul se afla acolo, iar

în jurul său se afla adunată multă lume. Ne-a primit cu bucurie şi m-a întrebat:

– Căpitane, iarăşi ai venit?

M-am minunat cum de m-a ţinut minte, deşi veneau atât de mulţi închinători la el. Apoi ne-a spus:

– Luaţi loc în „fotolii"! arătându-ne buturugile din curte.

Acolo era un creştin din Patra împreună cu fiul său care o luase pe o cale greşită. Acela adunase o pungă cu nişte haine de ale copilului pentru a fi citite de Stareţ. Când Stareţul a ajuns la uşa chiliei cu punga în mână, s-a întors şi a spus tatălui copilului, care îl urmase:

– Numai copilul tău va intra.

După puţin timp, Stareţul a ieşit şi i-am spus:

– Gheronda, acesta este Nicos despre care v-am spus.

Atunci l-a luat pe Nicos înăuntru. Iar ceea ce a urmat să-l lăsăm pe el însuşi să povestească.

Mihailidis Nicolae

După ce Stareţul a auzit de la Teodor despre mine, îndată mi-a spus:

– Vino cu mine!

A deschis uşa cu un cui şi m-a luat înăuntru. De îndată ce am intrat, mi-a spus să intru la dreapta în biserică, iar el, după ce a intrat în camera alăturată, mi-a adus o metanie, mi-a pus-o pe mână şi apoi a intrat în Sfântul Altar, la Proscomidie. Apoi a ieşit cu o cutie cu Sfinte Moaşte, m-a însemnat cu ea şi a spus o rugăciune. În acea clipă am simţit că eram gata să cad. Tremuram cu totul, lucru pe care nu-l

mai păţisem niciodată. Cum mă mai ţineam pe picioare nu-mi dădeam seama. Simţeam confuzie, frică, putere, dar nu puteam conştientiza exact ceea ce se întâmpla. Toate se schimbaseră în mine, chiar şi culoarea feţei. Am ieşit afară şi am plecat împreună cu Teodor. Am ajuns sus la Mănăstirea Kutlumuş şi picioarele încă îmi tremurau. Nu-mi revenisem.

Vreau să menţionez că aveam multe probleme de sănătate. Am făcut o operaţie şi mi-am scos tot intestinul gros. Pentru o perioadă am avut anus contra naturii. Apoi mi-am restabilit funcţionarea anusului, dar ieşeam de multe ori pe zi la toaletă din pricina diareii. Voiam mult să vizitez Sfântul Munte, dar nu puteam din această pricină. Însă prietenul meu Teodor m-a dus la Părintele Paisie, care mi-a dat atât de multă putere, încât de atunci – au trecut cinci ani – merg în fiecare an la Sfântul Munte.

De îndată ce am ajuns la Mănăstirea Kutlumuş, ne-am oprit la cişmeaua dinaintea porţii ca să ne spălăm şi să bem. Atunci am văzut urcând spre mănăstire un tânăr cu barbă, pe care îl întâlnisem şi jos la Părintele Paisie. Când am intrat în curte şi ne-am aşezat pe buturugi, acela nu a vrut să intre, ci a rămas afară. Atunci l-am întrebat:

– Tu de ce nu intri în curte, ci stai acolo afară?

– Eu am trecut acum câteva zile pe la Părintele Paisie, dar nu am bătut să-mi deschidă, ci stăteam la poartă şi plângeam. După puţin a ieşit Stareţul şi m-a chemat pe nume, deşi nu mă cunoştea. Atunci am intrat înăuntru şi i-am spus că îl caut pe fratele meu care dispăruse. Stareţul mi-a spus să nu-l caut pe fratele meu în Sfântul Munte, ci la Muntele Sinai, căci acolo undeva îl voi găsi. Eu însă am umblat o săptămână prin Sfântul Munte pentru a putea merge

din nou la Părintele Paisie, deoarece nu credeam în cele pe care mi le spusese. Voiam să văd dacă nu cumva prima dată rostise numele meu la întâmplare. Acum de aceea nu am intrat înăuntru. Într-adevăr, Starețul m-a chemat din nou pe nume.

Era cutremurat și din ochi îi curgeau lacrimi. Starețul îi spusese: „Nu ai crezut cele pe care ți le-am spus și ai venit să te încredințezi dacă sunt adevărate cele spuse de mine?" Tânărul rămăsese fără glas.

Kula Anastasia, Tesalonic

Despre Părintele Paisie auzisem de mulți ani. Mai târziu, când am venit în Tesalonic, am aflat adresa lui și îi trimiteam adeseori scrisori. Pe plic nu puneam numele meu, ci al soțului meu, ca să nu se smintească lumea.

Acum douăzeci de ani a venit la noi acasă, în Drama. De îndată ce l-am văzut, mi-am dat seama că este el. După ce ne-am așezat, i-am spus:

– Gheronda, am această cruce: și i-am arătat pe fetița mea Vasiliki, care nu vorbea, nu auzea și nu înțelegea.

Copila avea nouă ani. Atunci Starețul a scos un dinte – era al Sfântului Arsenie Capadocianul – dintr-o bucățică de hârtie și l-a pus într-un pahar cu apă. După ce l-a scos, mi-a spus:

– Dă copilei să bea.

De îndată ce fetița a băut apa, a început să vorbească puțin și să înțeleagă de atunci din ce în ce mai multe lucruri. Acum aude bine, chiar foarte bine.

Iar acesta o consider o minune a Sfântului Arsenie, săvârșită prin mâna Părintelui Paisie.

După aceasta am discutat foarte multe lucruri despre Sfântul Arsenie. Mi-a cerut să-i spun tot ce știam despre Sfântul Arsenie. Dar cele pe care i le-am spus le auzise și de la mulți alți compatrioți de ai noștri.

Ultima dată l-am văzut pe Stareț la Suroti. Acolo am vorbit iarăși multe despre Sfântul Arsenie. Luasem cu mine și pe Vasiliki. Ne-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci și ne-a dat binecuvântarea sa.

O prietenă de a mea, farasiotă și aceea, Despina, a mers și ea să-l vadă pe Părintele Paisie. Când a ajuns la el, i-a spus:

– Părinte Paisie, sunt o păcătoasă, iartă-mă!

– Nu te mâhni, i-a spus Starețul.

Apoi adresându-se fiicei ei, Mariana, i-a spus:

– După ce veți pleca de aici, veți avea un mic accident, dar nu vă înfricoșați, căci va fi ceva ușor.

Și într-adevăr, când prietena mea a mers la gară și a vrut să traverseze liniile de cale ferată, a lovit-o o mașină și i-a rupt piciorul. Starețul „văzuse" de mai înainte aceasta.

Karazisis Vlasie

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut cu un an înainte de a se îmbolnăvi. L-am vizitat pentru prima și singura dată la Panaguda împreună cu trei prieteni. Mai întâi a mers unul dintre cei trei ca să vorbească cu Starețul, iar eu am rămas mai în urmă, la vreo cincizeci de metri și încercam cu un aparat de foto-

grafiat acoperit pe genunchi să-l fotografiez pe Stareț, care vorbea cu prietenul meu sub un măslin. Am încercat de multe ori, dar nu am reușit. Văzând că nu pot face nimic, am pus aparatul în micul rucsac ce-l aveam. Apoi am făcut o gaură într-un colț al rucsacului, ca să înregistrez pe ascuns cu un casetofon discuția pe care urma să o am cu Starețul. Înainte de a veni rândul meu am dat drumul casetofonului pentru a fi gata de înregistrare. Când m-am așezat în fața Starețului, el mi-a spus:

– Bre, binecuvântatule, de ce faci fotografii de vreme ce știi că nu este voie? Iar diavolul pe care îl ai în rucsac, scoate-l de acolo!

Cred că Starețul este sfânt. Nu era cu putință să audă de la o distanță de cincizeci de metri, zgomotul diafragmei aparatului de fotografiat, nici să cunoască de mai înainte că eu făcusem acel vicleșug cu casetofonul.

Pelekanos Marin

Sunt tată a trei băieți: doi gemeni, astăzi în vârstă de nouăsprezece ani, și al treilea, cel mic, de șaisprezece. Unul dintre gemeni, Ioanis, este orb din naștere.

În iunie 1992 fără să cunoaștem ceva despre Părintele Paisie, am venit în Sfântul Munte. În Careia am intrat în vorbă cu un grup de închinători din Kavala, care vorbeau despre Starețul Paisie. Când am întrebat cine este acest Părinte Paisie, aceia mi-au răspuns că este un Stareț foarte cunoscut în Sfântul Munte și că merg foarte mulți închinători la el. Atunci am hotărât să mergem și noi cu acel grup la Părintele

Paisie, deoarece nu cunoșteam drumul spre Coliba lui.

În drum, ne-am oprit pentru puțin în fața Mănăstirii Kutlumuș. Fiul meu cel mic, Antonie, avea cu el și ustensilele de pictură și a început să picteze Careia-ul. După o jumătate de oră grupul a hotărât să pornească, deoarece Starețul avea să iasă din Sfântul Munte și se temeau că nu o să-l mai găsească. Eu însă le-am spus că nu-l pot întrerupe pe Antonie. Așadar, aceia au plecat, iar eu am rămas, așteptându-l pe Antonie să termine pictura și fiind sigur că, la orice oră vom ajunge la Colibă, Starețul va fi acolo și ne va aștepta.

Așadar, după încă o oră, am plecat spre Părintele Paisie. Când am ajuns acolo am văzut că era foarte multă lume care îl aștepta să deschidă. De îndată ce am ajuns la poartă, Starețul a deschis ușa chiliei. Atunci un copil din grupul celor de dinaintea noastră a alergat la Antonie, i-a luat pictura și a dus-o direct Starețului. Starețul l-a chemat pe Antonie și cu un zâmbet dulce pe chipul său l-a luat și l-a îmbrățișat. Deoarece Antonie scrisese într-un colț al picturii dedicația „Pentru monahul Paisie", Starețul l-a întrebat:

– Măi, Antonie, dar eu ce să-ți dăruiesc acum?

Și, spunând acestea s-a dus în chilie și i-a adus o icoană. După aceea s-a uitat la Ioanis și îmbrățișându-ne pe toți și cu privirea și cu mâinile, ne-a spus:

– Veniți să stăm aici!

Ne-am așezat în curte pe buturugi. Aici ne-a întrebat multe lucruri despre copii și despre preocupările mele. La sfârșit a spus:

– Ioanis, hai să mergem înăuntru să ne rugăm!

Atunci ne-a luat pe mine şi pe Ioanis şi ne-a dus în chilie, unde ne-a ţinut o jumătate de oră. Aici s-a rugat şi a însemnat în repetate rânduri ochii lui Ioanis cu semnul Sfintei Cruci. Când a terminat i-a dat lui Ioanis o metanie, iar mie mi-a spus:

– Ioanis al tău este primul îngeraş în Rai.

După aceea ne-a dat binecuvântarea sa şi am plecat.

Uneori discutam cu Ioanis despre problema orbirii lui. De fiecare dată Ioanis îmi spunea:

– Tată, pe mine aceasta nu mă deranjează deloc. Mai rău ar fi fost dacă nu auzeam. De aceea nu vreau să schimb modul de viaţă.

Auzind aceste cuvinte de la fiul meu Ioanis, primeam putere şi mângâiere.

Anul următor, în timpul pelerinajului nostru anual în Sfântul Munte, pe când discutam cu un monah despre vizita la Stareţul Paisie, acela mi-a spus:

– Să ştii că Stareţul Paisie are puterea să-l facă bine pe Ioanis.

– Dar Ioanis nu vrea să-şi schimbe modul de viaţă, i-am răspuns eu.

– De aceea nu a intervenit Stareţul. Aflând dorinţa lui Ioanis, a respectat-o. Aceasta trebuie să fi fost şi voia lui Dumnezeu.

Preotul Vasile, biserica „Sfântul Luca", Stavrupoli – Tesalonic

Pe Stareţul Paisie am avut binecuvântarea de a-l cunoaşte destul de bine. De câteva ori am văzut la el nişte lucruri minunate, care m-au întărit în credinţă.

Atunci când s-a îmbolnăvit şi a fost transportat la mănăstirea de la Suroti, l-am vizitat de multe ori şi am discutat despre diferite subiecte. Pe atunci eram deja hirotonit preot şi de aceea îi ceream sfatul în cazuri concrete legate de misiunea mea pastorală. În ultimul timp, când Stareţul îşi pierduse puterile, am mers de câteva ori să-l vizitez, dar nu am reuşit, lucru ce m-a mâhnit nespus de mult. Atunci când a adormit, mă aflam la o mănăstire din nordul Greciei. I-am făcut acolo un trisaghion.

După adormirea sa, de praznicul Crăciunului, mi s-a întâmplat un lucru, pe care eu îl consider a fi o binecuvântare deosebită din partea Stareţului Paisie. După Liturghia pe care am făcut-o în biserica noastră, am plecat spre casă istovit, din pricina privegherii pe care o făcusem înaintea Sfintei Liturghii. De îndată ce am ajuns, m-am aşezat într-un fotoliu şi mă bucuram de praznicul Naşterii Domnului ca un copil mic. Atunci m-a cuprins un somn dulce, în timp ce bucuria creştea înlăuntrul meu. Deodată, l-am văzut pe Stareţul Paisie venind spre mine. Chipul său sfinţit era plin de o dulceaţă nepământească. Când s-a aşezat lângă mine am simţit o negrăită bucurie. Aceasta, din păcate, nu a ţinut mult, deoarece unul dintre copiii mei voia să se joace cu mine şi de aceea m-a trezit. Atunci am conştientizat ce se întâmplase şi am spus în sinea mea: „Gheronda, de două ori am venit la Teaghenio (spital din Tesalonic) şi nu am putut să te văd. Acum însă, ai venit tu la mine. Voi aştepta să vii încă o dată".

Timpul a trecut şi a venit Paştele anului '95. După Sfânta Liturghie, cea din Duminica Paştelui, care mă umpluse de o neobişnuită veselie duhovnicească, am plecat de la biserică spre casă. Când m-am aşe-

zat puțin ca să mă odihnesc, am trăit aceeași experiență pe care am trăit-o și la Crăciun. Starețul Paisie, pentru a doua oară, a lovit la poarta inimii mele, a intrat în ea și mi-a dăruit bucurie duhovnicească. Aceasta a ținut câteva zile. După aceasta mi-am spus în sinea mea: „Altă dată nu îl voi mai vedea pe Stareț". Și într-adevăr de atunci nu l-am mai văzut.

Acum am mângâierea că am cunoscut un om sfânt. Starețul Paisie a fost un izvor nesecat, ce izvora apă curată. Apariția lui în viața mea a fost hotărâtoare. Atunci când trăia, m-a ajutat să mă întăresc în credință. Cele două apariții ale sale au însemnat foarte mult pentru mine.

De fiecare dată când mergeam la Părintele Paisie, cele care mă interesau erau nu cele exterioare pe care le vedeam, adică pustietatea locului și așa mai departe, ci voiam să simt marea sa dragoste și simplitate. Felul său propriu în care îți curăța o portocală, de pildă, era diferit de cel obișnuit. Purtarea sa dovedea că era un om care se ruga neîncetat. Atunci când îl întrebam: „La ce trebuie să ia aminte preotul mai mult?", el îmi răspundea: „Să fii smerit. Să nu faci de rușine această haină. Numai cu smerenia ai să reușești aceasta". Și apoi a continuat: „Când vei avea nevoie de mine, aici mă vei găsi".

Starețul îmi povestea istorioare simple, atât din experiența sa aghiorită, cât și din relațiile sale cu lumea. Când vreodată îl întrebam despre întâmplări minunate, pe care le auzeam de la alții despre el, îmi răspundea: „Să nu dai importanță acestora pe care le auzi, căci ele nu mântuiesc. Ci caută să trăiești cu smerenie, ca să nu rușinezi preoția, de vreme ce Dumnezeu te-a chemat pe această cale".

Mă bucuram de Părintele Paisie, nu atât pentru cele pe care lumea le spunea despre el, cât pentru faptul că știa să mi se facă apropiat. Aceasta era pentru mine un lucru minunat, cel mai frumos dar.

De multe ori când aveam o problemă, mi se arăta în vis. Iar aceasta o făcea încă de când era în viață. Întotdeauna însă am fost conștient că de multe ori astfel de arătări sunt de la ispititorul. Atunci când îl vedeam în vis pe Stareț, mergeam apoi și-l întrebam:

– Gheronda, acest vis a fost de la Dumnezeu?

– Să nu dai importanță acestora, ci celor pe care Hristos le spune în Evanghelie și celor pe care le spun sfinții. Uneori însă, atunci când ne aflăm într-o situație grea, Dumnezeu ne poate vesti și mângâia și în felul acesta. Odată m-ai văzut, deoarece în acel timp erai bolnav și sufereai și în astfel de situații Dumnezeu, atunci când vrea, dă astfel de mângâieri.

Într-adevăr, în acea perioadă aveam probleme cu stomacul, cu inima și cu rinichii. Însă, atunci când îi spuneam că îl văzusem în somn și că prezența lui alungase durerea, Starețul spunea mereu: „Ei, acestea să nu le consideri importante...".

Simionidis Nichifor, funcționar la Administrația Financiară, Tesalonic

Am avut parte de bucuria de a-l cunoaște pe Starețul Paisie. Aceasta s-a întâmplat înainte de 1985, când m-am căsătorit. Atunci am mers la Stareț cu viitoarea mea soție, iar el ne-a dat mai multe sfaturi privitoare la căsătorie, după care ne-a spus: „Ca un ultim sfat vă spun să vă cultivați dragostea".

Când am avut nevoie, Starețul ne-a ajutat cu rugăciunea sa. Soția mea născuse de două ori prin cezariană. Medicul ne-a sfătuit să nu îndrăznim să facem și al treilea copil, deoarece exista pericolul ca soția mea să-și piardă viața. Aceasta a venit peste noi ca o bombă. Am început atunci să mă rog. Mintea mea se afla lângă Dumnezeu. Adeseori mergeam la duhovnic. În cele din urmă acesta mi-a dat binecuvântare să merg în Sfântul Munte, la Starețul Paisie. Când am prezentat Starețului problema, el mi-a spus să nu ne neliniștim, ci să avem încredere în purtarea de grijă a lui Dumnezeu și să înaintăm la al treilea copil. „Voi căutați să se facă voia lui Dumnezeu, spunea el, și toate vor trece bine". Aceste cuvinte mi-au dat multă nădejde, deoarece ele arătau că însuși Starețul își lua răspunderea pentru aceasta, nu numai ca să ne ridice moralul, ci voia să ne ajute efectiv. Și într-adevăr ne-a ajutat, așa cum s-a dovedit mai târziu.

Atunci când soția mea a rămas însărcinată cu al treilea copil, care s-a născut tot prin cezariană, lucrurile au mers atât de bine, încât însuși medicului nu-i venea să creadă. Apoi s-a născut și al patrulea copil prin cezariană, fără nici o problemă. Medicul ginecolog care a făcut cezariana, deși nu are nici o legătură cu Biserica, totuși a spus: „Nu știu ce se întâmplă. Toate au mers atât de bine, încât aș spune că e vorba de o minune...". El se aștepta ca operația să fie grea, să apară apoi complicații etc. Nimic însă din toate acestea nu s-a întâmplat. Desigur, noi știam motivul pentru care toate merseseră atât de bine.

După aceasta am mers și i-am mulțumit Starețului. Îi rămânem pururea recunoscători și cred că

nu suntem singurii soți care au fost ajutați de către Stareț în această problemă.

Arhimandritul Fotie Grekos, Rodos

În 1978, pe când eram încă mirean, m-am hotărât să merg în pelerinaj în Sfântul Munte împreună cu fratele meu și cu un prieten de-al nostru apropiat. Auzisem că Starețul Paisie are harisma proorociei și de aceea voiam să luăm binecuvântarea lui, să ne dea câteva sfaturi și să ne dea soluții la unele probleme familiale. Am aflat că în Sfântul Munte se mai afla și un alt stareț înzestrat cu harisma proorociei, părintele Efrem Katunakiotul, și pentru aceea voiam să-l vizităm și pe el. Starețul Paisie se afla pe atunci la Chilia Cinstitei Cruci.

Am mers, așadar, la Mănăstirea Stavronikita, de care aparținea această chilie și am înnoptat acolo. A doua zi, după ce ne-au arătat cărarea, am pornit către chilie. Ora însă era cam înaintată și nepotrivită și de aceea am șovăit să lovim în clopoțel. Chilia era împrejmuită cu sârmă ghimpată, iar gardul se afla destul de departe de chilie. Poarta era încuiată, așa că am rămas toți trei la poartă, neștiind ce să facem. Atunci unul dintre noi a spus: „Să facem rugăciune și astfel Starețul va primi înștiințare că suntem aici și ne va deschide". Și astfel ne-am așezat pe o piatră și am început să ne rugăm în tăcere. Rosteam cu mintea Rugăciunea: „*Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-ne pe noi*". Nu a trecut mult timp și Starețul a ieșit afară și ne-a strigat: „Ei, măi voinicilor, de ce strigați așa tare și mă asurziți? Am auzit, vin acum!" Îl asurzisem cu rugăciunea noastră! Starețul primise

înştiinţare de la Dumnezeu că suntem afară şi că voiam să-l vedem. Ne-a primit, aşadar, cu multă dragoste şi bunătate, ne-a tratat cu rahat şi apă, după care s-a aşezat ca să discute cu noi.

A început să ne vorbească şi noi nu îndrăzneam să-l întrerupem, deoarece cuvintele sale aveau atâta dulceaţă şi erau atât de frumoase, de simple şi de pline de har, încât ne-a uimit. Toţi voiam să-l întrebăm despre problemele noastre, dar, o! minune, Stareţul, în timp ce ne vorbea, dădea răspunsuri limpezi întrebărilor noastre. Ne-a vorbit despre diferite subiecte duhovniceşti ca să ne întărească în credinţă şi să ne ajute să înaintăm în viaţa duhovnicească. Ne spunea că noi, creştinii, trebuie să ne nevoim, să ne rugăm, să avem încredere în Dumnezeu, să nu ne lenevim, să trăim cu simplitate, să avem smerenie, răbdare, să facem ascultare. De câtva timp aveam o frământare sufletească, deoarece voiam să ştiu dacă era voia lui Dumnezeu să devin monah şi cum aş fi putut face faţă acestei chemări, deoarece eram bolnăvicios din fire. Pe atunci aveam multe boli şi vedeam că viaţa în Sfântul Munte este aspră. Mă preocupau însă şi unele probleme familiale, dintre care cea mai importantă era cea a surorii mele. Tatăl nostru murise şi ne lăsase multe datorii şi greutăţi. De aceea voiam să-l întreb pe Stareţ cum să înfrunt toate acestea. Atunci Stareţul mi-a dat răspunsuri atât de clare, încât nu mi-a mai rămas nici o îndoială.

Apoi Părintele Paisie, în simplitatea sa, potrivit unei iconomii dumnezeieşti, ne-a descoperit unele lucruri de taină din viaţa sa şi din experienţele dumnezeieşti pe care le-a avut. La un moment dat l-am întrebat:

– Gheronda, în această desăvârşită izolare nu simţiţi o apăsare sufletească? Nu vă pricinuieşte tristeţe această singurătate în care vă aflaţi?

– Singurătate? Care singurătate? Eu nu sunt niciodată singur. Vorbesc, mai înainte de toate, cu îngerul meu păzitor.

Iar acestea nu le spunea ca să se laude sau să se scoată pe sine în evidenţă, ci o făcea cu multă simplitate, ca şi cum ar fi fost ceva firesc. Pe îngerul său păzitor îl simţea întotdeauna lângă el. Pe lângă aceasta, veneau la el şi multe animale, care aşteptau să fie mângâiate de dragostea lui, ce se revărsa peste toată zidirea. Părintele Paisie ne mai spunea că atunci când animalele ce veneau la el nu făceau ascultare, plăteau apoi scump pentru această neascultare. Odată a spus unei pisici să nu mănânce ceva, dar aceea a mâncat, iar apoi a vomitat. Aceasta, se înţelege, nu are importanţă, dar Stareţul voia să arate cât de importantă este ascultarea.

Acestea mi le amintesc din prima mea vizită la Părintele Paisie. Apoi, când am mers la stareţul Efrem Katunakiotul, am întâlnit acelaşi duh, dar manifestat în alt chip. Dumnezeu dăruieşte harul Său tuturor sfinţilor Săi, dar fiecăruia într-un chip diferit. Când i-am spus acestuia din urmă că trecusem pe la Părintele Paisie înainte de a veni la el, s-a ridicat în picioare, m-a îmbrăţişat şi mi-a spus: „Fiul meu, de vreme ce ai vorbit cu Stareţul Paisie, nu era nevoie să faci atâta osteneală să vii până aici la Katunakia, ca să mă vezi pe mine". Apoi m-a întrebat:

– Nu ai primit răspuns de la Stareţul Paisie la cele care te preocupau?

– Am primit, i-am răspuns eu.

– Atunci de ce ai venit până aici şi ai făcut atâta osteneală?

– Pentru că vreau să compar răspunsurile.

– Aşa faceţi voi, raţionaliştii, şi ne încurcaţi şi pe noi.

Prin aceste cuvinte Părintele Efrem mi-a mustrat uşurătatea.

Oricine vorbea cu Stareţul Paisie pleca schimbat. Adică Stareţul îi producea schimbarea cea bună. Ieşeai din chilia sa cu totul altul. Părintele Paisie, în timp ce îţi vorbea, se ruga pentru tine. Avea harisma rugăciunii neîncetate. Simţeai lângă el harul şi puterea dumnezeiască, atât în timpul convorbirii cu el, cât şi după plecarea de la Coliba lui.

La Mănăstirea Kutlumuş l-am întâlnit de vreo două ori. Cât de smerit era! Stătea retras într-un colţ, cu camilafca trasă pe ochi. Ai fi zis că era un simplu bătrânel. Şi deodată strigam: „Părintele Paisie!" Niciodată nu voia să iasă în evidenţă. Îl mâhnea nespus de mult faptul că numele său devenise cunoscut. Simţea ruşine că lumea se ocupa cu un om simplu şi neînvăţat, aşa cum credea despre sine.

Andreadu Despina, Tesalonic

Pe Părintele Paisie l-am cunoscut prin anii '70. Elefterie, soţul meu, mergea adeseori în Sfântul Munte şi-l vizita. De fiecare dată când îl vedea, Stareţul îi spunea: „Vino, Elefterie, fratele meu!". Şi apoi îl îmbrăţişa şi-l săruta.

De multe ori, când Stareţul ieşea din Sfântul Munte, Elefterie îl transporta cu maşina. De aceea, aveau o mare familiaritate între ei şi multă dragoste. Prin anii '82 – '83, când a venit la mănăstirea de la

Suroti, l-am adus acasă la noi şi l-am găzduit. A doua zi dimineaţă trebuiau să plece cu maşina într-un alt oraş. Ne dădea multe sfaturi. Despre dragoste spunea: „Să nu aşteptaţi dragoste de la celălalt, ci mai întâi să arătaţi voi dragoste, chiar dacă acela este rău. Mai întâi vei da tu dragoste şi apoi vei primi de la acela".

Odată, ne-a povestit următoarea întâmplare: „Pe când slujeam în armată era în companie un soldat însurat, care se îmbăta. Deşi era sărac şi avea şi familie, sărmanul bea într-una şi cerea apoi bani de la toţi. Eu, dacă aveam două-trei drahme, i le dădeam, deşi ştiam că merge să le bea. Mă gândeam însă că aceasta îi va crea probleme de conştiinţă şi îşi va spune: «Acesta care nu are nimic şi este sărac îmi dă. Oare trebuie ca eu să-i iau banii şi să-i beau? Nu cumva nu este bine ceea ce fac?» Şi astfel şi-a revenit".

„Odată, povestea Stareţul, am vrut să merg undeva, dar nu aveam bani. Când am ieşit din Colibă, privirea mi s-a oprit pe o cărămidă, pe care o aveam puţin mai departe de fereastră. Într-o gaură de-a ei se vedea o hârtie înfăşurată. Când am tras-o afară, am văzut că era o bancnotă de o mie de drahme. Atunci mi-am dat seama că Dumnezeu o pusese acolo ca eu să merg acolo unde voiam". Stareţul ne-a povestit multe istorioare de acest fel.

Într-o seară, pe când Stareţul Paisie se afla la noi acasă, am mâncat împreună. Aveam carne cu pilaf. Deoarece ştiam că nu mânca carne, Elefterie mi-a spus:

– Încălzeşte pilaful şi pune-i Stareţului să mănânce!

– Am să-i aduc pilaf simplu, i-am răspuns eu.

– Nu, binecuvântato! Nu contează. Şi carne să fie, eu o mănânc.

Aceasta ne-a spus-o Starețul ca să nu ne mâhnească. În cele din urmă a mâncat numai pilaf. Apoi i-am așternut să doarmă într-o cameră mare. Era primăvară și pe atunci nu aveam încălzire. Dimineața însă, cearșafurile și perna le-am găsit intacte. Se vede că toată noaptea s-a rugat.

Dimineața, Elefterie l-a dus în acel oraș, iar apoi la Suroti. Seara, când s-a întors, soțul meu mi-a spus:

– Îți voi spune ceva, dar să nu spui nimănui, deoarece Starețul mi-a poruncit să nu mai spun altcuiva. Eu îți voi spune numai ție, Despina, dar tu nu vei mai spune nimănui.

Și într-adevăr, atât timp cât a trăit Starețul nu am mai spus nimănui.

– În noaptea trecută a venit Starețul la mine, m-a luat de mână și m-a dus la Cer! Dar ce am văzut acolo nu pot să-ți descriu. Ce frumuseți, ce palate, ce bogăție! Ceea ce îți spun acum este adevărat. M-a luat și m-a dus în cer.

Părintele Paisie i-a spus apoi lui Elefterie:

– Acestea pe care ți le arăt acum sunt puține. Data viitoare te voi lua și te voi duce și mai sus, ca să vezi și mai multe lucruri.

Soțul meu a adormit la șase luni de la adormirea Starețului. Pe 12 iulie 1994 a adormit Părintele Paisie și pe 15 ianuarie 1995 a adormit Elefterie. A murit fără să fie bolnav, fără să aibă nimic. Absolut nimic! Avea exact șaizeci și doi de ani. Odată, când Elefterie a mers la Panaguda, a văzut acolo o broască care făcea tot ce-i spunea Starețul Paisie. Îi spunea: „Vino aici!" sau „Mergi acolo!" sau „Pleacă de aici!" și broasca, ca și cum ar fi înțeles, făcea ascultare.

Altă dată, soțul meu mi-a spus:

– Despina, acest om este sfânt!

– Cum de spui aceasta? l-am întrebat eu.

– Știi, în timp ce mergeam împreună cu Părintele Paisie, deodată a început să răspândească mireasmă. Dar ce mireasmă! Era atât de puternică, încât am amețit.

Eu însă nu credeam aceasta, ci mă gândeam în sinea mea: „Oare este cu putință așa ceva? Nu, nu se poate. Starețul o fi având niște tămâie la el și Elefterie nu știe aceasta". Dar odată, când l-am adus pe Stareț la noi acasă, de îndată ce a trecut pragul ușii a început să răspândească o mireasmă atât de puternică, încât am crezut că-mi pierd mințile. Atunci mi-am dat seama că Elefterie spunea adevărul și că Starețul era într-adevăr un om sfânt. În acea zi venise la noi soacra mea. Aceasta, de îndată ce l-a văzut pe Stareț, i-a sărutat mâna. A fost foarte impresionată de el. Iar când Starețul a plecat, ea mi-a spus: „Despina, acesta este sfânt!". Se vede că și ea simțise ceva. Pe atunci copiii noștri erau mici, dar îl iubeau foarte mult pe Stareț.

De fiecare dată când Părintele Paisie venea la mănăstire la Suroti, mergeam și noi ca să-l întâlnim. Mereu ne dădea câte un pumn de cruciulițe și ne spunea: „Să le împărțiți! Să le împărțiți toate!"

Zurnazoglu Nicolae, ofițer de aviație

Așa cum mii de închinători mergeau să-l vadă pe Starețul Paisie, așa și eu, îndemnat de vărul meu Apostol Korosidis, care îmi vorbise despre Sfântul Munte, spunându-mi că acolo se nevoiesc monahii

pentru mântuirea neamului omenesc, am mers pentru prima oară în luna iulie a anului 1987, împreună cu nepotul meu Vasile la Stareţul Paisie. Atunci însă nu am reuşit să-l întâlnesc. Când am plecat de la Coliba sa am simţit multă bucurie şi pace sufletească. În mod inexplicabil, simţeam că ceva mă trăgea lângă el. Pe atunci nu ştiam nimic despre viaţa duhovnicească, adevărata viaţă în Hristos.

A doua oară când l-am vizitat a fost în iulie 1988. Când am intrat în Coliba sa am simţit multă căldură sufletească. Aş fi spus că mă aflam acasă la mine. Când a venit timpul să vorbim deosebi, m-a luat şi m-a aşezat în partea de răsărit a Colibei sale. Atunci mi-am deschis inima şi am început să-i vorbesc despre necazurile prin care treceam atât eu, cât şi cei din familia mea. Părinţii mei trăiau despărţiţi de douăzeci de ani. În timp ce discutam, am început să plâng. Atunci Stareţul m-a îmbrăţişat şi mi-a spus: „Fiul meu, părinţii tăi se vor împăca". La despărţire m-a îmbrăţişat din nou şi m-a sărutat spunându-mi: „Ah, Nicolae, Nicolae!" Atunci m-am întrebat în sinea mea de ce îmi arăta atâta dragoste. Dar evenimentele de mai târziu au îndreptăţit purtarea lui, căci Părintele Paisie, cu harul cu care era înzestrat, a văzut de mai înainte nenorocirile prin care avea să treacă familia mea.

Pe data de 10 februarie 1989 a izbucnit un incendiu într-un bloc din Frankfurt (Germania), în care locuia sora mea Maria împreună cu familia ei. În acest incendiu şi-au găsit moartea tragică sora mea, în vârstă de treizeci şi patru de ani şi cei doi băieţi ai ei, Vasile, de şaisprezece ani şi Hristu, de paisprezece ani. Durerea care a cuprins familia noastră era de nedescris. Pe 20 februarie 1989, în ajunul plecării

noastre din Frankfurt şi aducerii în Grecia a celor trei trupuri neînsufleţite, înainte de a merge la biserică, la ora 7 dimineaţa, mama mea a văzut în vedenie pe Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu. Era tânără, ca de cincisprezece ani, foarte frumoasă. Şedea pe tron, îmbrăcată fiind în porfiră vişinie. „De ce plângi? o întrebă pe mama. Ştii unde se află fiica ta?" Prin aceste cuvinte Maica Domnului a vrut să o mângâie şi să o încredinţeze pe mama de faptul că fiica şi nepoţii ei se află în loc de odihnă. Am convingerea că Stareţul s-a rugat Maicii Domnului ca să i se arate mamei mele.

De atunci îl întâlneam pe Stareţ adesori, atât la chilia sa Panaguda, cât şi la Mânăstirea „Sfântului Ioan Teologul" de la Suroti. În luna septembrie 1990, la câteva zile după moartea bunicului meu, în timp ce mă aflam la Mânăstirea Sfintei Anastasia, Izbăvitoarea de otravă, împreună cu mama şi cu bunica mea, am simţit o putere care mă îndemna să merg la mânăstirea de la Suroti. Când am ajuns acolo, am aflat că Stareţul se afla în mânăstire. Atunci am cerut să-l vedem, iar el îndată ne-a primit. Mama a scris numele celor trei adormiţi, al fiicei şi al nepoţilor ei, şi a vrut să le dea Stareţului ca să le pomenească în rugăciune. Atunci Părintele Paisie i-a spus: „De ce să-i pomenesc, de vreme ce au fost rânduiţi în ceata mucenicilor? Acum ei se roagă pentru voi". Apoi a binecuvântat-o pe mama, ţinându-şi multă vreme mâna pe capul ei şi rugându-se. După aceea a chemat-o pe nume pe bunica, fără ca aceasta să i-l fi spus de mai înainte: „Vino, doamnă Elena, să povestim despre patria noastră". Într-adevăr, bunica mea se născuse în Capadocia, în satul Ţuhur, un sat apropiat de cel al Sfântului Arsenie.

O altă întâmplare care vădește îndrăzneala pe care Stareţul o avea înaintea lui Dumnezeu şi harisma tămăduirii este următoarea:

De şase ani sufeream de dureri de cap destul de puternice, de care nu putuse să mă vindece nici un medic. Când i-am spus Stareţului despre aceasta, s-a rugat şi îndată m-am tămăduit în chip minunat. Când vărul meu s-a dus odată la Stareţ, acesta i-a spus despre mine: „Cred că vărul tău acum este bine".

În 1991, când am mers la Părintele Paisie, l-am întrebat cum se simte cu sănătatea, iar el mi-a răspuns: „Sfinţii plecau din această viaţă fiind tăiaţi cu sabia, cu securea şi sfârtecaţi. Trebuie şi noi să suferim în această viaţă ca să avem plată de la Dumnezeu".

Cu aproape cincisprezece zile înainte de adormirea sa, l-am cercetat la mănăstirea de la Suroti, unde se afla grav bolnav, pe patul de suferinţă. Cu toate acestea a primit să-l văd. Când am intrat în chilia sa l-am îmbrăţişat şi l-am sărutat. L-am înştiinţat atunci de viitoarea mea transferare în insula Limnos, iar el mi-a spus să-l caut acolo pe profesorul de seminar Nicolae Kaloianis şi să fac răbdare. Apoi i-am făcut metanie cu lacrimi în ochi, deoarece simţeam că nu aveam să-l mai întâlnesc în această viaţă. Ieşind din chilie, m-am întors ca să-i pun ultima mea metanie, dar acum, deşi mai înainte se afla întins pe o canapea, l-am văzut pe Stareţ stând în genunchi în mijlocul chiliei cu mâinile încrucişate şi rugându-se. Când m-a văzut întorcându-mă, m-a întrebat:

– Ce vrei, fiul meu?

– Gheronda, mulţi ani au trecut, puţini au mai rămas. Sufletul meu vreau să-l mântuiesc. Să vă rugaţi să fiu lângă Sfinţia Voastră.

– Bine, fiul meu!

În acea clipă am simţit că orice i-aş fi cerut, mi-ar fi împlinit.

Înainte de a fi transferat în insula Limnos, am încercat să aflu dacă în acea regiune există un număr de telefon pe numele Kaloianis Nicolae. Când am dat telefon la informaţii, mi-au spus că în Limnos nu exista nimeni cu un astfel de nume. Cu cinci-şase zile înainte de adormirea sa, Stareţul mi s-a arătat în vis şi mi-a amintit numele profesorului, spunându-mi: „Vei căuta pe cel cu numele Kaloianis Nicolae". Când m-am mutat în Limnos, în luna iulie 1994, l-am întâlnit pe domnul Kaloianis. Pe atunci era încă mirean. Pe data de 15 august 1994 a fost hirotonit diacon. În timpul hirotoniei sale se afla sub candela de la icoana lui Hristos. La un moment dat am văzut cu uimire că acea candelă s-a plecat singură şi l-a „miruit" cu untdelemn.

De fiecare dată când mergeam în Sfântul Munte, treceam şi pe la Chilia „Învierea Domnului", a fericitului Stareţ Isaac din Kapsala. Odată, în vara anului 1996, pe când discutam cu părintele Isaac despre Stareţul Paisie, mi-a spus următoarele: „Fiul meu, înălţimea duhovnicească a Stareţului Paisie nimeni nu a cunoscut-o vreodată. Era o fântână, al cărei fund nimeni nu l-a văzut vreodată. Era deopotrivă în har cu Marele Vasilie".

În luna aprilie 1998 am mers în Sfântul Munte împreună cu fotograful Sfiridis Andrei ca să fotografiez chiliile în care a trăit Stareţul Paisie. Am fotografiat mai întâi Chilia Panaguda şi peceţile cu care Stareţul Paisie făcea iconiţe presate. Iar apoi am fotografiat presa şi alte câteva peceţi de-ale Stareţului, ce se află la Chilia „Bunavestire" a ieromonahului Paisie.

Pe data de 13 decembrie 1998, tatăl meu a suferit două hemoragii: una cerebrală şi una abdominală. Datorită instabilităţii hemodinamice şi a înrăutăţirii sistemului nervos, a fost transferat de la spitalul din Edessa la Spitalul Papanicolau din Tesalonic. Mama mea, din prima clipă a îmbolnăvirii până la moartea lui (30.07.2002) l-a slujit cu multă dragoste. Astfel s-au împlinit cuvintele Stareţului, care spunea că părinţii mei se vor împăca. Cred că Stareţul nu s-a mulţumit numai să proorocească aceasta, ci s-a şi rugat şi cu harul Prea Sfintei Treimi, l-a readus la viaţă pe tatăl meu, nu înainte de a-i arăta tainele lui Dumnezeu. Căci tatăl meu căzuse în comă şi se afla în pragul morţii. Medicii nu mai sperau ca el să trăiască. După cincizeci de zile, când tatăl meu şi-a revenit din comă, ne-a spus: „Pocăiţi-vă! Există Dumnezeu... Douăsprezece zile am fost dus în Cer şi am fost chemat la judecată. Acolo sus, judecata se face cu multă cercetare. Sunt mulţi diavoli... Sunt îngeri şi Arhanghelul Mihail. Acolo este Maica Domnului şi ceilalţi sfinţi şi deasupra tuturor este Dumnezeu, pe Care nimeni nu poate să-L vadă, deoarece este întreg lumină. Atât de puternică este acea lumină, încât te orbeşte".

După această încercare, tatăl meu a rămas paraplegic, având un contact parţial cu mediul înconjurător şi vederea foarte slabă. De la 12 februarie 1999, de la ieşirea sa din spital, şi până la 15 mai 2002, tatăl meu se ruga neîncetat. Era martor al tainelor lui Dumnezeu. Adeseori spunea: „Ce frumuseţe, Dumnezeul meu! Pentru Tine mă voi arunca chiar şi în foc". Din luna martie a anului 2002, tatăl meu a început să ne pregătească pentru plecarea sa din această lume. După trei luni de zile, timp în care a

suferit mai multe comoţii cerebrale şi i s-au făcut şase operaţii la creier, a adormit pe data de 30 iulie 2002. Aş vrea să precizez că mai înainte tatăl meu nu cunoştea absolut nimic din cele legate de Biserică. Intervenţia Părintelui Stareţ a fost hotărâtoare pentru traiectoria vieţii sale.

În luna ianuarie 2001, m-am hotărât să-mi vând apartamentul, dar nu găseam client, deşi se afla într-o zonă principală a oraşului Tesalonic. Pe data de 19 februarie 2002, am mers la Suroti ca să mă închin la mormântul Stareţului Paisie. De îndată ce m-am apropiat de mormânt şi mi-am spus cererea, am simţit înlăuntrul meu o străpungere în inimă. După două zile am găsit un client şi astfel am vândut apartamentul.

Pe 21 aprilie 2005, pe la amiază, mă îndreptam spre Suroti, având împreună cu mine în maşină şi un teolog. În timp ce treceam printr-un tunel, o maşină de pe banda alăturată a lovit cu atâta putere în partea stângă a maşinii mele, în dreptul uşii şoferului, încât au ieşit scântei. Imediat, ca şi cum ar fi fost oprită de o mână nevăzută, maşina s-a „înţepenit" fulgerător, fără să sufere nici o pagubă, în timp ce cealaltă maşină s-a stricat destul de tare, fără însă să se rănească cineva. Lucrurile minunate însă nu s-au terminat aici. Îndată după aceasta, am ieşit din maşină simţind nu tulburare, aşa cum se întâmplă în cazuri asemănătoare, ci o neobişnuită dulceaţă, pace sufletească, limpezime a minţii şi dorinţa de a-L slăvi pe Dumnezeu. Şi, aşa cum mi-a amintit şi mi-a mărturisit mai târziu şoferul maşinii, în loc să-l întreb despre datele lui, i-am cerut numele de botez şi l-am rugat să ne urmeze până la Suroti. Acesta a simţit, înainte de ciocnire, o tulburare a

minții și a pierdut controlul mașinii. După ciocnire, cealaltă mașină s-a învârtit pe loc de două-trei ori cu o viteză uimitoare, în timp ce pe lângă noi treceau alte automobile. Toate acestea s-au petrecut cât ai clipi din ochi.

În acest accident, care era cât pe ce să fie mortal, nu s-au anulat doar legile fizice (în momentul izbiturii), dar și cele „psihologice" s-au inversat. Am simțit pace în loc de tulburare, calm și siguranță în loc de întunecare a minții sau furie și cele asemenea.

Vreau să menționez că în mașină aveam tot materialul fotografic, precum și exemplarul original, cu bun de tipar, al cărții *Mărturii ale închinătorilor*. Această izbăvire minunată a arătat că Starețul se afla lângă noi în acele clipe.

Cred cu tărie că rugăciunile Sfântului Stareț Paisie m-au întărit atât pe mine, în viața mea personală și în cariera mea, cât și familia mea, în clipele grele prin care a trecut. Sunt deplin convins că Părintele Paisie a călăuzit pașii mei lângă Părintele Filotei, egumenul Mănăstirii Karakalu din Sfântul Munte. Această mănăstire o slujesc până astăzi.

Papadopulos Constantin, ofițer de poliție, Kalamata

Mulțumesc Preabunului Dumnezeu că m-a luminat și m-a povățuit spre Sfântul Munte. Îi sunt recunoscător ofițerului în rezervă locotenentului-colonel Vastadi, care m-a îndrumat spre Starețul Paisie, atunci când m-am hotărât să vizitez pentru prima oară Sfântul Munte.

În 1976, am pornit spre Sfântul Munte intenționând ca prima dată să merg la Starețul Paisie. În Careia, capitala Muntelui, am întâlnit un bătrân care voia, de asemenea, să meargă la Părintele Paisie. În drum spre Chilia „Panaguda" ne-a prins o ploaie măruntă. Când am ajuns la Colibă, după ce am luat binecuvântare de la Stareț, acesta ne-a dat niște flanele de corp uscate, spunându-ne: „Scoateți-le pe ale voastre și luați-le pe acestea!". Apoi am discutat cu Starețul timp de două ore. Emoționantă a fost clipa când, povestind viața mea păcătoasă de mai înainte, am izbucnit în lacrimi. Atunci Starețul a început să mă compătimească și să mă mângâie, precum o mamă își mângâie copilul ei. După aceea mi-a dat „medicamentele" potrivite pentru vindecarea sufletului meu și m-a încurajat. I-am mulțumit din inimă pentru sfaturile cele mântuitoare de suflet și apoi ne-am pregătit să plecăm. Ne-am scos flanelele și am vrut să le înapoiem Starețului, însă el ne-a spus: „Păstrați-le!". Nu a vrut cu nici un chip să le primească înapoi, deși l-am rugat de nenumărate ori. Chiar și astăzi am acea flanelă pe care mi-a dat-o de binecuvântare. Ne-am folosit de ea ca de un medicament și ne-am vindecat de o boală gravă, atât eu, cât și soția mea.

În 1977 l-am vizitat din nou pe Stareț la Chilia Cinstitei Cruci. În timpul discuției, mi-a vorbit despre părintele său duhovnicesc, Starețul Tihon: „Odată, când începusem Sfânta Liturghie și ajunsesem la Heruvic, Starețul Tihon a zăbovit aproape jumătate de oră până a ieșit la Vohodul Mare. Pentru aceasta am fost nevoit să cânt de mai multe ori Heruvicul. După Sfânta Liturghie, Părintele Tihon mi-a spus: «Fiul meu, Heruvimii și Serafimii slavoslovesc pe Dumnezeu.

Pe mine mă coboară din Cer îngerul meu păzitor după o jumătate de oră şi atunci continui Sfânta Liturghie»". Părintele Tihon era cuprins de dragostea cea dumnezeiască, de aceea prelungea Sfânta Liturghie până la amiază.

Altă dată, când am mers la el, Stareţul m-a sfătuit să rostesc neîncetat Rugăciunea *„Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă!"*. Tot atunci l-am întrebat:

– Gheronda, aveţi aici un şarpe care trăieşte împreună cu Sfinţia Voastră?

– Constantine, şerpii îi am aici! Mi-a răspuns el lovindu-şi cu putere pieptul, referindu-se prin aceasta la patimi.

Odată, în timpul unei alte vizite la Panaguda, i-am spus Stareţului despre un căpitan ce luase parte la războiul din '45 – '49 şi fusese comunist. A fost exilat în Rusia, dar apoi s-a întors în Grecia.

Atunci mi-a spus: „Nici el nu a făcut bine că a venit în Koniţa şi nici statul că i-a îngăduit să se întoarcă în satul victimelor lui". Când l-am întrebat de ce Dumnezeu îngăduie acestui căpitan să trăiască atât de mult (pe atunci să fi avut şaptezeci şi cinci, până la optzeci de ani), de vreme ce a săvârşit atâtea crime, el mi-a răspuns: „Dumnezeu este Părinte şi îndelung rabdă. El vrea ca sufletul lui să se mântuiască. Şi se va mântui dacă se va pocăi".

– Gheronda, i-am spus eu, am un frate care nu mai este tânăr şi sufăr pentru el, deoarece nu este căsătorit. Vă rog, faceţi ceva ca să se însoare.

– Vei face în fiecare zi câte o sută de metanii, cincizeci dimineaţa şi cincizeci seara. Voi face şi eu tot atâtea şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, fratele tău se va căsători într-un an, începând de astăzi.

Am făcut, aşadar, aşa cum mi-a spus şi, o! minune, înainte de a se împlini anul, fratele meu s-a căsătorit cu o femeie credincioasă. De atunci au trecut douăzeci de ani. După nunta sa, am mers împreună cu el la Stareţ ca să-i mulţumim. De atunci fratele meu are mare evlavie la Stareţ şi mereu repetă fraza obişnuită a lui: „Să punem gândul cel bun".

Odată, Stareţul mi-a spus: „Constantine, atunci când este război, pe cei care se luptă în prima linie şi mor pentru patrie, poporul îi cinsteşte dând numele lor parcurilor şi străzilor, în timp ce aceia care se luptă în spatele liniei rămân necunoscuţi. Tot astfel şi în războiul duhovnicesc. Dumnezeu vrea să ne luptăm în prima linie, ca să scrie numele noastre în cartea vieţii". Apoi mi-a spus: „Pe când eram de curând venit în Mănăstirea Cuviosului Filotei, într-o chilie aflată pe teritoriul ei se nevoia un monah ce se numea Augustin. Într-o zi i-am dus de la mănăstire nişte alimente de binecuvântare, dar uşa chiliei era închisă. L-am strigat, dar nu am primit nici un răspuns. Aşa că am lăsat alimentele la uşă şi am plecat. A doua zi bătrânul Augustin a venit la mănăstire şi a întrebat: „Unde este acel călugăr Paisie care mi-a adus alimentele?" Părinţii se mirau cum de mă cunoştea, în timp ce ei nu apucaseră să mă cunoască prea bine. Însă el, care avea darul străvederii, mă cunoştea, deşi atunci când i-am dus alimentele lipsea de acasă. Acest monah se nevoia mult. Într-o noapte i-a apărut diavolul în chilie, în chipul unui câine înfricoşător, care arunca flăcări pe gură şi care s-a năpustit asupra lui, deoarece, aşa cum spunea el, era ars de rugăciunile lui. Atunci, cei doi s-au încăierat şi monahul l-a bătut atât de tare pe diavol, încât a luat-o la fugă. După aceasta însă, bătrânul Au-

gustin era mustrat de conştiinţă pentru faptul că îl bătuse pe diavol. De aceea, s-a dus la duhovnic şi s-a spovedit, spunându-i: «Gheronda, astăzi am făcut o faptă rea. L-am bătut pe diavol. Oare îmi vei mai da binecuvântare să mă împărtăşesc?» Duhovnicul, când a auzit aceasta, s-a bucurat şi i-a spus: «Desigur că îţi dau binecuvântare. Această faptă a ta a fost o biruinţă împotriva diavolului»".

Într-un timp, cumnatul meu o bănuia pe fiica sa, care era căsătorită, că ar fi avut relaţii amoroase cu un sublocotenent în rezervă, deoarece vorbea adeseori cu el. Mi-a mărturisit în secret că se gândea să o ucidă, ca astfel să spele ruşinea pe care aceasta o făcuse familiei ei. Atunci eu i-am spus să nu facă o astfel de faptă necugetată, căci gândul său venea de la diavol. Apoi l-am sfătuit: „Să mergem în Sfântul Munte, la Stareţul Paisie şi să-i cerem sfatul". Iar el a fost de acord. Am mers aşadar la Stareţ şi cumnatul meu şi-a spus gândurile ce îl apăsau. Atunci Părintele Paisie l-a întrebat ce vârstă are fiica lui, iar el i-a spus că are patruzeci de ani. Stareţul a rămas tăcut timp de unul sau două minute, după care i-a spus cumnatului meu cu o faţă veselă: „Fiica ta este nevinovată. Ce vrei să faci? Nu are astfel de relaţii cu acel sublocotenent". Când a auzit acestea cumnatul meu s-a pocăit şi cu lacrimi în ochi i-a mulţumit Stareţului că îl izbăvise de gândurile cele rele care îl chinuiau. Discutând în continuare, au constatat că erau consăteni, adică din satul Koniţa. În cele din urmă am mulţumit Stareţului şi am plecat bucuroşi, mai ales cumnatul meu, care păşea acum de parcă ar fi zburat, deşi era în vârstă.

La o altă întâlnirea a mea cu Stareţul, i-am spus că femeia mea este neatentă şi sparge pahare. „Câte

ai spus că sparge? Unu, două?", m-a întrebat el. Şi apoi zâmbind mi-a spus: „Las-o să spargă câte vrea, numai să aveţi pace în casă". I-am spus apoi că adeseori sufăr de infecţie urinară, iar el mi-a dat următoarea reţetă: „Să fierbi un kilogram de orz în cinci litri de apă. Când vei vedea că boabele de orz vor începe să se desfacă, să opreşti fiertul. Din acest orz fiert să bei câte un pahar dimineaţa, la amiază şi seara, înainte de mâncare. Ca să se păstreze, trebuie să-l pui la frigider. Când îl scoţi de la frigider, încălzeşte-l puţin şi apoi bea-l!". Mi-a spus apoi că o fetiţă de cinci ani, care suferea de infecţie urinară şi se primejduia să moară, cu această zeamă de orz s-a făcut bine. Apoi rudele ei au numit-o Orzica. Într-adevăr, am încercat şi eu tratamentul cu zeamă de orz şi m-am vindecat. Am recomandat apoi acest tratament şi altor cunoscuţi de-ai mei care sufereau de infecţie urinară şi prostată şi, aşa cum mi-au spus, s-au vindecat.

Altă dată, i-am spus Stareţului:

– Gheronda, am făcut două operaţii de prostată.

– Nu vorbi deloc! Să nu spui aceasta nici la preot. Ai luat doi franci de la Dumnezeu, în timp ce alţii nu au luat nimic.

„Se mai fac minuni şi astăzi", mi-a spus odată Stareţul. Şi apoi mi-a povestit următoarea întâmplare: „Nu meseria îl face pe om. Eu am cunoscut un hamal care a înviat un mort. Când eram dicheu[27] la Schitul Ivirului a venit la mine un închinător care avea vreo cincizeci şi cinci de ani. Ajunsese târziu, dar nu sunase clopoţelul pentru a nu-i deranja pe

[27] Dicheu – întâistătătorul unui schit din Sfântul Munte, care este ales în fiecare an de către stareţii chiliilor din acel schit.

părinți și se culcase afară. Când aceștia l-au văzut, l-au dus înăuntru și m-au înștiințat. Când l-am văzut, i-am spus:

– Bine, dar de ce nu ai sunat clopoțelul ca să-ți deschidem și să-ți dăm o cameră?

– Ce spui, părintele meu? Cum să-i deranjez pe părinți?

Am văzut pe fața lui o strălucire și mi-am dat seama că trăia o viață foarte duhovnicească. Apoi mi-a povestit că rămăsese orfan de tată încă de mic copil și de aceea, atunci când s-a însurat, îl iubea mult pe socrul lui. Când termina lucrul trecea mai întâi pe la socri și abia după aceea mergea la casa sa. Se mâhnea însă pentru că socrul lui înjura mult. De multe ori îl rugase să nu mai înjure, dar acela devenea și mai rău. În cele din urmă, socrul s-a îmbolnăvit grav, l-au dus la spital și acolo a murit. Acesta însă nu a fost lângă el când a murit socrul lui, deoarece trebuia să descarce un vapor. Când s-a dus la spital, îl băgaseră deja la morgă. S-a dus, așadar, la morgă lângă trupul mort al socrului său și s-a rugat cu durere: «Dumnezeul meu, Te rog, inviază-l ca să se pocăiască și apoi ia-l!». Și îndată mortul și-a deschis ochii și a început să-și miște mâinile. Personalul de acolo, când l-a văzut, a fugit de frică. Atunci ginerele l-a luat și l-a dus acasă cu desăvârșire sănătos. A mai trăit încă cinci ani întru pocăință, apoi a murit.

«Părintele meu, îmi spunea el, îi mulțumesc din inimă lui Dumnezeu că mi-a dat acest dar. Cine sunt eu, ca Dumnezeu să-mi dea un astfel de dar?»

Avea multă simplitate și o asemenea smerenie, încât nici prin minte nu-i trecea că a inviat un mort. Se topea de recunoștință față de Dumnezeu pentru ceea ce îi dăruise".

Despre cei care înjură de cele sfinte, Starețul spunea: „Când auzi pe unii ca aceștia că rostesc blasfemii, apropie-te de ei și spune-le cu bunătate să nu mai facă aceasta. Dacă vei vedea însă că vor continua să înjure, nu le mai spune nimic, ci roagă-te în sinea ta: *«Doamne Iisuse Hristoase, miluiește pe robii tăi!»*".

Odată, un tânăr l-a întrebat pe Stareț unde îl poate găsi pe Părintele Paisie. Atunci Starețul i-a spus: „Ce vrei de la Paisie? Prea multă cinste îi arătați. Toți îl caută pe Paisie... Lăsați-l în pace! Nu-i mai dați nici o importanță!" Apoi a spus tânărului numele său.

Odată, i-am spus Starețului:

– Gheronda, veniți la noi acasă, în Kalamata! Chiar și pentru două zile. Ne veți face o mare bucurie. Vom primi multă binecuvântare.

– Nu este bine ca monahul să iasă în lume, mi-a răspuns Starețul. Datoria monahului este să rămână în chilia sa și să se roage.

Altă dată i-am spus:

– Gheronda, veniți afară ca să ajutați lumea!

– Ce să fac afară în lume? Lumea este acum un adevărat spital de nebuni.

*

Mergând odată spre Panaguda, am întâlnit pe drum un închinător foarte neliniștit și supărat. Era de obârșie din Trikala, iar acum locuia în Germania, unde era proprietarul a trei restaurante. A închis așadar pentru trei zile restaurantele ca să-l întâlnească pe Stareț, deoarece voia să rezolve niște pro-

bleme familiale şi profesionale. După ce a vorbit cu Stareţul timp de o oră, a plecat bucuros, spunându-mi: „M-am uşurat. Stareţul mi-a rezolvat problemele. Acum plec foarte mulţumit".

*

Altă dată, când am mers la Panaguda am găsit acolo un grup de zece închinători din Kastoria. Printre ei se afla şi un ziarist, care i-a spus Stareţului:

– Gheronda, vreau să devin preot, episcopul însă mi-a interzis acest lucru. Sfinţia Voastră ce spuneţi?

– Vezi Coliba mea? Este îngrădită cu sârmă ghimpată, pentru că sunt monah. Casa preotului trebuie să fie deschisă douăzeci şi patru de ore, iar el trebuie să primească vizitatori la orice oră. Aşa că stai acolo unde eşti, căci eşti bine. Nu căuta lucruri grele şi mai presus de puterea ta.

*

„Într-un an, povestea Stareţul, în ajunul Adormirii Maicii Domnului, m-am îmbarcat în Pireu pe un vapor ca să merg să mă închin icoanei Maicii Domnului din Tinos. Pe puntea corăbiei erau multe femei ce stăteau întinse şi făceau plajă. Am văzut „chipurile lui Dumnezeu" căzute la pământ şi de aceea m-am mâhnit mult".

*

Altă dată, a spus: „Ecumeniştii din Apus şi papistaşii vor să desfiinţeze interdicţia de a intra femeile în Sfântul Munte. Vor să facă centre de distracţii pe ţărmul mării, ca să tulbure liniştea şi pacea monahilor. Pe vârful Athonului vor să instaleze şi radar.

*

„Vin aici, în Sfântul Munte, spunea Stareţul, unii narcomani şi se vindecă".

*

Odată m-am plâns Stareţului că soţia mea îşi îndeplineşte îndatoririle ei duhovniceşti cu nepăsare. Atunci mi-a spus: „Trebuie să fii mai îngăduitor cu femeia ta, pentru că ea se află la începutul nevoinţei duhovniceşti. Nici cu copiii tăi să nu fii aspru, pentru că tinerii de astăzi nu mai suportă asprime. Ei sunt ca şi elasticul care, dacă-l întinzi prea mult, se rupe".

*

Cândva a venit în Sfântul Munte un ziarist, dar nu pentru a se folosi, ci pentru a-i ponegri pe monahi. A venit chiar şi la Părintele Paisie împreună cu un arhimandrit şi cu alţi închinători. Mai târziu a defăimat în presă pe unii monahi din Sfântul Munte, printre care şi pe Părintele Paisie. De aceea, i-am spus Stareţului:

– Gheronda, un ziarist v-a numit în presă vrăjitor, iar pe alţi monahi i-a numit trântori.

– Ştiu cine este. Încă de când l-am văzut apropiindu-se de chilia mea, am înţeles că vrea să mă clevetească în presă. I-am arătat însă dragoste, pentru că era însoţit de acel arhimandrit, care îmi este prieten.

Vedeţi, Stareţul cu harisma străvederii pe care o avea, cunoştea gândurile şi sfaturile oamenilor.

*

Într-o altă vizită de-a mea la Panaguda, am întâlnit acolo o persoană cunoscută mie din Mesinia, care era însoțită de doi necunoscuți. Pe această persoană o arestasem cândva și o dusesem la secția de poliție din Mesinia, al cărei șef eram pe atunci, deoarece construia clădiri fără aprobare legală. Starețul s-a apropiat de mine și mi-a spus: „Constantine, nu cumva ai băgat «la răcoare» pe unul dintre aceștia?" Auzind întrebarea, am rămas fără glas și m-am rușinat, firește, din pricina egoismului meu. Văzând că m-am supărat, a zâmbit și mi-a spus: „Hai, Constantine, nu te supăra! Am spus așa doar...". Starețul, cu harisma străvederii pe care o avea, descoperise fapta mea făcută cu mulți ani înainte.

*

„Vezi această pisică? m-a întrebat odată Starețul. Aceasta nu are nici iad, nici rai. De aceea trebuie să o compătimim și să nu o chinuim".

*

Starețul sfătuia să citim Vechiul Testament: „Constantine, să citești Vechiul Testament. Este o carte inspirată de Dumnezeu, istorică și didactică. Acolo vedem că, atunci când poporul evreu păcătuia, Dumnezeu îl smerea cu războaie și necazuri. Atunci însă când își revenea și păzea legile Lui, îl elibera și-i trimitea bunătățile Lui".

Sfătuia de asemenea să studiem limba greacă veche. Într-o vară, am mers la Coliba sa împreună cu fiul meu Aristide. Atunci Starețul ne-a spus: „Să învățați greaca veche. Noi o învățam încă din școala primară". Apoi ne-a adus o carte de geografie pentru

clasa a IV-a și ne-a arătat că într-un anumit pasaj avea o frază în greaca veche. După aceea i-a spus fiului meu: „Într-o zi doi prieteni au plecat să facă o plimbare. Unul dintre ei era îmbrăcat cu un costum și arăta foarte îngrijit, iar celălalt purta niște haine vechi și era murdar. Într-un loc au găsit niște noroi. Atunci cel murdar a luat noroi și l-a murdărit pe celălalt, care era curat". Apoi a adăugat: „Omul cel rău vrea ca și cei virtuoși să devină ca și el, adică răi. De aceea, să iei aminte în viață și să-ți alegi ca prieteni numai pe cei virtuoși".

Fiica mea Maria, atunci când era elevă la liceu purta fustă, în timp ce celelalte colege ale ei purtau pantaloni. Odată o colegă i-a spus: „Nu vezi? Toate purtăm pantaloni. Să mergi în altă clasă, căci nu te mai răbdăm cu fustele tale". A venit acasă plângând, căci se mâhnise foarte mult pentru aceasta. După o vreme, când am mers la Coliba Starețului, am spus în prezența tuturor închinătorilor ceea ce i se întâmplase fiicei mele. Atunci Starețul mi-a răspuns: „Ascultă! Colegele Mariei, care poartă pantaloni, erau mustrate de conștiința lor pentru îmbrăcămintea ce o purtau. De aceea voiau ca și Maria să poarte pantaloni, ca să se liniștească conștiința lor".

*

Odată, un militar mi-a spus: „Am vorbit mult cu Starețul Paisie și m-am bucurat mult pentru dragostea ce mi-a arătat-o. Când am plecat de la chilia sa, m-a întrebat: «Ce zici, în cealaltă viață vom avea stele și galoane?» Aceasta mi-a spus-o fără să-i fi pomenit ceva de profesia mea. M-a impresionat mult harisma străvederii pe care o are Starețul și de aceea am o

deosebită evlavie pentru el". Acest ofițer, deși era foarte competent și încă nu împlinise treizeci de ani de serviciu, a fost trecut în rezervă. Când a spus aceasta Stareţului, el a zâmbit și i-a spus: „Fă răbdare, binecuvântatule, și îți vor da încă două grade". Într-adevăr, acest ofițer a făcut plângere și i s-au mai acordat încă două grade, ajungând astfel la gradul de locotenent-colonel.

*

Voi da aici și mărturia unei învățătoare, care, deși l-a întâlnit o singură dată pe Părintele Paisie, s-a folosit mult:

„Cu ajutorul lui Dumnezeu și cu mijlocirile Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, ocrotitorul Tesalonicului, am mers împreună cu o rudă de-a mea, în ajunul praznicului Sfinților Arhangheli, la Sfânta Mănăstire de la Suroti, cu scopul de a rămâne la priveghere. Ne aflam în biserică când deodată ne-a strigat o monahie ca să mergem să-l vedem pe Stareț. Plină de emoție, am deschis ușa unei chilii de lângă biserică și m-am aflat înaintea Sfântului Stareț. Neuitate vor rămâne în memoria mea acele clipe când l-am văzut. Chipul său era ca cel al unui tânăr, iar în jurul capului său am văzut limpede o aureolă.

– Gheronda, binecuvântați! Vin din Kalamata.

– Ești învățătoarea?

M-a privit de parcă m-ar fi cunoscut de mai înainte, deși mă vedea pentru prima oară. Discuția a fost foarte scurtă, dar impresiile ei neșterse. La sfârșitul Sfintei Liturghii ruda mea mi-a spus: «Starețul arăta mai tânăr în chilie, decât acum în biserică». Și astfel s-a adeverit de către amândouă sfințenia Stareţului. Îl rog fierbinte și acum să mijlocească în Cer pentru mine, nevrednica!"

*

Un nepot de-al meu, absolvent al Politehnicii din Atena, acum este monah la o mănăstire din Peloponez. Tatăl său este avocat, iar mama sa învățătoare. Acum opt ani l-am întâlnit la Schitul Sfânta Ana din Sfântul Munte Athos. Atunci el mi-a mărturisit: „Unchiule, eu am crescut într-un mediu unde predominau ideile comuniste, ce le împărtășeau și părinții mei. De aceea am citit cărți ce susțin aceste idei. Când am ajuns student la Politehnică s-a întâmplat să citesc niște cărți cu conținut creștinesc. Astfel am început, încet-încet, să părăsesc felul de a gândi al părinților mei și să citesc Sfânta Scriptură și cărți patristice. Atunci s-a născut în mine dorința de a mă face monah. Auzisem despre Părintele Paisie că avea harisma străvederii și a proorociei. Pentru aceasta, m-am hotărât să merg la el și să-i cer sfatul. Când i-am spus Stareţului despre dorința mea de a mă face monah în Sfântul Munte, el mi-a spus: „Binecuvântatule, ascultă-mă! Monah vei deveni, nu însă aici în Sfântul Munte. Vino peste un an și vom discuta din nou!" După ce a trecut un an, am mers din nou la Stareț și el m-a sfătuit să mă fac monah, într-o mănăstire din Peloponez. Mama mea, când a aflat că am devenit monah, a încercat să se sinucidă. Apoi însă, a început încet-încet să creadă în Dumnezeu și să meargă la biserică împreună cu fratele meu, să se spovedească și să se împărtășească cu Preacuratele Taine. Dar tatăl meu, în ciuda discuțiilor avute cu el despre Răstignirea și Învierea Domnului nostru Iisus

Hristos, despre veşnicie şi despre a Doua Venire, a rămas necredincios şi neschimbat în ideile şi concepţiile sale. Îi mulţumesc Prea Bunului Dumnezeu că m-a povăţuit către Părintele Paisie şi mulţumesc de asemenea şi acestuia, care m-a întărit şi m-a ajutat să intru în binecuvântata ceată a monahilor".

Cine, oare, a cerut ajutor de la Sfântul Stareţ şi nu l-a primit? Părintele Paisie a împlinit toate poruncile lui Dumnezeu şi mai întâi de toate pe cea a dragostei. De aceea, înseta să-l ajute pe cel îndurerat, pe cel întristat, pe cel prigonit, pe cel sărac. S-a jertfit pentru aproapele său, nesocotindu-se pe sine şi sănătatea sa. Să mergem şi noi pe urmele lui ca să ne învrednicim de bunătăţile cele nestricăcioase ale Împărăţiei cereşti a lui Dumnezeu.

Preotul Sagos Nicolae, Evia

Cu Stareţul Paisie nu m-am întâlnit niciodată. Dar, deşi nu ne-am cunoscut, comunicam prin intermediul unor fii duhovniceşti comuni. Aveam o mare dorinţă de a-l întâlni şi de a vorbi despre subiecte duhovniceşti. Pe data de 2 iulie 1994, am hotărât împreună cu fiii mei duhovniceşti să mergem să-l vizităm pe Stareţ la Sfânta Mânăstire a Sfântului Ioan Teologul. Când am ajuns acolo, am rugat-o pe egumena Filoteia să ne îngăduie să-l vedem pe Stareţ. Atunci ea mi-a răspuns: „Nu ştiu dacă vă poate vedea, deoarece are mască de oxigen". Eu însă voiam să mă vadă, deoarece mersesem şi altă dată şi, fiindcă nu reuşisem să-l văd, Stareţul se mâhnise. De aceea, i-am spus din nou stareţei: „Spuneţi-i totuşi că

vreau să-l văd şi, dacă nu va putea, nu-i nimic". S-a dus aşadar stareţa la Părintele Paisie şi i-a spus:

– A venit părintele Nicolae.

– Ce spui, copilul meu? Nu pot să vin. Spune-i să mă ierte.

Când am auzit aceasta am răspuns cu simplitate:

– Ce păcat! Nu-l voi mai vedea, deoarece peste zece zile va adormi.

Şi astfel am plecat de la mânăstire îndreptându-ne spre Mânăstirea Ormilia. Pe drum însă mă întrebam în sinea mea de ce am spus acele cuvinte. De aceea, în anul următor am considerat că este datoria mea să merg la mormântul Stareţului, să fac un trisaghion şi să-i cer iertare. Înainte de a termina şi de a spune: „*Pentru rugăciunile...*", am auzit o voce din mormânt spunându-mi: „Să vii şi altă dată. Te aştept".

Antonie Panaghiotis, vameş, Patra

Părintele Paisie mi-a spus: „Simt atâta bucurie înlăuntrul meu, încât uneori spun: «Dumnezeul meu, dacă este cu putinţă, stăvileşte această bucurie şi înmagazinează-o înlăuntrul meu într-o baterie, ca să iau atât cât îmi trebuie, pentru că îmi vine să zbor!»"

Sotiropulos Nicolae, teolog, Atena

Odată, când l-am vizitat pe Stareţul Paisie, acesta mi-a spus ceva foarte tainic. Nu am înţeles însă la ce se referea. De aceea l-am întrebat: „Vă referiţi la asta?" „Nu", mi-a răspuns el zâmbind. L-am întrebat atunci

despre alte două-trei lucruri, iar el mi-a răspuns că nu se referea la ele. Atunci nu am mai continuat să-l întreb.

După câteva zile, am mers la o mănăstire, unde am și înnoptat. În acea noapte, Stareţul Paisie mi s-a arătat în vis și mi-a explicat ceea ce nu înțelesesem atunci la chilia lui.

Altă dată, am fost martor la următoarea întâmplare:

Părintele Paisie, renumitul ascet și făcător de minuni al Sfântului Munte, vorbea unui grup de închinători, printre care se afla și un om de afaceri foarte bogat, nu numai în bani, dar și în egoism, așa cum sunt de obicei marii magnați. Toți ascultam cu multă atenție și cu teamă sfântă pe harismaticul Stareț. Nu la fel făcea și marele om de afaceri. La un moment dat acesta a întrerupt brusc discuția și a spus: „Toate religiile sunt bune. Toate sunt egale". Atunci Părintele Paisie s-a aprins de o mânie sfântă, și-a ridicat vocea și l-a mustrat în față zicându-i: „Bre, binecuvântatule, dacă toate religiile sunt bune și egale, atunci de ce Hristos a venit și a întemeiat o nouă religie? Îmi pare rău de banii pe care i-ai cheltuit ca să vii în Sfântul Munte și să spui această prostie".

Protoiereul Nicolae Marketos, Sidney – Australia

Am mers la Stareţul Paisie în toamna anului 1978. Pe atunci locuia la Chilia Cinstitei Cruci a Mănăstirii Stavronikita. Era o zi ploioasă. Când am ajuns acolo, poarta era închisă. Am sunat clopoțelul de vreo două-trei ori, dar nu am primit nici un răspuns. Atunci

mi-am spus în sinea mea: „Nu voi pleca dacă nu-l voi vedea pe Stareț". Au trecut zece minute, după care am sunat din nou și am așteptat alte zece minute. Atunci s-a deschis ușa chiliei și a apărut Stareţul, care mi-a trimis cheia de la poartă pe o sfoară. Am deschis așadar poarta și m-am apropiat. Când am ajuns lângă el, mi-a făcut metanie și mi-a sărutat mâna. Același lucru am încercat să fac și eu, fără însă să reușesc. Apoi m-a dus în bisericuță și acolo m-am închinat la Sfânta Cruce. După aceea mi-a dat o tratație. Mult s-a bucurat când a auzit că sunt din îndepărtata Australie. Vizitase Australia cu un an în urmă împreună cu părintele Vasilie Gondikakis, egumenul de atunci al Mănăstirii Stavronikita. Părintele Vasilie spovedea, iar Stareţul sfătuia. Australia i-a plăcut mult Părintelui Paisie și de aceea el avea dorința sfântă de a se zidi acolo o mănăstire. Desigur, mi-a spus și locul unde voia să se facă aceasta. Este un loc aflat undeva între Sidney și Camberra. „Mănăstirile, spunea Stareţul, sunt acropolele Ortodoxiei. Acolo unde există mănăstiri, Biserica este vie". Îmi închipui cât de mult se bucură acum în Cer văzând cele patru mănăstiri din Australia, două de maici și două de călugări.

Deoarece pe atunci eram preot tânăr, Stareţul mi-a dat următoarele sfaturi: „Pe toate să le jertfești pentru Hristos. Dar pe Hristos să nu-L jertfești pentru nimeni și nimic. Ca preot ai mult de lucru. Tu însă fă ceea ce poți și restul va completa harul lui Dumnezeu. Eu de aici mă voi ruga pentru Biserica Ortodoxă a Australiei. Arhiepiscopul Australiei, Înalt Preasfințitul Stelian, mă cheamă acolo, ca să zidim o mănăstire. Gândul meu însă îmi spune că mă va avea întotdeauna lângă el, oriunde va merge, ca să

mă arate creştinilor. Mă voi ruga Maicii Domnului şi facă-se voia Domnului". Iar voia lui Dumnezeu era să rămână în Grădina Maicii Domnului, lucru pe care l-a şi făcut. S-a lipsit Australia de prezenţa Stareţului, dar a fost acoperită de rugăciunea sa.

M-a întrebat apoi despre multe persoane pe care le cunoscuse în timpul şederii sale în Australia. Pentru toţi avea de spus un cuvânt bun şi o scurtă binecuvântare. Şi după ce a trecut destul timp, a început să rostească Rugăciunea: *„Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte pe ortodocşii din diaspora!"*

Atunci eu i-am spus:

– Gheronda, ar trebui să vă las, căci mai aveţi şi îndatoriri.

– Îndatoririle le am întotdeauna, pe tine însă nu.

Şi fiindcă începuse să plouă, mi-a făcut un minunat impermeabil din nailon. Apoi, luând binecuvântare de la Stareţ, m-am întors la Mănăstirea Stavronikita.

Atunci când am plecat, simţeam înlăuntrul meu o bucurie tainică. Într-adevăr, Stareţul Paisie era insuflat de Dumnezeu, plin de har, un om îndumnezeit. Era un înger pământesc şi un om ceresc.

În acea după-amiază ceva din sinea mea a rămas acolo în chilia pustnicească a Cinstitei Cruci. Şi spuneam în sinea mea: „Merită să mor înainte de a muri, ca să nu mor atunci când voi muri".

Să avem binecuvântarea lui!

Preotul Panaghiotis Kuriandakis, Biserica Sfântului Gheorghe, Panorama (Tesalonic)

Era 10 aprilie 1987, în ajunul Sâmbetei lui Lazăr. Am ajuns la Coliba Stareţului pe la amiază. Poarta

era încuiată. Alături am văzut un borcan de sticlă, iar în el era hârtie, creion şi o însemnare, pe care scria: „Aici nu am venit ca s-o fac pe dascălul. Scrieţi ceea ce doriţi pe o hârtie şi eu mă voi ruga pentru voi".

Am tras de sfoara cu care era legat clopoţelul, dar nu am primit nici un răspuns. Atunci ne-am aşezat sub nişte chiparoşi mici ce se aflau în faţa porţii şi stăteam în aşteptare. Nişte buturugi fuseseră aşezate acolo tocmai pentru această aşteptare de multe ore. După ce am aşteptat destul timp, am coborât la chilia învecinată şi am întâlnit acolo pe ieromonahul Grigorie. El ne-a înştiinţat că Părintele Paisie ieşise pe poarta din spate a Colibei şi vorbea deja cu nişte vizitatori. Atunci noi, plini de bucurie, am alergat la poarta din spate, acolo unde Stareţul pusese o tăbliţă pe care era scris: „Este binecuvântare să mâncaţi". De îndată ce am intrat pe poarta cea mică, Stareţul ne-a urat „Bun venit!" şi ne-a îndemnat să ne aşezăm în jurul său. „Haideţi, voinicilor, haideţi!", ne-a strigat el. Şi, cu un zâmbet plin de bunătate, ne-a dat binecuvântarea sa. Noi am vrut să-i sărutăm mâna, dar de îndată ce ne plecam capul, îşi ridica mâna şi o punea părinteşte pe capul nostru. „Aşezaţi-vă, fiii mei! Luaţi puţină apă de la cişmea, umpleţi paharele, deoarece eu nu pot să mă scol...". Suferea de hernie, dar şi mai mult suferea acum, când vedea că nu poate să ne slujească. Aceasta se vedea din cuvintele sale. Ne-a dat fiecăruia câte trei bucăţi de rahat, după care a început să ne vorbească.

Stareţul stătea pe o bancă, rezemat de peretele chiliei sale, iar în jurul său, pe buturugi, stăteau vizitatorii săi însetaţi de cuvântul lui Dumnezeu. În acele clipe mă simţeam ca o „buturugă" duhovnicească. M-am aşezat, aşadar, lângă el, ca să nu pierd nimic

din cuvintele sale şi îl priveam în ochi. Cuvintele îi erau simple, „neşlefuite", pentru noi cei „învăţaţi", dar erau izvorâte dintr-o maturitate duhovnicească.

Ne-a vorbit despre Makrighianis[28] şi despre visele lui. „S-au găsit unii acum, spunea Stareţul, ca să-l judece. Cine? Aceştia care nu cred. L-au făcut nebun, spunând că un glonţ i-a stricat mintea. Însă Makrighianis credea în Dumnezeu, cunoştea tradiţia noastră, făcea trei mii de metanii în fiecare zi şi uda pământul cu lacrimile sale. Au spus apoi că este înşelat. Poate că aceste visuri ale lui, care par a fi înşelări, să fie roadele agoniei sale.

Makrighianis se gândea cum să înfrunte pericolul pe care îl reprezentau bavarezii pentru patrie, pentru Biserică, pentru mănăstiri şi, în agonia sa, aşa cum tuturor ni se întâmplă câteodată, îşi închipuia lucruri în somn sau în stare de veghe. Însă nu a fost înşelat. A văzut o lumină roşie, spun unii, care era demonică. Dar şi Proorocul Ilie a fost urcat la cer într-un car cu cai roşii (de foc) şi era scăldat într-o strălucire porfirie. Oare aceasta este ceva demonic? Ei spun că nu sunt de acord cu el, deoarece a văzut neagră pe Sfânta Treime, în timp ce Lumina necreată este albă. Aici însă, culoarea neagră are un înţeles alegoric. Makrighianis voia să spună că a văzut Sfânta Treime, pe Dumnezeu mâhnit pentru cele ce se întâmplau în lume. Toţi cei care nu cred în Hristos şi în Maica Domnului, nu pot să-l înţeleagă pe Makrighianis. A fost un om rar... Nu ştiu dacă va mai fi altul asemenea lui...".

[28] Makrighianis – erou naţional, participant la Revoluţia de la 1821.

Peste puţin timp au venit la Colibă şi alţi închinători. Unuia dintre aceştia, când s-a plecat ca să sărute mâna Stareţului, acesta i-a spus: „Încă nu te-ai învăţat minte?" La auzul acestor cuvinte, acel om a rămas uluit, deoarece îl mai întâlnise pe Stareţ la o mănăstire de maici cu foarte mult timp în urmă şi ar fi trebuit ca Părintele Paisie să-l fi uitat. După ce au luat şi aceştia trataţia obişnuită, ne-am retras cu toţii departe de Colibă, la umbra unui copac. Stareţul intrase în sărăcăcioasa sa chilie, spunându-ne că peste puţin va vedea deosebi pe toţi cei care voiau să-i spună problemele lor.

A rămas puţin timp în chilie, după care a ieşit mergând aplecat şi sprijinindu-se într-un baston. „Fiilor, cinci minute fiecare, pentru că se termină bateria", spuse el şi se aşeză pe o bancă. Atunci am început unul câte unul să mergem lângă Părintele Paisie, iar el să ne asculte şi să ne sfătuiască.

Când, în cele din urmă, a venit rândul meu, am sărit în picioare şi am alergat lângă el ca să ascult sfaturile sale duhovniceşti. La întrebarea mea dacă sunt bun de monah sau trebuie să mă căsătoresc, Stareţul, prin întrebări potrivite, mi-a arătat că am înlăuntrul meu „sămânţa" pentru o viaţă de familie. Însă nu m-a influenţat câtuşi de puţin, lăsându-mă pe mine să iau hotărârea. Astfel, nu mi-a încătuşat libertatea, deşi eu, stăpânit de o cugetare nematură, aş fi preferat să-mi spună un cuvânt profetic legat de viitorul meu. Şi aceasta fiindcă voiam să iau o hotărâre potrivită cu voia lui Dumnezeu. Multe dintre cele pe care mi le-a spus atunci au devenit după ani de zile mărturii nemincinoase despre harisma străvederii pe care o avea. Aşa cum mi-a spus, de pildă, despre stagiul meu militar, pe care trebuia mai

degrabă să-l fac pentru a mă maturiza şi a putea deveni astfel cleric.

La întrebarea mea dacă trebuie desfiinţate aşa-numitele „organizaţii creştine", pe care mulţi le consideră a fi în afara Bisericii, Stareţul a dat un răspuns limpede şi nepătimaş: „Să desfiinţăm mai întâi grupările eretice şi mai ales pe Martorii lui Iehova, şi apoi le vom închide şi pe acestea".

Am mai vorbit despre câteva subiecte şi la sfârşit nu m-am mai putut abţine şi i-am sărutat mâna plin de recunoştinţă. Stareţul nu făcea pe „inteligentul", ci era cât se poate de limpede în gândirea sa. Prin simplitatea şi dragostea sa, încălzea inima mea cu nădejdea cea fierbinte a credinţei în Hristos.

Când a trebuit să plecăm, m-am mâhnit nespus de mult. Atunci când te afli lângă astfel de oameni harismatici, ai vrea să nu mai pleci niciodată, căci nu te mai saturi ascultându-i. În cele din urmă am luat binecuvântarea sa şi am plecat. Soarele cel material încălzea trupul nostru, iar cel înţelegător inima noastră.

Stareţul Paisie a fost cu adevărat un om duhovnicesc, iar nu unul trupesc. A fost un adevărat sfânt.

Monahia Hristodula, Sfânta Mănăstire Lindula, Finlanda

Dintre finlandezi, cel mai bine l-a cunoscut pe Stareţul Paisie domnul Johan Pöyhönen care, în timpul studiilor sale făcute la Universitatea din Tesalonic, l-a întâlnit de multe ori în Sfântul Munte. Domnul Ioan, care acum este doctor în teologie şi predă la Academia Populară ce funcţionează în ca-

drul Mănăstirii „Noul Valaam" din Finlanda, spune că dintre toţi oamenii pe care i-a întâlnit, cel mai mult l-a influenţat Stareţul Paisie.

De asemenea, şi eu, care am locuit mulţi ani în Mănăstirea Vituma din Grecia şi care acum sunt închinoviată în Sfânta Mănăstire Lindula din Finlanda, am avut binecuvântarea de a-l întâlni de câteva ori pe cuviosul Stareţ. De fiecare dată după o astfel de întâlnire scriam un articol în periodicul Bisericii Ortodoxe Finlandeze, pentru a pricinui folos şi compatrioţilor mei.

Cea mai importantă dintre aceste întâlniri a fost cea de la Spitalul Teaghenio din Tesalonic. Atunci i-am cerut binecuvântarea de a traduce în limba finlandeză una din cărţile sale, însă el, privindu-mă cu atenţie, mi-a spus: „Aşteaptă! Aşteaptă puţin!" Se poate ca Stareţul să fi avut înainte de moarte o descoperire a celor viitoare. El însuşi a recunoscut cu smerenie harul pe care Dumnezeu i l-a dat. Atunci m-am gândit: „Bine spune Stareţul. După adormirea sa se vor scrie despre el cărţi mult mai bune".

După adormirea Stareţului a fost tipărită prima sa biografie scrisă de ieromonahul Hristodul. Eu, care în acea vreme mă aflam în Grecia, am început să mă gândesc la traducerea acestei biografii. Într-o noapte l-am văzut în vis pe Stareţ stând pe terasa mănăstirii.

M-am bucurat, bineînţeles, pentru acest vis frumos, dar, amintindu-mi de învăţătura patristică, nu i-am dat importanţă. După două zile însă, un ieromonah necunoscut a venit la noi la mănăstire, în timp ce făceam Vecernia. Era părintele Hristodul, care se afla în trecere pe acolo. După ce ne-am cunoscut, el m-a întrebat dacă cunosc pe cineva care ar putea traduce cartea sa în limba finlandeză. Eu tocmai

terminasem o traducere destul de mare şi, cu câteva zile înainte, o asociaţie din Finlanda îmi scrisese o scrisoare în care mă întreba dacă am cumva în vedere o carte bună, care merită să fie tradusă în finlandeză. Aşadar nu a fost greu să dau un răspuns pozitiv părintelui Hristodul. Desigur, trebuia făcută o selecţie a textelor, deoarece unele subiecte erau legate exclusiv de poporul grec şi poate ar fi dat prilej anumitor interpretări greşite cititorilor din Occident. Această selecţie fusese deja făcută în ediţia englezească a cărţii, pe care părintele Hristodul o avea cu sine. Din toate acestea, am tras concluzia că Stareţul nu voia să mă răspândesc, căutând aprobări şi editori, mai ales că eram monahie. Toate au venit de la sine în decursul unei singure săptămâni! Cu siguranţă că Stareţul voia să-i ajute pe cei din Finlanda, de vreme ce toate merseseră atât de bine. Şi astfel, plină de bucurie şi nădejde, am început traducerea cărţii.

La puţin timp după editarea cărţii m-am întors în Finlanda. Cine ştie? Poate că şi în aceasta a intervenit cu ceva Stareţul. Despre carte s-a scris apoi în cel mai răspândit ziar din Finlanda, precum şi în cel mai important periodic al ţării. Postul principal al radiodifuziunii finlandeze a realizat un interviu despre viaţa Stareţului. Destui sunt cei care mi-au mărturisit că întâlnirea cu Stareţul Paisie, prin cartea sa, i-a ajutat foarte mult şi le-a schimbat viaţa. În închisorile finlandeze, aşa cum recent au declarat preoţii protestanţi ai închisorilor în întâlnirea cu un compatriot de-al lor ortodox (dintre finlandezi, până în prezent, 85% sunt protestanţi şi numai 1,5% sunt ortodocşi), cartea *„Stareţul Paisie"* scrisă de părintele Hristodul este cartea cea mai iubită a deţinuţilor.

În primăvara anului 2004 a fost editată şi mult-căutata carte, *„Învăţături ale Stareţului Paisie"*, care este o culegere de texte extrase din cărţile editate de mănăstirea de la Suroti. A fost primită cu cele mai bune aprecieri, fiind elogiată, între alte publicaţii, şi de săptămânalul bisericii protestante. Mulţi finlandezi, după citirea acestor două cărţi, au venit la mormântul Stareţului.

Cel mai important eveniment însă a fost Simpozionul ce a avut loc în septembrie 2004 la Academia Populară de la Mănăstirea Noul Valaam din Finlanda. La acest simpozion, ce a avut ca temă viaţa şi învăţăturile Stareţului Paisie Aghioritul, s-au adunat peste o sută de participanţi din toate colţurile Finlandei. Arhimandritul Metodie Alexiu a adus cu sine cele mai vii amintiri despre Stareţ, adunate în decursul celor douăzeci şi cinci de ani de legătură duhovnicească cu Stareţul Paisie, precum şi fesul de lână al acestuia. Personalitatea Stareţului, viaţa, învăţăturile şi minunile sale au constituit temele expunerilor. La acest simpozion a domnit o atmosferă de evlavie, de bucurie şi de simplitate, de parcă ar fi fost printre noi însuşi Părintele Paisie. Ne-am şi lăudat puţin pentru faptul că în Finlanda a avut loc, pentru prima oară în lume, un simpozion întrunit pe tema *„Viaţa şi învăţăturile Stareţului Paisie Aghioritul"*. Egumenul Sfintei Mănăstiri „Noul Valaam", arhimandritul Serghie, a făgăduit că de îndată ce Biserica Greciei îl va canoniza pe Cuviosul Paisie, va zidi în mănăstire un paraclis închinat lui.

Înainte de a încheia voi reda aici şi mărturisirea unei profesoare, mărturisire făcută cu multă emoţie la simpozionul mai sus amintit:

„Înainte de praznicul Crăciunului din anul 2000, mi-a apărut pe una din coapse o tumoare rar întâlnită. Trebuia să mă operez imediat. În ziua când am mers la spital, am aflat că a ieşit cartea Cuviosului Paisie Aghioritul şi l-am rugat pe soţul meu să mi-o aducă. Înainte de operaţie, medicul m-a pregătit sufleteşte, spunându-mi că exista posibilitatea ca după operaţie să nu mai pot merge niciodată. Cu toate acestea, am mers să fac operaţia cu multă nădejde şi încredere în Dumnezeu şi în mijlocirile Stareţului Paisie. Am rămas în spital trei săptămâni, care, în mod paradoxal, au fost cele mai frumoase din viaţa mea. Citeam permanent din carte şi le vorbeam despre Stareţ surorilor asistente, care crezuseră că această carte, care avea fotografia Cuviosului Paisie pe copertă, era o... reclamă turistică! În tot acest răstimp, nu am avut dureri câtuşi de puţin şi convalescenţa mea a mers cât se poate de bine. Când am ieşit din spital, medicii mi-au dat nişte calmante foarte puternice, pe care să le păstrez acasă în caz de nevoie. Dar nu am folosit nici unul dintre ele. Piciorul meu s-a vindecat atât de bine, încât în vara anului 2001 am călătorit în Grecia împreună cu soţul şi cu sora mea. Am mers la Sfânta Mănăstire de la Suroti, am îngenuncheat la mormântul Stareţului şi mărturisesc că am luat de acolo puţin pământ. După ce am vizitat mănăstirea, am mers din nou la mormânt, deoarece simţeam că ceva mă atrăgea acolo. În cele din urmă, când am intrat în maşina cu care venisem, a sunat mobilul meu şi am fost înştiinţată că fusesem mutată la o altă şcoală din Finlanda, aşa cum îmi doream de mult. Peste puţin a sunat şi telefonul mobil al surorii mele şi a fost şi ea înştiinţată că fusese admisă la universitate, pentru a face

studii post-universitare. Pot să vă spun că şi ea îşi dorea de mulţi ani acest lucru. Toate binecuvântările le-am primit odată... Piciorul meu, care a fost operat, este acum atât de bine, încât schiez mulţi kilometri, aşa cum făceam şi mai înainte".

MĂRTURII PERSONALE DESPRE HARISMA STRĂVEDERII

Nicolae

Mai demult, pe când eram elev în primul an la Seminarul Teologic (Athoniada) din Sfântul Munte Athos, îmi doream mult să-l cunosc pe Starețul Paisie, deoarece auzisem multe despre el. Astfel, într-o zi, am pornit împreună cu alți doi colegi spre Coliba Starețului. Când am ajuns lângă Colibă, la poarta de jos a chiliei, unul dintre colegii mei a început să tragă clopoțelul. Peste puțin a ieșit Starețul Paisie în balcon și ne-a spus să venim prin poarta de sus. După ce am intrat, mi-a spus fără să mă cunoască: „Ce mai faci, Nicu? Duhovnicul tău, părintele Mitrofan (din obștea Gherasimeilor de la Sfânta Ana Mică) este bine?"

Monahul Aghiorit Ioan

Odată, pe când trăiam în lume și eram deznădăjduit și istovit sufletește, din pricina părăsirii de către harul dumnezeiesc, pe care îl alungasem prin viața mea trăită în desfrânare, mi-am venit în simțire și, cu ajutorul lui Dumnezeu, m-am hotărât să vin

în Sfântul Munte. Aici mi-am mărturisit toate păcatele; desigur, cele pe care mi le aminteam, deoarece erau nenumărate. Cu toate însă că m-am spovedit, deznădejdea ce o simţisem în suflet nu mă părăsea. Auzind despre un stareţ aghiorit renumit pentru virtutea sa şi rarele sale harisme, Stareţul Paisie, ce locuia într-o chilie pustnicească, numită Panaguda (aparţine de Mănăstirea Kutlumuş), am alergat la acest om sfânt, gândindu-mă că voi afla la el puţină încurajare, mângâiere şi nădejde. Dar nu numai atât, ci voiam să-i cer şi sfatul pentru calea ce aveam s-o urmez în continuare. Când am ajuns la chilia sa, i-am pus metanie cu multă evlavie şi umilinţă, însă el mi-a spus: „Să mergi să mărturiseşti păcatul pe care l-ai uitat!". De îndată ce mi-a spus aceasta, m-am uşurat de acea greutate ce o aveam în suflet şi în locul ei am simţit bucurie, linişte sufletească, putere trupească (deoarece ajunsesem într-o stare jalnică) şi o mângâiere atât de mare, încât nu o voi putea uita niciodată. În acea clipă mi-am amintit şi păcatul de moarte pe care îl uitasem şi pe care l-am mărturisit îndată duhovnicului meu.

Din ziua când l-am cunoscut pe Stareţul Paisie, timp de cinci ani, adică din 1987 până în 1992, viaţa mea s-a schimbat cu desăvârşire în bine şi a devenit paradisiacă. Iar aceasta se datora legăturii duhovniceşti ce o aveam cu Stareţul. Fireşte că rugăciunile lui erau cele care mă sprijineau şi mă ajutau, deoarece eu nu făceam nimic plăcut lui Dumnezeu. De fiecare dată când mergeam la Stareţ, el mă îmbrăţişa şi mă săruta ca o mamă plină de iubire faţă de pruncul ei nou-născut. Atunci simţeam o astfel de bucurie, desfătare, pace şi odihnă sufletească, încât nu pot să le exprim în cuvinte. Sufletul Stareţului

Paisie era un rai, a cărui bucurie el o transmitea celor care îl cunoşteau, fireşte, dacă aceştia arătau respect şi încredere faţă de el.

Am colindat mai tot Sfântul Munte şi i-am cunoscut aproape pe toţi stareţii renumiţi, dar ca Părintele Paisie nu era altul. Era omul dragostei desăvârşite, gata oricând de a se jertfi pentru aproapele său. Chiar şi acum – în 1992 am venit în Sfântul Munte ca să mă fac monah – atunci când am ispite, mâhniri şi greutăţi şi îl chem în ajutor, îndată mă liniştesc, iar ispititorul fuge. Iar aceasta dovedeşte că Stareţul are multă îndrăzneală la Dumnezeu. Faptul că am devenit monah se datorează rugăciunilor lui, care mă întăresc mereu pe calea cea anevoioasă a vieţuirii monahale, pe care Hristos Dumnezeu m-a învrednicit să o urmez.

Fie ca, pentru rugăciunile Stareţului Paisie, Dumnezeu nostru, Cel în Treime închinat, să dăruiască din belşug mila sa lumii întregi şi mai ales monahilor aghioriţi, precum şi tuturor monahilor şi monahiilor care se nevoiesc pentru mântuirea lor. Veşnică să-i fie pomenirea! Amin.

K. D., Nea Pella

În februarie 1992, l-am vizitat pe Părintele Paisie împreună cu un prieten de-al meu. Stareţul a oferit închinătorilor aflaţi acolo năut şi rahat. Însă, atunci când a împărţit rahatul, unuia dintre închinători nu i-a dat. Dar nimeni nu a observat aceasta. Acel închinător însă ne-a descoperit mai târziu că Stareţul a cunoscut că avea diabet şi de aceea nu i-a dat rahat.

Stefanidis Hristu, Tesalonic

În iulie 1990 l-am vizitat pe fericitul Stareț Paisie, care, deși nu mă cunoștea personal, m-a chemat deosebi și mi-a spus: „Ascultă, frate! Prea mult te împotrivești femeii tale. Să nu te mai împotrivești atât de mult! Este nevoie de tăcere și rugăciune. Nu te grăbi! Va veni timpul când Dumnezeu va interveni, iar ea se va pocăi".

Xomalis Teodor, colonel, Atena

În iulie 1991, l-am vizitat pe fericitul Stareț Paisie. La Coliba lui ne-a condus un funcționar ce lucra la Careia, care pe drum ne-a vorbit despre harismele Starețului. De asemenea, ne-a povestit că în 1989 l-a vizitat împreună cu un prieten de-al său. Când a intrat în Coliba Starețului i-a spus:

– Gheronda, l-am adus pe prietenul meu, care dorește să vă cunoască.

– L-ai adus pe Toma necredinciosul? l-a întrebat Starețul.

Într-adevăr, pe prietenul său îl chema Toma.

Când am intrat în curtea Colibei, ne-am așezat pe niște buturugi. După puțin, a venit Starețul și ne-a povestit următoarea întâmplare: „Odată, pe când mă aflam la Suroti, au venit la mine doi soți, care aveau probleme cu copilul lor în vârstă de cinci ani. Mi-au spus despre el că este demonizat, însă eu le-am răspuns că este rușine ca ei să-l numească astfel pe copilul lor și că nu au acest drept. Apoi ei mi-au povestit cum copilul lor făcea adeseori niște mișcări spasmodice și scotea niște strigăte ciudate

și că, în general, comportarea lui era rece față de ei. Atunci eu le-am spus următoarele: «Pentru început veți închide televizorul, deoarece copilul vostru își petrece tot timpul în fața lui. Apoi îl veți trimite la o grădiniță. La amiază, când vă veți întoarce de la muncă, nu veți mânca și vă veți culca, lăsând copilul iarăși la televizor, ci vă veți ocupa mai mult de el, arătându-i dragostea care îi lipsește». Până atunci părinții lui plecau dimineața la lucru, lăsându-și copilul în casă în fața televizorului. Nu se ocupau deloc de el, nici chiar atunci când veneau acasă. Toate acestea au creat urmările pe care vi le-am arătat. Nu au trecut însă trei luni și părinții aceia m-au înștiințat că băiețelul lor a revenit un comportament normal."

S. A.

Eram student la Teologie, când l-am vizitat pe Stareț. În sala de lectură a bibliotecii Universității, de multe ori, în loc să studiez, căscam gura la fete. Starețul, de îndată ce m-a văzut, mi-a spus: „Uită-te la el! Stătea în bibliotecă și căsca gura la fete!"

Lazăr Vasile, Ghianița

Într-o vizită făcută în Sfântul Munte, eu și cumnatul meu ne-am hotărât să-l vizităm pe Părintele Paisie. Când am ajuns la sărăcăcioasa sa chilie, am așteptat destulă vreme până când a venit și ne-a întrebat:

– Fiilor, ați venit pentru ceva anume?

– Nu, Gheronda. Am venit doar ca să luăm binecuvântarea Sfinției Voastre.

– Sunteți căsătoriți? ne-a întrebat din nou.

– Da.

– Soții trebuie să aibă același duhovnic, căci dacă cineva va voi să facă o fereastră și va comanda o jumătate la un tâmplar din Arideia, iar cealaltă la altul din Tesalonic, nu va putea apoi să le îmbine.

Când am auzit aceasta am rămas uimiți, nu numai pentru faptul că pomenise locurile de obârșie ale fiecăruia dintre noi, ci și pentru că, fără să-l întrebăm, ne-a dat și răspunsul la problema care preocupa familiile noastre de mult timp. Astfel, am plecat slăvind pe Dumnezeu, Care l-a făcut pe fericitul Stareț Paisie vas ales al Său.

Valasis Kariofilis, Seres

Când l-am vizitat pe Starețul Paisie și stăteam împreună cu el pe buturugile din curtea Colibei, s-au apropiat trei închinători. Atunci Starețul, adresându-se unuia dintre ei, i-a spus:

– De ce, fiul meu, în timp ce veneai pe cărare, l-ai omorât pe prietenul meu?

– Nu am omorât pe nimeni, a răspuns unul dintre ei.

– Cum nu? Nu ați omorât un șarpe? Pe acesta eu îl hrăneam.

Atunci cei trei au recunoscut că pe cărare întâlniseră un șarpe și îl omorâseră cu un lemn.

Apoi am discutat despre rugăciune. Starețul ne spunea că trebuie să folosim mai mult timpul pentru rugăciune și mai puțin pentru lucru. Să muncim atât cât să ne câștigăm cele necesare traiului. Atunci cineva a intervenit spunând: „Am șapte supermarketuri și pot să vă spun că am mai mult timp liber decât un funcționar de-al meu". Starețul a evitat să-i răspundă. I-au răspuns însă ceilalți închinători. Aceasta s-a întâmplat de trei ori. Atunci acela s-a enervat și a spus: „Gheronda, v-am adresat trei întrebări și în loc să-mi răspundeți, mi-au răspuns ceilalți. Vreau să-mi dați un răspuns!" Starețul s-a ridicat și, bătându-l ușor pe umăr, i-a spus zâmbindu-i: „Fiul meu, vei primi răspuns de la mine atunci când vom vorbi amândoi aceeași limbă". Iar aceasta a spus-o fiindcă acel om era eretic.

Kranis Nicolae, Halkidiki

Am vizitat pentru prima oară Sfântul Munte în 1979, împreună cu doi prieteni și cu părintele Damian. Am mers cu toții să-l vedem pe Starețul Paisie. Când am coborât spre Coliba lui, am întâlnit pe cărare un alt grup de cinci persoane. Și astfel am coborât cu toții, până am ajuns la poarta de jos a Colibei. Părintele Damian, care era primul, l-a auzit pe Părintele Paisie spunându-i: „Părinte Damian, de această dată printre tinerii aflați cu tine se află destui aleși de Maica Domnului, care în curând vor veni în Grădina ei ca să-i slujească. Și într-adevăr, doi dintre acei tineri au venit în Sfântul Munte și s-au făcut monahi".

Lemonis Eftimie, fost funcţionar la Sfântul Munte, Tesalonic

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut în 1989. Venisem în pelerinaj în Sfântul Munte împreună cu doi prieteni. În timp ce urcam cu autobuzul de la Dafni la Careia, s-a aşezat lângă mine un învăţător care mi-a spus: „Să mergi să-l vezi pe Părintele Paisie!" Mi-a povestit apoi unele experienţe trăite de el alături de Stareţ. Îmi spunea despre el că este harismatic, că are multă dragoste, însă eu nu înţelegeam nimic. Pe atunci eu eram cu totul neştiutor. Nici măcar nu ştiam ce înseamnă harismatic sau ce este un duhovnic.

A doua zi am mers la Coliba Stareţului împreună cu prietenii mei. Când l-am văzut pe Stareţ, nu m-a impresionat deloc. Vedeam înaintea mea un bătrânel obişnuit, mic de statură, înconjurat de mulţii copii de la Athoniadă. În curtea Colibei se mai aflau în jur de zece închinători. Mă gândeam în sinea mea: „Acesta este Stareţul Paisie, despre care se spun atâtea? Dar el nu este decât un bătrânel scund şi nimic altceva". Acelaşi lucru îl simţea şi unul dintre prietenii mei. Nu voia să ia binecuvântare de la Stareţ, deoarece îşi spunea: „Cine este acesta?" În cele din urmă, m-am hotărât să iau binecuvântarea lui. De îndată ce am ajuns lângă el, m-a privit şi m-a tras brusc spre el. M-a prins de haină, m-a privit în ochi şi mi-a spus: „Dă-mi mâna!" Mi-a privit apoi mâna şi m-a întrebat:

– Ai făcut „contract" cu diavolul?

– Nu, Gheronda. Nu am apucat să-l fac.

Într-adevăr, mă ocupasem cu vrăji şi cu cele asemenea.

– Nu te teme, toate vor merge bine! mi-a spus el.

Apoi a spus copiilor de la Athoniadă să plece şi astfel am rămas singuri. Am discutat îndelung şi la plecare am luat binecuvântarea lui.

După două luni, am mers din nou în Sfântul Munte la Părintele Paisie cu alţi trei prieteni. Stareţul ne-a dus în chilia sa, ne-a servit cu rahat şi apoi m-a întrebat:

– Cum eşti? Mergi mai bine în cele duhovniceşti?

– Da, Gheronda. Slavă lui Dumnezeu! Mă spovedesc, mă împărtăşesc, sunt bine. Dar uneori am ispite şi îmi vine foarte greu. Mă gândesc uneori să părăsesc cele duhovniceşti.

– Viaţa duhovnicească este precum drumul unui copil mic, care păşeşte şi deodată întâlneşte în cale o stâncă uriaşă care îi blochează drumul. Ce face atunci copilul nevinovat? Îşi pune mânuţele sale pe stâncă şi încearcă să o ridice. În acea clipă, chiar şi un barbar de va trece pe acolo şi-l va vedea, îl va ajuta. Cu atât mai mult va ajuta Dumnezeu pe un începător, care întocmai ca un copil încearcă să înainteze în viaţa duhovnicească. De la noi Dumnezeu nu vrea nimic altceva decât să punem mâinile noastre pe „stâncă" şi să ne străduim puţin să ne îndreptăm. Atunci Dumnezeu va face celelalte. Aceasta este tot. Cât priveşte pe demoni, să nu te temi de ei. Apoi ne-a povestit întâmplarea petrecută cu un preot, care, în timp ce citea în biserică pericopa din Sfânta Evanghelie despre demonizaţii din Gadara, un mirean spunea adeseori: „*Slavă Ţie, Dumnezeule!*" şi se bucura. Dar se bucura şi preotul pentru acest om, văzând puterea lui Hristos scoţând afară pe demoni.

Lângă mine stătea un prieten de-al meu, care obişnuia să fumeze haşiş. Avea chiar şi „un copăcel" acasă la el. Acesta nu avea nici o legătură cu Biseri-

ca. Era pentru prima oară când venea la Părintele Paisie. Fără să-i fi spus ceva, Stareţul l-a întrebat:

– Nu cumva fumezi haşiş?

– Nu, Gheronda, a minţit el.

– Ascultă! Îi spuse Stareţul cu dragoste. Te voi spânzura de acel copac. Ştii tu care...

Când ne-am întors în Tesalonic, am mers la casa prietenului meu, dar acolo am văzut că acel „copăcel" se uscase! Când a văzut aceasta prietenul meu a rămas uluit. După aceasta a mers şi s-a spovedit, „a intrat" în Biserică şi de atunci a apucat pe calea lui Dumnezeu.

Altă dată, am mers la Stareţ cu un alt prieten de-al meu.

– Gheronda, i-am spus eu, avem o problemă. Vine adeseori la noi un evanghelist şi ne spune diferite lucruri.

– Acesta bea? a întrebat Stareţul.

– Bea, Gheronda.

Şi într-adevăr acela bea bere şi alte băuturi.

– Să-i transmiţi, spuse Părintele Paisie, că un Stareţ din Sfântul Munte a spus că voi evangheliştii nu aveţi în voi Spirit (Duh), ci spirt.

Seara, după ce ne-am întors în Tesalonic, ne-am întâlnit din nou cu acel evanghelist. Când i-am transmis cuvintele Stareţului, s-a schimbat la faţă şi a plecat. De atunci nu a mai revenit.

Katsamakis Constantin, Tesalonic

În ziua de sâmbătă, 7 aprilie 1990, în ajunul alegerilor, l-am cunoscut pe Stareţul Paisie. Am mers dimineaţa la Coliba sa împreună cu fiul meu, cu un

prieten şi un cumnat de-al meu, dar nu l-am găsit şi astfel am apucat pe drumul de întoarcere. Pe la mijlocul cărării ce urcă spre Mănăstirea Kutlumuş l-am întâlnit pe Stareţ coborând împreună cu un monah. De îndată ce l-am văzut, i-am spus:

– Gheronda, pe sfinţia voastră vă căutam. Pentru sfinţia voastră am venit în Sfântul Munte.

– Ce să faceţi cu mine? De ce să mă căutaţi? întrebă Stareţul. Ce s-a întâmplat de aţi venit iarăşi în Sfântul Munte?

– Gheronda, cumnatul meu are o problemă... Noi vom vorbi după aceea.

Apoi m-am dat puţin mai deoparte ca să vorbească cumnatul meu cu el. Când au terminat, i-am spus Stareţului:

– Gheronda, mare binecuvântare am primit eu şi fiul meu că am venit în Sfântul Munte. Faceţi, vă rog, o rugăciune şi pentru ceilalţi copii ai mei, Evstratie, Petru...

Când am pomenit numele lui Petru, Stareţul a tresărit şi a început să facă rugăciune. În acele clipe, – era ora 7.40 seara –, fiul meu Petru a avut un accident. Conducea o motocicletă, având şi o fată pe scaunul din spate. Deodată s-a ciocnit cu o maşină, iar fata a căzut şi s-a lovit la picior. A fost dusă şi internată la clinica „Panaghia". Fiul meu însă nu s-a lovit. Atunci nu am aflat ce s-a întâmplat, deoarece Stareţul nu mi-a spus nimic. A doua zi, când ne-am întors acasă, soţia mea mi-a spus:

– Petru a avut accident.

– Ce? Când?

Şi îndată mi-am amintit de Stareţ.

– Era şapte jumătate, opt fără ceva, mi-a spus ea.

– Chiar atunci l-am întâlnit pe Stareț și i-am spus să se roage pentru copiii noștri. De îndată ce i-am pomenit numele lui Petru, a început să facă rugăciune.

Din fericire, au fost izbăviți amândoi copiii. Fata, cu ajutorul lui Dumnezeu, s-a făcut cu desăvârșire bine. Dar lucrul minunat în această întâmplare este că, cu puțin înainte de ciocnire, motocicleta în loc să meargă înainte, s-a dat înapoi cu un metru. Dacă s-ar fi mișcat în mod firesc, acea mașină i-ar fi lovit în față, în timp ce așa i-a lovit dintr-o parte și pur și simplu i-a aruncat jos. Astăzi Petru și acea fată sunt căsătoriți.

Altă dată, înainte de a porni spre Sfântul Munte, soția mea a scris o scrisoare și mi-a dat-o ca s-o înmânez Starețului. Însă, fiindcă i-a scris multe, a scris alta, dar și pe aceea a aruncat-o. În cele din urmă a scris o a treia scrisoare, dar de dimineață a uitat să mi-o dea. Când am ajuns în Sfântul Munte și l-am întâlnit pe Stareț, acesta mi-a spus:

– Iarăși mi-a scris scrisori femeia ta! Spune-i că le-am primit pe toate!

– Gheronda, când v-a trimis scrisoare? l-am întrebat eu, deoarece știam că nu-i trimisese nici una.

Mai târziu însă, am înțeles că Starețul, cu harisma pe care o avea, nu numai că „văzuse" scrisorile, dar și cunoștea ce scrie în ele.

George Velisarios, Tesalonic

Era praznicul Bunei-Vestiri, în 1991, când am mers pentru prima dată să-l vizitez pe Starețul Paisie, dar nu l-am găsit. Am lăsat un pomelnic numai cu numele celor vii, ca să nu-l îngreuiez cu multe nume. Nici a doua oară când m-am dus să-l vizitez nu l-am

găsit. După doi ani, când m-am dus a treia oară, l-am găsit. Și, deși ne adunaserăm în jur de treizeci și cinci de închinători, la un moment dat, Starețul mi s-a adresat, spunându-mi: „Să nu scriem numai numele viilor, ci și ale morților!".

Domohtzidis Ioan

Am doi prieteni, unul medic și celălalt vameș. Acesta din urmă a auzit multe despre Starețul Paisie și s-a hotărât să-l viziteze. Și într-adevăr l-a vizitat și l-a întrebat care este diferența între viața duhovnicească și cea lumească. Starețul i-a dat un răspuns de cinci cuvinte. Atunci vameșul, așa cum a mărturisit el însuși, s-a prăbușit ca un turn de hârtie, căci cele cinci cuvinte ale Starețului au rămas adânc brăzdate în mintea lui. Au lucrat atât de binefăcător în sufletul lui, încât și-a schimbat viața lumească pe care o ducea până atunci și a început cu râvnă fierbinte nevoința vieții duhovnicești.

După această experiență a sa, s-a hotărât să-l aducă la Stareț și pe prietenul său, medicul, care îl lua peste picior pentru faptul că își schimbase viața și părăsise petrecerile și distracțiile. Medicul spunea: „Cele pe care ți le-a spus Starețul sunt basme și nu cred nimic din ele". Într-o zi însă au mers amândoi la Starețul Paisie. Medicul, plin fiind de prejudecăți și de aroganță, nu a dat prea mare importanță salutului Starețului. Atunci Părintele Paisie i-a spus:

– Gheorghe, ai făcut atâta cale până aici ca să te gândești acum la astfel de lucruri?

– De unde mă cunoști? a reacționat imediat medicul.

Dar Stareţul, în loc să-i răspundă, l-a întrebat din nou:

– Ce face soţia ta, Elena?

Acela când a auzit, a rămas buimăcit şi nu ştia ce să răspundă. După aceasta, nu numai că nu s-a mai împotrivit cuvintelor Stareţului, ci l-a şi rugat să-l povăţuiască în viaţa duhovnicească. Peste puţin timp, medicul putea fi văzut purtând metania permanent în mână, atât la vizitele pe care le făcea celor bolnavi, cât şi la celelalte activităţi ale lui.

* * *

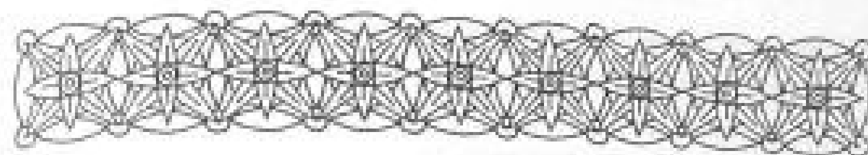
Am cunoscut şi o familie în care tatăl şi fiul aveau o neînţelegere între ei. Fiul, un pasionat al jocului de cărţi, îi cerea tatălui său să-i dea magazinul pe care îl avea în Tesalonic. În acest scop, aducea diferite pretexte. Scopul său însă nu era acela de a începe să lucreze, ci voia să-l vândă şi banii câştigaţi să-i cheltuiască la jocul de cărţi. După multe certuri, tatăl a hotărât să-i dea magazinul, dar l-a sfătuit pe fiul său ca să meargă mai întâi la Părintele Paisie şi să-i ceară sfatul. Şi într-adevăr, a mers pentru prima oară în Sfântul Munte şi l-a vizitat pe Stareţ. De îndată ce a ajuns la poarta Colibei, Stareţul, în prezenţa celorlalţi închinători aflaţi acolo, i-a spus glumind:

– Există unii care vor să ia magazinul de la tatăl lor şi să-l „mănânce" la jocul de cărţi.

– Pentru mine spuneţi acestea? a întrebat tânărul mirat.

– Pentru unii ca tine.

Apoi l-a luat deosebi şi l-a sfătuit ce să facă. Şi astfel tânărul a plecat liniştit, iar sfaturile primite de la Stareţ l-au ajutat să procedeze în mod înţelept. După câţiva ani „tânărul risipitor" l-a vizitat din nou pe Stareţ, iar acum el este monah în Sfântul Munte.

MĂRTURII PERSONALE DESPRE HARISMA PROOROCIEI

Toma, medic, Atena

Nu am mai fost în Sfântul Munte de şapte ani, atâţia câţi are fiul meu. În trecut îl vizitam des pe Stareţ, o dată la patru luni. L-am cunoscut încă de pe când eram student.

În urmă cu cincisprezece ani, în timpul primei mele vizite în Sfântul Munte, fiindcă eram dezorientat duhovniceşte de diferite teorii, ajunsesem într-un impas duhovnicesc. Încercam să explic cu ajutorul electromagnetismului şi al teoriei relativităţii diferite fenomene inexplicabile şi chiar duhovniceşti. Atunci m-am dus la Stareţul Paisie şi am avut o discuţie ştiinţifică, după ce mai întâi, fără să mă cunoască, mi-a descris în amănunt locurile obârşiei mele. Am rămas uluit când, întorcându-mă la Mănăstirea Kutlumuş, am aflat că Stareţul nu avea nici măcar studiile elementare. Îmi amintesc acestea de parcă s-ar fi petrecut ieri.

La a doua vizită a mea în Sfântul Munte, Stareţul mi-a dat soluţia la o problemă care mă chinuia de ani de zile. Întotdeauna am avut sentimentul, din răspunsurile pe care mi le dădea, că ştia cele pe care le cugetam. Aceasta am constatat-o şi la celelalte în-

tâlniri ale mele cu Stareţul. Îmi citea gândurile! În orice situaţie dificilă aş fi fost, alergam la el şi mă întorceam zburând. Sfatul pe care îl dădea tuturor era: „Găsiţi-vă un povăţuitor duhovnicesc şi spovediţi-vă la el!"

În timpul penultimei mele vizite la Stareţ, am avut deosebita binecuvântare de a vorbi cu el înlăuntrul sihăstriei sale. Era iarna dinaintea penultimei sale ieşiri din Sfântul Munte şi stabilirii la mănăstirea Suroti, când deja se agravase mult starea sănătăţii sale. Eu i-am spus: „Gheronda, am obosit. Nu mai pot. În curând se va termina sesiunea (Pe atunci eram student la Medicină). Voi rămâne restant. De un an de zile citesc pentru un examen şi cu toate acestea şovăi să-l dau. În afară de aceasta, încă nu mi-am început lucrarea de diplomă". De un an citeam aceleaşi cursuri şi trebuia ca în termen de opt luni să dau acest examen, împreună cu alte restanţe din anii trecuţi, să dau examenele anului terminal şi să-mi fac lucrarea de diplomă. Îmi amintesc că eram într-o stare foarte proastă. Stareţul, de îndată ce m-a văzut, a exclamat: „Cum de eşti în starea asta, binecuvântatule?" Şi îndată m-a dus în Coliba sa, unde m-am închinat în paraclis, după care ne-am aşezat. Apoi s-a adâncit în sine şi a început să se roage. Mărturisesc că atunci mă simţeam ciudat. La un moment dat, după ce „s-a întors", mi-a răspuns:

– Nu te mâhni, toate vor merge bine.

– Am de făcut şi stagiul militar şi, deşi sunt student, sunt şi familist, i-am spus cu nelinişte.

– Stagiul, măi fiule, îl vei face vizavi de casa ta.

Cuvintele Stareţului s-au împlinit întocmai, căci am luat cu bine zece examene, fără să pierd nici o sesiune (aceasta fusese până atunci ceva irealizabil).

Eram unul dintre puţinii studenţi care, cu ajutorul lui Dumnezeu şi cu rugăciunile Stareţului, am făcut singur lucrarea de diplomă şi, în timpul stagiului meu militar, mergeam la amiază acasă şi mâncam împreună cu familia mea! De atunci mi-au rămas cele mai frumoase amintiri. Consemnez faptul că m-am prezentat cu o lună mai târziu la apel, indicând drept cauză a întârzierii lucrul la teza de diplomă. Aşa am scăpat şi de alte consecinţe neplăcute. Veşnică să fie pomenirea binecuvântatului Stareţ!

În timpul ultimei mele vizite la Coliba sa, Stareţul mi-a spus că anumite probleme personale se vor aranja şi mi-a dezlegat o problemă dificilă legată de specializarea mea. Locurile oferite pentru specializarea pe care doream să o fac erau ocupate şi trebuia să aştept trei ani şi jumătate. Stareţul însă mi-a spus: „Tu, binecuvântatule, ce vrei să faci? Fă ceea ce îţi place şi va avea grijă Dumnezeu". Înţelegeţi? Mi-a dat binecuvântare să-mi aleg orice specializare voiam. Chiar şi specializările pentru care trebuia să aştept patru sau cinci ani! Dar a aştepta cineva pentru o specializare atâta timp este o probă foarte grea. Deşi aşteptasem doar o lună şi jumătate, mi se zdruncinaseră nervii din pricina neliniştii. Trebuia să mai aştept încă patruzeci şi ceva de luni! Dar cuvintele Stareţului s-au adeverit din nou, deoarece, după cinci luni, am început specializarea şi încă la una dintre clinicile universitare cele mai bune din ţară. Şi aceasta, după o mulţime de „coincidenţe" minunate. S-a întâmplat ca o persoană importantă pe care o cunoscusem mai demult, să depună dosarul meu pentru înscrierea mea pe un loc pe care tocmai îl eliberase o persoană ce plecase în străinătate. Şi aceasta a făcut-o fără ca eu să ştiu. Eram sigur că

orice specializare aş fi vrut să fac, chiar şi una pentru care trebuia să aştepţi şase ani, aş fi putut-o începe imediat. Şi aceasta pentru că mă încredeam în cuvântul Stareţului: „Fă orice specializare vrei!"

Penultima mea întâlnire cu Stareţul s-a petrecut la spitalul Teaghenio (Tesalonic), iar ultima, în duh, la Suroti. Fie ca rugăciunile fericitului Stareţ să ne ocrotească!

K. K., Tesalonic

Eram măritată, dar nu aveam copii. În luna noiembrie 1991 am mers la Mănăstirea Sfântului Ioan Evanghelistul de la Suroti ca să-l întâlnesc pe Stareţul Paisie şi să-i spun problema mea personală. Până atunci îmi pusesem nădejdea în ştiinţă. Stareţul însă mi-a spus: „Să nu te nelinişteşti, şi atunci când vei rămâne însărcinată să nu te uiţi la televizor". În 1998 am rămas însărcinată şi, cu rugăciunile Stareţului, am născut, după treisprezece ani de căsătorie, doi gemeni!

Preotul P. G., Tesalonic

În august 1993, în timpul vizitei mele în Sfântul Munte, l-am vizitat pe Stareţul Paisie la Coliba sa. I-am prezentat, în puţine cuvinte, starea gravă a sănătăţii în care se afla tatăl meu şi i-am spus despre operaţia de inimă pe care trebuia să o facă. Atunci Stareţul mi-a spus: „Nu te necăji, toate vor merge bine". Când m-am întors în Tesalonic am aflat că, pentru diferite motive, operaţia a fost amânată. Starea sănătăţii lui s-a agravat şi după doi ani, în octombrie 1995, s-a hotărât să facă operaţia. Însă nici un medic nu voia să opereze, deoarece, spuneau ei, tatăl meu va muri în urma intervenţiei. În cele din urmă însă operaţia a avut loc la 1 noiembrie 1995, când se prăznuiesc Sfinţii Doctori fără de arginţi. Tata, aşa cum a prezis Stareţul, s-a făcut bine într-un timp foarte scurt. Medicii au spus că este vorba despre o minune.

Nanu Mihail, Epanoni – Tesalonic

Al treilea copil al nostru s-a născut bolnav de hemofilie. Încă de mic îl duceam la spitale pentru transfuzii de sânge. Când a ajuns la vârsta de zece ani, l-am dus la Suroti ca să-l vadă Stareţul. De îndată ce am intrat în chilia sa, Stareţul l-a chemat pe băiat pe nume: „Bun venit lui Dimitrie!" Când i-am povestit despre necazul nostru, Stareţul ne-a spus: „Nu vă mâhniţi. Când băiatul va ajunge de şaptesprezece sau optsprezece ani, se va izbăvi". Şi într-adevăr, când băiatul a ajuns la vârsta arătată de Stareţ, a adormit în Domnul şi astfel s-a izbăvit de chinurile acestei vieţi.

Vasile Iliu, Atena

În februarie 1993, l-am vizitat pe Stareţul Paisie la Coliba sa pentru a patra oară. Când am ajuns, el m-a întrebat:

– Măi, Vasile, de ce nu vii aici?

– Unde să vin? La chilia Sfinţiei Voastre?

– Nu, aici în Sfântul Munte.
– Şi unde să merg?
– La Sfânta Mănăstire Karakalu.
– Eu mă gândeam să merg la Mănăstirea Iviru.
– Bine, mai gândeşte-te. Dar, dacă vrei, vino şi aici...
– Bine, Gheronda, dar Sfinţia Voastră unde veţi merge?
– Eu voi trece prin multe... Peste puţin voi merge în Tesalonic, se vor crea nişte situaţii, mă vor duce la spital...

Au urmat apoi câteva clipe de tăcere. Stareţul se adâncise întru sine şi din când în când privea cerul, lăsând să se înţeleagă că în curând avea să părăsească cele pământeşti. La un moment dat mi-a spus:

– Tu le vei afla de la Vasiliki şi te vei mâhni.

Atunci am încercat să-mi amintesc dacă cunoşteam vreo femeie numită Vasiliki şi, fiindcă nu-mi aminteam, am început să mă nelinişteşc. După puţin, Stareţul a adăugat că această femeie era din Seres[29].

– Mai târziu, îmi spunea el, vei lua o carte, apoi alta şi după aceea vei lua o casetă. Atât deocamdată.

Apoi dându-mi mâna mi-a spus:

– Acestea le vei şi scrie.

Într-adevăr, cele spuse de Stareţ s-au adeverit întocmai. Pe la sfârşitul lui 1994 mă aflam în Levkada şi, în cadrul unei discuţii, o tânără pe nume Vasiliki, din Seres, mi-a spus că fratele ei avea legătură duhovnicească cu Stareţul şi că acesta din urmă adormise în Domnul. După o perioadă de timp, am luat de la Vasiliki cărţile şi caseta!

[29] Seres – oraş din nordul Greciei.

T. I., medic – profesor universitar, Alexandropolis

Sunt din regiunea Evros, medic de profesie. L-am cunoscut pe Stareţ în august 1992. Mă aflam la Coliba sa împreună cu alţi închinători. La sfârşit, am rămas puţini. La un moment dat Stareţul m-a tras deoparte şi m-a întrebat:

– Ce ai doctore? De ce eşti mâhnit?
– Ce să am, Gheronda? Copii nu avem.
– Nu te mai necăji! Fă-ţi cruce şi vom afla o soluţie.

Un an mai târziu, în februarie '93, mă aflam din nou la Coliba Stareţului. Toţi cei care aşteptau acolo au plecat, deoarece era frig. Când am rămas singur Stareţul m-a dus în chilia sa. Am vorbit despre diferite lucruri, iar la urmă i-am spus:

– Gheronda, problema cu copilul nu s-a rezolvat. Vreau să-mi daţi binecuvântarea Sfinţiei Voastre. Şi atunci cred că vom reuşi...

– Nu un copil, ci copii vei avea!

Şi într-adevăr, pe 31 martie 1994, ni s-au născut doi gemeni.

Filip Panaghiotis, fizioterapeut, Atena

Sunt fizioterapeut şi am avut deosebita binecuvântare de a vorbi doar o singură dată cu fericitul Stareţ Paisie. Când m-am căsătorit, în 1992, am încercat timp de trei ani să dobândim un copilaş, care nu mai venea. Au apărut neliniştile şi am recurs la consultaţii medicale. Mai întâi a fost examinată soţia mea, dar s-a constatat că nu ea era cauza. Când însă am făcut şi eu consultaţia, medicul mi-a recomandat să fac operaţie de varicocel. Am găsit cu cale atunci să

mă consult mai întâi cu duhovnicul meu, părintele Evsevie Vittis, care sihăstreşte undeva lângă granița cu Bulgaria. Şi mi-a zis el: „Ascultă Panaghiotis, *«Acolo unde voieşte Dumnezeu, se biruieşte rânduiala firii»*. Noi nu ştim planul lui Dumnezeu. Eu te sfătuiesc să nu faci operație, ci să facem rugăciune, iar mâine să mergi în Sfântul Munte". Şi ajung, aşadar, la Sfântul Munte împreună cu tatăl meu, în iulie 1993, şi mergem să-l căutăm pe Părintele Paisie. Când am ajuns la Coliba sa am găsit destui închinători aşteptând la poartă. După vreo zece minute Starețul ne-a deschis. În clipa când m-am plecat ca să iau binecuvântarea lui, am simțit în sufletul meu o aşa plinătate, încât mi-a dispărut orice dispoziție de a-i spune pricina venirii mele. Ne-am aşezat pe nişte buturugi preț de aproape douăzeci de minute, timp în care Starețul ne-a dat unele sfaturi, spunându-ne: „Hai, fiilor, mergeți acum cu binecuvântarea lui Dumnezeu!" Noi ne-am ridicat să plecăm. Ne îndepărtaserăm vreo treizeci de metri, când deodată Starețul a început să strige:

– Ei, tu, ăla înalt, vino aici! Cum ai spus că te cheamă?

– Panaghiotis, Gheronda.

– Nu cumva, mi-a spus el, cuprinzându-mă pe după umeri, vrei să ne rugăm pentru ceva anume?

– Da, Gheronda. Vreau să vă rugați ca să dobândesc copii.

Atunci şi-a îndreptat privirea spre orizont şi apoi mi-a spus:

– Nu vei face operație. Dumnezeu a rânduit aşa ca să te smerească. Dar îți va da copii. Chiar şi apartamentul pe care îl ai este neîncăpător pentru copiii pe care ți-i va da. Aceşti copii îți vor aminti de existența lui Dumnezeu. Primii doi vor fi fete, iar al

treilea va fi băiat. Dumnezeu vrea să-ți dea şi alți copii, dar depinde de femeia ta cât va rezista.

– Şi când se va întâmpla aceasta, Gheronda?

– În curând. Ascultă, Panaghiotis, eu la anul în iulie voi pleca. Dacă voi afla îndrăzneală la Dumnezeu, îl voi ruga să-ți trimită primul copil. Acestuia să-i pui numele Iliana.

– Gheronda, ce nume este acesta?

– Vine de la numele Proorocului Ilie.

– Dar de ce acesta, Gheronda?

– Ia gândeşte-te!

Atunci m-am gândit puțin şi mi-am amintit că soția mea a fost botezată în ziua de Sfântul Ilie, ne-am căsătorit în ziua de Sfântul Ilie şi ne spovedeam întotdeauna la biserica Proorocului Ilie din Siderocastro, acolo unde se afla părintele Evsevie Vittis. Într-adevăr, Starețul avea perfectă dreptate.

– Acum unde vei merge? m-a întrebat Starețul.

– Gheronda, voi merge la Mănăstirea Grigoriu.

– Mergi acolo şi caută un duhovnic căruia să-i faci o spovedanie curată. Iar eu mă voi ruga în noaptea aceasta ca Domnul să-ți arate un semn şi astfel să te încredințezi. Să-ți aminteşti cele pe care ți le-am spus acum. Şi încă ceva, când ai nevoie de mine, strigă-mă.

Cuvintele Starețului m-au emoționat până la lacrimi. La Mănăstirea Grigoriu am visat că mă aflam în biserica mănăstirii şi în dreptul icoanei Sfântului Ioan Botezătorul l-am văzut pe Părintele Paisie viu într-o icoană uriaşă, iar în spatele său se vedea cerul de un albastru curat. Starețul ținea în mâini un prunc, al cărui chip mi s-a întipărit în memorie. „Mă aflu lângă tronul lui Dumnezeu, mi-a spus Starețul. Aceasta este Iliana, primul vostru copil".

Un an mai târziu, în iulie 1994, mă aflam din nou în Sfântul Munte, la Mănăstirea Grigoriu. Părintele Nichita m-a înştiinţat că Stareţul Paisie adormise de curând în Domnul. Când am auzit aceasta m-am mâhnit mult. După puţin timp soţia mea m-a sunat şi mi-a spus: „Nu mă simt bine. Am mâncat ceva şi am o stare de vomă". A doua zi m-a sunat din nou şi mi-a cerut să mă întorc, deoarece starea de vomă încă nu îi trecuse. Când m-am întors, soţia mea a făcut nişte analize la sânge. Acestea au arătat că este însărcinată. Era a patra zi de la adormirea Stareţului Paisie. A avut o sarcină uşoară şi liniştită. Atunci când a născut, mă aflam în sala de aşteptare a spitalului ginecologic. De îndată ce am văzut fetiţa am constatat că era aceeaşi cu cea pe care o visasem. Cuvintele Stareţului s-au împlinit întocmai. Primul copil a fost o fată, al doilea la fel şi, desigur, chiar în anul următor. Despre al treilea copil Stareţul îmi spusese: „Ca să-ţi întăresc credinţa, atunci când a doua fetiţă se va apropia de vârsta când trebuie să meargă la şcoală, va veni şi urmaşul". Aşa s-a şi întâmplat. Hristina a mers anul acesta la şcoală, iar în iulie, cu două luni înainte de a începe, s-a născut Nicolae.

În iulie 1993, înainte de a vizita Sfântul Munte, o tânără m-a rugat să-l întreb pe Părintele Paisie dacă trebuie să se facă monahie sau să se căsătorească. Eu însă nu îndrăzneam să-l întreb aceasta pe Părintele Paisie. Dar odată, pe când mă aflam la Mănăstirea Grigoriu, singur în cameră, am început să monologhez. O făceam pentru prima oară. „Părinte Paisie, am spus eu, de vreme ce mi-ai spus că atunci când voi avea nevoie mă vei auzi, îţi spun acum. Ce se va întâmpla cu această tânără? Se va mărita?" Atunci am auzit vocea Părintelui Paisie spunându-mi: „Să-i spui Penelopei că se va mărita şi va lua pe Cel Desăvârşit". Cel Desăvârşit este Hristos. Acum ea este monahie în Eghina.

Lemonis Eftimie, fost funcţionar al Sfântului Munte

Un prieten de-al meu, care avea o relaţie cu o fată şi voia să se căsătorească, l-a întrebat pe Stareţ:

– Gheronda, ce să fac?

– Să faci ce-ţi va spune duhovnicul tău!

– Gheronda, nu voi pleca de aici până ce nu îmi vei spune, a insistat acela.

– Voi doi sunteţi două corăbii, care niciodată nu vă veţi întâlni.

Când tânărul s-a întors în oraşul său, a găsit-o pe tânără cu altul. Şi astfel, potrivit proorociei Stareţului, cei doi s-au despărţit.

Un alt prieten, care voia să se căsătorească şi căuta pentru aceasta o tânără, l-a rugat pe Stareţ să-l ajute. Acesta i-a răspuns: „Adică ce vrei să fac eu? În cele din urmă, din monah mă veţi face peţitor!" Apoi i-a spus: „Să căutaţi, atât tu, cât şi rudele şi prietenii tăi, o fată din Biserică şi să faci familie. Nu este nevoie să cauţi multe fete".

Odată, un prieten mi-a dat numele tatălui său, care era bolnav, şi m-a rugat să-l dau Stareţului şi să-l întreb ce trebuie să facă, deoarece nu ştiau ce boală are. Astfel am mers şi l-am rugat pe Stareţ să facă rugăciune pentru el. Dar Stareţul mi-a spus: „Acesta s-a dus... Gata, i s-au terminat îndatoririle...". Şi intr-adevăr, după o săptămână a murit. Apoi, după alte două săptămâni, am mers la Stareţ împreună cu prietenul meu, care i-a spus:

– Gheronda, tatăl meu a murit.

Anghelopulos Dimitrie, frate începător, Delfi

În luna aprilie a anului 1977, am vizitat Mănăstirea Stavronikita (Sfântul Munte). Pe atunci aveam multe probleme. Când am ajuns la Chilia Stareţului şi am văzut că nu-mi deschide, am început să fiu cuprins de deznădejde. După vreo oră, când am văzut ieşind un monah mic de statură, m-am deznădăjduit şi mai mult. Îmi ziceam în sinea mea: „Ce poate să-mi facă acest bătrânel?" Stareţul, când m-a văzut, mi-a spus: „Bine ai venit, voinicule!" şi m-a invitat să stau pe o „canapea". Apoi a intrat în chilia sa şi după puţin a ieşit din nou, s-a aşezat lângă mine şi m-a întrebat: „Aşadar, spune-mi, ce faci?" Aceasta a fost! Abia atunci am înţeles cine era Stareţul. Am simţit umilinţă, deoarece am înţeles că mă iubea şi era gata să mă asculte. A luat parte la durerea mea şi m-a slobozit de greutatea problemelor mele. Mi-a transmis sentimentul că nu eram un caz obişnuit, ci mi-a arătat interes. Am simţit că se pune în locul meu, că era omul care suferea împreună cu mine.

În 1981 i-am făcut a doua vizită Stareţului, care de data aceasta mi-a făcut observaţie: „Eu sunt telegrafist şi mă rog pentru tine. Tu însă de atâta timp nu ai venit să-mi spui nimic şi, în timp ce mă rog pentru voi, nu ştiu ce faceţi. Acum vei face ceea ce îţi voi spune. Gândul pe care îl ai pune-l la „frigider" pentru şapte ani şi, când va veni timpul, se va înfăptui de la sine. Desăvârşirea se află în vârful muntelui. Nu are importanţă cum vom ajunge în vârf, ci este destul să ajungem. Unul merge cu bicicleta, altul cu autobuzul, altul pe cărare, iar altul se caţără pe stânci. Tu însă continuă să păşeşti aşa cum ai început. Orice muncă vei avea, să o faci cu mărime de suflet şi ea te va sfinţi. Şi nu te necăji!"

Într-o altă întâlnire m-a întrebat:

– Ce lucrezi?

– Sunt electrician.

– Este bine. Dar ceea ce faci, să o faci cu mărime de suflet, ca şi cum ai face-o înaintea lui Dumnezeu.

Aceste cuvinte au lucrat în conştiinţa mea atât de puternic, încât orice lucrare o făceam cu multă sârguinţă, indiferent de răsplată sau de persoană. Şi binecuvântarea lui Dumnezeu mi-a rânduit din belşug cele de trebuinţă.

Altă dată, Stareţul mi-a spus: „Ascultă, fiul meu! Dumnezeu este bun, iar nu aşa cum Îl prezintă oamenii. Tu semeni cu acele motociclete de război, la care trebuie să apeşi de multe ori pe pedală ca să pornească, dar atunci când pornesc nu se mai opresc". Pe atunci eu chiar eram motociclist.

Un monah aghiorit

Înainte de a veni în Sfântul Munte ca să devin monah, l-am vizitat pe Stareţul Paisie ca să-l rog să-mi dezlege o nedumerire. Pe atunci, începător fiind în viaţa duhovnicească, mă rugam lui Dumnezeu, dar nu eram sigur că rugăciunea mea era ascultată. De aceea m-am dus să-l întreb pe Stareţ care sunt criteriile adevăratei rugăciuni şi cum pot să-mi dau seama că rugăciunea mea a fost ascultată. Stareţul mi-a spus: „Fiecare rugăciune care se face cu smerenie şi cu durere de inimă, întotdeauna este ascultată de Dumnezeu. Iar dovada că ea a fost ascultată de Dumnezeu este pacea sufletească ce vine în inima

noastră după rugăciune. Acesta este răspunsul lui Dumnezeu".

Altă dată l-am întrebat:

– Gheronda, ce să fac cu fratele meu care este comunist?

– Mai demult, a răspuns Starețul, în Sfântul Munte existau destui pustnici. Când cineva aducea ceva de mâncare la unul dintre aceștia, pustnicul oprea puțin pentru sine, iar restul îl împărțea la chilii. Cel care primea, făcea la fel. Ținea puțin pentru sine, iar restul îl împărțea, îl dădea vecinului său. Fiecare spunea: „Eu, slavă lui Dumnezeu, am puținul acesta. Îmi ajunge. Dar altul nu are deloc". Și tot ce aveau, împărțeau pentru dragostea lui Hristos. Și așa, toți aveau și cu toții erau lipsiți. Acești pustnici preferau să oprească pentru ei posmagul mucegăit, iar pe cele bune pe care le primeau le dădeau altora și simțeau bucurie dumnezeiască. Căci acel posmag mucegăit era foarte dulce, deoarece era adăpat cu dragostea lui Hristos.

Prin acestea Starețul voia să spună că numai în acest fel pot avea cu toții deopotrivă și să existe dreptate socială. Dar astfel nu poate trăi decât un creștin, care are înlăuntrul său dragostea lui Hristos și îl miluiește pe aproapele său. Fără Dumnezeu nu poate nimeni să facă aceasta. Prin urmare, comunismul, care s-a lepădat de Dumnezeu, nu poate să aducă societății dreptate.

Odată, un închinător a mers la Starețul Paisie împreună cu copilul său, care era bolnav. Starețul, când l-a văzut pe copil, i-a dat un pumn de caramele și i-a spus: „Să iei câte trei pe zi! Iar dacă nu se va ameliora boala, să mărești doza!"

Altă dată l-am întrebat:

– Gheronda, este bine să dăm milostenie la cerșetorii pe care îi întâlnim pe drum și știm că sunt înșelători? Nu există pericolul ca să-i obișnuim cu trândăvia?

– Să dați totuși ceva! Ce puteți... fie și puțin. Căci de unde știi că lucrurile stau astfel cum ți le prezintă gândul tău? Oare nu este posibil ca tu să te înșeli, iar celălalt să aibă într-adevăr nevoie? Oare tu ai fi putut să cerșești și să înduri o astfel de înjosire fără să existe un motiv serios? Însă chiar și așa să fie, adică să ceară fără să aibă nevoie materială, dar, dacă o face, înseamnă că este bolnav sufletește și că are nevoie duhovnicească. Atunci când tu suferi pentru el și îi dai cu toată inima ta, îi transmiți dragoste, care este Hristos. Iar apoi Hristos va lucra în inima lui, îl va preschimba și-l va tămădui. Nu îți spun teorii. Am văzut de multe ori petrecându-se aceasta. Iar dacă nu crezi acestea, îți voi spune și altceva. Așa cum știi, banii pe care îi adună aceștia despre care spui, de obicei nu îi cheltuiesc. Trăiesc în lipsă din pricina zgârceniei lor, iar banii îi pun deoparte. Însă la sfârșit va rândui Bunul Dumnezeu să ajungă acești bani în mâna unei rude care are nevoie.

Despre exorcismele pe care preoții le citesc îndrăciților, Starețul Paisie spunea: „Celor mari care sunt în toate mințile și își dau seama ce fac, nu trebuie să li se citească exorcisme de către preoți dacă s-au îndrăcit. Deoarece, dacă nu se vor pocăi, dacă nu se vor smeri și nu se vor mărturisi, oricâte exorcisme li s-ar citi, diavolul nu pleacă. Numai atunci va pleca când cel demonizat se va întoarce de bunăvoie la pocăință. Numai unui îndrăcit care și-a pierdut mințile și unui copil mic demonizat, care din

pricina vârstei nu înțelege, li se pot citi exorcisme, ca să se slobozească de diavolii care îi chinuiesc".

Atunci când eram frate începător, mergeam cu binecuvântarea egumenului la Starețul Paisie ca să-i cer sfatul în unele probleme. Am notat chiar și datele întâlnirilor pe care le-am avut cu Starețul.

Pe data de 5 ianuarie '86, într-o discuție avută cu Starețul, mi-a spus următoarele: „Femeia are mai puțină rațiune și mai multă inimă, iar bărbatul are mai multă rațiune și inimă mai puțină. (De aceea se și supune și crede mai greu decât femeia). Femeia are nevoie de dragoste și trebuie să-i dăm dragoste. Bărbatul trebuie să-i arate dragoste femeii sale, deoarece supermarketurile nu vând dragoste".

„În canonul nostru, spunea Starețul, trebuie să facem cel puțin cincizeci de metanii și o sută de închinăciuni".

„Toți vor vedea pe Domnul la cea de a Doua și Slăvită Venire a Sa, în afară de cei mândri. Aceștia nu vor putea să-L vadă, deoarece nu-și vor putea îndrepta privirea către El".

Odată, Părintele Paisie a mers la starețul său, părintele Tihon, pustnicul rus, împreună cu un alt ieromonah, care tocmai se împărtășise. Părintele Tihon i-a tratat cu câte o prăjitură. Dar cutia cu dulciuri rămăsese deschisă și se umpluse cu furnici. Ieromonahul, când a văzut furnicile, nu a vrut să mănânce. Atunci părintele Tihon a stăruit spunându-i: „Fă ascultare și mănânc-o!" Și, ca să-i arate că atunci când facem semnul Sfintei Cruci cu credință nimic nu ne vatămă, a mers la magazie ca să scoată o bucată de brânză din tinichea. Aceasta însă, fiind deschisă, intraseră în ea niște șoareci ca să mănânce brânză și muriseră acolo. Părintele Tihon a scos mai

întâi șoarecii morți, apoi a scos o bucată de brânză, a clătit-o, și-a făcut cruce și a mâncat-o fără să pățească nimic. Așadar, cel care își face cu credință semnul Sfintei Cruci, nu are de ce să se teamă. Sfinții, orice ar mânca, nu pătimesc nimic.

Pe 24 decembrie 1986, Starețul Paisie mi-a spus următoarele: „Atunci când postim, folosul este mare. Dar postirea trebuie să se facă cu măsură. Se întâmplă ca la un cal care, atunci când îi dăm prea puțin orz și-l înhămăm cu greutate, nu ne mai duce la destinația noastră, iar când îi dăm prea mult, îl aruncă jos chiar și pe călăreț".

„Există păsări de colivie, spunea Starețul, și păsări de pădure. Unii monahi seamănă cu păsările de colivie și de aceea caută mănăstirile (chinoviile), în timp ce alții seamănă cu păsările de pădure și caută să trăiască o viață liberă în pustie". (Desigur, se supun mai multor primejdii).

„Să luăm aminte ca nu cumva să ne pecetluiască buletinul de identitate, deoarece acesta reprezintă persoana noastră. Nu contează că banii sunt pecetluiți, deoarece nu sunt ai noștri, ci «ai Cezarului». Domnia lui Antihrist nu va dura mai mult de trei ani și jumătate, deoarece, așa cum Hristos a spus Apostolilor, zilele Antihristului se vor scurta".

„Postul (făcut cu discernământ) aduce privegherea, iar privegherea aduce rugăciunea. Secretul reușitei în viața duhovnicească stă în rugăciune. Înfrânarea și postul sunt (trebuie să fie) rezultatul săturării lăuntrice, a deplinătății lăuntrice aduse de harul lui Dumnezeu".

„Cei trei de «i» (iubirea de plăceri, iubirea de slavă și iubirea de arginți) trebuie să-i evităm".

„Cel viclean trimite gânduri de hulă care apar dintr-odată, precum avioanele supersonice pe cer. Noi însă nu trebuie să facem mintea şi inima noastră aerodrom şi să lăsăm gândurile cele viclene să rămână înlăuntrul nostru. Ci, cu rugăciune (pomenirea lui Dumnezeu), cu pomenirea morţii şi cu amintirea chinurilor iadului, să le alungăm. Atenţie, aşadar, la gânduri. De îndată ce vin să le alungăm. Dacă stăruie însă, să le înfruntăm fie cu dispreţuire, fie cu gândul cel bun".

Stareţul spunea să nu ne descurajăm din pricina prigoanei pornite împotriva Bisericii, deoarece Domnul ne păzeşte, aşa cum arată Psalmii 93 şi 96 şi capitolul 50 de la Proorocul Daniil.

„Înainte de rugăciune, trebuie să facem o mărturisire plină de osândire de sine. Aşa cum înainte de Sfânta Împărtăşanie ne spovedim, tot astfel şi înainte de rugăciune trebuie să ne amintim de păcatele noastre, să conştientizăm păcătoşenia noastră şi să ne mâhnim pentru ele. Să ne întristăm, deoarece atât de mult L-am mâhnit pe Dumnezeu. De asemenea, să ne amintim de patimile şi de necurăţia noastră. Să ne aducem aminte de desfrânările pe care le-am făcut, de minciunile pe care le-am spus, să ne amintim de câte ori am căzut în slava deşartă şi să spunem: «Doamne, sunt un hulitor, un desfrânat, un mincinos, sunt răpitor, necurat, închinător la idoli, rănit de diavoli, sunt vrednic de osândă. Doamne, fie-Ţi milă de mine, iartă-mă. Nu mă trimite în iad, ci, din negrăita Ta bunătate şi milostivire, pune-mă în Rai! Doamne, miluieşte-mă pe mine păcătosul!» Şi astfel, cu această pregătire, putem să începem Rugăciunea lui Iisus. Atât la început, cât şi în timpul Rugăciunii, să cugetăm la acestea".

În lume mă făcusem vinovat de săvârşirea unui avort şi sufeream mult pentru acest păcat al meu de moarte. Deoarece îl iubeam mult pe Stareţul Paisie şi aveam încredere în el, voiam să-i cer sfatul, să-mi spună ce anume trebuia să fac ca Dumnezeu să mântuiască sufletul copilului pe care îl omorâsem. Dar, fiindcă egumenul lipsea atunci din mănăstire şi nu puteam să iau binecuvântare să merg personal la Părintele Paisie, m-am gândit să fac în chilia mea rugăciune către Stareţ, care pe atunci trăia la Careia, şi să-i cer să-mi răspundă la cererea mea. Şi într-adevăr, într-o noapte am căzut în genunchi şi cu multe lacrimi şi străpungere de inimă ceream Stareţului Paisie să-mi răspundă ce trebuia să fac. Şi răspunsul a venit în inima mea cu o deplină siguranţă: „Tu, omeneşte, nu poţi decât să te pocăieşti pentru acest păcat. Plângi cât poţi pentru el, iar restul lasă în seama lui Dumnezeu!" După acest răspuns limpede m-am liniştit cu desăvârşire. Mai târziu, când egumenul s-a întors în mănăstire, i-am spus despre aceasta. Atunci el a adeverit înştiinţarea ce o primisem prin rugăciune de la Părintele Paisie, spunându-mi: „Da, s-a făcut aceasta pentru că aveai nevoie".

Altă dată, pe când eram frate începător, am mers împreună cu tatăl meu la Stareţul Paisie. Tatăl meu era un om simplu, dar din pricina temperamentului, destul de egoist. Era întristat pentru faptul că venisem să mă fac monah, ajungând chiar la deznădejde. L-am luat, aşadar, şi l-am dus la Stareţul Paisie, gândindu-mă că îl va ajuta să-şi schimbe starea sufletească. Când am ajuns la Colibă, ne-am aşezat toţi trei, după care Stareţul i-a spus tatălui meu: „Fiul tău este un copil bun!". Atunci dispoziţia sufletească a tatălui meu s-a schimbat şi un zâmbet lumi-

nos s-a arătat pe chipul lui. Niciodată nu mai văzusem o astfel de schimbare pe chipul său. Cuvintele Stareţului cele pline de har lucraseră cu putere în sufletul lui, iar tatăl meu le-a considerat a fi o laudă adresată lui. Din acea clipă întristarea a plecat încetul cu încetul din sufletul tatălui meu, până când a ajuns să se bucure că avea un fiu călugăr. Odată chiar mi-a spus: „Ai ales calea cea mai bună".

Când i-am spus Stareţului că vreau să plec din mânăstire şi să merg la o chilie ca să mă liniştesc, el mi-a spus: „Ca să plece cineva din chinovie şi să meargă la linişte, trebuie mai întâi să se fi «rotunjit» şi «şlefuit». Precum pietrişul din mare, dacă va cădea noroi peste el, repede va fi curăţit de o ploaie mică, tot astfel se petrece şi cu sufletul monahului «rotunjit» şi «şlefuit» (adică curăţit într-o măsură foarte mare de egoism); cu puţine lacrimi, repede se curăţă. Şi, dimpotrivă, aşa cum o piatră care are colţuri şi adâncituri cu greu se curăţă de noroi, chiar de a-i spăla-o mult, tot astfel şi sufletul monahului necopt şi «colţuros», care nu şi-a supus patimile (mai ales cea a egoismului), cu greu se curăţă în pustie cu puţine lacrimi". Acest „frecuş" al monahului se face de obicei în chinovie. Numai atunci când monahul va deveni „rotunjit", va putea merge la linişte.

Odată, Stareţul Paisie a spus unui monah: „Cel care se teme noaptea în pustie, are un prilej foarte bun ca să se familiarizeze cu rugăciunea neîncetată. Căci, atunci când este stăpânit de frică, îi vine mai uşor să strige neîncetat: «Hristoase al meu, Maica Domnului, ajutaţi-mă!»". Prin aceste cuvinte Stareţul încerca să-l încurajeze pe monah şi să-i dea gândul cel bun, ca să se poată nevoi, iar nu să deznădăjduiască. Dar, totodată, a folosit frica acestuia ca să-l ajute să dobândească, dacă voia, rugăciunea neîncetată.

Fericitul Stareţ Isaac, care a trăit şi a fost îngropat la Chilia „Învierea Domnului" din Kapsala, mi-a spus odată că Stareţul Paisie ajunsese încă din această viaţă la desăvârşirea duhovnicească.

Orfanidis Policarp, fost funcţionar al Sfântului Munte, Tesalonic

În 1989, când am venit pentru prima oară în Sfântul Munte, am auzit vorbindu-se despre Părintele Paisie. Am mers, aşadar, cu nişte prieteni ai mei la Coliba lui. Mai demult fusesem încurcat cu B.C.O.[30]. De aceea l-am întrebat pe Stareţ:

– De ce sunt consideraţi eretici membrii B.C.O., de vreme ce merg la Biserică?

– Fiul meu, dacă ţi-ar fi spus să mergi la iehovişti, ai fi mers?

– Nu, Gheronda.

– Vezi, aceşti membri ai B.C.O. au schimbat tabela. Aceştia sunt mai răi decât iehoviştii, deoarece sunt lupi îmbrăcaţi în piele de oaie.

Ieromonahul aghiorit F.

Pe când eram student în ultimul an la Politehnică, 1986 sau 1987, l-am vizitat pe Stareţul Paisie la Panaguda împreună cu un prieten de-al meu.

[30] B.C.O. – Biserica Creştină Ortodoxă, o grupare sectară din Grecia.

Până atunci nu prea avusesem legătură cu Biserica. Din când în când, în vreo duminică, mergeam la Sfânta Liturghie (pe la mijloc, desigur, dacă nu chiar pe la sfârşit), dar nici nu mă spovedeam, nici nu mă împărtăşeam. De asemenea, niciodată nu citisem vreo carte duhovnicească, în afară de cele religioase de la gimnaziu. În ceea ce priveşte credinţa, eram încurcat cu diferite teorii şi trăiam o viaţă cu totul lumească, cu distracţii etc.

Despre Stareţul Paisie auzisem diferite lucruri minunate şi că avea un mare dar proorocesc. De aceea, aflându-ne în Sfântul Munte, am vrut să-l vedem şi să luăm binecuvântarea lui. Când am ajuns la Colibă, curtea era plină de închinători, dar Stareţul s-a grăbit să ne întâmpine. Noi însă nu voiam să-l reţinem, poate şi din cauza faptului că ne ruşinasem puţin. De aceea, i-am spus:

– Părinte, vrem să luăm numai binecuvântarea Sfinţiei Voastre.

– Aşezaţi-vă puţin, măi copii! a spus Stareţul.

Şi, zicând acestea, s-a aşezat şi el lângă noi, puţin mai departe de ceilalţi vizitatori. Acum îmi dau seama că a „văzut" sărăcia noastră duhovnicească – deşi nu exista nimic ciudat în înfăţişarea noastră – şi a vrut să ne ajute. Primul lucru despre care ne-a întrebat a fost:

– Voi, fiilor, mergeţi la biserică, vă spovediţi?

– Eu, Părinte, consider acestea lucruri formale, i-am răspuns eu.

– A, nu! Acestea sunt precum cărămida centrală a unei turle. Dacă o scoţi pe aceasta, toată turla se prăbuşeşte.

Eu nu am stăruit în părerea mea, ci l-am întrebat ceva, după care am plecat. Cuvintele Stareţului însă

şi, desigur, binecuvântarea sa – aşa cum am înţeles mai târziu – au acţionat benefic asupra mea. Am început să cuget că, de vreme ce a spus aceasta un om înzestrat cu harisma străvederii şi cu cea a proorociei, nu putea să fie altfel.

Încet-încet am început să arăt interes pentru viaţa duhovnicească, am citit două-trei cărţi duhovniceşti, am conştientizat necesitatea spovedaniei şi în cele din urmă am mers la un duhovnic pe care însuşi Stareţul îl recomandase unui prieten de-al meu. Astăzi sunt ieromonah.

Pe Stareţ l-am mai vizitat de câteva ori şi după aceea. Odată l-am întrebat despre alegerea duhovnicului, iar el mi-a spus să-mi aleg duhovnicul care mă odihneşte, dar în sensul cel bun. Este la fel ca în armată. Un instructor poate antrena bine pe cineva, în timp ce altul îl poate lăsa să doarmă. Dar, oricare duhovnic şi-ar alege cineva, trebuie să aibă întotdeauna gândul cel bun. De multe ori, cineva crede că duhovnicul îl chinuieşte, în timp ce acela se poate să-l încerce.

Korosidis Apostol, Ghianiţa

Stareţul îmi spunea: „Voi să nu vă temeţi. Cel care nu se teme de moarte, se teme moartea de el. Dacă Dumnezeu dă unui câine mic atâta putere, încât îi alungă chiar şi pe lupi, cu cât mai multă putere nu va da, oare, chipului Său, adică omului? În patria mea, Capadocia, cinci tineri dacă se adunau, nu se temeau nici de douăzeci şi cinci de turci. Aceştia, chiar şi douăzeci şi cinci să fi fost, o luau la fugă. Vedeţi, atunci ne păzea Dumnezeu. Oare acum, când

suntem liberi şi avem Ortodoxia, oare nu ne va păzi? De aceea nu trebuie să ne temem".

Altă dată mi-a spus: „Ca să devină cineva sfânt, este trebuinţă de nobleţe. Cel care are bărbăţie poate deveni erou sau sfânt. Dumnezeu a rânduit astfel lucrurile, încât cel voinic să fie de obicei şi om bun. Nu poate face mult rău. Şi, dacă vreodată se va certa cu cineva şi îi va rupe o mână sau îl va răni, se opreşte apoi şi îl lasă să plece. Cel fricos însă, din pricina spaimei prin care trece, poate chiar să şi omoare".

Cineva l-a întrebat odată:

– Atunci când există o problemă sau o nedreptate şi eşuează toate încercările de a o îndrepta, cum trebuie înfruntată?

– Lăsaţi pe Dumnezeu să acţioneze pentru voi! a răspuns Stareţul.

Lemonis Eftimie, fost funcţionar al Sfântului Munte, Tesalonic

Odată, pe când mă aflam la Coliba Părintelui Paisie, fiind de faţă încă vreo cinci închinători, cineva a spus Stareţului că suferă mult. Acel om avea o boală gravă şi pentru aceasta fusese internat în spital şase luni de zile. Atunci Stareţul, luând prilej din aceasta, a început să vorbească în general despre durere, despre însemnătatea ei în viaţa duhovnicească. Spunea că Dumnezeu nu va lăsa nerăsplătită nici un fel de durere. Pe toate le scrie, şi pe „ah!" şi pe „vai!". Ne-a spus atunci şi o pildă: „Sunt două mame. Una este credincioasă, ştie despre viaţa duhovnicească, ştie despre Hristos, ştie că există o altă viaţă.

Să presupunem că fiecare are câte un fiu şi că aceştia pleacă să se călugărească. Prima, care este credincioasă, dacă nu se va bucura, se va mâhni puţin, dar în cele din urmă va spune: «Iată, fiul meu a plecat, l-a chemat Hristos!». Va suferi puţin, dar apoi va depăşi acesta şi se va bucura. A doua însă, care nu este credincioasă, va suferi mult şi va spune: «Dacă copilul meu ar fi murit, m-aş fi consolat. Acum însă l-am pierdut pe fiul meu de viu. S-a pierdut!» Şi suferă sărmana, crezând că şi-a pierdut copilul. De una ca aceasta Dumnezeu va purta mai mult de grijă, deoarece suferă mai mult. Chiar şi o durere de dinţi de va avea, Dumnezeu o va socoti".

Acel închinător care stătuse şase luni în spital i-a spus Stareţului:

– Bine, Gheronda, eu şase luni am stat în spital. Cu mine ce se va întâmpla?

– Nu te bucuri, binecuvântatule? Alţii caută să se odihnească măcar o zi, iar tu, care ai stat şase luni, eşti încă nemulţumit? Să-L slăveşti pe Dumnezeu!

Cu siguranţă că i-a vorbit astfel fiindcă acel închinător nu înţelesese sensul adânc al cuvintelor lui.

Odată am mers la Stareţ împreună cu un prieten de-al meu, care era un tânăr bine legat. Acesta i-a spus Stareţului:

– Gheronda, eu fac scandaluri, îi lovesc pe alţii, sunt puternic...

– Bre, binecuvântatule, îi spuse Stareţul, Dumnezeu ţi-a dat putere ca să-i ajuţi pe oameni, iar nu ca să-i loveşti. Aici unii oameni au nevoie de ajutor ca să meargă să-şi facă nevoile lor. Alţii sunt infirmi. Iar tu nu te ruşinezi să faci astfel de lucruri?

Atunci tânărul s-a ruşinat şi de atunci şi-a schimbat viaţa. Îi ajuta pe oameni şi nu mai lovea pe ni-

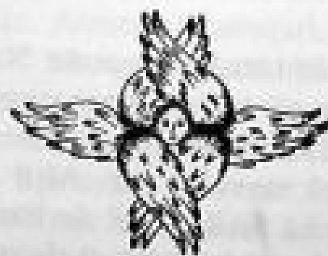
meni. Cuvintele Stareţului le-a păstrat adânc în inima sa.

Altă dată, când mă aflam singur cu Stareţul, l-am rugat să-mi spună cum să mă lupt cu patima mândriei. Atunci el m-a dus la fereastra chiliei sale, mi-a arătat norii – în ziua precedentă plouase mult în Tesalonic – şi mi-a spus:

– Bre amărâtule, cazanele tale nu le-ai calculat corect. Nu eşti tu cel care face norii să plouă? Bine, pentru nori te iert. Ai făcut şi cerul şi stelele, dar ai o problemă. Această gaură de ce ai lăsat-o?

– Gaura din stratul de ozon, Gheronda? l-am întrebat eu râzând.

– Da, aceasta. Acum să iei o mistrie şi ciment şi să mergi să o astupi! Să cugeţi simplu şi să spui în sinea ta: „Cine eşti tu? Eşti Dumnezeu? Nu. Eşti un om sărman". Dacă vei gândi astfel, în mod simplu, fuge mândria. Văzând şi natura cât de frumoasă este, cât de frumoase şi desăvârşite sunt toate, te smereşti, pentru că vezi slava lui Dumnezeu şi totodată nimicnicia ta. Să-L slăveşti pe Dumnezeu! Nu suntem nimic. Ce eşti? Un nimic. Un zero. Să gândeşti cu simplitate şi nu vei avea de furcă cu mândria.

CUVINTE PLINE DE ÎNŢELEPCIUNE ŞI DE HAR

Mitropulos Constantin

De ce, Gheronda, se despart soţii?

– Oamenii, fiul meu, se despart din pricina iubirii de plăceri şi a egoismului. Nu există o altă cauză. Toate celelalte motive le aduc ca pretexte, ca să se justifice pe ei înşişi.

Dimonasios Gheorghe, Larisa

Când Stareţul Paisie a fost odată întrebat despre mitropolitul Larisei, Preasfinţitul Teologos, el a răspuns:

– Acesta este un om sfânt!

Apoi l-am întrebat dacă îmi îngăduie să închiriez un imobil de-al meu pentru a fi folosit ca centru de distracţii. Stareţul mi-a răspuns să nu-l dau pentru astfel de scopuri, deoarece astfel de bani nu sunt binecuvântaţi. Astfel l-am închiriat pentru altceva şi a fost mult mai bine.

Monah aghiorit

Stareţul Paisie spunea:

1. „Cu cel mai mic diavolaş nu pot să o scoată la capăt două sute de avocaţi".

*

2. Înainte de fiecare priveghere se bucura. „Mergem să ne hrănim duhovniceşte", spunea el.

*

3. – Gheronda, mă supără gândurile.

– Lasă câinele să latre, răspundea Stareţul.

*

4. „Lasă să zboare elicopterele (gândurile). Noi însă să nu le lăsăm să aterizeze".

*

5. „Dumnezeu miruieşte cu mir (adică cu harul Său) pe cel înfrânat şi smerit".

*

6. „Hai să te iau cu binişorul", era expresia lui obişnuită.

*

7. – Gheronda, eu nu sunt pentru călugăr. Mă voi însura.

Apoi, după şase luni de căsătorie:

– Gheronda, fă rugăciune ca să o ia Dumnezeu! Nu o mai suport. Trăiesc un iad. Dacă va muri, mă voi face călugăr.

– Bre fiule, cel care gândeşte astfel nici de călugăr nu este bun.

*

8. „Şi eu am televizor, duhovnicesc, şi «văd»...".

*

9. Alteori, ca unul care fusese telegrafist în război, spunea: „Am vorbit la «telegraf» cu sfântul cutare".

*

10. „Cred că puterea lui Dumnezeu este atât de mare, încât nu mă voi mira dacă voi auzi că a secat marea, iar oamenii au intrat cu tractoarele şi adună peştii!" (Prin aceste cuvinte Stareţul accentua credinţa, care este mai presus de raţiune).

*

11. „Nu te teme, Sfântul Dimitrie are o sabie mare şi te va ocroti", a spus odată unui tânăr ce fusese de curând tuns în monahism.

*

12. „Noaptea, diavolii încearcă să-mi dărâme Coliba. Lovesc în tabla de pe acoperiş cu trunchiuri de copac, iar eu de jos cânt: *«Crucii Tale ne închinăm Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o slăvim»*. Şi îndată aceia fug".

*

13. – Ce faceţi acolo, Gheronda? l-a întrebat odată cineva.

Îi ard pe demoni, a răspuns Stareţul, care ardea nişte cărţi de magie şi satanism, ce le lăsase acolo un vrăjitor.

*

14. „Dumnezeu nu vrea creştini căldicei, ci adevăraţi. Dacă vom privi înapoi, la Sodoma, ne vom preface ca femeia lui Lot, în stâlp de sare. Îi iubesc mai mult pe cei fierbinţi şi dăruiţi cu totul celor lumeşti, decât pe cei căldicei în cele duhovniceşti, deoarece primii, cu râvna pe care o au pentru cele lumeşti, se vor întoarce cândva către cele duhovniceşti".

*

15. Stareţul se mâhnea că a intrat gândul cel rău în lume şi în relaţiile dintre oameni. „În Farasa, spunea el, tinerii nu gândeau în mod viclean. Până la vârsta de douăzeci de ani trăiau împreună băieţi şi fete şi nu se gândeau la păcat. Se jucau între ei cu simplitate şi vorbeau cu nevinovăţie. Alta era pe atunci educaţia copiilor".

*

16. „Dumnezeu îi ocroteşte pe copii. O femeie nebună şi-a lăsat odată copilul afară în zăpadă, dar Dumnezeu l-a păzit. Sătenii l-au căutat toată noaptea şi când l-au găsit se aşteptau să fie îngheţat, dar copilul era roşu la faţă şi râdea".

*

17. – Gheronda, de ce se întâmplă astfel de ispite?

– Fiul meu, deşi aceste ispite par a fi fără sens, ele sunt totuşi îngăduite ca să fie încercată răbdarea noastră, dar şi pentru a ajuta mai târziu vreun tânăr, care va fi chinuit de aceleaşi ispite.

*

18. Odată, un porc sălbatic a venit lângă Stareţ. Părintele Paisie l-a mângâiat şi apoi acela a plecat.

– Gheronda, ce faceţi? l-au întrebat cei de faţă.

– A venit sărmanul să-mi mulţumească. Nu ar fi scăpat de gloanţele vânătorilor, dacă nu m-aş fi rugat să dea greş. Şi astfel trăieşte.

*

19. – Gheronda, nu vreau bani pe lemne! i-a spus cel care îi tăiase Stareţului nişte lemne.

– Ei, atunci ia această pereche de şosete!

După câteva luni, când tăietorul de lemne a vrut să poarte acele şosete, a găsit într-însele banii pe care îi datora Stareţul.

20. Coliba Stareţului de la Schitul Ivirului avea dimensiunile de 1,5 x 1,5 m.

*

21. „Cunosc un om simplu şi smerit, spunea Stareţul, care trăieşte în pocăinţă. Lucrează la o fabrică şi poate să trăiască patruzeci de zile numai cu ceai. Acestea le săvârşeşte harul lui Dumnezeu. Dă omului puteri suprafireşti".

*

22. „Cu cât noi suntem mai corecţi, cu atât Maica Domnului îi înştiinţează pe ceilalţi şi le înmoaie sufletul".

*

23. „Părintele Cosma a fost un părinte harnic. Avea cea mai bună şi mai vestită vie. De obicei lucra singur, iar uneori avea şi muncitori care îl ajutau. Mâinile sale lucrau cu săpăliga, iar rugăciunea lucra neîncetat în inima sa. Şi aşa, lucrând, s-a sfinţit".

*

24. „Pentru că aceşti soţi au păzit înfrânarea, au născut nişte copii foarte buni. Toţi sunt o binecuvântare pentru părinţi, iar lui Dumnezeu şi oamenilor de mare folos".

*

25. „Dacă mamele nu îşi alăptează copiii, cum a lăsat Dumnezeu, copiii vor suge mai târziu sticlele cu narcotice!"

*

26. „Înfrânarea, cinstirea întreolaltă şi rugăciunea părinţilor se învistieresc în copii şi se întorc ca bucurie şi binecuvântare".

*

27. Stareţul sfătuia, din multe motive, ca dormitorul să fie aerisit, ca să se oxigeneze bine creierul nostru, căci disfuncţia provoacă o mulţime de probleme.

*

28. – Gheronda, i-a spus odată un tânăr, dacă nu-mi veţi spune care este numele meu, nu vă recunosc ca om al lui Dumnezeu.

– Măi copile, i-a spus Stareţul, cum se numeşte acel omuleţ roşu de la semafor?

Pe acel tânăr îl chema Stamate[31].

*

29. „Unii se încurcă în mrejele satanei, care apoi începe să-i chinuiască. Cineva a înmuiat odată peniţa în sângele său şi a scris: «Prin aceasta mă lepăd de Hristos». Fiindcă Domnul ne-a răscumpărat cu sângele Său, diavolul a născocit această lepădare scrisă cu propriul nostru sânge. Apoi acest om s-a încurcat în labirintul celui viclean. Deschidea o poartă, aceea se închidea, deschidea alta, iarăşi se închidea... Şi astfel, nu putea să găsească drumul de întoarcere şi de aceea deznădăjduia, era chinuit de impas, asuda... Unele ca acestea face diavolul, îl chinuieşte pe om...".

*

30. Într-o zi, un vrăjitor s-a dus la Părintele Paisie s-o facă pe grozavul, să-i arate că putea, chipurile, să zboare. Şi într-adevăr, diavolul l-a ridicat în aer, iar apoi a căzut în nişte mărăcini. Eram de faţă când Stareţul îl căuta prin desiş.

*

[31] Numele de „Stamate", în limba greacă, provine de la verbul „a se opri".

31. Stareţul îi ajuta pe oameni să zboare duhovniceşte, să lepede de pe ei greutatea păcatelor care îi ţintuieşte la pământ şi nu-i lasă să se desprindă de pământ, să se avânte spre Dumnezeu, să-şi curăţească ochii sufletului.

*

32. După fiecare întâlnire cu Stareţul, harul lui Dumnezeu adumbrea capul închinătorului şi atunci acela începea să vadă altfel cele prezente şi cele viitoare. Atunci sufletului îi creşteau aripi îngereşti.

*

33. Stareţul îi aprecia pe cei de la vânători de munte. Folosea mult acest termen. Asemăna cuceririle duhovniceşti ale oamenilor cu cele ale vânătorilor de munte. Celor nevoitori le atribuia însuşirile vânătorului de munte duhovnicesc. Odată, un necunoscut, ce era vânător de munte, a venit să-l întâlnească pe Stareţ. Când Părintele Paisie l-a văzut, l-a strigat pe nume.

*

34. Stareţul spunea odată despre un episcop: „Acest arhiereu este un grec adevărat, chiar dacă este mic de o palmă".

*

35. Părintele Paisie se bucura mult atunci când vedea simplitatea monahilor bătrâni. Odată, un astfel de bătrânel i-a spus Stareţului:

– Părinte Paisie, nu te necăji! Pe Papa l-a biruit David.

– Cum aşa, binecuvântatule? l-a întrebat Stareţul. Atâtea veacuri diferenţă!...

Bătrânul insista:

– O spune şi la Psaltire: „*David pe Amalic l-a biruit*". Amalic este Papa, care nu are păr şi barbă.

Un alt bătrânel se urca pe acoperişul chiliei sale şi citea cu voce tare din Sfânta Evanghelie. Atunci Stareţul l-a întrebat:

– Ce faci acolo sus, binecuvântatule?

– Nu scrie undeva: „*Ceea ce auziţi la întuneric, propovăduiţi de pe case*"[32]? a răspuns acela.

*

36. Odată, un muzician renumit a voit să-l întâlnească pe Părintele Paisie. Înainte însă de a merge la Coliba acestuia, a trecut pe la biserica unei mănăstiri. Atunci diavolul i-a şoptit: „Ce concert frumos a-i da aici...". În felul acesta el a înlocuit închinarea cuvenită lui Dumnezeu cu închinarea la sine însuşi. Mai târziu, când a ajuns la Colibă, Stareţul nu i-a deschis. După ce a aşteptat câtva timp, s-a hotărât să plece. Atunci Stareţul a deschis brusc uşa şi i-a strigat: „M... fugi repede, fiul tău arde!"

Când a ajuns la Careia, plin de nelinişte, şi a telefonat acasă, a aflat despre incendiu. Dar, în cele din urmă, mila lui Dumnezeu l-a izbăvit pe fiul său.

*

37. Stareţul lăuda smerenia şi pocăinţa. „Odată, povestea Stareţul, un călugăr se afla la o priveghere. La Laude, când a venit timpul ca părinţii să fie miruiţi, i-a venit un gând care îi spunea: «Tu nu eşti om, ca să mergi cu ceilalţi părinţi să fii miruit. Rămâi aici, ca şi cum nu ai exista, şi pocăieşte-te pentru toate faptele tale cele rele». Când privegherea s-a terminat şi părinţii au plecat, călugărul s-a apropiat cu multă frică de icoane ca să se închine. Atunci

[32] Vezi Mat. 10, 27.

candela Maicii Domnului s-a aplecat şi a vărsat untdelemn pe capul călugărului. L-a miruit însăşi Maica Domnului! Iar aceasta dovedeşte cât de mult iubeşte Maica Domnului smerenia şi pocăinţa".

*

38. „Mă rog lui Dumnezeu, spunea Părintele Paisie, ca oasele mele să se înnegrească, ca să pierd slava omenească şi s-o câştig pe cea veşnică. Mulţi creştini au fost batjocoriţi în această viaţă, iar acum se desfătează veşnic de slava lui Dumnezeu".

*

39. „Am văzut în iad clerici foarte întristaţi, nemişcaţi, ca nişte statui de marmură. Din chibzuinţă, eu am trecut pe alături, n-am vorbit şi m-am temut din pricina înălţimii răspunderii acestei vrednicii".

*

40. „Soldaţii greci, dacă ar fi cu luare aminte puţin la hulă şi la necuviinţă, nu ar avea de ce să se teamă. Îmi amintesc că în 1948, în timpul războiului civil, ai fi spus că gloanţele îi urmăreau pe cei hulitori şi pe imorali".

*

41. „Dumnezeu ne rabdă pe noi, grecii, nu pentru că suntem buni, ci pentru că ţinem Ortodoxia. Astfel, deşi toţi ne privesc cu răutate, Dumnezeu nu ne lasă să pătimim ceva rău".

*

42. „Trecem prin anii cei mai grei, dar cu toate acestea am multă nădejde şi încredere în Dumnezeu".

Kamițios Ioan

Stareţul Paisie spunea: „Suntem prea bogaţi ca să ne mai numim şi creştini".

Gheorghe

L-am vizitat pe Stareţul Paisie în octombrie 1993. I-am spus atunci despre problema mea, anume că nu văd bine din pricina vrăjilor. Atunci Stareţul şi-a pus mâna pe capul meu, iar eu am simţit pentru puţin că mi s-a mişcat creierul. Apoi m-a întrebat:

– De unde ştii că ţi-au făcut vrăji?

– Preotul mi-a citit şi mi-a spus aceasta.

– Cu cât vei spori duhovniceşte, cu atât aceasta va ceda. Să te spovedeşti adeseori şi să mergi la biserică.

Andrițopulos Nicolae, Atena

Stareţul Paisie mi-a povestit următoarea întâmplare:

„Odată, am avut temperatură patruzeci şi unu şi nu puteam să mă scol din pat. Cineva însă a început să bată în poartă. Nu i-am deschis, dar a continuat să bată timp de o oră. În cele din urmă m-am ridicat şi am văzut că se căţărase pe gardul de sârmă ghimpată şi sărise în curte. Atunci am ieşit şi i-am spus:

– Măi binecuvântatule, de ce baţi de o oră? Am temperatură patruzeci şi unu. Nu pot să vorbesc acum cu tine, căci voi cădea jos.

Atunci acela şi-a ieşit din sine şi mi-a spus plin de mânie:

– Vreau să-ţi vorbesc! Dacă nu vrei, te voi omorî!

Acesta avea în acea clipă toate drepturile. Chiar să mă fi omorât".

– Gheronda, i-am spus eu, nu vă înţeleg. Cum adică avea dreptate?

– Ascultă, mi-a spus el, acel om era nebun. În acele clipe nu avea nici urmă de raţiune. Prin urmare, avea toate drepturile (ca unul ce era mai slab cu duhul), chiar să mă fi omorât, cum mi-a şi spus. Deci, de vreme ce avea tot dreptul, eu m-am aşezat şi l-am ascultat. L-am sfătuit în toate problemele sale.

Când am văzut această jertfă a Stareţului, care este jertfa pe care cel drept o face pentru semenul său, am rămas fără de glas, de parcă m-ar fi trăsnit un fulger.

Odată, Stareţul mi-a spus: „Diabeticul nu dă târcoale cofetăriei...". Aceasta a spus-o probabil pentru mine.

Altă dată mi-a spus: „Pe mulţi tineri îi ia Dumnezeu mai înainte de vreme, pentru că vede că nu se vor pocăi. Îi ia ca cel puţin să nu se osândească mai mult, să fie adică în salon, iar nu în carcera iadului...".

Vavuliotis Vasile, Halkida

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut încă de atunci de când a plecat de la Chilia „Sfânta Cruce" la Panaguda. Încă de prima dată când l-am cunoscut, mi-a făcut o deosebită impresie. Atunci mi-am spus în sinea mea: „Acest monah nu este ca ceilalţi".

Odată, am luat binecuvântare de la Părintele Paisie şi am zidit în Halkida o mică biserică în cinstea Sfântului Vasile cel Mare. Stareţul spunea că această

bisericuță era a sa, deoarece el era cel care îmi dăduse binecuvântare să o zidesc, dar și pentru că, ca și Marele Vasilie, se trăgea din Capadocia.

Altă dată, când m-am dus la Stareț, am găsit la poarta Colibei lui un tânăr care striga: „Părinte, părinte, deschide-mi!" Dar Starețul, în ciuda strigătelor acelui tânăr, ne-a lăsat să așteptăm puțin. Când ne-am liniștit, Starețul a deschis și mi-a spus: „Bun venit lui Vasile cel din Capadocia!", iar tânărului i-a spus: „Ție, măi copile, nu ți se potrivește să ai nume de înger și să fii ateu". Apoi am intrat înăuntru, i-am spus Starețului problemele mele, am pus metanie și am plecat. A doua zi l-am văzut în Careia pe acel tânăr și l-am întrebat:

– Ce s-a întâmplat? Ce ți-a spus Starețul?

– Într-adevăr, nu credeam în nimic, dar acum am început să-mi fac probleme de conștiință. Voi merge din nou la Stareț.

Numele lui era Serafim.

Altă dată când am mers la Stareț i-am vorbit de nepoții mei și l-am întrebat:

– Să-i mai trag câteodată de ureche?

– Nu, nu! Vezi acolo niște roșii, pe care le-am legat de niște țăruși? Nu le-am legat cu sârmă, ci cu o sforicică.

Prin aceasta voia să spună că trebuie să ne purtăm față de copii cu mult discernământ. Acolo aproape se afla și o tufă. Sub ea am văzut ceva roșu. Din curiozitate, l-am întrebat ce era acolo. Atunci Starețul mi-a răspuns zâmbind:

– Acolo este „frigiderul" meu.

Era vară și Starețul pusese în acel loc câteva roșii.

Părintele Paisie mi-a spus odată: „Evitarea slujirii aproapelui și a jertfirii de sine îl face pe omul contemporan să fie tulburat și chinuit. Cea mai mare bucurie pe care o poate simți omul este cea izvorâtă din jertfă, care este expresia dragostei".

*

„Libertatea este necesară pentru om, dar nu trebuie să se facă abuz de ea. Ecologiștii cereau să lăsăm liberi leii din grădina zoologică", spunea Starețul, glumind, unora care susțineau libertatea totală. „Am aflat însă că, după ce i-au lăsat liberi, primii pe care i-au mâncat au fost ecologiștii... ".

*

„Planul lui Dumnezeu este acela de a folosi răul pe care îl face satana, încât în final să sfârșească în bine".

*

Într-o zi de iarnă, pe când mă aflam în Sfântul Munte, m-am hotărât să cobor de la Careia la Coliba Starețului Paisie. I-am întrebat pe cei aflați acolo dacă nu voia cineva dintre ei să meargă împreună cu mine. Atunci un tânăr, care avea în jur de treizeci de ani, și-a exprimat dorința de a veni împreună cu mine. Pe drum, discutând, am aflat că era absolvent al universității, dar cu totul indiferent față de cele duhovnicești. „Hai să mergem să vedem ce spune acest călugăr", spunea el și altele asemenea. Era din Ghianița. Când am ajuns la poarta de jos a Colibei, Starețul a venit, ne-a deschis și ne-a condus în chilia lui. Era iarnă și afară ningea. Starețul ne-a servit cu niște smochine uscate. Apoi tânărul, fără a mai aștepta ca Starețul să spună ceva, i-a spus că auzise de la alții cum că el putea să-i cunoască pe oamenii care-l vizitau. Atunci Părintele Paisie, cu multă dragoste, i-a spus zâmbind:

– Te temi ca nu cumva să te dau pe mâna poliției sau să te compromit? Nu, nu o voi face, pentru că te vei face băiat bun.

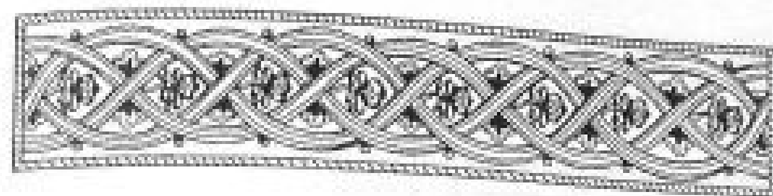
Atunci tânărul s-a îngălbenit şi a amuţit. Eu am rămas pentru puţin cu Stareţul şi când am terminat, l-am întrebat pe tânăr dacă nu cumva voia şi el să vorbească cu Stareţul. Acela însă mi-a răspuns că nu. La întoarcere părea cu totul schimbat. La un moment dat mi-a spus:

– Domnule Vasile, astăzi nu am vrut să vorbesc cu Stareţul, mâine însă vreau neapărat să o fac, deoarece cele pe care mi le-a spus m-au cutremurat şi m-au făcut să înţeleg că nu este vorba de un simplu monah.

De atunci nu l-am mai văzut pe acest tânăr, nădăjduiesc însă că a apucat pe calea pocăinţei.

G. M.

În anul 1980 am mers la Stareţul Paisie împreună cu doi colegi de-ai mei. Eram cu toţii studenţi în primul an la Teologie şi trăiam de mulţi ani în aceeaşi casă, deoarece studiasem împreună la Seminarul Teologic. Când am ajuns la Colibă, l-am întrebat pe Stareţ pe care drum să apucăm, pe cel al vieţii monahale sau pe cel al vieţii de familie. Ne atrăgea viaţa monahală şi ne odihneau sufleteşte pelerinajele făcute în Sfântul Munte, dar în acelaşi timp ne gândeam şi la căsătorie. Atunci Stareţul ne-a liniştit, spunându-ne să ne vedem de studiile noastre şi Dumnezeu ne va arăta chemarea noastră (fie pentru viaţa de familie, fie pentru monahism) la timpul potrivit. Ne-a accentuat însă că ceea ce este important nu este ce vom deveni, monahi, preoţi de mir sau simpli profesori, ci important este să sfinţim prin viaţa noastră calea, lucrarea pe care o alegem.

ÎNTÂMPLĂRI MINUNATE

Nicolaidis Nicolae, topograf, Seres

Stareţul Paisie spunea: „Smerenia este temelia tuturor virtuţilor, iar egoismul este una din patimile de care cu greu se leapădă omul". Stareţul îl asemăna cu o haină pe care o poartă omul şi pe care cu greu o scoate, deoarece este foarte strâmtă.

Într-o discuţie pe care am avut-o cu Stareţul, legată de „harismele" pe care susţin că le au unii eretici, el spunea: „Nu trebuie să ceară nimeni de la Dumnezeu astfel de lucruri, adică harisme, cum ar fi vorbirea în limbi, tâlcuirea limbilor şi altele, ci să ceară pocăinţă. Pocăinţa este urmată de smerenie, iar aceasta atrage harul dumnezeiesc şi atunci se săvârşeşte prin unul ca acesta voia lui Dumnezeu. Atunci când este nevoie, Dumnezeu înştiinţează. Nu dă harul Său unor oameni care se află într-o stare de înşelare. Zidirea unei case nu începe de la acoperiş, ci de la temelie. La fel se întâmplă şi cu sporirea duhovnicească a creştinului. Faptul de a nu cere harisme este o dovadă de smerenie".

„Pe mine, spunea Stareţul, m-a vizitat odată un elveţian. Avea o problemă serioasă de sănătate şi, mai înainte de a veni aici, a fost pe la mulţi...., chiar

și pe la vrăjitori indieni, dar nu și-a aflat vindecarea. Apoi a venit în Sfântul Munte și, după o încercare grea prin care a trecut, a venit să mă întâlnească. Nu știa greacă și de aceea mi-a vorbit în franceză, iar eu vorbeam în greacă. Unul înțelegea limba celuilalt. Și astfel am discutat".

Nicolaidu Savato, Seres

Era primăvara anului 1996, ajunul zilei în care sora mea avea să facă transplantul de rinichi. Donatoare era mama mea. Mă rugam Maicii Domnului ca toate să meargă bine și să reușească cu bine transplantul ce urma să se facă la spitalul Hipocrate din Tesalonic. Dar, fiindcă citisem și auzisem multe despre fericitul Stareț Paisie și aveam multă evlavie la el, i-am cerut să fie acolo în timpul intervenției și să-mi dovedească prin prezența sa că mă sprijină. I-am cerut aceasta cu multă credință și evlavie.

A doua zi dimineață, în timpul operației, în timp ce așteptam lângă secția de chirurgie ca să se termine operația de transplant, am văzut deodată un domn ținând în mână o sacoșă mare. Atunci m-am ridicat îndată și, neținând cont de faptul că ar putea să mă înțeleagă greșit, m-am îndreptat către el și l-am întrebat ce conținea sacoșa. Acela a scos cu discreție un coș mic și mi-a arătat conținutul. Era o vestă a Părintelui Paisie. Atunci am fost străbătut de un fior și am început să plâng de emoție pentru faptul că Starețul mă ascultase. Am sărutat cu multă evlavie acea vestă, care era dovada prezenței Starețului. Eram încredințat că toate vor merge bine. Aceastä vestă a Părintelui Paisie o adusese pentru un alt

bolnav, autorul prezentei cărți, domnul Nicolae Zurnazoglu, care până atunci îmi fusese necunoscut.

Să cerem, așadar, în fiecare clipă grea ajutorul Starețului, deoarece el este întotdeauna lângă noi, gata să ne ajute și să mijlocească pentru noi la Dumnezeu și la Prea Curata Sa Maică.

Kazakos Dimitrie, polițist, Tesalonic

În anul 1989 m-am învrednicit de mila lui Dumnezeu, Care m-a adus la pocăință și m-a ajutat să intru în viața liturgică a Bisericii, prin Spovedanie și prin Taina Sfintei Împărtășanii. În acea perioadă, mergeam la o mănăstire din afara Sfântului Munte. Tot atunci am auzit pentru prima oară de Părintele Paisie. Dar, fiindcă eram neexperimentat în viața duhovnicească, așa cum sunt și acum, făceam niște comentarii nepotrivite la adresa Starețului. Auzeam că multă lume mergea la Suroti, la Sfânta Mănăstire a Sfântului Ioan Teologul și că mulți oameni nu mai apucau să ia binecuvântarea lui, pentru diferite motive. Eu, „preadeșteptul", comentam și ziceam: „De vreme ce a făcut cunoscută harisma pe care o are, este dator să vadă toată lumea, iar dacă nu, mai bine să nu se arate. Căci făcând astfel, îi sminteşte pe cei care nu reușesc să-l vadă". Dar fiindcă timpul este cel mai bun martor, așa cum se spune, a venit și clipa când Starețul, prin dragostea ce mi-a arătat-o atunci când l-am cunoscut, m-a făcut să înțeleg nedreptatea ce i-o făcusem.

Era primăvara anului 1990, când am mers pentru prima oară în Sfântul Munte. Mersesem atunci cu ocazia venirii Patriarhului Ecumenic Dimitrie în

Sfântul Munte, deoarece, fiind polițist, trebuia să asigur paza acestuia. În ultima zi a șederii Patriarhului în Sfântul Munte, acesta a vizitat Mănăstirea Xiropotamu. Atunci eu, terminându-mi misiunea, am plecat de la această mănăstire și, împreună cu alți doi colegi, am mers la Starețul Paisie. Când am ajuns și am intrat în curtea Colibei sale, ne-am așezat pe niște buturugi și am vorbit cu Starețul mai mult de două ore. El ne-a numit norocoși, deoarece nici un alt închinător nu ne-a deranjat. Și aceasta pentru că toți plecaseră la Mănăstirea Xiropotamu, unde se afla Patriarhul. Îmi amintesc că eram absorbit de chipul pașnic al Starețului și de smerenia ce se distingea în cuvintele sale. Ne vorbea mereu despre alți părinți, care se nevoiseră mai demult în Sfântul Munte, lăudându-i pentru harismele lor duhovnicești. Ne-a mai vorbit despre Antihrist, precum și despre o vizită ce i-o făcuseră trei studenți. Aceștia i-au spus că nu cred în cele care se aud despre el și că pentru a le crede voiau să-l vadă săvârșind o minune. „Atunci, povestea Starețul, eu le-am spus: «Să fie binecuvântat. Așteptați puțin aici». Atunci am mers înăuntru, am adus o secure și le-am spus: «Veniți câte unul pe rând! Puneți capul pe această buturugă, iar eu îl voi tăia, după care îl voi lipi la loc». Atunci studenții au plecat înfricoșați". Acestea Starețul le povestea râzând.

Când a venit timpul să plecăm, ne-a dat fiecăruia câte o carte diferită. I-am sărutat mâna și apoi îmi amintesc că, cel puțin pe mine, m-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci, mi-a prins capul în mâini și zâmbind, m-a sărutat pe frunte. Atunci m-am umplut de sentimente negrăite și eram sigur că Starețul începuse să mă răsplătească cu dragostea și cu bu-

nătatea sa pentru comentariile nepotrivite ce le făcusem cu aproape un an în urmă. Această dragoste a sa am simțit-o, precum toată lumea care mergea la el, de fiecare dată când l-am văzut, până în noiembrie 1993, când a ieșit pentru ultima oară din Sfântul Munte. În acea zi s-a întâmplat să ies și eu din Sfântul Munte și astfel ne-am întâlnit pe corabie.

Această dragoste a Starețului o simțim, atât eu, cât și familia mea, și astăzi, când el se află în sânul Părintelui nostru Ceresc. Mărturisesc toate acestea pentru a se slăvi mai întâi Numele Preadulcelui nostru Hristos, iar apoi cel al Starețului Paisie, cel iubit de mii de oameni, dar și pentru a se folosi toți cei care l-au cunoscut sau nu.

În acea primă vizită a mea l-am rugat pe Stareț că ne povestească una din vedeniile sale în care văzuse pe Maica Domnului sau pe sfinți. Atunci Starețul mi-a spus: „De ce, fiul meu, să povestesc? Ca să crească turismul duhovnicesc în Sfântul Munte?" Și, desigur, nu ne-a povestit nimic. Tot atunci unul dintre cei doi colegi ai mei a vorbit puțin cu Starețul între patru ochi și i-a spus de problema de sănătate pe care o avea unul dintre copiii săi. Părintele Paisie i-a spus că vindecarea copilului său depinde de strădania lui și a femeii sale de a se apropia de Biserică. „Nevoiți-vă duhovnicește mai mult, atât tu, cât și femeia ta, și atunci copilul se va face bine".

Aceste cuvinte ale Starețului, al căror mesaj este pe cât de limpede, pe atât de important, au fost adresate nouă, tuturor părinților care avem probleme cu copiii.

Altă dată, într-o după-amiază, coboram încet cu un prieten de-al meu spre Panaguda. Îmi amintesc că la un moment dat ne-am întâlnit cu trei părinți

ce urcau pe cărare și care ne-au spus că nu era cuviincios să-l deranjăm pe Stareț atât de târziu. Ne-au sfătuit să ne întoarcem. Noi însă nu i-am ascultat, deoarece aveam o dorință nestăpânită de a-l vedea. Când am ajuns, așadar, la poarta de sus a Colibei sale, am început să strigăm în continuu: „Gheronda!... Gheronda!...". Starețul însă ne-a lăsat să așteptăm destul timp, vrând probabil prin aceasta să ne încerce răbdarea. În cele din urmă, văzând că răscolim tot locul dimprejur cu vocile noastre, a deschis ușa Colibei sale și a strigat: „Ce s-a întâmplat, fiilor, de ați venit la ora asta?" Apoi s-a apropiat de gard și, fără să ne deschidă, a început să ne asculte, arătându-ne prin aceasta încă o dată dragostea, răbdarea, blândețea și bunătatea sa. Și aceasta, deși venisem la o oră nepotrivită. Atunci eu i-am spus despre un prieten de-al meu, care se îmbolnăvise pentru a doua oară de cancer și care se afla în străinătate. L-am întrebat cum va evolua boala acestuia. Atunci Starețul mi-a răspuns: „Acesta, fiul meu, și-a luat acum «pensia» de la Hristos. Să nu te neliniștești pentru el! Să vedem însă ce facem noi ca să câștigăm «pensia» noastră". După câteva luni iubitul meu prieten s-a odihnit cu pace în Domnul.

De asemenea, l-am întrebat cum avea să evolueze relația dintre o rudă de-a mea și un bărbat căsătorit, a cărui femeie avea probleme psihologice. Starețul mi-a spus că astfel de relații sunt un mare păcat și că nu au binecuvântarea lui Dumnezeu. „De aceea, spunea el, să-i spui rudei tale să taie această legătură, deoarece nu vor putea să se căsătorească". Și într-adevăr, cei doi s-au despărțit.

Apoi, prietenul meu a vorbit personal cu Starețul și i-a spus că soția lui avea alergie și că se umpluse

toată de bube. Atunci Starețul i-a spus să transmită soției sale să meargă la băcănie și să cumpere puțină „indiferență".

La începutul lui iunie 1992, când l-am vizitat pe Stareț la Suroti, i-am spus că peste câteva zile aveam să dau niște examene în Atena pentru a intra la Școala de Ofițeri și că mă neliniștearn pentru rezultat. Atunci Starețul, zâmbind, m-a lovit ușor pe spate și mi-a spus să nu mă neliniștesc, deoarece Maica Domnului mă va ajuta și toate vor merge bine. Și, într-adevăr, peste câteva luni au ieșit rezultatele, care arătau că reușisem la examene. Apoi am intrat în Sfântul Munte ca să-i spun despre aceasta Starețului și să iau binecuvântarea sa. Când am ajuns la Colibă, am găsit foarte mulți închinători așteptând în curte. Când ne-a văzut, Starețul s-a așezat lângă noi și a început să ne vorbească. Un tânăr însă îl întrerupea adeseori și-i cerea să-i vorbească deosebi. Atunci Starețul l-a întrebat: „Duhovnicul tău știe despre ceea ce vrei să mă întrebi?" Atât din aceasta, cât și din cele pe care le spunea, am înțeles că dădea multă importanță faptului că trebuie să avem un duhovnic și să-i cerem întotdeauna sfatul.

Starețul ne-a povestit următoarea întâmplare:

„Odată, un tânăr a mers într-o insulă ca să-și petreacă vacanța. Acolo, într-o seară, a fost îndemnat de o fată la păcat. Tânărul nu i-a dat atenție, dar, fiindcă fata nu înceta a-l provoca, a fost nevoit să-i dea o palmă, iar apoi a plecat de lângă ea. În acea seară, în timp ce tânărul se pregătea să se culce, i s-a arătat Hristos, Care l-a binecuvântat, iar apoi a dispărut. Ați auzit, fiii mei? Ați văzut ce s-a întâmplat? Pentru o palmă pe care a dat-o imoralității, tânărul s-a învrednicit să-L vadă pe Domnul nostru

Iisus Hristos. Şi noi, care ne luptăm aici de atâţia ani, nu ne-am învrednicit să-L vedem!" Aici, pentru încă o dată, s-a arătat smerita-cugetare a Stareţului.

Stareţul iubea mult pe poliţişti. Întotdeauna întreba cu interes, şi pe mine, şi pe alţi colegi ai mei, despre serviciul nostru.

În noiembrie 1993, în timpul ultimei sale ieşiri din Sfântul Munte, un închinător ce se afla pe corabie, de îndată ce l-a văzut pe Stareţ, s-a ridicat de la locul său şi alergând către el, a început să strige: „Gheronda... Gheronda... De atâţia ani vin în Sfântul Munte şi nu am putut să vă văd. Iar acum vă găsesc aici". Acest închinător, de bucurie că îl găsise pe Stareţ, vorbea destul de tare. Astfel, fără să vrea, atrăgea atenţia tuturor. De îndată ce acela s-a apropiat, Părintele Paisie, cu multă smerenie, clătinându-şi capul, i-a spus zâmbindu-i: „Ce să-ţi spun, binecuvântatule? Acum că m-ai întâlnit, te-ai mântuit? Cu ce te-ai folosit?" Aceste cuvinte le-a spus ca să se smerească pe sine însuşi, iar nu pe închinător.

Altă dată, am dăruit Stareţului o batistă de-a Prea Fericitului Patriarh Ecumenic Dimitrie, pe care o păstrasem ca binecuvântare. Atunci el, dând pildă de smerită-cugetare şi-a plecat capul şi clătinându-l mi-a spus: „Dă-o altuia mai bine, căci de mine, păcătosul, n-o să se lipească".

Odată, mama unui prieten de-al meu s-a îmbolnăvit grav, iar tatăl acestuia i-a dat telefon pentru a-l înştiinţa. Atunci ne-am gândit să mergem la Părintele Paisie ca să-i spunem despre aceasta şi să-i cerem să se roage pentru mama tânărului. A venit, aşadar, în Sfântul Munte şi când am ajuns la poarta de jos a Colibei am sunat clopoţelul ca să ne deschidă. După puţin timp, Stareţul a ieşit în balcon, ne-a salutat şi, mai înainte ca noi să apucăm să-i spunem motivul pentru care venisem, a strigat prietenului meu: „Întoarce-te la şcoală şi nu te nelinişti! Mama ta se simte foarte bine!" Când a sunat acasă, prietenul meu a aflat că într-adevăr mama lui îşi revenise din boală. A doua zi a ieşit din spital.

Ieromonahul Serafim, Sfânta Mănăstire Filoteu, Sfântul Munte Athos

Un oarecare teolog, după ce şi-a luat diploma, a plecat în străinătate ca să-şi facă doctoratul. Când s-a întors în Grecia, a mers la Stareţul Paisie. Acest teolog se îndoia de existenţa lui Dumnezeu. Pe când discuta în curtea Colibei cu Stareţul, acesta a întrerupt deodată discuţia. Prin faţa lui treceau nişte şopârle. Stareţul a chemat o şopârlă, iar aceasta s-a apropiat mult de el. Atunci Părintele Paisie a întrebat-o: „Există Dumnezeu sau nu?" Iar aceea s-a ridicat în picioare şi a făcut trei metanii! În acest mod minunat, Stareţul a arătat acelui teolog existenţa lui Dumnezeu. Toţi cei care se aflau acolo au rămas uluiţi de comportarea şopârlei. După ce acest teolog a povestit în ţinutul său natal această întâmplare, consătenii săi l-au poreclit „şopârlă".

H. A., Tesalonic

Fiul meu cel mare, până la vârsta de cincisprezece ani, era cuprins adesea de o frică ieşită din comun. Nu putea să meargă singur nici măcar până într-o cameră alăturată. Dar, din clipa când i-am spus

aceasta Stareţului Paisie, frica copilului a dispărut. Mergea fără frică în întuneric, rămânea seara singur în casă. La vârsta de optsprezece ani s-a îmbolnăvit de ulcer duodenal. Stareţul, atunci când l-am înştiinţat despre aceasta, a spus fiului meu: „Nu te teme! Te vei face bine!" De atunci băiatul nu a mai simţit nici o durere.

Sora mea, Lambrini, m-a rugat odată să-i cer Stareţului o metanie. Când m-am dus la Stareţ, am uitat să i-o cer. La plecare, când am luat binecuvântarea sa, Părintele Paisie mi-a pus în mână o metanie, spunându-mi: „Ia-o pentru Lambrini!" Atunci mi-am amintit de rugămintea surorii mele.

Altă dată, l-am vizitat pe Stareţ împreună cu o rudă de-a mea, care avea hernie şi diabet. Când i-a spus Stareţului problema sa, acesta i-a dat următorul răspuns: „Nu ai nimic. Să mergi să te aranjezi duhovniceşte". Aşa a şi făcut. S-a spovedit, s-a împărtăşit şi îndată s-a vindecat.

Basis Constantin, fost funcţionar al Sfântului Munte, Tesalonic

La începutul anului 1992, l-am cunoscut pe Stareţul Paisie. De îndată ce l-am văzut la Coliba sa înconjurat de o mulţime de închinători, a început înlăuntrul meu un război înfricoşător. Stăteam la îndoială dacă să-i vorbesc sau nu. Eram asaltat de zeci de gânduri. Nu am mai putut rezista şi de aceea m-am hotărât să plec. Atunci Stareţul s-a apropiat de mine, m-a mângâiat pe cap şi îndată ceva s-a schimbat înlăuntrul meu. Apoi am plecat la Careia, dar după masă m-am întors la Stareţ. Cei care aşteptau să

vorbească cu el erau cam optzeci la număr. Am aşteptat până ce au plecat toţi. Când Stareţul s-a apropiat de mine şi m-a atins, am simţit îndată umilinţă şi străpungere de inimă, deşi mai înainte fusesem nervos şi plin de nelinişte. Apoi m-a luat în chilia sa, s-a rugat şi m-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci. Îndată după aceasta m-am simţit uşurat. Sufletul meu se simţea atât de uşor, încât mi se părea că zbor. Războiul gândurilor şi greutatea de pe sufletul meu împovărat cu mii de păcate, cu patimile şi cu greşelile mele, au dispărut deodată. Am simţit ca şi cum un magnet puternic ar fi tras cu o putere foarte mare toate cele care îngreuiaseră sufletul meu în acea zi. De asemenea, pentru mai mult timp am văzut în chilie o strălucire neobişnuită. Bine ar fi dacă am avea parte să vedem totdeauna acea strălucire, atât eu, cât şi toată lumea.

Data următoare când am mers la Stareţ, am cunoscut pe cumnatul unui medic ginecolog, profesor universitar. Medicul se căsătorise în urmă cu cincisprezece ani, dar până atunci nu putuse să facă copii. Cumnatul său l-a îndemnat să meargă să-l cunoască pe Părintele Paisie şi să ia binecuvântarea lui. În cele din urmă a reuşit să-l convingă. Când profesorul a ajuns la Coliba Stareţului şi a văzut lumea care era adunată acolo – erau în jur de şaizeci de persoane – a început să râdă şi i-a spus cumnatului său: „Ce face aici toată această lume? Nici chiar un spital nu are atâţia bolnavi. Toţi aceştia îl aşteaptă pe Stareţ?" Cu toate acestea, s-au aşezat şi au aşteptat împreună cu ceilalţi. Toţi cei care voiau să vorbească cu Stareţul aşteptau la rând. Excepţie se făcea atunci când Stareţul striga pe cineva, fiindcă ştia că respectivul avea mai mare nevoie.

La un moment dat, în timp ce vorbea cu cineva, a început să facă un bulgăre de pământ. După ce a plecat cel cu care vorbise, s-a apropiat un tânăr bine legat, cu o înfățișare sălbatică și un aer foarte ciudat, magic. Înainte de a apuca să zică ceva, Stareţul i-a spus:

– Ia asta! și i-a dat acel bulgăre de pământ.

– Ce-i asta? a întrebat tânărul cu brutalitate.

– Acest noroi, fiul meu, este mai bun decât ceea ce faci tu.

Atunci tânărul a plecat enervat, dar, după ce a coborât vreo zece metri, s-a întors înapoi plângând în hohote. Apoi Stareţul i-a dat sfaturile potrivite. Mai târziu am aflat că acel tânăr poza pentru reviste pornografice și dusese o viață tare întunecată.

După aceea, a venit și rândul ginecologului, dar înainte de a apuca să vorbească, Stareţul i-a spus:

– Doctore, vino aici! Știu de ce ai venit!

– Gheronda, de vreme ce știți, spuneți-mi de ce nu pot să fac copii?

– Nici tu și nici femeia ta nu aveți probleme de sănătate care să împiedice zămislirea.

– Și atunci? a întrebat acela din nou.

– Aceasta se întâmplă în primul rând pentru că ai mult egoism și te încrezi prea mult în puterea științei, iar în al doilea rând pentru că ai făcut ucideri.

– În ce fel, Gheronda, am făcut ucideri?

– Bre, fiule, prin avorturile pe care le faci, iei viața pruncilor. În al treilea rând trebuie să știi un lucru elementar: ca om, trebuie să fii smerit și simplu în relația ta cu Dumnezeu și cu semenii.

Apoi l-a sfătuit să ceară de la Dumnezeu pocăință, să facă o spovedanie generală, să se roage și atunci

va avea rezultate. Și într-adevăr, după o perioadă de timp, în care medicul a făcut cele spuse de Stareț, soția lui a rămas însărcinată. În acest răstimp a încetat să mai facă avorturi și îi sfătuia pe toți să lase copiii să trăiască.

Altă dată, în timp ce așteptam ca să iau binecuvântarea Stareţului, s-au întâmplat următoarele:

Înaintea mea aștepta un tânăr. Acesta și-a scris numele pe o hârtie și a pus-o într-o cutie. Pomelnicele cu numele celor pentru care voiam ca Stareţul să facă rugăciune erau puse într-o cutie aflată lângă gardul Colibei. Deodată, Stareţul a ieșit din Colibă și a strigat către acel tânăr:

– Ce faci acolo, fiule?

Acela când a auzit aceasta, s-a înfricoșat și toți câți ne aflam acolo am rămas nedumeriți. Apoi Stareţul s-a apropiat de el și l-a întrebat:

– Cum te cheamă, măi copile?

– Hrisovalantis, i-a răspuns acela.

– Atunci de ce ai scris Valantis pe pomelnic?

Stareţul l-a întrebat aceasta, fiindcă voia să arate tuturor celor prezenți că nu este bine să ciuntim numele noastre, ci să le pronunțăm întregi, așa cum le-a rostit preotul care ne-a botezat.

– Când te botezi, fiul meu, a continuat Stareţul, ești înscris aici pe pământ într-o carte lumească. Dar în același timp ești înscris și în Cer, în cartea lui Dumnezeu. Așadar, cum te va striga Hristos? Dacă va striga Hrisovalantis și nu vei răspunde, vei rămâne afară. De aceea, îngrijește-te ca să te strige toți cu numele cu care te-a botezat preotul.

La câteva zile după adormirea Stareţului Paisie, doi soți care aveau legătură duhovnicească cu mă-

năstirea de la Suroti, au venit la această mănăstire şi au fost înştiinţaţi că Stareţul adormise în Domnul. Soţia suferea de mai bine de o lună de o mâncărime puternică la cap, ce îi provoca răni pe piele. Mersese pe la mulţi doctori, dar toţi îi spuseseră că nu există o terapie anume şi că acea boală avea să cedeze după o lungă perioadă de timp. Aşadar, după ce au aflat de moartea Stareţului, au fost şi s-au închinat la mormântul său. Seara, când s-au întors acasă, soţul a amintit soţiei sale să se ungă cu alifie şi să-şi ia pastilele. Atunci soţia a conştientizat că nu mai simţea mâncărime şi nici durere. Au văzut că rănile se vindecaseră şi şi-au amintit că ea îşi aranjase părul cu mâinile pe care rămăsese puţin pământ de la mormântul Stareţului.

Altă dată, l-au vizitat nişte teologi şi au început o discuţie teologică. În timpul acesteia, Stareţul le-a spus că teologia nu se învaţă, ci se trăieşte. În acea clipă au apărut acolo două vipere şi Stareţul fără să le vadă, căci erau în spatele lui, le-a spus şerpilor: „Rămâneţi acolo, ca să nu alungaţi vizitatorii!", iar teologilor le-a spus: „Aşteptaţi puţin!" şi îndată s-a dus să hrănească viperele. Atunci una dintre ele s-a repezit cu lăcomie să mănânce, dar Stareţul i-a spus: „Nu v-am dat încă binecuvântare ca să mâncaţi!" Chiar în acea clipă şarpele a încremenit. Apoi le-a dat binecuvântare să mănânce şi le-a poruncit să nu plece. Tot ce spunea Stareţul se împlinea.

Stareţul ne sfătuia să ne spovedim adeseori. Dacă am împlini toate câte ne-a învăţat, mult folos am dobândi.

Korţinoglu Iordanis, Koniţa

În primăvara lui 1991, cineva a adus la Stareţ pe copilul său. Acesta, în vârstă de douăzeci de ani, suferea de crize spasmodice. Atunci Stareţul a intrat în altarul bisericuţei sale, a luat moaştele Sfântului Arsenie şi le-a atins de tânăr. Acesta a început îndată să se lovească, şi-a sfâşiat costumul, dar apoi s-a liniştit. Tatăl lui însă se plângea pentru pierderea costumului. Atunci Stareţul i-a spus: „Copilul tău s-a făcut bine şi tu, binecuvântatule, te gândeşti la costum?"

Paleologos Gheorghe, Levcosia

L-am vizitat pe Stareţul Paisie în luna august 1993, împreună cu un bulgar, ce avea vreo douăzeci şi cinci de ani. Acesta voia să devină monah şi eu îi traduceam cuvintele Stareţului în engleză. Stareţul însă îmi dădea răspunsul înainte de a-i traduce eu cuvintele aceluia. Tânărul i-a spus că întâmpina piedici din partea părinţilor. Tatăl său îl ameninţa că, dacă se va face monah, va destrăma familia. Stareţul l-a sfătuit să evite certurile şi să caute să placă lui Dumnezeu, iar nu oamenilor. Atunci tânărul l-a întrebat unde să se închinovieze, iar Stareţul i-a răspuns: „Mergi mai întâi să vezi mănăstirile şi, acolo unde te odihneşti sufleteşte, să rămâi".

M. H.

Cred că era începutul lui '90 atunci când am pornit să-l găsesc pe Stareţul Paisie. Pe atunci aveam multe probleme de sănătate şi auzisem că rugăciunea

Starețului făcea minuni. De aceea am socotit că este spre folosul, atât al sufletului, cât și al trupului meu, să merg la Panaguda și să-i cer Starețului să se roage pentru mine. Auzisem atât de multe lucruri minunate despre el, încât dorința mea de a-l vedea era foarte mare.

Când am ajuns la Colibă, l-am găsit înconjurat de închinători. M-am așezat și eu și am așteptat până când au plecat cei dinaintea mea. Când mi-a venit rândul, eram atât de emoționat, încât simțeam că inima îmi sparge pieptul. I-am spus Starețului că vreau să-i vorbesc între patru ochi și atunci m-a dus în chilia sa. Acolo i-am explicat problema mea, iar el s-a rugat pentru mine. Apoi m-a sfătuit să fac răbdare și să mă rog mult. De asemenea să mă spovedesc regulat. La un moment dat, i-am spus că nu eram sigur că există Dumnezeu, că mă îndoiesc de existența Lui. În chilia sa se afla și o șopârlă, pe care nu o observasem. Starețul mi-a spus: „Tu te îndoiești de existența lui Dumnezeu. Ia să întrebăm pe această șopârlă: «Există oare Dumnezeu?»" Și, o! minune, șopârla a răspuns afirmativ, clătinând din cap, după care a plecat în colțul chiliei. Prin aceasta Starețul a vrut să mă întărească în credință. Această întâmplare arată că Părintele Paisie nu vorbea numai cu oamenii, ci și cu animalele. Atât de mari erau harismele pe care i le dăruise Dumnezeu!

Hagibendidis Hristu, ofițer de armată, Tesalonic

Doi tineri, Vasilie și Nicolae, se deplasau cu motocicleta, în luna septembrie a anului 1992, pe străzile

Vechii Kavale. La un moment dat, au pierdut controlul vehiculului și au intrat pe celălalt sens al drumului. Din partea opusă venea un tir. „Când am văzut tirul venind spre noi, povesteau cei doi tineri, am închis ochii. În acea clipă însă am văzut un călugăr, care ne-a luat de mână și ne-a aruncat din drum. Motocicleta s-a făcut zob sub roțile tirului, în timp ce noi ne-am aflat la marginea drumului, fără cea mai mică zgârietură. După trei luni de căutare a acelui călugăr, am auzit de Părintele Paisie și astfel am mers în Sfântul Munte. De îndată ce l-am văzut, am recunoscut în el persoana celui care ne salvase. Dar Starețul s-a lepădat zicând: «Eu sunt un om păcătos»".

Doi soți, Hristu și Vaia G. din Didimotiho (Evros), aveau trei fete. Cea mai mică, Stavrula, s-a născut cu astm și de aceea avea nevoie de permanentă îngrijire. Într-o seară, pe când se afla singură în casă, căci părinții ei erau plecați la o petrecere, Domnul a luat sufletul ei lângă El. Părinții, cu multă durere în suflet, s-au despărțit de copilul lor.

Tatăl, căutând mângâiere, a ajuns în cele din urmă la Panaguda. Când a venit rândul său ca să ia binecuvântare, Hristu a arătat Starețului fotografia fetei, exprimându-și în același timp întristarea. Atunci Părintele Paisie i-a spus: „Tu să nu te mâhnești pentru acest îngeraș. Acest foc pe care îl ai înlăuntrul tău, și i-a arătat pieptul, să mergi să-l scoți imediat". „Atunci m-a apucat un tremurat, povestea domnul Hristu, și la prima mânăstire unde am mers – era Mânăstirea Filotheu – m-am spovedit după treizeci și doi de ani. Când duhovnicul m-a întrebat dacă vreau să mă împărtășesc, i-am spus că, deși doream Sfânta Împărtășanie, păcatele mele erau atât de

multe... Nu ştiam de unde să încep şi unde să termin... Duhovnicul însă mi-a îngăduit să mă împărtăşesc şi de atunci mă nevoiesc împreună cu soţia mea ca să trăim aproape de Dumnezeu".

În luna aprilie a anului 1992, a venit la Părintele Paisie un închinător din Cipru, pe nume Mario. Când acesta a întrebat despre macedoneni, Stareţul i-a răspuns: „E bine să le dăm câte o conservă, dar atenţie... aceştia vor să pună drapelul lor pe Turnul Alb din Tesalonic".

Stareţul mai spunea:

– Fiii mei, viaţa aceasta este întocmai cu gimnaziul copiilor. Să ne nevoim ca să luăm nota de trecere.

– Gheronda, nota de trecere este 5. Dar dacă vom lua 4,50, ce se va întâmpla?

– Ei, binecuvântatule! Ia tu 4,50 şi atunci Dumnezeu îţi va da o brâncă şi te va „arunca" în Rai!

Acest închinător a simţit atât de mult har la această întâlnire cu Stareţul, încât după plecare a mărturisit: „Mă simt ca şi cum m-aş fi botezat din nou".

Acelaşi închinător, într-o altă vizită făcută la Stareţ, pe când aştepta afară de chilia lui, a văzut tăbliţa pe care scria: „Este binecuvântare ca să mâncaţi". Însă un alt închinător i-a spus: „Nu sunt de post, ci toate sunt de dulce". Când Stareţul a ieşit din chilie s-a adresat acestuia spunându-i: „Fiul meu, cine vrea are şi de post". Şi apoi a împărţit singur dulciurile din cutie, care erau de post.

Pahalas Vasilie, ofiţer de aviaţie

Întotdeauna mi-am dorit să merg în Sfântul Munte pentru pelerinaj. Această dorinţă a mea a devenit şi

mai puternică când copilul meu s-a îmbolnăvit. Un prieten de-al meu, domnul Nicolae Zurnazoglu, într-o discuţie legată de aceasta, mi-a vorbit despre un monah sfânt care avea harisma de a prooroci evenimente. Mi-a povestit câteva dintre ele, care erau minuni adevărate. Atunci m-am hotărât să merg în Sfântul Munte împreună cu fiul meu. Nu ştiam nimic despre felul cum trebuie să te comporţi în Sfântul Munte, dar aveam o credinţă puternică că toate vor merge bine.

Când l-am întâlnit pe Stareţul Paisie la Coliba sa, i-am spus despre problema de sănătate a copilului meu. Încă de la început, Stareţul mi-a recomandat un tratament cu medicamente. Apoi l-a luat pe băiat şi l-a dus în bisericuţă. Acolo i-a citit diferite rugăciuni. Când s-au întors, Stareţul mi-a spus: „Hristu este foarte bine. Va deveni atlet". Eu credeam că voi primi un răspuns privitor la evoluţia bolii copilului meu, dar în loc de acesta am primit unul care m-a surprins. Această problemă de sănătate a copilului mă chinuise timp de opt ani. Doctorii nu putuseră să dea nici un diagnostic. Am plecat de la Stareţ cu inima rece, pentru că nu primisem un răspuns clar. Dar credeam că Dumnezeu mă va ajuta. După trei zile m-am întors din Sfântul Munte. Când m-am întâlnit din nou cu prietenul meu, i-am povestit, plin de mâhnire, cele petrecute. Când însă am pomenit cuvintele Stareţului, „Hristu va deveni atlet", faţa prietenului meu s-a luminat de bucurie şi mi-a spus: „Aceasta a fost, binecuvântatule! Stareţul Paisie vorbeşte întotdeauna alegoric. Vei vedea că Hristu se va face bine. Aceasta înseamnă cuvântul «atlet». Poate un bolnav să devină atlet? Nu". Într-adevăr, copilul meu în scurtă vreme s-a făcut bine şi a aruncat me-

dicamentele, pe care le lua de opt ani şi fără de care nu putea trăi.

Dar acum să povestesc cum am auzit despre Stareţul Paisie. În anul 1990, mergând spre Tesalonic, m-am întâlnit cu un prieten.

– Salut, Vasile! mi-a strigat acela.

– Salut, Kosta! i-am răspuns eu.

– Ai aflat noutăţile? Ai aflat ce s-a întâmplau cu prietenul tău Nicolae?

– Nu, deoarece nu suntem chiar atât de apropiaţi.

– Ascultă! Nicolae a mers în Sfântul Munte în pelerinaj. Acolo s-a hotărât să meargă la Stareţul Paisie (era pentru prima oară când auzeam acest nume). Dar ce i-a trebuit lui oare să meargă acolo? Nici acum nu şi-a revenit din ceea ce i s-a întâmplat.

– De ce? Ce a păţit? I s-a întâmplat ceva rău?

– Nu, nu, ci dimpotrivă. S-a cutremurat întreaga sa lume lăuntrică. Şi-a schimbat multe concepţii despre Ortodoxie şi a devenit un creştin foarte râvnitor.

– Adică?

– Când a ajuns la poarta Colibei Stareţului, l-a auzit pe acesta chemându-l pe nume şi spunându-i chiar şi profesia: „Vino, Nicolae! Vino, profesorule!" Când a auzit aceasta, Nicolae s-a tulburat atât de mult, încât a luat-o la fugă. După puţin însă s-a întors şi a vorbit cu Stareţul.

Acestea m-au uimit atât de mult, încât m-am hotărât să-l întreb pe Nicolae despre ceea ce s-a petrecut atunci. De aceea, într-o zi când l-am întâlnit, i-am cerut fără ocolişuri să-mi povestească întâmplarea. El mi-a răspuns: „Las-o pe altă dată!" Această întrebare i-am pus-o ani de-a rândul, dar de fiecare dată primeam acelaşi răspuns. Odată însă când ne-am întâlnit la biserica satului nostru, cu ocazia

unui eveniment trist, eu i-am pus obişnuita întrebare şi aşteptam să primesc acelaşi răspuns. Spre marea mea uimire însă l-am văzut pe profesor luând o înfăţişare serioasă şi răspunzându-mi: „Hai să lăsăm astea, Vasile! Nu s-a petrecut întocmai cum ţi le-a spus Kostas. Când am ajuns la Coliba Stareţului, l-am văzut mergând prin aer şi strigându-mi: «Vino, Nicolae! Vino, profesorule!» Atunci m-am cutremurat, dar nu am fugit. M-am aşezat şi am discutat cu el".

Papazoglu Teodor, Tiriopetra

Prin anii '85 – '86 am avut un vis. Se făcea că mă aflam într-un parc de copii cu trei consăteni de-ai mei, cu Socratis, cu Kosta şi cu Vanghelis. După ce ei s-au urcat în leagăne nu i-am mai văzut. Deodată, leagănul meu s-a transformat într-o scară foarte lungă, ce ajungea până la Cer. Acolo am văzut un tânăr cu părul blond, care ţinea în mână un toiag. Stătea pe marginea unei prăpăstii şi mă păzea ca să nu cad în ea. Tot atunci am văzut un monah, care alerga cu o viteză foarte mare. Când a ajuns lângă mine m-a strâns în braţe, ca să nu cad în prăpastie, după care m-a lovit de trei ori pe spate, spunându-mi că este monahul Paisie. Apoi mi-a spus şi următoarele: „Cei trei care erau împreună cu tine nu au proptit bine scara lor şi au căzut în gol. Să le-o spui şi lor!" Aceste cuvinte mi le-a repetat de trei ori. După şase luni am mers în Sfântul Munte împreună cu doi preoţi şi am trecut şi pe la Coliba Stareţului Paisie. Când a venit rândul meu să iau binecuvântare, Părintele Paisie mi-a spus:

– Teodore, te-am văzut de multe ori!

– Gheronda, şi eu te-am văzut!
– Cele pe care ţi le-am spus acum şase luni le-ai spus acelora?
– Da, Gheronda, le-am spus de multe ori.

Monahul Nicon, Noul Schit, Sfântul Munte Athos

Un prieten de-al meu din Atena, profesor, mergea singur cu maşina de la Corint spre Atena. Drumul era liber şi de aceea mergea cu viteză mare. Într-un moment de neatenţie, i s-a părut că vede înaintea sa o curbă, dar că era prea târziu ca să vireze. În clipa aceea a avut un şoc. Ceva îl îndemna să vireze la dreapta unde, de fapt, se afla o prăpastie mare, stânci şi marea. „În acea clipă, povestea el, a apărut în maşină pe bancheta din dreapta, un monah. Cu mâna stângă m-a lovit uşor pe spate, iar cu dreapta mi-a făcut semn să merg înainte şi să nu virez. Eu ţineam volanul, iar maşina alerga glonţ". De îndată ce a trecut de acea curbă închipuită, a văzut că fusese gata să cadă în prăpastie. Dar, prin intervenţia monahului, aceasta nu s-a petrecut. După câţiva ani a venit în Sfântul Munte. L-am întâlnit întâmplător în Careia şi l-am trimis la Stareţul Paisie. Când a ajuns la Colibă şi l-a văzut pe Stareţ, a rămas încremenit. A recunoscut în persoana Stareţului pe acel monah care îl izbăvise de moarte. Atunci Părintele Paisie l-a luat deoparte şi i-a spus: „Să nu spui nimănui nimic. O să vorbim între patru ochi".

Monahul Maxim Ivirítul, Sfântul Munte Athos

Odată, pe când mă aflam în Tesalonic, la tipografia domnului Pavel Ianulis pentru tipărirea unei lucrări, acesta mi-a povestit următoarea întâmplare. La tipografia respectivă, cu puţin timp înainte, fusese dată spre tipărire cartea ieromonahului Hristodul Aghioritul cu titlul, *„Stareţul Paisie"*. După ce au terminat de tipărit cartea, în afară de copertă, şi se pregăteau să scoată şi coperţile, maşina de tipărit s-a oprit fără nici un motiv. După mai multe încercări, făcute de-a lungul a trei zile, nu s-a putut restabili funcţionarea maşinii. Atunci domnul Pavel s-a gândit: „Ia să vedem, ce se tipăreşte acum?". Şi, spre uimirea sa, a văzut că se făcuse o gravă greşeală. Lipsea o literă din cuvântul „Paisie", chiar în titlul de pe copertă. De îndată ce a corectat greşeala, maşina a început să funcţioneze din nou.

Ceva asemănător s-a întâmplat şi la secţia de legătorie a cărţilor. Pe când cărţile erau stivuite pentru a fi legate, s-a întâmplat ca unele să cadă, dar numai atunci când responsabilul cu legătoria trecea pe lângă ele. Atunci s-a constatat că toate cărţile care căzuseră aveau paginile greşit aşezate. Toate acestea arată că Stareţul Paisie supraveghea nevăzut tipărirea cărţii şi corecta greşelile, intervenind chiar la momentul potrivit.

Monahul Nectarie, Chilie vatopedină, Sfântul Munte Athos

În anul 1979, Stareţul Paisie a vizitat Mănăstirea Grigoriu. Într-o anumită discuţie, Stareţul a spus mo-

nahilor de aici să se roage mai mult pentru cei adormiţi, deoarece stau la judecată şi nu au pe nimeni care să-i ajute. Apoi a povestit că a cunoscut o bătrânică care după un timp a murit. Într-o noapte, în timp ce se ruga pentru cei adormiţi, a auzit o voce. Era acea bătrânică, care îi cerea ajutor, deoarece se chinuia cumplit. Era afundată în necurăţie şi striga: „Ajutor! Ajutor!" Atunci Stareţul s-a rugat şi peste câteva zile a văzut-o într-o stare mai bună. Apoi şi-a continuat rugăciunea, până când a văzut-o cu desăvârşire curăţită.

K. K., Tesalonic

Cu mulţi ani în urmă (1985-1986), cumnatul meu era bolnav. Suferea de inimă. Se blocaseră aproape toate arterele, iar inima îşi crease o deviaţie şi se alimenta pe acolo. Medicii amânau mereu operaţia. Ajunsese într-o stare atât de gravă, încât nu mai putea face nici măcar zece paşi. Atunci am cerut ajutorul Stareţului Paisie, care în acea vreme se afla la mănăstirea de la Suroti.

– Gheronda, i-am spus eu, avem o problemă serioasă. Cumnatul meu suferă de inimă. Noi ne gândeam că ar fi bine să facă operaţie. Sfinţia Voastră ce părere aveţi?

– Vrea şi el să facă operaţie sau îl constrângeţi voi?

– El însuşi vrea aceasta.

Apoi i-am spus soţiei mele:

– Scrie pe o hârtie numele fratelui tău şi dă-l Stareţului ca să se roage pentru el.

– Nu-i nevoie, răspunse Stareţul, îi ştiu numele. Nu-l cheamă Gheorghe?

– Da, Gheorghe, am răspuns eu.

– Domnule Constantin, îmi spuse Stareţul înainte de a pleca, peste două zile voi avea nevoie de tine.

– Să fie binecuvântat.

Şi într-adevăr, după două zile, am primit înştiinţare ca să vin să-l iau de la Suroti. De îndată ce m-a văzut, mi-a spus:

– Să-i spui soţiei tale să meargă la medic şi să-l întrebe ce se va întâmpla cu fratele ei. Nimic mai mult.

A doua zi, soţia a luat-o cu ea pe cumnată şi s-au dus la spital.

– Doctore, ce se va întâmpla cu fratele meu? a întrebat ea.

– Cum se numeşte?

– Gheorghe H.

– Aduceţi-mi dosarul lui, spuse el asistentei sale.

– Mâine dimineaţă la ora şapte să fie aici la spital!

A doua zi l-am dus pe Gheorghe la spital. Atunci medicul-chirurg a strigat surorii şefe:

– Mâine să-l pregătiţi pentru operaţie.

– Domnule doctor, încă nu au adus sânge.

– Veţi dona voi sângele, iar aceia îl vor aduce pe urmă!

Dimineaţă la ora şapte i-au făcut anestezie, dar în loc să vină cu targa să-l ia şi să-l ducă la chirurgie, a venit sora-şefă şi a spus:

– Doctorul vă cere mii de scuze, pentru că i s-a întâmplat ceva şi nu va putea să-l opereze astăzi. Îl va opera mâine.

Când am auzit aceasta, ne-am mâhnit, dar apoi am spus:

– Tot răul spre bine.

La amiază am primit un telefon de la Suroti și mi-au spus ca să vin să-l iau pe Stareț și să-l duc cu mașina la Mănăstirea de la Metamorfosis. Pe drum i-am spus Starețului:

– Gheronda, trebuia să-l opereze astăzi, dar s-a amânat pe mâine.

– A, bine că mi-ai spus!

A doua zi cumnatul meu a fost băgat la chirurgie.

– Deoarece cazul este foarte greu, spunea doctorul, îi vom face numai două „by-pass"-uri ca să poată să-și revină puțin.

Cu o zi înainte Starețul îmi spusese:

– Mâine la ora trei am nevoie de tine. Să vii să mă iei și să mă duci la Suroti.

La ora unu, înainte de a-l scoate pe cumnatul meu de la chirurgie, am plecat, deoarece trebuia să fiu la ora trei la Metamorfosis. Când am ajuns la mănăstire, Starețul mă aștepta în curte. După ce am luat binecuvântarea sa, i-am spus:

– Gheronda, încă nu l-au scos de la chirurgie.

– Lasă, măi Constantine, că nu are nevoie de tine! Îl păzesc alții. Hai să mergem!

Eu însă nu am îndrăznit să-l întreb ce voia să spună. L-am lăsat la Suroti și apoi am plecat.

A doua zi am mers la spital ca să-l văd pe cumnatul meu. Se simțea foarte bine. La urgență îl ținuseră numai două zile, deoarece starea lui evolua foarte bine. După două zile l-am vizitat la salonul unde fusese dus.

– Vă voi spune ceva, ne-a zis el, dar să nu mă luați în râs.

Și îndată a început să lăcrimeze. Atunci soția mea i-a spus:

– Nu-i nimic, nu te necăji! Mai târziu când o să-ți revii, o să ne spui.

– Nu, am să vă spun acum, pentru că este ceva important. Atât timp cât m-am aflat la urgență, deși se aflau acolo și alți bolnavi, eu nu vedeam pe nimeni. Pentru că, atunci când mă întorceam spre dreapta, vedeam un nor alb care învăluia un tânăr prea frumos, al cărui chip strălucea foarte tare. Era întreg lumină. Atât de mult strălucea, încât nu puteai privi la el. Purta un veșmânt, așa cum poartă diaconii, cu brâu și cu cruci. Atunci mă întorceam la stânga și vedeam un tânăr asemănător. Unul mai frumos decât altul. Amândoi purtau același veșmânt. Atât timp cât m-am aflat la urgență, i-am avut alături de mine.

Acest lucru minunat l-a observat și după ce s-a trezit din anestezie.

Doctorul care l-a operat ne-a spus că acest caz a fost foarte greu, dar i-au făcut patru „by-pass"-uri în loc de două, așa cum programaseră, fiindcă în timpul operației n-au întâmpinat greutăți. De atunci, cumnatul meu nu a mai avut probleme. Când l-am întâlnit din nou pe Stareț, l-am întrebat:

– Gheronda, nu ne spui acum pe cine ai trimis acolo la spital?

– Hai, Constantine, uită asta! Subiectul s-a încheiat, iar tu să nu mai vorbești despre aceasta.

Altă dată, un prieten apropiat suferea de cancer la intestinul gros. L-au dus la spital și medicii au hotărât să-l opereze. Acesta avea un cumnat care era medic și care se afla și el la chirurgie în ziua operației. Când operația s-a terminat, acesta a venit la sora sa și i-a spus:

– Soră, îmi pare foarte rău, dar îl vom pierde pe bărbatul tău. Să fii pregătită! Este vorba de câteva zile. Are cea mai gravă formă de cancer.

A doua zi dimineață, am luat mașina și am pornit către Sfântul Munte. Când m-a văzut Starețul, m-a întrebat:

– Ce cauți aici atât de dimineață?

– Gheronda, avem o problemă serioasă. Prietenul meu are cancer și l-au operat.

În acea clipă însă am uitat să-i spun în ce stare gravă se afla bolnavul.

– Bine, scrie numele lui pe o hârtie și las-o aici!

Atunci am scris numele și apoi am plecat. Seara, pe când discutam cu soția mea, i-am spus:

– Astăzi nu am făcut treabă bună. Nu l-am făcut pe Stareț să înțeleagă gravitatea situației. Mâine dimineață voi merge din nou.

– Nu te duci acum?! îmi spuse ea.

Și, cu adevărat, dis-de-dimineață am pornit iarăși spre Sfântul Munte. Starețul, când m-a văzut din nou, m-a întrebat:

– Bine, dar nu ai fost și ieri aici?

– Am fost Gheronda, dar cred că nu am făcut treabă bună. Nu v-am spus că bolnavul este într-o stare foarte gravă și de aceea am venit din nou să vă spun.

– Ia spune-mi!

– Medicii i-au mai dat câteva zile. Nu mai are șanse de viață. Are forma cea mai gravă de cancer și de aceea ei spun că va muri.

– A, bine că mi-ai spus, căci pusesem pomelnicul împreună cu cele obișnuite, iar nu cu cele urgente. Acesta este un caz urgent. Va trebui să facem îndată

multă rugăciune. Scrie din nou numele pe hârtie și dă-mi-l ca să-l pun la cele urgente.

Și într-adevăr, a luat pomelnicul și l-a pus în buzunarul său, iar nu în coșulețul în care punea celelalte pomelnice. Apoi mi-a spus:

– Mă voi ruga ca să se schimbe cursul bolii, dar trebuie ca și el să ajute situația.

Voia să spună că ar trebui să se spovedească deoarece nu se spovedise niciodată și să se împărtășească. Când m-am întors acasă i-am spus soției mele cele spuse de Stareț. Atunci ea mi-a spus:

– Cum să-i spui acum aceasta, când el nu s-a spovedit niciodată?

Nu știu ce a făcut în cele din urmă omul nostru, dar de atunci nu a mai avut nici o problemă de sănătate. La spital, atunci când mergea ca să-și facă analize, nu-i găseau nimic. Au trecut cinci ani de atunci, iar el trăiește, și încă muncește din greu.

Odată l-am întrebat pe Stareț ce părere are despre Macedonia. Atunci el mi-a spus: „Lasă Macedonia! Nu o lua în seamă!" Iar despre Albania mi-a spus: „Atunci când o capră vrea bătaie, merge și se scarpină de bâta ciobanului. Așa fac albanezii acum. Lasă-i în pace! Nu-i băga în seamă! Nu te teme!"

Despre Constantinopol spunea: „Cândva vom lua cetatea. Este a noastră. Noi nu vom pătimi nimic rău. Când vom porni la război ea va fi deja cucerită de alții. Grecii se vor întoarce înapoi de la jumătatea drumului. O vor lua rușii și apoi ne-o vor da nouă. Nu pentru că ne iubesc, ci vor fi siliți de împrejurări".

Despre turci, care permanent fac provocări, Starețul spunea: „Pe turci... lasă-i! Aceștia își au coliva la brâu (n. tr.: adică le este pregătit sfârșitul). O poartă

cu ei...". Cât despre timpul în care se va destrăma Turcia, ori de câte ori îl întrebam, el ne răspundea: „Aceasta nu o ştim. Dumnezeu ne-a spus că ne va arăta semne. Oricum, lucrurile într-acolo se îndreaptă...".

În anul 1993, am mers la Sfântul Munte la Părintele Paisie. După ce am discutat, am dat să plec.

– Să nu te mai obosesc, Gheronda, i-am spus eu.

– Hai, mai stai să discutăm! mi-a spus Stareţul. Astăzi nu avem lume. Toţi cei de pe corabie aţi fost zece şi nu va veni nimeni altul aici. Stai să mai discutăm!

Într-adevăr, pe corabie fusesem zece persoane şi dintre acestea numai eu venisem la Stareţ.

Odată, Stareţul a mers la mănăstirea de la Metamorfosis. Acolo a vorbit lumii. Un preot, care s-a întâmplat să fie în preajmă, avea în buzunarul său un casetofon cu care înregistra convorbirea cu Stareţul. Când Părintele Paisie a terminat i-a spus preotului:

– Părinte, ia scoate acum cutia aia să vedem ce a înregistrat!

Când a auzit aceasta, preotul s-a pierdut. Plin de ruşine, a scos casetofonul şi i-a dat drumul. Pe casetă însă nu se înregistrase nimic.

Altă dată, pe când mă aflam la Coliba sa, au venit la Stareţ, pentru prima dată, vreo cinci – şase profesori. Stareţul le-a spus bun venit, pomenindu-i pe nume pe fiecare. Aceştia, când au auzit, au încremenit. Apoi, unul dintre ei a spus:

– Gheronda, spuneţi-ne un cuvânt de folos!

– Cuvânt de folos vreţi? Dacă vreţi cuvânt de folos atunci tu şi tu, – şi în clipa aceea a arătat către doi dintre ei –, scoateţi cutiuţele (casetofoanele) ce le aveţi

în cămăşile voastre, daţi-mi-le mie şi apoi vom spune cuvânt de folos.

Cu toate că era iarnă şi purtau paltoane, Stareţul a „văzut" casetofoanele ce le aveau ascunse în buzunare. Cei doi au scos casetofoanele şi le-au dat Stareţului.

Ţetos Hristu, ofiţer de aviaţie, Termi – Tesalonic

De origine sunt din Hiliomodi – Corint. Sunt ofiţer de aviaţie în rezervă. În urma unui concurs de împrejurări, am fost şi taximetrist în Atena.

În timpul vieţii mele am avut multe întâlniri cu Stareţul. Pe data de 8 iulie 1974, l-am vizitat la Coliba sa. Am stat împreună destule ore, aproape toată după-amiaza, şi am vorbit despre diferite teme. La sfârşit, mi-a spus că turcii aveau să debarce în Cipru. Vorbea despre aceasta cu atâtea amănunte şi cu atâta siguranţă, încât ai fi zis că vedea evenimentele întâmplându-se chiar în acea clipă. Adică, vedea vasele turcilor apropiindu-se de ţărmul Amohostru şi coborârea blindatelor pe uscat. Vedea armata turcă şi maşinile înaintând, satele pe care le ocupau turcii fiind evacuate. Îi vedea pe turci ucigându-i pe ciprioţi şi făcând nenumărate fărădelegi. Le povestea ca şi cum ar fi fost de faţă! Aceasta m-a impresionat profund. Când a văzut că se luptau corp la corp, când a văzut vărsându-se primul sânge, Stareţul şi-a ridicat mâinile la cer şi a strigat: „Doamne miluieşte! Doamne miluieşte! Doamne miluieşte!"

Pe data de 20 iulie 1974, când turcii au debarcat în Cipru, am citit în presă toate cele pe care mi le descrisese Stareţul cu douăsprezece zile mai înainte.

În anul 1975, l-am întâlnit pe Stareţul Paisie la mănăstirea de la Suroti. Ne adunaserăm în arhondaricul mănăstirii în jur de cincisprezece persoane şi discutam despre timpul pe care îl rânduiam pentru îndatoririle noastre duhovniceşti. Printre noi se aflau şi două studente, care l-au întrebat pe Stareţ:

– De unde să găsim timp pentru rugăciune, Gheronda, când avem atât de mult de învăţat pentru facultate? Cum vom reuşi, dacă nu vom citi?

– Câte ore înveţi pe zi? a întrebat Stareţul pe una din ele.

– Uneori şi douăzeci şi patru din douăzeci şi patru, i-a răspuns aceea.

– Din Sfânta Scriptură ai citit vreodată?

– Nu.

– Te-ai rugat vreodată?

– Nu.

– Ei, atunci cum vrei să reuşeşti? Jumătate de oră pe zi dacă vei citi din Sfânta Scriptură şi jumătate de oră dacă te vei ruga, vei asimila mai uşor materia. Dacă vei face aşa, vei reuşi.

Stareţul dădea o deosebită însemnătate citirii din Sfânta Scriptură, rugăciunii şi, în general, studierii cărţilor patristice.

Odată, m-am dus la Chilia „Cinstita Cruce" îmbrăcat în uniformă. Acolo am discutat cu Stareţul toată după-amiaza despre diferite subiecte. Eu, ca unul ce eram lipsit de discernământ, voiam să rămân acolo peste noapte, dar atunci când soarele a apus, m-a întrebat:

– Frate Hristu, acum vei rămâne aici?

– Dacă este binecuvântare, da, i-am răspuns eu.

– Nu este binecuvântare, dar ce să facem?

Când am auzit aceasta m-am supărat şi am vrut să plec.

– Nu, nu vei pleca, mi-a spus el, deoarece la orice mănăstire te vei duce la această oră, poarta va fi încuiată.

Apoi a adus într-o farfurie de zinc o roşie, câteva măsline şi un posmag şi am mâncat împreună. Peste ele a turnat puţin untdelemn de proastă calitate, dar pentru mine acesta a fost mai dulce decât mierea, deoarece mă aflam împreună cu Stareţul. Pentru mine această masă a fost o mare binecuvântare.

După masă, eu aşteptam să ne rugăm împreună, deoarece voiam să văd ceva minunat la Stareţ în timp ce se ruga. Dar el mi-a înţeles gândul şi mi-a spus:

– Tu mergi şi odihneşte-te şi ia aminte să nu te mănânce şacalii.

– Pe mine să mă mănânce şacalii? Nu eu, ci aceia se vor teme de mine.

Însă eu nu înţelesesem că Stareţul nu vorbea despre şacalii din pădure, aşa cum s-a dovedit mai apoi. După ce am luat binecuvântarea sa, am pus metanie şi m-am dus să mă culc. Dimineaţă, când m-am sculat, m-am aşezat pe o buturugă în curtea Colibei, aşteptând ca Stareţul să iasă afară. Când a apărut, l-am văzut cu părul răvăşit, cu dulama mototolită, cu barba încâlcită. Ochii lui erau roşii. M-am gândit că arăta astfel din pricina ostenelii pricinuite de priveghere. Atunci a început să-mi spună că dusese o luptă toată noaptea, că se războise cu un tangalachi. Şi, pentru că eu nu ştiam ce înseamnă „tangalachi", mi-a explicat: „A fost un mic diavolaş,

Nu a fost nimic serios. L-am prins şi i-am tras una ca să mă ţină minte. Nu te teme însă. Hristos este cu noi!" Când am auzit aceasta m-am îngrozit. Chiar şi acum când povestesc mi se face părul măciucă, căci într-adevăr a fost ceva înfricoşător.

Părintele Policarp Manzaroglu mi-a povestit următoarea întâmplare:

În anul 1972, în Duminica Orbului, Stareţul Paisie a simţit, în timp ce se ruga, o istovire foarte mare. Atunci i-a venit un gând care îi spunea că dacă ar avea puţin peşte, i-ar face bine. Şi fiindcă, aşa cum este cunoscut, Stareţul avea probleme cu intestinul, a ieşit puţin afară. Când a vrut să se întoarcă în chilie, a văzut o pasăre foarte mare, ce semăna cu un vultur, năpustindu-se asupra lui. S-a plecat, ca să nu fie lovit, şi a intrat repede în chilie. Dar peste puţin timp a fost nevoit să iasă din nou afară. Atunci a văzut că, în locul unde pasărea se coborâse, se zbătea un peşte mare. Plin de emoţie, şi-a făcut cruce, a mulţumit lui Dumnezeu pentru minunata Sa purtare de grijă şi, îndestulat fiind de dragostea Lui, îşi zicea întru sine: „Te lasă inima să-l mănânci?".

Părintele Paisie a făcut ascultare desăvârşită faţă de stareţul său. Îndeplinea orice îi spunea părintele Tihon. Într-o zi, când am vrut să-i las ceva de binecuvântare, Părintele Paisie nu a vrut să primească cu nici un chip. Când l-am întrebat de ce nu vrea să primească, el mi-a răspuns: „Am poruncă de la stareţul meu să nu primesc nimic de binecuvântare. Să nu am nimic în buzunar, niciodată să nu am bani. Aici în Sfântul Munte ne iconomiseşte Maica Domnului. Nu avem nevoie de ajutoare omeneşti. Voi, acolo în lume, aveţi mai multă nevoie. Există văduve, săraci, bătrânei, pe care trebuie să-i ajutaţi. Pe când eu, de

vreme ce nu am nevoie de ele, va trebui să le dau în altă parte. Dacă îmi vor aduce lucruri şi le voi primi, va trebui apoi s-o fac pe cărăuşul. Dar şi ceilalţi părinţi de aici nu au nevoie de ele. Să le arunc? Este păcat".

De asemenea, Părintele Paisie avea poruncă de la stareţul său să nu primească pe nimeni să doarmă în Coliba sa, afară numai de un ieromonah sau doi, care să slujească Sfânta Liturghie în bisericuţa Colibei.

Într-o zi, pe când lucram ca taximetrist, au urcat în maşină doi tineri. Aceasta s-a întâmplat, dacă îmi amintesc bine, în 1981. La bordul maşinii aveam agăţată o fotografie a Stareţului Paisie şi o cruce. Cei doi erau colegi de facultate. La un moment dat am auzit-o pe tânără rostind numele „Paisie". Atunci i-am întrebat:

– Îl cunoaşteţi pe Părintele Paisie?

– Desigur că-l cunoaştem, mi-au răspuns ei.

Şi apoi mi-au povestit următoarea întâmplare:

„Trei studenţi au mers în Sfântul Munte pentru a vizita mănăstirile. După ce au cutreierat peste tot, în cele din urmă au ajuns la Părintele Paisie. Acolo au găsit şi alţi închinători, care discutau despre existenţa lui Dumnezeu. Unul dintre cei trei studenţi, care era şi cel mai neliniştit, l-a întrebat pe Stareţ:

– Crezi, Gheronda, că există Dumnezeu?

Dar Stareţul nu i-a răspuns, ci a plecat puţin ochii şi a zâmbit. În acea clipă a trecut prin faţa lor o şopârlă. Atunci Stareţul a întrebat şopârla:

– Ia spune-mi, există Dumnezeu?

Atunci, o! minune, şopârla a vorbit cu glas omenesc şi a spus:

– Există Tată, Fiu şi Duh Sfânt, Treime Sfântă!

Când studenții au auzit acestea s-au pierdut cu firea. Cel care a întrebat a leșinat, altul s-a făcut alb ca varul, iar al treilea cu greu s-a ținut să nu cadă. Cel care a leșinat și-a revenit, în urma rugăciunii Starețului. De atunci a rămas în Sfântul Munte, iar acum este monah. Al doilea, cel care s-a schimbat la față, i-a spus Starețului că va merge să-și aranjeze niște treburi în lume, iar apoi se va întoarce ca să devină monah, precum s-a și întâmplat. Al treilea s-a întors în lume".

Deși nu mă îndoiam că Starețul ar fi putut face o astfel de minune, m-am gândit că, fiind tineri, exagerează puțin. Mai târziu, când l-am vizitat pe Stareț, i-am spus:

– Gheronda, s-a întâmplat asta și asta. Este adevărat?

– Da, s-a petrecut întocmai cum ți-au spus.

Atunci am pus metanie, i-am sărutat mâna, am luat binecuvântarea sa și am plecat mult mai întărit.

Odată, pe când locuiam în Triadi, au venit doi soți din Larisa împreună cu fetița lor ca să ne viziteze. Fetița mi-a spus unele lucruri și mi-am dat seama că nu era sănătoasă.

– Domnule Hristu, îmi spuse tatăl ei, vreau să mă ajuți să mergem în Sfântul Munte. Dacă este cu putință, chiar și acum.

– Acum nu putem. Trebuie să așteptăm până mâine dimineață.

– Mergem acum, insistă acela, voi plăti eu cheltuielile.

Fetița era demonizată și părinții ei voiau s-o ajute să se facă bine, dar, deși o duseseră la mulți doctori, nu reușiseră s-o vindece. Atunci i-am întrebat:

– Nu cumva voi sunteți de vină pentru starea copilului?

– Da, noi suntem de vină, mi-a mărturisit mama ei, deoarece avem o legătură cu o grupare idolatră și ieșim noaptea la ora doisprezece și săvârșim niște ceremonii cu niște cranii...

– Adică satanism, le-am spus eu. Ei, atunci, iată rezultatele!

În cele din urmă, așa cum am aflat mai târziu, tatăl fetiței a mers la Stareț care, deși nu-l cunoștea, i-a spus de îndată ce l-a văzut:

– Gheorghe, vino aici! Nu te teme! Copilul tău nu are nimic. Se va face bine. Se va face bine, dar numai dacă veți pleca de acolo unde sunteți. Să vă depărtați de ei! Să faceți milostenie, să vă pocăiți, să vă spovediți.

Și într-adevăr, atunci când părinții au făcut toate cele spuse de Stareț, fetița lor s-a vindecat. Aceasta cred că s-a întâmplat prin 1986.

Altă dată, am avut o problemă foarte gravă și de aceea am mers la Stareț de mai multe ori. Într-o zi, aproape plângând, l-am întrebat:

– Gheronda, ce se va întâmpla?

– Ei, binecuvântatule, toate vor merge bine.

Însă eu credeam că îmi spune acestea ca să mă încurajeze. Apoi ne-am așezat și am discutat. Starețul mi-a spus cuvinte de mângâiere, precum și ce atitudine trebuia să am în acea problemă. Când a venit timpul ca să plec, mi-a spus:

– Maica Domnului și Hristos să fie cu tine!

– Nu îmi dați nimic? l-am întrebat eu.

– Ce altceva vrei, binecuvântatule? Maica Domnului și Hristos să fie cu tine. Ce altceva vrei?

Dar îndată a intrat în chilie şi mi-a adus o icoană cu Sfânta Mavra, spunându-mi:

– Ia-o! Sfânta Mavra[33] le va face pe toate albe.

Nu a trecut mult timp şi lucrurile au devenit toate „albe", aşa cum spusese Stareţul.

Părintele Paisie întotdeauna mă întreba de copiii mei, Nectaria şi Panaghiotis, care pe atunci erau la Atena. Întreba mai ales de Nectaria, care avea o problemă personală ce o mâhnea. Stareţul spunea: „Eu mă rog pentru ea". Şi, cu adevărat, situaţia s-a îndreptat.

Pentru mine, Stareţul Paisie a fost un sfânt. Toate câte spunea erau bune, deoarece erau purcese de la Duhul Sfânt. Chiar şi gluma pe care o spunea, avea într-adevăr mult har.

Monahul Teologos, Sfânta Mănăstire Karakalu, Sfântul Munte Athos

Astăzi este 26 octombrie 1996 şi cu multă bucurie aş vrea să spun câteva cuvinte despre fericitul Stareţ Paisie, care şi pe mine m-a ajutat foarte mult prin întâmplări minunate (1979-1991). Acestei mărturii i-aş da titlul: *„Chemare pentru monahism – Binecuvântarea harului dumnezeiesc"*.

În martie 1979, pe când mă aflam în străinătate la studii, am simţit, prin lucrarea harului dumnezeiesc, că trebuia să merg să mă închin în Sfântul Munte. De îndată ce am ajuns aici, cuvioşii părinţi aghioriţi

[33] Mavra vine de la „mavros" din limba greacă, care înseamnă „negru".

m-au trimis la Părintele Paisie, la „rectorul Sfântului Munte" – aşa cum îl numeau ei – ca să-i cer sfatul.

Când am ajuns la Chilia Cinstitei Cruci, unde locuia Stareţul, acesta cu dragostea sa părintească m-a sfătuit: „După ce vei termina studiile şi îţi vei lua diploma, să vii să vizitezi Sfântul Munte şi să rămâi două luni, ca să vezi dacă îţi place. Dacă te vor întreba, spune-le că mergi la spital". Apoi m-a lovit părinteşte pe spate.

Am trăit un vis paradisiac în acea primăvară, când am cunoscut minunatul Munte Athos, vistieria cea cerească pe pământ. Neuitate sunt clipele pe care le-am trăit atunci când am ascultat cuvintele Părintelui Paisie. Aceste cuvinte m-au cutremurat, dar nu m-au rănit. În ele se ascundea nădejdea dobândirii mult doritei vindecări de patimile mele, împotriva cărora puteam începe să mă nevoiesc cu multă nădejde şi încredere în Dumnezeu, pentru a putea intra în Împărăţia cerească a Domnului de pe pământul acesta al Sfântului Munte Athos.

Am continuat apoi să rămân în lume, nevoindu-mă să mă lepăd de desfătările trupeşti, de dorinţa pentru păcat şi de voia proprie. Şi astfel, atras fiind de lucrarea harului dumnezeiesc, am lepădat frica de a părăsi desfătările pământeşti şi siguranţa materială. De atunci, încerc să mă încredinţez în mâinile preasfinte ale Părintelui nostru ceresc. Şi aceasta, tot mai mult şi mai mult, mai cu seamă că, în urma chemării lui Dumnezeu şi cu ajutorul harului Maicii Domnului, am devenit monah.

Într-adevăr, în 1988, pe când eram încă mirean, am venit în Sfântul Munte şi am rămas aici două luni, aşa cum îmi spusese Stareţul. Nu mult după

aceea, am devenit monah. În anul 1986, îl întrebasem pe Stareț:

– Gheronda, să mă fac monah?

– Da, să te faci, ca să te liniștești!

– Unde să mă fac, Gheronda, monah?

– În cutare mănăstire.

Și așa am și făcut. În mănăstirea în care am mers am aflat multă odihnă sufletească, care mi-a pricinuit o bucurie de nedescris. În această mănăstire continui, cu harul Maicii Domnului, să viețuiesc și acum. Și aceasta o fac cu bucurie multă, așa cum am spus, cu toate că „poarta este strâmtă". Această strâmtime – adică a rămâne cineva în același loc, în aceeași mănăstire și să împlinească voia lui Dumnezeu – încetul cu încetul cedează și apoi vine harul lui Dumnezeu și ne umple de bucurie cerească, pe care numai Duhul Sfânt o poate da.

Un alt fapt minunat pe care l-am trăit lângă Părintele Paisie a fost următorul:

În vara anului 1987, pe când eram încă mirean, Starețul a răspuns unei întrebări de-a mea mai înainte ca eu să i-o fi pus. „Să-ți iei concediu pentru un an, mi-a spus el, și să vii aici ca să faci o cercetare științifică în domeniul care te interesează". Și într-adevăr, mi-am luat concediu într-un mod minunat și, cu harul Maicii Domnului, am făcut așa cum mi-a spus Starețul. Atunci m-am învrednicit să cunosc o picătură din oceanul înțelepciunii lui Dumnezeu. Atunci am părăsit lumea, fiind încredințat că viața monahală conduce și la cunoașterea desăvârșită a lumii, deoarece prin îndumnezeirea noastră experiem energia necreată care domnește în natură și în lumea duhovnicească. Această energie necreată este lumina taborică a Schimbării la Față a Domnului.

Cel care îl întâlnea pe Părintele Paisie se schimba lăuntric și se umplea de frică și de evlavie, atunci când acesta îi descoperea într-un chip minunat, dumnezeiesc, problemele sale, dar totodată îi dădea și soluțiile cele mai bune. Unul ca acesta era încredințat că răspunsurile și faptele fericitului Stareț erau ale unui om luminat de Duhul Sfânt.

Mulțimea sfaturilor primite de la Starețul Paisie, pe care le-am adunat între anii 1979–1991, m-au umplut de bucurie pentru nesfârșita bogăție a înțelepciunii și a bunătății lor cerești hărăzite de harul dumnezeiesc și pentru fericita viață, de care se desfătează creștinii și monahii râvnitori.

Starețul Paisie a adormit în ziua de marți, 29 iunie 1994 (calendarul vechi), ziua de prăznuire a Sfinților Apostoli Petru și Pavel. Atunci este hramul mănăstirii noastre. Starețul Paisie iubea în mod deosebit atât mănăstirea noastră, cât și pe egumenul ei.

Preotul Dimitrie Hristodulu, Kiato – Corint

Pe data de 14 februarie 1994, am mers la Mănăstirea Sfântului Ioan Evanghelistul de la Suroti (Tesalonic) împreună cu preoteasa, nepotul meu Antonie, în vârstă de trei ani, șoferul mașinii și fiica sa, ca să ne închinăm și să luăm binecuvântarea Starețului Paisie, cunoscând că se agravase starea sănătății lui.

Am avut deosebita binecuvântare de a-l găsi acolo pe Stareț, care însă se afla, așa cum ne spuneau monahiile, pe patul de boală, suferind dureri înfricoșătoare. Pentru aceasta, ziceau ele, nu putea să ne primească. Noi însă am așteptat cu multă răbdare timp de cinci ore. În cele din urmă, Starețul s-a jertfit

şi ne-a primit, deoarece noi spuneam: „Nu vom pleca, dacă nu-l vom vedea pe Stareţ".

Mai întâi au intrat trei dintre noi. Dar mai înainte de a intra în chilia Stareţului, micul nepoţel a scăpat din mâinile bunicii sale şi, alergând, s-a aruncat în braţele Stareţului, nu mai înainte de a-i pune metanie. Bucuria Părintelui Paisie din acele clipe nu poate fi descrisă. Îl ţinea pe micuţ în braţe şi-i dădea ciocolate şi cruciuliţe. După ce am luat binecuvântarea sa am vrut să plecăm, dar nepoţelul a alergat pentru a doua oară în braţele Stareţului. Acesta l-a binecuvântat, l-a sărutat şi i-a dat din nou ciocolate. Când am ieşit din mănăstire şi am intrat în maşină, micuţul s-a întins în braţele bunicii şi ridicându-şi mâinile în sus a început să strige: „Zboară!... Stareţul zboară!... Priviţi-l cum zboară!... Nu-l vedeţi?" Cu siguranţă că în acele clipe Stareţul ne binecuvânta din înălţime, iar sufletul curat al copilului vedea aceasta. Ne-am cutremurat cu toţii, dar apoi ne-am revenit şi am fost cuprinşi de o emoţie sfântă şi de bucurie. Atunci am slăvit pe Dumnezeu pentru nepreţuitul dar pe care ni l-a dat şi, cuprinşi de o bucurie nepământească, am luat drumul întoarcerii.

Slăvit să fie Numele Prea Bunului Dumnezeu, Care prin sfinţii Săi ne umple de daruri bogate!

A. A., Tesalonic

Cu Ortodoxia nu aveam nici o legătură. Dimpotrivă, mai degrabă eram ostil ei, fiind adept al filosofiilor orientale. În februarie 1990, în urma unei minunate conjuncturi, l-am vizitat pentru prima oară pe Stareţ

împreună cu fiul meu. Când am ajuns, am fost înştiinţaţi de către ceilalţi închinători că venise acolo un demonizat, pe care Părintele Paisie l-a trimis să facă o plimbare, după care să se întoarcă. Acesta strănuta în continuu, dar de fiecare dată ieşeau din gura lui strigăte de animale. Se puteau auzi şacali, lupi, oi, cai, o întreagă grădină zoologică.

Aşa cum stăteam în curtea Colibei şi discutam, aşteptându-ne rândul ca să vorbim cu Stareţul, deodată am auzit de departe nişte strigăte de animale. Cei care erau de faţă au început atunci să-mi spună:

– Demonizatul!... Demonizatul!...

– Măi, oameni buni, le spun eu, ce demonizat? Trebuie să fie un cioban cu oile şi cu câinii săi. Despre care demonizat îmi tot spuneţi?

– Ai să vezi peste puţin, mi-au spus ei.

Acele strigăte au început să se audă din ce în ce mai aproape. Cu toate acestea, eu îi luam în râs. Deodată însă a intrat în curtea Colibei un bărbat foarte înalt, care s-a aşezat cu spatele la toţi şi a continuat să scoată acele strigăte. Atunci Stareţul şi-a încheiat discuţia sa, a venit lângă noi şi ne-a spus:

– Înţelegeţi... Este o problemă serioasă, pe care trebuie să o înfruntăm. Plecaţi acum şi veniţi mâine din nou ca să mă vedeţi.

A doua zi, duminică, l-am întâlnit pe acel om în Careia, însă acum era liniştit şi nu mai arăta nici un semn că ar fi fost demonizat. Aşa cum mi-a confirmat Stareţul mai târziu, demonul fugise.

Altă dată, pe când mă aflam pe corabie, am stat de vorbă cu un închinător pe care îl întâlnisem la Coliba Stareţului Paisie. Am început atunci să ne povestim unul altuia împrejurările care ne determi-

naseră să mergem la Stareț. Povestirea acelui închinător mi s-a părut vrednică de menționat.

Acesta, cu câtva timp în urmă, deși nu avea vreo problemă de sănătate, s-a îmbolnăvit dintr-odată și a început să piardă din greutate. Ajunsese la un moment dat la patruzeci de kilograme! Alerga de la un doctor la altul, fără însă să afle vreo ameliorare a bolii sale. Prin urmare, era sortit morții, căci nu mai avea nici o nădejde de scăpare. Trupul său se topea precum o lumânare. Cineva i-a spus atunci că în Sfântul Munte există un Stareț care ar fi putut să-l ajute. A mers, așadar, cu niște cunoscuți la Părintele Paisie. Când l-a văzut, Starețul i-a spus: „Ascultă-mă! Să mergi să sapi în curtea casei tale în cutare loc. Acolo vei găsi un obiect pe care îl vei lua și îl vei aduce aici". „Când am auzit aceasta, îmi povestea acela, m-am mirat pentru două lucruri: în primul rând pentru faptul că știa cum arată casa mea și, în al doilea rând, pentru că îmi spusese să sap într-un anumit loc și că voi găsi un anume obiect. Când m-am întors în Kordelio (Tesalonic) am săpat în locul unde îmi spusese Starețul și am găsit într-adevăr ceea ce îmi spusese. Erau niște lucruri vrăjitorești. I le-am dus Starețului, iar el a coborât până la Mănăstirea Iviron și le-a aruncat în mare. Din acea clipă am început să-mi revin, până ce m-am făcut cu desăvârșire bine. De atunci, o dată pe lună, îl vizitez pe Stareț. El este povățuitorul meu duhovnicesc, care mă îndrumă pe calea rugăciunii. Acum sunt un mădular al Bisericii".

În primăvara lui '90, am aflat că Starețul venise la Suroti și de aceea m-am dus acolo ca să-l întâlnesc. Când mi-a venit rândul, am deschis ușa și am intrat în cămăruța unde stătea. Din fericire, am închis ușa în urma mea, căci altfel aș fi căzut jos. Camera era luminată slab, iar Starețul stătea așezat pe o canapea. Atunci l-am văzut într-un nor luminos. Era scăldat într-o lumină aurie! Pereții de lângă el reflectau acea lumină aurie. Toată camera era învăluită de acea strălucire. Chipul său iradia atâta lumină, încât am fost nevoit să mă sprijin ca să nu cad. Era pentru prima oară în viața mea când vedeam așa ceva și tot pentru prima oară a fost când m-a lăsat să-i sărut mâna. Am vrut atunci să-i pun două întrebări, dar el mi-a răspuns înainte de a o face. Mi-a dat apoi trei cruciulițe, atâtea câți erau și membrii familiei mele. Aceasta, din câte am auzit, s-a întâmplat și altora.

În 1992, primăvara, mă aflam în curtea Colibei împreună cu alți închinători. În fața mea era un teolog. Când a ieșit de la Stareț, l-am văzut oarecum schimbat.

– Ce s-a întâmplat? l-am întrebat eu. Cum de ești așa?

– Să vezi ce am pățit! Starețul mi-a spus să port crucea la gât. Cum de și-a dat seama că o port în buzunarul de la cămașă, de vreme ce peste cămașă port acest sacou?

Altă dată, în 1993 trebuie să fi fost, am mers la Stareț și i-am pus o întrebare legată de o problemă familială personală. El însă nu mi-a răspuns, ci, ieșind afară, m-a întrebat unde intenționam să merg după aceea. Atunci i-am răspuns că voi merge la Mănăstirea Iviron și voi înnopta acolo. Am coborât, așadar, la această mănăstire și a doua zi dimineață am plecat spre Carcia ca să prind autobuzul. Am încurcat însă cărările și în cele din urmă, deși eram stăpânit de o dorință puternică de a merge la Stareț,

în loc să găsesc drumul către Coliba sa, am ajuns lângă Careia (drumul ce duce de la Iviron la Careia trece foarte aproape de Panaguda). Şi, cu toate că mă primejduiam să pierd autobuzul, dorinţa nestăpânită de a-l vedea pe Stareţ m-a făcut să mă întorc la Coliba sa. Ajungând acolo, am văzut că mă aştepta în curtea Colibei pentru a-mi da răspunsul la problema ce i-o arătasem cu o zi înainte.

În 1990, când l-am cunoscut pe Stareţul Paisie, eram deja divorţat şi aveam un copil – acum el are douăzeci de ani. În 1999, cu binecuvântarea duhovnicului meu m-am recăsătorit. Soţia mea nu avea o legătură strânsă cu Biserica, dar de atunci a început încet-încet să se spovedească şi să ducă o viaţă mai duhovnicească. Timpul însă trecea şi soţia mea nu mai rămânea însărcinată, lucru care a început să ne nelinişteasc. Pe data de 12 iulie 2001, ziua adormirii Stareţului Paisie, m-am dus la Suroti, m-am aşezat lângă mormântul său şi i-am spus: „Gheronda, te rog, ajută-ne în această problemă a noastră, nu atât pentru mine, cât pentru soţie care nu are până acum copil". Răspunsul Stareţului a venit în chip nemijlocit şi l-am auzit înlăuntrul meu cu multă claritate: „Să se împărtăşească mai întâi şi apoi va rămâne însărcinată". După pregătirea necesară, soţia mea a luat binecuvântare de la duhovnicul ei şi s-a împărtăşit, pe 22 decembrie 2001, de ziua Sfintei Anastasia. Câteva săptămâni mai târziu ginecologul i-a spus că este însărcinată. Şi astfel s-a adeverit înştiinţarea Stareţului Paisie.

Din clipa în care l-am cunoscut pe Părintele Paisie am simţit întotdeauna că se află alături de mine. Uneori Stareţul adevereşte aceasta, întărindu-mi astfel credinţa mea cea slabă.

Vera Provataki – Papadimitriu, notar, Aridea

În 1985, la puţin timp după moartea neaşteptată a soţului meu, am plecat împreună cu copiii mei la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul de la Suroti. În timpul Vecerniei am simţit pentru o clipă că îmi fuge pământul de sub picioare. Am început să tremur şi să simt o slăbiciune puternică. Nu-mi puteam crede ochilor, deoarece îl vedeam stând cu faţa către Sfântul Altar pe soţul meu. Atunci fetiţa mea mi-a şoptit: „Mămico, în faţa noastră este tăticu!" Când am auzit aceasta m-am pierdut cu firea. Tot atunci prietena mea mi-a spus: „Vera, mi se face rău. Domnul Toma este în faţa noastră. Îl vezi?" Când slujba Vecerniei s-a terminat şi mulţimea închinătorilor se îndrepta către ieşirea bisericii, l-am auzit pe cel care avea înfăţişarea soţului meu spunând celui de lângă el: „Astăzi Stareţul este aici".

Mai târziu, când am îndrăznit să cer de la egumenă, prin intermediul unei monahii, o întâlnire cu Stareţul Paisie, monahia a rămas uimită atunci când a văzut că ştiam de prezenţa Stareţului în mănăstire. Peste puţin timp, o altă monahie a venit cu un felinar mic în mână şi m-a condus la chilia Stareţului. Îmi îngăduiseră să-l întâlnesc, deoarece aveam foarte multă nevoie. Voiam să-l întreb despre moartea soţului meu. Stareţul, când m-a văzut, mi-a spus: „Trebuia să plece, pentru că aceasta a fost hotărârea lui Dumnezeu, căci altfel chiar şi din metale topite ar fi ieşit viu". În timpul discuţiei cu Stareţul, am observat că acesta s-a referit de multe ori la prologul unei cărţi scrise de soţul meu, folosind chiar fraze din el. „Gheronda, i-am spus eu, tocmai acestea le scrie soţul meu în cartea sa intitulată «*Diavolul în arta bizanti-*

nă». Ah, Gheronda, cât de emoționată sunt, cât de fericită mă simt!" Puțin mai târziu, dându-mi din nou răspuns la întrebările mele, mi-a vorbit și despre alte subiecte. Era destul de obosit. La plecare, mi-a dat o iconiță sculptată cu Maica Domnului și mi-a spus să o port permanent la mine. Am primit multă putere de la această icoană, care de mult ori i-a sprijinit pe copiii mei în clipe grele sau decisive. I-am făgăduit că data următoare îi voi aduce cartea mai sus amintită. Din nefericire însă, am neglijat să fac aceasta. Altă dată când am vizitat mănăstirea, am aflat că Stareţul era bolnav. Atunci mi-am amintit și m-am întors în mănăstire cu cartea și cu o scrisoare adresată Stareţului.

În 1987, la doi ani după moartea soțului meu, într-o seară, eram cufundată în gânduri, în amintiri din anii petrecuți cu el. Visurile începuseră să prindă viață și de aceea simțeam tot mai mult lipsa lui, provocându-mi o tristețe nespusă. Mă simțeam singură, neputincioasă, deznădăjduită. Deodată am simțit la o fereastră a casei mele prezența Stareţului. Atât de puternic simțeam prezența lui, încât toate sentimentele mele de mai înainte au fost înlocuite de altele, pline de nădejde. Eram convinsă că rugăciunea Stareţului mă umpluse de o negrăită bucurie duhovnicească. Era cu siguranță acea oră în care Stareţul se ruga și îi ajuta pe cei deznădăjduiți și neputincioși sufletește.

Cu vreo patru ani în urmă, după moartea Stareţului, o rudă de-a mea avea o criză sufletească foarte puternică. Pentru aceasta a mers la mănăstirea de la Suroti, s-a închinat la mormântul Stareţului și ajutorul acestuia a fost atât de mare, încât chiar în acea clipă s-a produs în sufletul ei schimbarea cea bună.

Orfanos Nicolae (Camarad de arme al Stareţului Paisie), Kardia – Tesalonic

Sunt invalid de război. Mi-am pierdut complet vederea în timpul războiului civil din '47-'49. În compania în care eram, l-am cunoscut și pe Părintele Paisie, care pe atunci se numea Arsenie. El era transmisionistul companiei. Mi-l amintesc foarte bine, deoarece se chinuia ore întregi să prindă semnale, să le decodifice și să le dea comandantului. Era un om blând, liniștit, harnic și își iubea mult patria.

Am dus multe lupte împreună. Pe 30 iunie 1948, în ziua când ne încercuiseră pe muntele Dendruli, Arsenie era în prima companie. Îmi amintesc că ne împrăștiasem și urcasem mai sus. Arsenie însă a arătat multă vitejie, căci nu a vrut să lase telegraful în mâna partizanilor, ci l-a cărat în spate sus pe munte. În toate luptele mari a fost de față și Părintele Paisie. Desigur, ca telegrafist, dar el lupta mai mult decât ceilalți.

Fiul meu Antonie, care a fost ofițer, a mers odată în Sfântul Munte ca să-l întâlnească pe Părintele Paisie.

– Am slujit în compania vânători de munte, i-a spus Stareţul fiului meu.

– Acolo a slujit și tatăl meu și tot acolo a fost rănit.

– Cum îl cheamă pe tatăl tău?

– Nicolae Orfanos.

Apoi, când Stareţul a venit la mănăstirea de la Suroti, m-a sunat o monahie de acolo și mi-a spus:

– Stareţul Paisie vrea să vă vadă.

Am plecat așadar la mănăstire împreună cu soția mea și acolo am stat de vorbă cu Stareţul, amintindu-ne unul altuia de vremurile de demult.

Kaţamaki Elena, Tesalonic

Într-o după-amiază am urcat la Suroti. În autobuz am întâlnit o tânără care voia să meargă la mănăstire, dar nu ştia drumul. Aşa că am condus-o eu. Era studentă şi locuia cu o altă tânără. Aceasta din urmă i-a dat o carte despre Stareţul Paisie. A citit-o cu multă smerenie şi lacrimi, apoi a îngenuncheat şi l-a rugat pe Stareţ să o ajute, deoarece întrerupsese studiile universitare cu zece ani în urmă. Oriunde mergea să caute de lucru, îi cereau diplomă. Dar nu putea să dea examene, deoarece se schimbase toată materia. Pentru aceasta căzuse în deznădejde şi nu ştia ce să facă.

Într-o zi l-a văzut între veghe şi somn pe Stareţul Paisie spunându-i:

– De ce mă tot strigi? Ce vrei?

– Vreau să-mi continui şcoala, dar s-au schimbat toate cursurile şi nu mai ştiu nimic.

– Să mergi la universitate şi să-ţi faci actele, iar eu voi ajuta ca să introducă acele cursuri pe care mi le vei spune.

Atunci tânăra i-a indicat nişte cursuri, după care s-a înscris la universitate. A trecut examenele şi astfel şi-a putut termina studiile. Acum mergea la Suroti, la mormântul Stareţului, ca să ia binecuvântare şi să-i mulţumească.

Monahul Arsenie (Pantelis Tzekos), Sfânta Mănăstire Platitera – Kerkira

Am fost camarad de război cu Stareţul Paisie. Ne-am cunoscut în Navpakt. Odată se dădea o luptă.

Rebelii erau mai puternici şi mai mulţi şi de aceea noi am bătut în retragere, ca să ajungem la liniile zonei de siguranţă. Eu însă, aşa cum mă retrăgeam cu spatele, m-am împiedicat de o piatră şi am căzut. Se vede că m-am lovit la cap, deoarece am leşinat. Toţi au fugit şi m-au lăsat acolo. Când au ajuns în zona de siguranţă, Arsenie[34] a întrebat:

– Pantelis unde este?

– Acolo jos... Poate a fost omorât...

Atunci Arsenie şi-a scos telegraful şi raniţa şi a alergat înapoi. Căpitanul Teodor însă i-a strigat:

– Nebunule, unde mergi? O să te omoare...

A ajuns lângă mine, m-a ridicat, m-a pus pe umerii săi şi m-a dus în zona de siguranţă. Când mi-am revenit, comandantul nostru, Ioan Bilis, mi-a povestit tot ce s-a întâmplat. De atunci am devenit prieten cu Arsenie pentru totdeauna. Îi datorez viaţa, căci dacă n-ar fi fost el, aş fi murit.

Pentru mulţi ani l-a vizitat fiul meu, Filip, căruia Stareţul îi dădea binecuvântări pentru mine. Dar nu ştiam că Părintele Paisie era Arsenie, fostul meu camarad de război, care îmi salvase viaţa. M-a învrednicit însă Dumnezeu să mă închin la mormântul lui, la Suroti.

Odată, pe când mă aflam acasă – era târziu – şi mă gândeam cu multă umilinţă la toate cele pe care le trăisem împreună cu Părintele Paisie, pe la ora două dimineaţa am văzut camera mea umplându-se de o lumină cerească. În acelaşi timp, simţeam o mireasmă negrăită. Atunci l-am văzut pe Părintele Paisie într-un nor luminos însoţit de cineva pe care nu l-am putut recunoaşte.

[34] Arsenie era numele de botez al Stareţului.

– Arsenie al meu! am strigat eu.

– De ce plângi? m-a întrebat el.

– Pentru că te-am căutat treizeci și opt de ani[35] și nu te-am găsit.

– Am venit să te văd, dar nu voi rămâne, ci voi merge să o iau pe Partenopi (o femeie din Farasa ce locuise lângă Stareț).

Apoi acel nor s-a ridicat și a mers în camera unde se aflau moaștele Sfântului Arsenie, ce mi le dăduse Părintele Paisie după dezgroparea lor. A doua zi Partenopi a murit, deși era perfect sănătoasă.

Altă dată, fotografia Părintelui Paisie, pe care o am agățată în salon, a început să se miște și să răspândească bună miresmă, lucru care a fost adeverit de fiul meu Ioan și de soția lui.

Lazariotis Atanasie, Tesalonic

În vara anului 1991 am mers împreună cu tatăl meu în Sfântul Munte, la Părintele Paisie. În timp ce vorbeam cu Starețul, am scos o țigară ca să fumez. El însă m-a mustrat și, în cele din urmă, cu rugăciunile lui, m-am lăsat de fumat.

[35] În 1958, Părintele Paisie a mers în Kerkira și a dezgropat moaștele Sfântului Arsenie Capadocianul. Pentru aceasta, l-a rugat pe prietenul său Pantelis, care pe atunci locuia în Kerkira, să-l ajute. I-a ascuns însă numele său monahal, Paisie, probabil pentru a evita pe viitor manifestările continue și fierbinți de recunoștință. Și astfel, domnul Pantelis i-a pierdut urma și l-a căutat timp de treizeci și opt de ani, adică până în 1996 (doi ani după moartea Starețului). Atunci a aflat dintr-o carte că Starețul Paisie era Arsenie, fostul camarad de război.

Odată, în ajunul Crăciunului, după moartea Starețului, mă aflam în biserica Înălțării din Tesalonic. Treceam printr-o greutate foarte mare. Pe atunci nu trăiam încă o viață după Dumnezeu. În timp ce mă aflam în Sfântul Altar, iar cântăreții cântau *„Hristos se naște, slăviți-L..."*, am văzut doi monahi închinându-se la Sfânta Masă. Făceau metanii mari, până la pământ. Pe primul monah l-am recunoscut. Era Părintele Paisie. Neliniștea, mâhnirea, durerea, toate cele care mă chinuiseră până atunci au dispărut cu totul. Pe al doilea monah însă, ce avea o înfățișare mai impunătoare, nu l-am recunoscut. Era înalt și purta o camilafcă lungă.

După un timp, am mers în Sfântul Munte. Pe atunci lucram la Mănăstirea Simonos Petra. Am întrebat așadar pe unul dintre monahii mănăstirii care dintre părinți poartă camilafce lungi, iar el mi-a răspuns că monahii din Capadocia purtau astfel. Mai târziu, când am mers la Suroti, stareța mănăstirii, Filoteia, mi-a dat de binecuvântare o carte cu Sfântul Arsenie Capadocianul. Când am deschis cartea și am văzut icoana Sfântului, am recunoscut în persoana lui pe acel monah cuvios ce intrase în Sfântul Altar împreună cu Părintele Paisie. Atunci am cântat troparul Sfântului Arsenie, deși nu știam să cânt muzică psaltică.

Kotula Sofia, elevă, Alexandropolis

Sunt o elevă în clasa a VI-a. Înainte de a citi cartea despre Părintele Paisie, eram cu totul diferită, eram o altă Sofia. Era vară atunci când un prieten de-al tatălui meu ne-a sfătuit să o citim. Nu ne-a

spus ceva deosebit, ci doar să o citim. Dar din clipa când am văzut coperta acestei cărți, mi-a tremurat sufletul.

În această vară am avut multe lecții. În puținul timp care îmi mai rămânea, deși eram foarte obosită, citeam din cartea Părintelui Paisie. Îmi doream aceasta foarte mult. Nici măcar nu-mi puteam închipui să treacă o zi fără să citesc puțin din carte. Așa cum un narcoman vrea să-și ia doza sa de drog cu orice preț, tot astfel și eu aveam nevoie de această carte. Într-o săptămână jumătate am terminat-o. Apoi, oriunde aș fi mers, îl simțeam pe Părintele Paisie lângă mine. Ai fi spus că stătea undeva lângă mine și mă privea, fără să mă judece pentru greșelile pe care le făceam. Pur și simplu mă cumințea, în felul său propriu.

În noaptea în care am terminat cartea de citit mă aflam în Mesimvria. În acea noapte m-am rugat cu lacrimi și i-am cerut Stărețului nu numai să mi se arate în vis, ci să-l văd, chiar și trează fiind. Simțeam că mi se va arăta. Cu aceste gânduri am adormit. Așa cum dormeam, am simțit la un moment dat că cineva stătea în ușa camerei și mă urmărea. Fără să înțeleg cum, am deschis ochii și am auzit pe cineva strigându-mă. Când m-am uitat spre ușă, am rămas fără glas! Părintele Paisie mă striga ca să mă întorc și să-l privesc, ca să-mi arate că mi-a ascultat rugăciunea. Chipul său era întocmai cu cel de pe coperta cărții. Purta și fesul său de lână. Cu toate acestea, m-am înfricoșat și am strigat-o pe mama.

Această arătare a Părintelui Paisie îmi va rămâne întipărită în memorie toată viața.

Lukas Gheorghe, colonel de aviație, Salamina

În 1989, pe când eram detașat în Cipru, căpitanul meu mi-a spus că, atunci când era student la Facultatea de Teologie din Tesalonic, avea un prieten, ziarist, care îl cunoștea foarte bine pe Starețul Paisie. Acest ziarist i-a spus că, odată, trebuia să meargă în America la o întâlnire cu un elino-american pentru niște afaceri. După ce s-au întâlnit și au discutat, au mers prin America să vadă niște orașe. La un moment dat, în timp ce ziaristul conducea mașina, au intrat pe un drum strâmt. Pe marginea lui au apărut deodată niște indivizi cu chipuri sălbatice și cu cuțite în mâini. Atunci elino-americanul i-a spus: „Dă înapoi ca să plecăm, pentru că aici te junghie pentru un dolar". A încercat să dea înapoi, dar ei le-au blocat drumul. Situația devenise foarte tensionată. Elino-americanul a început să strige disperat:

– Fă ceva ca să scăpăm!

– Ce să fac? l-a întrebat ziaristul.

– Gândește-te la ceva, tu, care mergi în Sfântul Munte, căci altfel ne vor spinteca!

Atunci ziaristul l-a chemat în ajutor pe Părintele Paisie și chiar în acea clipă s-au aflat cu mașina într-un alt cartier, fără să înțeleagă cum s-a întâmplat aceasta.

Când s-a întors în Grecia, s-a dus direct în Sfântul Munte la Părintele Paisie. Starețul, de îndată ce l-a văzut, l-a lovit pe umăr zâmbind și i-a spus: „Altă dată, fiul meu, să nu mă mai obosești și să mă silești să vin tocmai în America".

Ieromonahul Iosif Kangansidis, Sfânta Mănăstire „Naşterea Maicii Domnului"

În primăvara lui 1990 l-am vizitat pe Stareţ la Coliba sa, Panaguda, pentru prima oară. Când m-a văzut, m-a lovit pe spate şi mi-a spus: „Eşti din Pont". Acolo am întâlnit şi alţi închinători, care după puţin au plecat. Atunci Stareţul m-a dus în chilia sa.

Fusesem căsătorit, dar în urma anumitor împrejurări m-am despărţit, iar acum mă gândeam la preoţie. După ce Stareţul m-a servit cu rahat şi cu apă, am văzut ceva care m-a înspăimântat. Stareţul plutea deasupra pământului, iar trupul său era înconjurat de o lumină cerească. Atunci am simţit înlăuntrul meu o schimbare atât de minunată, încât îl priveam cu multă teamă şi evlavie. Aceasta a durat cam un minut.

A doua întâlnire s-a petrecut în primăvara anului 1991. De data aceasta eram însoţit de un prieten de-al meu, care era medic veterinar. Înainte de a ajunge la Colibă, vicleanul mi-a adus în minte următorul gând: „Pentru care din noi doi va ieşi, oare, Stareţul?" Când Părintele Paisie a ieşit din Colibă, mi-a spus: „Pentru el am ieşit afară". Şi a arătat spre prietenul meu. Atunci eu i-am răspuns că mă bucur pentru aceasta. Când Stareţul a auzit acest răspuns, m-a privit cu multă dragoste.

După moartea sa, Stareţul mi s-a arătat în vis de trei ori. Purta obişnuita sa rasă şi fesul său de lână. M-a întrebat ce fac, iar apoi mi-a dat câteva sfaturi, prin care m-a întărit în credinţă.

Lemonis Eftimie, fost funcţionar al Sfântului Munte, Tesalonic

Odată, am mers împreună cu un prieten de-al meu la Panaguda. Acolo, Stareţul ne-a povestit următoarea întâmplare: „A venit aici unul care avea pe piept un tatuaj mare cu diavolul. Demonul care se sălăşluise într-însul a început să strige. Atunci l-am luat, l-am dus în spatele Colibei şi i-am prins mâinile. Diavolul însă striga: «Lasă-mă! Lasă-mă!» M-am rugat şi în cele din urmă diavolul a fugit. Mi-a arătat apoi şi copiii săi într-o fotografie. Se vede însă că erau tare chinuiţi de diavol".

Altă dată a mers la Părintele Paisie un tată împreună cu fiul său, care era îndrăcit. Stareţul a luat o părticică din moaştele Sfântului Arsenie în palma sa cea dreaptă şi s-a apropiat de copil. Atunci acela, privind înfricoşat spre mâna Stareţului, a început să strige: „Arde!... Arde!... Şi miroase urât!...".

Astfel sunt arşi diavolii de harul lui Dumnezeu, care se sălăşluieşte în sfintele moaşte şi în oamenii sfinţi.

Antoniu Antonie, director general de bancă

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut în anul 1979, în timpul celui de-al patrulea pelerinaj al meu în Sfântul Munte.

În luna februarie 1993 mi-a telefonat fiica mea, care era stabilită cu familia ei în străinătate, şi ne-a spus că o fetiţă de-a lor se îmbolnăvise şi că pediatrul le recomandase să o interneze în spital. Într-adevăr, au internat-o în spital şi i-au făcut analize, mai cu

seamă analiza sângelui, deoarece febra nu ceda. I-au făcut şi analize la ficat, rinichi, fiere, până şi cardiografii. Radiografiile arătau că fetiţa, în vârstă de trei ani şi jumătate, avea numai un rinichi şi nu avea trompele uterine.

În cele din urmă fetiţa şi-a revenit, dar părinţii ei au rămas cu o traumă sufletească, din cauza lipsei ce o prezenta micuţa. Mâhnirea lor ajunsese la culme.

Fiica mea şi soţul ei erau profesori la o universitate din Statele Unite. Aveau ca duhovnic pe un preot din Atena, cu care comunicau regulat prin telefon. L-au înştiinţat şi pe el de problema fetiţei lor şi i-au cerut să se roage pentru aceasta. Rugăciunile noastre, ale tuturor erau neîncetate.

Într-o zi, m-am gândit să-i scriu Părintelui Paisie, deoarece ne cunoşteam foarte bine. În scrisoare i-am transmis următoarele:

„Eu, Gheronda, împreună cu soţia mea, am programat ca peste trei luni să mergem la copiii noştri, în America.

Vă rog să faceţi o rugăciune puternică. Când vom ajunge la copiii noştri, pe 25 iunie 1993, răspunsul Sfinţiei Voastre să fie acolo. Nepoţica noastră să fie cu desăvârşire vindecată. Să aibă toate organele întregi. Nu vreau nici să-mi scrieţi, nici să-mi telefonaţi.

Pe Sfinţia Voastră vă aude Domnul. Nu mă îndoiesc de aceasta câtuşi de puţin. Răspunsul dumneavoastră să fie acolo la copiii noştri, în străinătate. Când ajungem acolo, Gheronda, mesajul dumneavoastră să fi ajuns acolo".

Timp de trei luni, până am plecat la copiii noştri, am comunicat cu ei telefonic aproape zilnic. Suferinţă, mâhnire, tăcere şi rugăciune. De îndată însă ce am ajuns pe aeroportul din America, copiii noştri au

căzut în braţele noastre plini de bucurie şi ne-au spus că în acea zi făcuseră fetiţei lor radiografii noi şi acestea arătau că se vindecase complet. Avea acum doi rinichi sănătoşi şi două trompe uterine!... Răspunsul Sfântului Stareţ Paisie ajunsese la timp.

Minunate sunt lucrurile Tale, Doamne!

Acolo unde Dumnezeu voieşte, se biruieşte rânduiala firii!

Cu dragoste în Hristos, Antonie.

Savidu Marina, Tesalonic

În primăvara anului 2004, o prietenă de-a mea mi-a dat de binecuvântare o carte despre Stareţul Paisie Aghioritul şi m-a sfătuit să o citesc ca să mă folosesc. Deşi nu aveam o legătură prea strânsă cu Biserica, după mai multe îndemnuri ale prietenei mele, m-am hotărât, în luna noiembrie a anului 2004, să citesc cartea.

De îndată ce am început să citesc, am simţit o mireasmă negrăită, ce ieşea din carte. Am comparat atunci acea mireasmă cu parfumul pe care îl foloseam şi am văzut că nu aveau nici o legătură. Cu cât citeam mai mult, cu atât mireasma devenea tot mai puternică şi cartea mă absorbea tot mai mult. În acelaşi timp, am simţit o pace adâncă în suflet. Aceasta a ţinut cam treizeci de minute. La un moment dat, era aşa de puternică, încât m-am oprit din citit.

La aproape cincisprezece zile după această minunată experienţă, mi s-a arătat Stareţul Paisie în vis. După praznicul Naşterii Domnului din 2004, după ce mi-am făcut rugăciunea, m-am dus să mă culc. Înainte însă de a mă lua somnul, am auzit un

zgomot de paşi care a ajuns până la uşa mea. Atunci am aprins lampa să văd ce se întâmplă, deoarece eram singură în casă. Am văzut pe cineva purtând nişte pantofi negri, rotunzi la vârf şi foarte curaţi. Am recunoscut chipul Stareţului Paisie, care era întocmai cu cel de pe coperta cărţii.

În casă am şi un câine, care la cel mai mic zgomot începe să latre. Dar atunci când s-a întâmplat aceasta, câinele nu a observat nimic. Însă eu, când am auzit paşii, am simţit o puternică nelinişte. Când am văzut chipul Stareţului, m-am liniştit îndată, m-am rugat şi apoi m-am culcat din nou.

Experienţa unui protestant finlandez (Relatarea Monahiei Hristodula)

În anul 2002, când s-a tipărit în limba finlandeză cartea Părintelui Hristodul, intitulată *„Stareţul Paisie Aghioritul"*, o monahie de la Mănăstirea Sfintei Treimi din Finlanda a dat-o nepotului ei, T., care era familist cu doi copii. Tatăl acestuia era ortodox, iar mama lui era protestantă. El se botezase în credinţa mamei sale, adică în cea luteran-protestantă, care este credinţa majorităţii finlandezilor.

După puţin timp, monahia a primit următoarea scrisoare: „Vreau să-ţi spun despre cartea pe care mi-ai dat-o în timpul vizitei tale. În fiecare seară am citit din ea, iar atunci când am terminat-o, Stareţul aghiorit mi s-a arătat în vis. Am văzut că un monah îmbrăcat în haine negre stătea lângă patul meu şi îmi vorbea cu atâta putere, încât nu puteam să-l întrerup, ci numai îmi mişcam capul în semn de aprobare, spunând: «Într-adevăr, aşa este» şi «Desigur».

La sfârşit, monahul şi-a ridicat mâna ca să-şi ia rămas bun, iar eu m-am dus ca să-l conduc. Îţi poţi închipui cât de mult m-am înfricoşat atunci când m-am trezit şi am văzut că mă aflu pe coridor, fiind gata să deschid uşa de la intrare! A fost într-adevăr un vis minunat, de vreme ce am mers dormind până în holul de la intrare. (De menţionat că această casă a nepotului are două etaje, iar dormitorul se află la etajul de sus. Prin urmare, a trebuit să coboare pe scări). Monahul a fost foarte agreabil, deşi nu prea m-a lăsat să spun şi eu câte ceva. Ca protestant, am învăţat să mă îndoiesc de toate, căci altfel m-aş fi putut jura că e vorba de o taină".

Fie ca Stareţul să continue „taina" şi domnul T. să afle credinţa strămoşilor săi.

Hagipopos Petru, căpitan de aviaţie, Tesalonic

Aş vrea să povestesc nişte întâmplări care au legătură cu un accident de maşină, care a avut loc la 4 ianuarie 2005 în regiunea Terme a Tesalonicului. În acest accident a fost rănită foarte grav fiica mea, Elena.

Pe la orele 3 dimineaţa, o maşină condusă de un locuitor din Terme, ce se îndrepta de la Panorama (Tesalonic) către Terme, în timp ce făcea o depăşire, s-a ciocnit cu o altă maşină. După ciocnire, prima maşină a deviat în partea dreaptă şi s-a lovit de doi stâlpi, pe care i-a doborât, după care s-a răsturnat într-un şanţ adânc de patru metri. Toate cele cinci persoane ce se aflau în maşină au fost grav rănite. Printre ele se afla şi fata noastră, Elena.

Cuprinşi de nemăsurată durere, am mers la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul de la Suroti şi am rugat pe egumenă şi pe monahii să facă Paraclisul Sfântului Arsenie şi să se roage şi la Stareţul Paisie pentru sănătatea fiicei noastre şi a celorlalţi. Soţia mea, Paraschiva, a rămas două zile ca să se roage împreună cu monahiile. În prima noapte, Stareţul Paisie s-a arătat soţiei mele în vis şi i-a spus: „Vei aştepta până la vară ca să se facă bine Elena".

Această arătare a Stareţului a alungat de la noi deznădejdea şi ne-a întărit în credinţă. Acum aşteptăm plini de nădejde vindecarea fiicei noastre, încrezându-ne în cuvintele Stareţului.

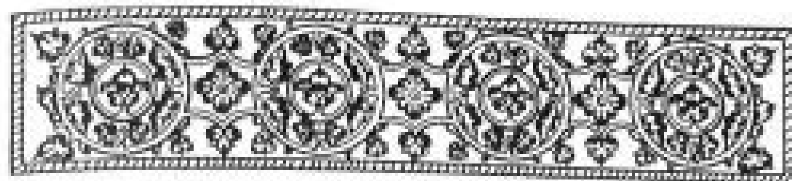
Pe data de 6 ianuarie 2005, unul dintre cei ce se aflaseră în cealaltă maşină s-a urcat într-un taxi pentru a merge undeva. După puţin, taximetristul l-a întrebat dacă a fost de faţă la accidentul ce avusese loc pe data de 4 ianuarie.

– De ce întrebaţi? A răspuns acela.

– Deoarece ieri l-am văzut în vis pe Stareţul Paisie spunându-mi: „Mâine se va urca în maşina ta o persoană care a fost implicată în accidentul din 4 ianuarie".

Auzind aceasta, acela a încremenit, neştiind ce să răspundă. Într-adevăr, stătuse în dreapta şoferului, dar au fost izbăviţi ca prin minune atât ei, cât şi cele cinci persoane care se aflau în cealaltă maşină. Iar aceasta s-a datorat rugăciunilor Stareţului Paisie.

Minunata arătare a Stareţului Paisie la acest accident nu numai că a izbăvit pe cei şapte tineri, dar în acelaşi timp a lucrat şi în sufletul fiecăruia dintre ei, făcându-i astfel să vină la cunoştinţa adevărului şi să pună început bun de pocăinţă.

SUBIECTE PRIVIND NEAMUL

Martis Nicolae, fost ministru, Atena

Prima mea informaţie despre Stareţul Paisie mi-a venit într-o duminică, la Biserica Sfânta Ecaterina a Metocului Sfintei Mănăstiri Sinai din Atena. După terminarea Sfintei Liturghii, mă aştepta afară Emanuil Emanuilidis, judecător la Curtea Supremă şi preşedinte pe atunci al Asociaţiei de judecători şi procurori „Prietenii Sfântului Munte", care m-a îmbrăţişat şi mi-a transmis binecuvântarea Stareţului Paisie şi îndemnul lui de a nu mă teme de nimic şi de nimeni, deoarece lupta mea pentru Macedonia este binecuvântată. Apoi mi-a spus că în recenta întâlnire cu Stareţul, când i-a mărturisit că membrii Asociaţiei adună bani şi cumpără Vechiul şi Noul Testament şi le împart de binecuvântare, Părintele Paisie i-a spus: „Lucrarea pe care o faceţi este plăcută lui Dumnezeu, dar totodată să cumpăraţi şi să daţi în dar şi cartea lui Martis, pentru a fi salvată Macedonia, fiindcă altfel se va pricinui o rană adâncă în trupul Ortodoxiei".

Poziţia aceasta faţă de rolul cărţii mele cu titlul *„Falsificarea istoriei Macedoniei"*, manifestată de un monah pe care nu-l cunoscusem până atunci, dar al

cărui nume inspira respectul tuturor, m-a mişcat sufleteşte şi de atunci o consider ca cel mai mare sprijin moral în lupta mea pentru Macedonia.

Într-o altă întâlnire a mea cu domnul Emanuilidis, acesta mi-a transmis dorinţa Stareţului de a-l vizita în Sfântul Munte. „Spune-i prietenului tău (adică mie), a spus Stareţul d-lui Emanuilidis, că vreau să-l văd".

Cu toate că am făcut două călătorii în Tesalonic, nu am reuşit să merg în Sfântul Munte. În octombrie 1992, soţia mea a insistat să nu mai amân vizita şi astfel, spre sfârşitul lui octombrie, am ajuns la Uranopolis, iar de acolo, cu vaporul, am ajuns la Dafni, unde mă aştepta guvernatorul Sfântului Munte. Apoi, de la Careia am coborât spre Coliba Stareţului, unde pentru prima dată m-am învrednicit să văd chipul său ascetic, care răspândea pace, bunătate şi dragoste.

De atunci, de multe ori i-am mulţumit soţiei mele pentru insistenţa ei de a merge în Sfântul Munte în 1992, deoarece, dacă aş fi amânat vizita pentru anul următor, nu ştiu dacă aş mai fi avut binecuvântarea să-l întâlnesc pe Stareţ din pricina agravării sănătăţii sale.

M-a ţinut lângă el o oră şi patruzeci de minute şi, desigur, discuţia noastră a fost despre Macedonia şi despre pretenţiile turcilor din Tracia.

Când m-am ridicat să plec, i-am spus:

– Părinte Paisie, pentru mine ziua de astăzi a fost foarte importantă. Îţi mulţumesc pentru binecuvântări şi pentru puterea ce mi-ai dat-o.

– Dacă pentru tine a fost o zi mare, vizita ta pentru mine a fost Paştile. Dar aşteaptă puţin ca să-ţi aduc o iconiţă. Şi, îndreptându-se spre chilia sa, înainte de a deschide uşa, mi-a spus râzând:

– Ascultă! În luna martie a fost Buna-Vestire a Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu. În luna martie a avut loc Revoluţia de la 1821. Prin urmare, nu este întâmplător că Martis se luptă pentru Macedonia. Ostenelile tale nu se vor pierde, ci se vor afla oameni cinstiţi, care vor valorifica lupta ta şi vor face dreptate.

După ce Stareţul a intrat în chilie şi a închis uşa, guvernatorul mi-a repetat în şoaptă ceea ce îmi spusese pe drum, adică să-i cer un baston ca să-l folosesc la întoarcere spre Careia. Dar când s-a deschis uşa, am rămas amândoi uimiţi. Stareţul aducea, pe lângă icoana ce o făgăduise, şi bastonul său pe care mi l-a dăruit şi pe care, de atunci, îl am în casă ca pe o amintire de la el. Faptul acesta de a-mi cunoaşte gândul m-a cutremurat şi, de aceea, voi povesti două întâmplări referitoare la aceasta.

Domnul Emanuilidis mi-a spus că a vizitat cândva pe Stareţ împreună cu un judecător de la curtea de apel. Acesta, fiind încă departe de Coliba Stareţului, i-a spus domnului Emanuilidis:

– Domnule Preşedinte, este cu putinţă, oare, ca monahul Paisie să aibă aceste intuiţii şi aptitudini?

De îndată ce am ajuns şi am deschis poarta, Stareţul i-a văzut şi s-a adresat judecătorului:

– Cele pe care le-ai spus preşedintelui pe drum sunt puţine. Eu sunt mult mai rău.

Atunci judecătorul s-a pierdut şi a îngenuncheat înaintea Stareţului.

A doua zi, când am plecat din Sfântul Munte, pe vapor, printre alţii, era şi un grup de tineri care vorbeau despre Părintele Paisie. Acolo am auzit următoarea discuţie: „Un conferenţiar de la Universitatea din Tesalonic şi un avocat au mers la Coliba Părin-

telui Paisie. Înainte de a ajunge însă, avocatul a spus conferențiarului: «Eu am să-l încurc pe Stareț. Îi voi spune că sunt medic». De îndată ce Starețul a deschis ușa Colibei sale s-a adresat imediat judecătorului și i-a spus: «Avocatule, minciunile tale să le spui la judecătorie. Eu nu primesc aici oameni care spun minciuni». Și l-a alungat".

Pe Stareț l-am întâlnit apoi la Sihăstria „Sfântul Ioan Evanghelistul" de la Suroti. Ieșise cu câteva zile mai înainte din spital. Starețа, datorită situației în care se afla, nu era sigură dacă Starețul ar putea să mă primească. Dar de îndată ce a auzit numele meu, a cerut să merg la el. Mă însoțea vărul meu Gheorghe Martis. Mă temeam că-l voi găsi într-o stare jalnică, dar nici măcar fața sa nu devenise palidă, iar prezența mea l-a reînviorat. După ce am discutat, am plecat mulțumit sufletește. Peste puțin timp, Starețul a adormit.

De atunci, de două ori am mers, împreună cu soția mea, la mormântul Starețului, unde am îngenuncheat și ne-am rugat.

În cuvântările pe care le-am ținut de atunci încoace, în cartea „*Macedonia*" și în textele pe care le-am scris, am avut și am în vedere întotdeauna spusele Starețului: „Ostenelile tale nu se vor pierde, ci se vor afla oameni cinstiți, care vor valorifica lucrarea ta privind adevărul despre Macedonia".

Haralambidis Haralambie, medic, Kavala

Un grup de închinători din asociația „Prietenii Sfântului Munte" din Kavala, printre care eram și eu, l-a vizitat pe Starețul Paisie la Coliba sa cu puțin înainte

de adormirea sa. Ajungând la poartă, Starețul, care întindea la uscat flanele, ne-a văzut și ne-a întrebat:

– Ce doriți, măi voinicilor?

– Am venit să luăm binecuvântarea Sfinției Voastre.

Apoi i-am spus de unde suntem și că venim adeseori în Sfântul Munte. După aceea, l-am întrebat:

– Să-i ajutăm pe sârbi, care se află într-o situație grea?

– Cum să-i ajutăm?

– Să le trimitem ajutor material.

– Dacă vreți, trimiteți-le câteva conserve, dar să nu vă încredeți în ei, căci voiesc să ne ia Macedonia. Cu vreo zece ani în urmă, niște episcopi de-ai lor au venit aici și mi-au făcut aluzii, spunându-mi că Macedonia este a lor și că trebuie să o ia. Eu i-am privit cu asprime și le-am spus că ceea ce gândesc ei este nedrept. Acolo (în Bosnia) acționează acum legile duhovnicești.

– Gheronda, i-am spus în continuare, țara noastră este înconjurată de vrăjmași și cei mari (americanii, europenii) îi ajută mai ales pe turci.

– Turcii își au coliva pregătită. Va veni peste ei o mare nenorocire. Va fi o ciocnire în Marea Egee. Noi însă nu vom suferi mare rău. Cei mari se vor îngriji... Constantinopolul va trebui să fie din nou în stăpânirea grecilor. Ne va ajuta Dumnezeu, deoarece suntem ortodocși.

– Gheronda, ce fel de ortodocși suntem? Știți ce viață păcătoasă duc grecii? Zi și noapte se distrează și se tăvălesc în păcat. Cum ne va ajuta Dumnezeu să luăm Constantinopolul?

– Există aluat și el ține Biserica și Grecia, a spus Starețul. Pentru acest aluat Dumnezeu va face ceea ce va face.

– Gheronda, dar oare noi vom vedea lucrurile acestea?

Atunci Stareţul, privind spre Mănăstirea Kutlumuş, de unde cobora un grup mare de închinători, ne-a spus:

– Hai, drum bun! Prea multe v-am spus astăzi.

Şi astfel ne-am luat rămas bun de la Stareţ, plini de bucurie şi de uimire pentru înţelepciunea şi bunătatea sa.

Karafeizis Vasile, comandant de brigadă în rezervă, Didimotiho-Evros

Pe 10 ianuarie 1992, am mers la Coliba Stareţului Paisie şi am avut o discuţie cu el.

– Gheronda, cum vedeţi dezmembrarea Iugoslaviei? L-am întrebat.

– Să nu vă fie frică! Pentru Grecia nu va fi nici o primejdie.

– Ce se întâmplă cu „arcul musulman"?

– Nici de aici nu va ieşi nici o primejdie.

Dar, fiindcă nu am înţeles cuvintele lui şi m-am pus pe gânduri, Stareţul mi-a explicat în continuare că diavolul urmăreşte distrugerea omului, însă Dumnezeu nu îngăduie să se facă aceasta. Dar ce face El? Îngăduie diavolului să facă rău până la un punct, dar numai atunci când din acest rău va ieşi un bine. Apoi a spus că ceea ce a păţit Irakul, va păţi şi Turcia de la o putere aliată şi mai ales de la americani. Îşi va pierde chiar şi prietenii cei mai buni, pe germani. De asemenea, a spus că în Italia va apărea un nou Mussolini, în Germania un nou Hitler, iar Comunitatea Europeană se va dizolva. Comunitatea Europeană, a spus Stareţul, nu are nici o legătură cu America. Statele Unite seamănă cu un război de ţesut care asimilează toate peticele, în timp ce în Comunitatea Europeană există interese contrare şi împletite.

– Gheronda, aţi mers vreodată în Turcia?

– Da, am mers. Tatăl meu s-a luptat împotriva ţeţilor.

– Oare, vom mai merge vreodată acolo?

După această întrebare, Stareţul s-a dus repede în chilia sa şi a adus un carneţel, scris în faraslotă sau turcă, cu proorociile Sfântului Arsenie Capadocianul din 1901 până în 1924. Carneţelul cuprindea evenimentele care se petrecuseră în acea perioadă, precum şi proorocii despre cele ce au să se petreacă. Şi Stareţul mi-a arătat ce e scris despre 1922: „Anul acesta, patria noastră se va pierde şi vom fi izgoniţi, dar vom merge din nou acolo".

Papatzimos Atanasie, Stavros – Tesalonic

În vara anului 1992 l-am întâlnit pe Stareţul Paisie:

– Gheronda, ce influenţă va avea Comunitatea Europeană asupra Greciei?

– Ascultă! În America au mers oameni din diferite locuri. Fiecare a adus cu el peticul său şi astfel s-a făcut acolo un covor din petice. În Comunitatea Europeană însă, ţările care intră sunt covoare gata ţesute. Iar aceste covoare, oricât ai încerca să le uneşti, niciodată nu se vor putea potrivi. Aşadar, nu te teme de urmările nefaste venite din partea Comunităţii Europene. Ţările Europei niciodată nu se vor putea uni deplin încât să ne poată vătăma.

Iconomu Alexandru, general de aviație în rezervă, Atena

În martie 1994 l-am întâlnit pe Starețul Paisie la Mănăstirea Suroti. M-am emoționat atunci când m-a prins de mână și când, în ciuda stării lui critice, mi-a spus următoarele:

– Tu nu trebuie să te mâhnești și să te temi de Turcia, căci ea se va destrăma. O vor destrăma chiar aliații ei. În Bosnia se va forma un stat musulman (în acea vreme nu exista acest stat). Dar acest fapt se va întoarce împotriva lor, a musulmanilor, deoarece în acest fel se va crea mai târziu și statul Kurd în inima ei (a Turciei).

Și, fiindcă Starețul m-a văzut că am căzut pe gânduri, mi-a spus:

– Așa cum știi, eu nu citesc ziare. Aceste lucruri le aflu din altă parte...

În timpul discuției noastre, monahia care stătea la ușa camerei Starețului a intrat de două ori înăuntru ca să-mi aducă aminte că nu trebuie să-l obosesc. De două ori am încercat să mă ridic și să plec, dar Starețul a continuat să mă țină de mână. Apoi a scos din traista pe care o avea lângă pat o iconiță sculptată și mi-a spus:

– Să o ai cu tine oriunde vei merge!

Acea întâlnire a fost pentru mine hotărâtoare pentru restul vieții mele.

Țanopulos Sterghios

În vara anului 1991 l-am zărit pe Starețul Paisie și l-am întrebat despre minoritatea musulmană din Tracia. Iar el mi-a răspuns:

– Să nu te temi de nimic! Turcii au coliva pregătită.

– Ce vreți să spuneți?

– La noi în Capadocia, despre cel care era aproape de moarte, spuneam că are coliva pregătită.

Pursanidis Eftimie

Odată, mă aflam în curtea Colibei Starețului Paisie împreună cu alți închinători. Un preot l-a întrebat pe Stareț despre evenimentele din Iugoslavia. El a răspuns că se va vărsa mult sânge, dar Grecia nu va păți nimic, pentru că o păzește Maica Domnului.

Mihail

Sunt serdar în Sfântul Munte. În iarna anului 1992 mă aflam la Coliba Starețului Paisie împreună cu un ofițer al Aviației de Război. La un moment dat, l-am auzit pe Stareț spunând:

– Eu nu o să mai fiu ca să mă bucur văzându-te înaintând cu armata grecească spre Constantinopol.

Peloriadis Gheorghe

Părintele Paisie a slujit în armată patru ani și jumătate în condiții foarte grele: război civil, ierni grele, foamete. Se rugase lui Dumnezeu ca să-l ajute să nu omoare nici un om. Încă de la începutul serviciului militar l-au rânduit telegrafist. Pentru a putea fi rânduit cineva la această specialitate, trebuia să

aibă o „pilă" puternică. La Tripoli, ceilalți soldați îl întrebau:

– Pe cine ai la Statul Major de ai ajuns telegrafist?

– Pe Dumnezeu, le răspundea el.

Comandantul îl iubea mult. Odată, într-o iarnă, a fost trimis în permisie în Patra, dar el nu a rămas decât câteva zile și s-a întors repede la unitate. Iar aceasta a făcut-o din dragoste pentru celălalt transmisionist, căci nu voia să stea singur în zăpadă.

Starețul Paisie trăia intens problemele naționale. Desigur, iubea mai mult patria cerească, căci Sfânta Scriptură spune, *„petrecerea noastră este în ceruri"*, dar iubea și patria pământească, Grecia, care, prin civilizația ei, prin limba ei și prin sfinții ei, a slujit Biserica Ortodoxă și a ajutat la păstrarea credinței ortodoxe și la propovăduirea lui Hristos. Starețul de multe ori se referea la diferite evenimente din istoria Greciei, pe care le comenta. Referitor la căderea Imperiului Bizantin, spunea: „Oare, a vrut Dumnezeu să cadă Bizanțul? Nu. Dar atunci mergeau și luau anafură din biserică cu sabia la brâu. Dacă strămoșii noștri nu l-ar fi mâniat pe Dumnezeu, El nu ar fi ajuns să folosească pedeapsa pedagogică".

Starețul nu era de acord cu legea aprobată de guvern, potrivit căreia li se îngăduie martorilor lui Iehova să facă serviciul militar fără să folosească arma. Spunea că această lege îi face pe mulți să se declare martori ai lui Iehova ca să evite, în felul acesta, folosirea armei și, dacă este posibil, întreg stagiul militar.

Atunci când uneori se discuta despre proorocia Sfântului Cosma Etolianul, care spune că turcii vor

ajunge până la localitatea Hexamilia[36], că va fi război între Grecia și Turcia etc., Starețul Paisie preciza:

– Lumea nu are minte. Și așa oamenii sunt astăzi ca niște legume fierte, dacă vor și auzi despre război, vor muri pe drumuri. În felul acesta însă, se face cale liberă turcilor. Să avem răbdare. În Grecia există cinci localități cu acest nume. Hexamilia, despre care vorbește Sfântul Cosma Etolianul, nu este localitatea de lângă Corint, de care spune lumea, ci este vorba despre prelungirea cu șase mile a teritoriilor maritime grecești din Marea Egee. Dacă se va face această prelungire, Turcia va considera aceasta provocare și pricină de război.

Cu aceste cuvinte, Starețul Paisie alunga din inimile închinătorilor teama care provenea din tâlcuirea greșită a proorociei Sfântului Cosma, cum că turcii vor ajunge până la Hexamilia de lângă Corint. La Farasa, Sfântul Arsenie a păzit satul de sălbaticii țeți. Tot astfel și Sfântul Stareț, cu rugăciunile și cuvintele sale, îi insuflețea pe creștini, astfel încât să poată înfrunta lucrurile cu curaj, cu bărbăție și cu credință în Dumnezeu.

Aș vrea să mă refer și la legătura Starețului Paisie cu Starețul Porfirie. Atunci când se întâmpla să vorbească unul despre celălalt cu o a treia persoană, se exprimau în cele mai frumoase cuvinte, pline de dragoste frățească. Ne vin în memorie pilde din Pateric și din alte cărți asemănătoare, în care diferiți asceți purtători de Dumnezeu se lăudau unul pe altul și trimiteau închinătorii care veneau la ei pentru sfat și ajutor unul la celălalt. Părintele Porfirie spunea despre Starețul Paisie: „Acesta este sfânt". Altă dată,

---

[36] În limba greacă acest cuvânt înseamnă șase mile.

când cineva a cerut sfatul Părintelui Porfirie într-o problemă serioasă, el a spus: „În acest caz, Părintele Paisie din Sfântul Munte sfătuia să facem aceasta".

Odată un fiu duhovnicesc de-al Stareţului Porfirie l-a întrebat pe acesta dacă îi dă binecuvântare să-i scrie Părintelui Paisie ca să-i ceară să-l ajute cu rugăciunea. „Să-i scrii, i-a răspuns Stareţul Porfirie, dar să nu-l oboseşti cu multe cuvinte, ci să-i scrii doar atât: «Părinte Paisie, mă preocupă aceasta. Te rog, fă rugăciune!»"

Altă dată, Părintele Porfirie a evitat să-i spună unui fiu duhovnicesc de-al său părerea sa într-o problemă serioasă. Atunci acela şi-a exprimat dorinţa de a merge în Sfântul Munte şi de a-i spune Părintelui Paisie despre această problemă a sa. Dar Părintele Porfirie i-a spus: „De vreme ce eu nu spun nimic, nici Părintele Paisie nu îţi va spune. Mergi însă la el ca să-i ceri să se roage pentru aceasta şi Dumnezeu va arăta ceea ce este de folos". Când a ajuns la Părintele Paisie, acesta i-a spus: „Ce spune despre aceasta Părintele Porfirie? Eu voi face rugăciune, dar tu vei face ceea ce-ţi va spune Stareţul Porfirie".

Părintele Paisie, la rândul său, celor care ştia că sunt fii duhovniceşti ai Părintelui Porfirie, le spunea: „De ce veniţi la mine, de vreme ce îl aveţi pe Părintele Porfirie? Deşi acum este bolnav, voi să mergeţi la el până când se va însănătoşi şi vă va vorbi. Transmiteţi închinăciune Părintelui Porfirie din partea mea!"

O persoană care s-a învrednicit să-i cunoască pe ambii stareţi, l-a întrebat odată pe Părintele Paisie în curtea chiliei sale, după adormirea Părintelui Porfirie:

– Gheronda, Părintele Porfirie a mers la Cer?

– Dacă Stareţul Porfirie nu a mers la Cer, atunci cine a mers?

Vasilidis Stavros, fost comandant al secţiei de poliţie din Sfântul Munte, teolog

Pe Stareţul Paisie l-am cunoscut în 1991, anul când Dumnezeu m-a învrednicit să devin comandantul Secţiei de poliţie din Sfântul Munte Athos.

În luna noiembrie a anului 1991 am coborât de la Careia împreună cu un coleg de-al meu la Panaguda. Lângă poarta de la intrare se afla o cutie cu dulciuri, iar deasupra ei o tăbliţă pe care scria: „Este binecuvântare ca să mâncaţi". Alături se afla o cişmea şi câteva căni, pentru ca închinătorii să poată bea apă. Pe Stareţ l-am găsit săpând în grădină. Când l-am văzut, m-am mirat şi mă întrebam în sinea mea cum de găsea timp pentru toate. Adică, să primească lume, să-şi împlinească îndatoririle sale monahale, să se roage pentru întreaga lume şi să sape şi grădina...

Când ne-a văzut, ne-a deschis poarta, dar înainte de a ne spune ceva, i-am spus că şi eu eram capadocian de origine. Când a auzit aceasta, faţa lui s-a luminat de bucurie şi m-a privit drept în ochi, căci de obicei, atunci când vorbea cu cineva, privea în jos. Încerca să-şi exprime bucuria pentru un compatriot de-al său care era şi comandant al Secţiei de Poliţie din Sfântul Munte. Îndată ne-a dus în chilia sa. Acolo, Stareţul ne-a servit cu cafea, iar apoi a început să ne vorbească despre Capadocia şi despre credinţa neclintită în Dumnezeu a oamenilor de acolo. El ne spunea că mai demult Capadocia era bastionul Orto-

doxiei. Dintr-însa au ieşit mulţi sfinţi. Unul dintre ei este şi cel care a trăit în zilele noastre, Sfântul Arsenie Capadocianul. După puţin ne-am luat rămas bun şi am plecat.

Odată, au venit în Sfântul Munte trei oameni de vază din străinătate, care auziseră că exista aici un mare ascet cu numele Paisie şi că s-ar putea folosi dacă l-ar vizita. Fireşte că pe aceştia îi însoţeam şi eu. Unul dintre ei l-a întrebat pe Stareţ care este părerea lui despre Comunitatea Europeană. Atunci el le-a răspuns: „A, mă întrebaţi despre Europa? Mă întrebaţi despre Comunitatea Europeană? Sângele este încă foarte cald...". La auzul acestor cuvinte toţi am rămas uimiţi, căci nu înţelegeam ce voia să spună. După câtva timp, când am mers din nou la Stareţ, l-am întrebat:

– Gheronda, ce înseamnă „sângele este încă prea cald?"

– Este foarte simplu. Este oare cu putinţă să existe colaborare între englezi, francezi, germani, austrieci şi italieni atunci când încă mai există oameni care şi-au pierdut părinţii, rudele lor în al doilea război mondial? Este cu putinţă ca aceşti oameni să se unească şi să spună celuilalt „camarade" şi să creadă aceasta? Este cu putinţă să nu iasă la iveală naţionalismul, fie al francezilor, fie al germanilor, fie al englezilor? Aşa că vom avea aceleaşi probleme pe care le-am avut în al doilea război mondial. Este cu putinţă să nu vedem limpede lucrurile care se petrec şi să credem că, de dragul economiei, aceste state vor uita scopurile pe care le-au avut în urmă cu patruzeci-cincizeci de ani? Putem crede, oare, că se vor schimba deodată şi se vor linişti? Încă este foarte cald sângele celui de-al doilea război mondial.

Altă dată, m-am aflat la Coliba Panaguda tot cu nişte personalităţi, de data aceasta greceşti. Stareţul ne-a spus: „Turcia se va dezmembra. Această dezmembrare, nouă, grecilor, ne va fi de folos. Atunci ţinuturile noastre vor fi eliberate. La fel şi Constantinopolul, va fi eliberat şi va redeveni oraş grecesc. Biserica *Sfânta Sofia* se va deschide şi se va sluji din nou în ea".

Stareţul nu a vrut niciodată să exploateze pe om în durerea sa, adică să primească bani. Cât despre daruri, pe care mulţi închinători încercau să i le lase, el nu primea niciodată absolut nimic. Dacă vreodată se întâmpla să primească ceva de mâncare, o împărţea la închinătorii aflaţi acolo sau îi spunea acelui om ce o aducea să o lase la poarta Colibei ca să o ia ceilalţi închinători.

Odată, am mers la Panaguda împreună cu câţiva închinători. Pe atunci Iugoslavia se afla în război.

– Gheronda, l-au întrebat unii, cum vedeţi lucrurile? Va ajunge războiul până aici? Vom avea probleme? Să plecăm în altă parte? Vom avea război cu Macadonia?

Iar Stareţul, care auzise de multe ori aceeaşi întrebare, a răspuns:

– Nu puteţi să înţelegeţi că nu este cu putinţă să avem război atunci când există război într-un stat vecin?

– Pentru care motiv?

– Să vă explic. Atunci când în casa vecină familia are doi copii care se ceartă între ei, fie cu tatăl, fie cu mama lor, pot, oare, aceştia să vă deranjeze? Mai întâi vor termina cearta dintre ei şi apoi vor merge la vecin ca să se certe cu el. Ei, până atunci mai este

timp. Dar harul lui Dumnezeu nu ne va lăsa să pătimim ceva rău.

Stareţul era întotdeauna foarte realist, iar cele pe care le spunea nu arătau habotnicie. Era un om care vorbea simplu şi „se adapta" la cel pe care îl avea în faţa sa. De pildă, a spus odată cuiva: „Bine, acum m-ai văzut, am vorbit împreună, dar problema este a ta. Tu trebuie să o rezolvi, cu ajutorul harului lui Dumnezeu şi cu ajutorul duhovnicului tău".

Lamaris Dimitrie, Pafos, Cipru

În noiembrie 1992 l-am întâlnit pe Stareţ pentru prima şi ultima oară. După ce a discutat puţin cu prietenul meu, Părintele Paisie l-a luat de mână, s-a aşezat lângă uşa Colibei şi, întorcându-se către mine, îmi spuse: „Vino, Dimitrie, ca să discutăm!"

Când i-am spus că după şapte ani de căsătorie încă nu dobândisem nici un copil, el m-a lovit pe spate şi mi-a spus zâmbind: „Arhanghelul Mihail a ascultat cererea ta şi a soţiei tale şi îţi va aduce darul. A căutat, fiul meu, spre durerea şi necazul tău. Dar să iei aminte că ai făgăduit să pui copilului numele lui. Va fi copilul tău, chiar dacă nu va fi din sămânţa ta. Arhanghelul vrea numele, iar tu copilul. Ţi-l va aduce, fiul meu, ţi-l va aduce".

Întorcându-mă în Cipru, am spus asta soţiei mele. Când a auzit cuvintele Stareţului, ea a zâmbit, deoarece discutaserăm mai înainte şi despre posibilitatea înfierii unui copil.

Nu după mult timp, preotul parohiei noastre şi al catedralei mitropolitane din Pafos a înfiat o fetiţă foarte frumoasă şi deşteaptă. Când am aflat, am

alergat îndată să-l întâlnesc şi, fără să mă gândesc la cuvintele Părintelui Paisie, i-am spus că vreau şi eu să înfiez un copil. L-am întrebat deci dacă vreo rudă de-a sa din Grecia ar fi putut să ne ajute şi pe noi. Atunci el a zâmbit şi, lovindu-mă pe spate, mi-a spus: „Are grijă Dumnezeu...". După câteva zile, a venit la noi acasă strigând: „Dimitrie, Dimitrie, unde este Maria (soţia mea)? Vreau să vă vorbesc. Am găsit un copil pentru înfiere. M-au înştiinţat de la Mitropolie. Era pentru mine, dar eu am deja o fată. Vreţi să-l înfiaţi? Mitropolitul cunoaşte acea familie şi s-a gândit la voi". Auzind toate acestea, eu şi cu soţia mea am rămas fără glas. Atunci privirea mi-a căzut pe icoana Arhanghelului Mihail şi, fără să-mi dau seama, am şoptit: „Îţi mulţumesc!"

La o săptămână de la naşterea copilului l-am adus la noi acasă şi pe 7 noiembrie, în ajunul praznicului Sfântului Arhanghel Mihail, l-am botezat, punându-i numele Mihail. Bucuria pe care am simţit-o, atât eu, cât şi soţia mea, nu se poate descrie. Atunci mi-am adus aminte de cuvintele Părintelui Paisie. Pentru aceasta, îi mulţumesc atât lui, cât şi Sfântului Arhanghel Mihail, pentru care am simţit o deosebită evlavie. Băiatul meu, Mihail, are acum unsprezece ani şi este foarte vioi şi deştept.

Întorcându-mă acum la discuţia avută cu Stareţul Paisie, îmi amintesc că m-a întrebat despre Cipru. Apoi m-a liniştit, spunându-mi: „Va veni timpul când Ciprul se va elibera. Va trece prin nişte greutăţi, dar în cele din urmă va fi iarăşi stat ortodox". Când l-am întrebat despre nenumăratele provocări venite din partea turcilor, Stareţul m-a prins de umeri şi mi-a spus: „Nu te nelinişti, fiul meu, eu voi pleca în curând, căci toţi suntem trecători, dar voi privi de sus.

Turcia se va împărţi în trei-patru părţi. Deja a început numărătoarea inversă. Noi ne vom lua ţinuturile noastre, armenii pe ale lor, iar kurzii pe cele ale lor. Acestea se vor petrece nu acum, dar în curând, când va trece această generaţie care guvernează acum Turcia şi va veni un nou guvern la conducere. Atunci Turcia se va destrăma. Foarte curând, rugăciunile care se fac în catacombe se vor face deasupra, pe pământ. (Aici Stareţul se referea la creştinii în ascuns din Turcia). Toate acestea le vei vedea, fiul meu. Numai să existe credinţă şi nădejde în Dumnezeu. Mulţi se vor bucura. A venit timpul să se petreacă toate acestea". Când l-am întrebat dacă Grecia va pătimi ceva rău, el mi-a spus că vor exista unele probleme, însă neînsemnate, şi că multă lume care acum este indiferentă se va întoarce atunci la Biserica Ortodoxă. „Să nu ne neliniştim pentru Grecia", spunea el.

Când am plecat de la Colibă, Stareţul mi-a spus: „Să mergi cu binecuvântarea Maicii Domnului! Şi să nu te nelinişteşti! Cipru va fi eliberat în curând, iar Turcia se va dezmembra. Numai să ai nădejde şi credinţă în Dumnezeu. Hai, fiul meu, mergi cu bine!"

Zurnazoglu Nicolae, ofiţer în rezervă

În iulie 1992, ca aghiotant al Diviziei 113 (Aeroportul militar din Tesalonic), am organizat un pelerinaj în Sfântul Munte cu şaptezeci de ofiţeri şi, printre altele, am vizitat şi Coliba Stareţului Paisie. Acolo am început să discutăm diferite probleme naţionale. La un moment dat l-am întrebat pe Stareţ:

– Gheronda, cum vedeţi problema Macedoniei?

– Oricare soluţie se va da, pe termen lung va fi în folosul grecilor. De câinele care latră în spatele autobuzului să nu vă temeţi, căci nu muşcă.

– Gheronda, vom lua înapoi Constantinopolul?

– Englezii şi americanii ne vor ceda Constantinopolul, nu pentru că ne iubesc, ci pentru că aceasta va fi în interesul lor.

– Când vom lua Cetatea, o vom păstra şase luni?

– Nu, fiul meu, ci pentru totdeauna.

– Vom trăi oare aceste evenimente?

– Desigur că le veţi trăi!

Atunci am început să mă întreb în sinea mea dacă, într-adevăr, este cu putinţă să se întâmple aceasta. Stareţul însă a priceput gândul meu şi mi-a spus:

– Bunul Dumnezeu a luat „şurubelniţa" şi a răsucit puţin „şurubul" în capul lui Gorbaciov. Aţi văzut ce s-a întâmplat!

În august 1992, Stareţul m-a întrebat despre un accident aerian militar. Într-adevăr, pe data de 22 ianuarie 1987 un avion de război care avea la bord doi piloţi se prăbuşise în Marea Egee. Părintele Paisie mi-a pus această întrebare, deoarece primise în mai multe rânduri scrisori de la rudele unuia dintre piloţi, în care ei susţineau că cei doi piloţi se află prizonieri în Turcia. Şi aceasta, pentru că avionul se prăbuşise lângă graniţa cu Turcia. Am cercetat, aşadar, cazul şi am aflat că cei doi piloţi erau morţi. L-am înştiinţat apoi despre aceasta pe Stareţ. După câtva timp, un ieromonah aghiorit mi-a spus că, într-o discuţie cu Stareţul Paisie, acesta i-a mărturisit că s-a rugat pentru cei doi piloţi, după care a primit înştiinţare de la Dumnezeu că cei doi se află în loc de odihnă.

După o vreme, am mers la Stareţ împreună cu un prieten de-al meu, colonel de aviaţie, şi i-am mărtu-

risit neliniştea mea legată de cele pe care le fac guvernanţii în patria noastră. Atunci Stareţul mi-a spus:

– Nu te teme! Dumnezeu nu va îngădui să se facă rău, dar se vor petrece unele lucruri şi vor face unele făgăduinţe care nu vor putea fi explicate din punct de vedere logic. Atunci lumea se va scârbi de ei şi va căuta să-i răstoarne. Aşa cum un balon se umflă şi deodată se sparge, tot astfel vor plesni şi aceştia. Nu pot să vă spun mai multe.

Apoi mi-a prins mâna şi m-a liniştit, spunându-mi:

– Maica Domnului şi sfinţii noştri ne ajută foarte mult. Care ţară are sfinţii pe care îi avem noi? Alaska?

Când Stareţul mi-a descoperit ceva din viaţa mea personală, eu m-am împotrivit, exprimându-mi o părere contrară. Atunci Stareţul „a tunat şi a fulgerat", spunându-mi:

– Acestea pe care ţi le spun nu sunt cuvintele mele, nici nu le citesc prin ziare şi nici nu le aflu de la televizor. Ştii cine mi le spune!

Îndată mi-am revenit şi, plin de căinţă, i-am făcut metanie, cerându-i iertare. Prin aceste cuvinte, mi-a spulberat orice îndoială şi am înţeles că cele pe care le spunea erau rezultatul descoperirii dumnezeieşti.

În luna mai a anului 1994, l-am vizitat la mănăstirea de la Suroti şi i-am dat o scrisoare de-a mea personală. La un moment dar, mi-a spus:

– De ce zboară atât de multe avioane militare?

Atunci i-am explicat că aceasta se întâmplă pentru că echipajele de zbor fac instrucţie cu aceste avioane. Dar şi pentru că sunt chemate să-i intercepteze pe turci, care zilnic depăşesc graniţele maritime şi ne ameninţă.

– Ai să vezi ce o să păţească turcii! Mi-a spus Stareţul. Vor primi o palmă puternică de la Dumnezeu!

Şi, în timp ce îmi spunea acestea, privea undeva în cer. Cu siguranţă că trăia cele pe care mi le spunea.

Mavrokefalos Anestis, profesor de educaţie fizică, Alexandropolis

De origine sunt din Capadocia, iar bunica mea este chiar din Farasa, satul în care s-a născut Părintele Paisie. Cealaltă bunică a mea este din Cezareea. Avem aşadar rădăcini comune cu Stareţul Paisie. Fiindcă oamenii din acele părţi suferă mult, mai ales acum când se află sub ocupaţia turcească, îl întrebam mereu pe Stareţ ce se va întâmpla cu Turcia şi cu elenismul.

Odată, am mers la Stareţ împreună cu un prieten de-al meu. Când am ajuns acolo, l-am întrebat:

– Gheronda, suntem din Alexandropolis. Oare ne va prinde şi pe noi furtuna?

– Ascultă! Turcii nu vor intra în Alexandropolis. Vor face Greciei numai o provocare, depăşind graniţele maritime. Noi însă vom suferi de foame. Această furtună va dura câteva luni de zile.

– Gheronda, cum îmi voi da seama că războiul se apropie?

– Când vei auzi la televizor de mutarea graniţelor maritime, atunci va veni şi războiul.

– Şi care state vor participa la acest război?

– Ascultă, după provocarea turcilor, ruşii vor coborî în strâmtori, dar nu ca să ne ajute pe noi. Ei vor avea alte interese. Însă, fără să vrea, ne vor ajuta pe noi. Atunci turcii, ca să apere strâmtorile, care au importanţă strategică, vor concentra acolo şi alte forţe. Pentru aceasta vor retrage trupe din teritoriile ocu-

pate. Atunci celelalte țări ale Europei, Anglia, Franța, Italia și încă cinci-șase state ale Uniunii Europene vor vedea că Rusia va ocupa teritorii și își vor spune: „Nu mergem și noi acolo ca să luăm niște teritorii?" Toți însă vor dori „partea leului". Și astfel vor intra și europenii în război.

– Noi ce vom face? Armata grecească va lua parte la acest război?

– Nu. Guvernul va hotărî ca să nu trimită armată. Trupele grecești vor păzi doar granițele. Faptul că ele nu vor lua parte la acest război va fi pentru noi o mare binecuvântare a lui Dumnezeu. Căci cei care vor participa la război se vor pierde... Atunci, fiindcă grecii se vor înfricoșa, mulți se vor întoarce la Biserică, la Dumnezeu și se vor pocăi. Și, pentru că va exista pocăință, grecii nu vor păți nimic rău. Dumnezeu se va milostivi de Grecia, deoarece lumea se va întoarce către Biserică, către monahism și vor începe să se roage. Mulți turci se vor boteza creștini. Atunci împăratul Constantin va mijloci ca orașul Constantinopol să fie dat grecilor. Acest împărat este evlavios, este bun.

– Gheronda, ne vor da Cetatea Constantinopolului nouă?

– Ne-o vor da nu pentru că vor voi, ci pentru că această soluție va servi intereselor lor. Dar acestea pe care ți le spun acum să nu le spui nimănui, căci te vor crede nebun. Pentru că acum încă nu a venit timpul pentru acestea.

Această discuție cu Starețul a avut loc în 1991, când încă slujeam în armată.

Altă dată, Starețul mi-a spus: „Guvernarea Cetății de către greci va fi atât militară, cât și politică".

Am cunoscut trei ofițeri care merseseră la Stareț. Unul dintre ei mi-a spus: „Starețul Paisie mi-a spus că voi fi conducătorul unității militare din Constantinopol". Celorlalți doi însă nu le-a spus nimic.

Odată, un grup de închinători a mers la Stareț. Unul dintre ei studia arhitectura la Politehnica din Xanthi. La un moment dat, Starețul s-a întors către el și i-a spus, deși îl vedea pentru prima oară: „Tu, ca arhitect, vei participa la construirea Cetății, deoarece Constantinopolul va fi construit din nou". Aceasta a spus-o arătându-l cu degetul în fața tuturor. Apoi s-a întors către mine și mi-a spus: „Și tu, Anestis, vei merge în Cetate. Amândoi veți merge – și a arătat către mine și prietenul meu – dar cu alt scop". Însă nu mi-a arătat scopul. După aceasta, mi-a venit dorința de a învăța limba turcă.

Altă dată, când am mers la Panaguda, s-a întâmplat să fie acolo un fost musulman din Tracia. L-am luat de-o parte și l-am întrebat:

– Tu cum de ai venit la Stareț?

– Părintele Paisie a săvârșit o minune foarte mare cu noi și s-a îngrijit să ne botezăm.

Într-o altă vizită la Coliba Starețului, l-am găsit din nou acolo pe musulman, care se numea Stavros. Atunci Starețul ne-a descoperit din nou cele ce se vor petrece cu Constantinopolul. Când Părintele Paisie ne-a spus că Grecia va suferi de foame, domnul Stavros l-a întrebat:

– Gheronda, să păstrez un sac de făină ca să pot trece acea perioadă grea și să nu flămânzească copiii?

– Nu, să nu păstrezi, deoarece vecinul tău va avea făină și îți va da și ție.

Și astfel, Starețul a proorocit cine va fi cel care îl va ajuta pe domnul Stavros în perioada de foame.

Acesta, desigur, va fi la țară, noi însă, care trăim la oraș, vom fi mai săraci. De aceea, Starețul ne spunea: „Să aveți un teren mic și să-l cultivați! Astfel, veți putea ajuta și pe alții care nu vor avea ce să mănânce".

Goțis Dimitrie, locotenent-colonel al Aviației de Război

La începutul anilor '90, am mers la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul de la Suroti, unde, împreună cu alți credincioși, am luat binecuvântarea fericitului Stareț Paisie. În primăvara anului 1993 am mers din nou la Suroti împreună cu alți doi ofițeri. În timp ce așteptam ca să ne vină rândul, a venit o monahie și m-a întrebat dacă sunt ofițer. Când i-am răspuns afirmativ, ea mi-a spus: „Starețul vrea să vă vadă pe toți trei deosebi". Și îndată am fost conduși într-o cămăruță unde se afla Starețul.

După ce am luat binecuvântare de la el, Părintele Paisie m-a întrebat:

– Dimitraki, ai văzut vreodată în viața ta o minune?

– Da, Gheronda.

– Ia spune-ne-o și nouă ca să o audă și colegii tăi!

– Eram comandantul unei companii și mă aflam pe aeroportul din Levkosia (Cipru) într-o incursiune militară. Era data de 20 iulie 1974, când turcii începuseră deja să atace Ciprul. Deodată, în fața mașinii noastre, la o distanță de cincizeci de metri, a căzut o bombă, ce cântărea aproximativ o jumătate de tonă. Cu toate acestea, nu am pățit nimic.

– Nu asta, Dimitraki, i-a spus Starețul. Spune-o pe cealaltă! Ce ai spus soldaților tăi?

– După primul armistițiu, am început să trag asupra turcilor, deoarece aceștia începuseră să înainteze. Îndată însă, comandantul mi-a ordonat să mă retrag din fața turcilor. Așadar, m-am întors în unitatea mea, care se afla în partea vestică a aeroportului din Levkosia. Atunci am văzut că terenul dimprejurul unității mele, care se întindea pe o suprafață de opt sute – o mie de metri pătrați, era ars și plin de gropi din pricina bombelor ce fuseseră aruncate de avioanele inamice de la o înălțime de zece mii de picioare. Dar pe terenul unității mele nu căzuse nici măcar o singură bombă, așa că nu aveam nici un rănit. Atunci am adunat toți soldații mei și le-am spus: „Nu vă temeți! Nici unul dintre noi nu va păți nimic, deoarece mâna lui Dumnezeu este deasupra unității noastre!"

– Aceasta voiam s-o aud, Dimitraki! Spuse Starețul.

– Pe data de 20 iulie 1974, am continuat eu, la ora 8.30 dimineața, înaintea artileriei noastre a căzut o bombă de șapte sute cincizeci de livre, dar nu a explodat, ci s-a rostogolit cinci sute de metri, după care s-a oprit în picioare la o distanță de zece metri de o echipă de optzeci de ofițeri ce voiau să se înroleze. În dimineața acelei zile, artileria noastră doborâse două avioane militare turcești. De aceea, turcii și-au aruncat apoi bombele de la o înălțime de zece mii de picioare. Pe data de 21 iulie, am început din nou atacul de artilerie împotriva turcilor. Deoarece nu mai dormisem douăzeci și patru de ore, m-am întins puțin să mă odihnesc. Atunci am văzut în vis o femeie îmbrăcată în negru venind spre mine și spunându-mi: „Trezește-te! Nu veți păți nimic, dar turcii vor intra în Cipru". Deoarece unitatea noastră pricinuise pierderi grave în rândul turcilor, aceștia

au promis o sumă de cincizeci de mii de lire cipriote celui care avea să mă predea lor viu sau mort. Pe data de 22 iulie, turcii au propus să înceteze atacul aerian, cu condiția ca noi să-l încetăm pe cel de artilerie.

Continuând apoi discuția cu Starețul Paisie, l-am întrebat despre turci. Atunci el mi-a răspuns că turcii își au „coliva pregătită". A spus că va veni o putere - nu mi-a precizat-o - care va ocupa Turcia. O treime din populație va fi ucisă, o treime se va retrage în adâncurile Asiei, iar cealaltă treime se vor boteza creștini ortodocși. Înainte de aceasta, va avea loc o ciocnire între trupele turcești și cele grecești, după care turcii vor ocupa, temporar, două insule grecești.

– Dar eu, a continuat Starețul, nu voi trăi până atunci ca să văd aceste lucruri.

– Gheronda, l-am întrebat eu, ce se va întâmpla cu Macedonia?

– Acest stat este o harababură. Să nu te preocupe aceasta!

Apoi l-am întrebat pe Stareț despre o problemă familială:

– Gheronda, fiul meu s-a logodit cu o fată și se pregăteau să se căsătorească. Dar fata, deoarece nu se simțea curată față de el, din punct de vedere moral, a stricat legătura.

Atunci Starețul s-a ridicat în picioare, și-a făcut cruce și mi-a spus:

– Spune-i lui Grigore, fiul tău, să nu privească înapoi, pentru că această fată avea să-l lase singur cu doi copii. Eu o voi ruga pe Maica Domnului ca să-i scoată în cale o fată bună.

Și într-adevăr, așa s-a întâmplat.

Monah aghiorit

În vara anului 1991 am mers la chilia Panaguda împreună cu niște colegi de-ai mei, polițiști. Acolo l-am întrebat pe Starețul Paisie despre diferite subiecte naționale și mai ales despre nenumăratele provocări venite din partea turcilor. Atunci el ne-a răspuns: „Turcii ne vor lovi, dar Grecia nu va suferi prea mult. Nu va trece mult timp după atacul turcilor și rușii îi vor lovi pe turci și îi vor căsăpi. Așa cum rupi o foaie de hârtie, tot astfel va fi sfâșiată Turcia. O treime din turci vor fi uciși, o treime se vor încreștina și o treime va merge în adâncurile Asiei. Folosirea apelor Eufratului de către turci pentru irigații va fi o preînștiințare că a început pregătirea marelui război care va urma. După destrămarea Turciei, Rusia va continua războiul până va ajunge în Golful Persic și își va opri trupele lângă Ierusalim. Atunci puterile occidentale îi vor soma pe ruși ca să-și retragă trupele și le vor da șase luni. Rusia însă nu-și va retrage trupele și atunci puterile occidentale vor începe să aducă trupe pentru a-i ataca pe ruși.

Războiul care va izbucni va fi mondial și în cele din urmă vor pierde rușii. Se va vărsa mult sânge. Marile orașe vor deveni ruine. Dar noi, grecii, nu vom participa la acest război. Toți cei din jurul nostru se vor sfâșia unii pe alții, însă noi vom sta de-o parte".

A doua întâlnire a fost în primăvara anului 1992. Pe atunci eram încă polițist. Am întrebat iarăși despre problemele naționale și am primit același răspuns. Când am plecat, Starețul mi-a spus: „Ei, stai aici! Unde mergi? Aici vei rămâne". Știa că mai târziu, în 1994, aveam să devin monah.

Antim Nicolae, Levkosia, Cipru

În luna septembrie a anului 1988 am mers la Panaguda împreună cu un prieten de-al meu, Harambidis Iacov. Acolo Starețul Paisie ne-a primit cu bucurie. „Sunteți din Cipru, ne-a spus el. Ești fratele părintelui Ioanichie de la Mănăstirea Dionisiu. Știu ce vreți să mă întrebați. Cipru va fi izbăvit, căci este acoperit de rugăciunea a douăsprezece suflete. Multe dintre ele se află în Sfântul Munte. Grecia va plăti".

Atanasie Rakovalis, Tesalonic

Starețul Paisie ne-a adus odată un caiet în care avea scrise unele proorocii ale Sfântului Arsenie Capadocianul. În ele, Sfântul descoperea evenimentele de la 1923 și spunea că grecii se vor întoarce în Capadocia.

Apoi, Starețul ne-a spus că, în afară de faptul că armenii și kurzii își vor întemeia stat, va cădea și holera peste Turcia și îi va decima.

Altă dată, Părintele Paisie ne spunea: „Din ceea ce am observat, răul ține până la trei generații, nu mai mult. Și aceasta pentru ca să rămână puțin aluat și să se plămădească societatea. Același lucru s-a întâmplat și cu Rusia. Încă nu au trecut trei generații și a început deja întoarcerea la tradiție. Nepoții învață tradiția de la bunici. Există, așadar, aluat. Și evreii au stat în robie în Babilon tot trei generații. În fiecare caz Dumnezeu păstrează puțin aluat. În Rusia poți să vezi acum că au început să îngăduie multe lucruri legate de credință. Au putrezit mrejele, nu mai pot subjuga poporul".

Planul de distrugere al Sfântului Munte

Aceștia au un plan să facă drumuri ca să vină aici, în Sfântul Munte, turiști. Atunci călugării se vor obosi mult din pricina primirii de străini. Apoi le vor spune: „Să facem un hotel, ca să nu vă mai osteniți". Iar călugării vor accepta. După aceea, le vor da bani pentru restaurarea bisericilor, dar le vor spune: „Acum nu mai puteți arde lumânări și tămâie, căci v-am dat atâția bani pentru restaurarea lor. Alegeți-vă un loc de pe teritoriul mănăstirii ca să vă zidim o altă biserică". Apoi vor pune și un paznic cu barbă și cu rasă care să-și aibă femeia în Uranopolis... Vor face din Sfântul Munte muzeu...

Nu spun că va îngădui aceasta Maica Domnului, dar acesta este planul lor. Și deja sunt câțiva care doresc aceasta... Călugări, auzi? Dar ultimul cuvânt de spus îl are Maica Domnului. Dacă nu se vor cuminți, vor primi și altă palmă.

– Gheronda, astăzi există atât de mulți oameni, milioane întregi, care nu-L cunosc pe Hristos. Ce se va întâmpla cu aceștia?

– Se vor petrece niște lucruri care vor zgudui popoarele. Nu va fi a Doua Venire, ci va fi o intervenție dumnezeiască. Oamenii vor căuta apoi pe cineva care să le vorbească despre Hristos. Te vor trage de mână și îți vor spune: „Stai puțin ca să-mi vorbești despre Hristos!"

Starețul Ioachim, Schitul „Proorocul Ilie", Sfântul Munte

Consider o mare binecuvântare faptul de a spune și eu câteva cuvinte sărace despre Starețul Paisie, acest mare sfânt al epocii noastre.

Despre Părintele Paisie am auzit mai demult, încă de când eram predicator la mitropolia Kavalei și mă minunam de cele auzite. Mă întrebam când va veni acea clipă binecuvântată ca să-l cunosc și eu. Părintele Maxim de la Mănăstirea Iviron mi-a fost mulți ani duhovnic. Pe acest om simplu, care a slujit mulți ani la icoana Maicii Domnului – Portărița, l-am întrebat:

– Gheronda, ce aveți să-mi spuneți despre Părintele Paisie?

– Vine aici adeseori și vorbim. Este un diamant duhovnicesc. Să mergi să-l cunoști, căci te vei folosi foarte mult.

Altă dată, a venit la mine un funcționar ce lucra la biroul guvernatorului Sfântului Munte. Era foarte supărat.

– Gheronda, îmi spuse el, vreau să-ți spun ceva care m-a mâhnit foarte mult. Au venit în Sfântul Munte trei mitropoliți din Serbia, care au studiat în Grecia, au mers la Părintele Paisie și i-au spus ceva inadmisibil. În timp ce discuta cu ei, Părintele Paisie le-a spus ceva despre Marea Egee, dar ei l-au contrazis: „Să nu o numiți voi, grecii, Marea Egee, ci Marea Albă, pentru că nu este a voastră, ci aparține tuturor popoarelor balcanice.

– Nu mai spune, fiul meu! Nu pot să cred aceasta. Voi merge chiar eu să-l întreb pe Părintele Paisie".

Pe unul dintre mitropoliți îl cunoșteam personal. Am plecat, așadar la Panaguda ca să-l întreb pe Stareț despre aceasta. Am ajuns cu greu la Colibă, deoarece era multă zăpadă și de multe ori m-am afundat în ea. Când am ajuns acolo, l-am văzut pe Stareț discutând în curtea Colibei cu Părintele Pavel de la Mănăstirea Lavra. Când m-a văzut, Părintele Paisie

m-a îmbrățișat și mi-a spus: „Bine ai venit, Părinte Ioachim!" Atunci mi-am spus în sinea mea: „Doamne miluiește! Nu cumva Părintele Pavel m-a văzut mai devreme și i-a spus Stareţului Paisie numele meu?"

– Gheronda, i-am spus eu Părintelui Paisie, te voi reține numai două minute. Te rog să mă ierți pentru întrebarea pe care ți-o voi pune. Au venit aici trei mitropoliți sârbi și ți-au spus să numim Marea Egee Marea Albă și că ea aparține popoarelor balcanice?

Atunci Starețul s-a întors și mi-a arătat un țăruș căzut la pământ.

– Vezi acest țăruș? M-a întrebat el. Cu acesta i-am fugărit. Le-am spus să plece și să nu mai vină aici. Să-mi spună mie că Marea Egee nu este a noastră! Nu numai Marea Egee este a noastră, ci și toate ținuturile pe care le locuiesc ei.

Auzind acest răspuns, am prins curaj și, îndemnat de dragostea mea pentru patrie, i-am spus Starețului:

– Gheronda, unii greci greșesc atunci când spun „ținuturile pierdute". Să-i sfătuiți să spună „ținuturile robite" sau „ținuturile neeliberate". Atunci Starețul s-a luminat la față și, plin de bucurie, m-a îmbrățișat din nou. Atât de mult își iubea patria! Când îmi aduc aminte chipul său care strălucea, mă umplu de emoție.

– Îți mulțumesc mult, îmi spuse el, că vorbești astfel. Puțini greci accentuează acestea. Într-adevăr, nu ținuturile sunt pierdute, ci pierduți sunt cei care spun acestea.

De atunci am început să vorbesc tuturor despre Părintele Paisie. Oriunde mă aflu, nu încetez să vorbesc despre el. Cartea pe care a scris-o Părintele Isaac despre Starețul Paisie am citit-o la masă. Undeva în

această carte se face referire la întâlnirea aceasta pe care am avut-o cu Stareţul. Dintr-o sută de oameni care veneau în Sfântul Munte în fiecare zi, optzeci mergeau la Părintele Paisie. Şi aceasta pentru că Stareţul le spunea lucruri foarte folositoare. Acest magnet duhovnicesc îi atrăgea pe toţi.

Când am mers la Suroti şi am îngenuncheat la mormântul său, am simţit că îmi vorbeşte din nou, aşa cum l-am auzit vorbindu-mi şi prima dată la Panaguda. Foarte mulţi oameni care s-au închinat la mormântul său mi-au mărturisit că au simţit binecuvântarea Stareţului şi că îndată după aceasta li s-au rezolvat problemele. El nu este un monah simplu şi virtuos, ci un mare sfânt al zilelor noastre. Cred că nu vor trece mulţi ani şi Patriarhia Ecumenică îl va declara oficial sfânt. În inima mea, el este deja sfânt. Îl iubesc mult şi simt multă evlavie pentru el. Uneori, când întâlnesc vreo greutate, îl chem în ajutor. „Părinte Paisie, îi spun, ajută în cutare problemă naţională sau în cutare problemă aghiorită!" Şi văd mult ajutor.

La câtva timp după ce am mers la Panaguda, a avut loc, într-un oraş al Macedoniei, o manifestare religioasă. Acolo a venit şi unul dintre cei trei mitropoliţi şi am liturghisit împreună. Apoi am început să mă întreb în sinea mea dacă ar fi bine să-i spun sau nu despre discuţia pe care am avut-o cu Părintele Paisie. Atunci m-am gândit că mai întâi este patria mea şi apoi politeţea. După ce s-a terminat Sfânta Liturghie, în timp ce ne dezbrăcam de veşminte, l-am întrebat pe mitropolit:

– Prea Sfinţite, Stareţul Paisie mi-a spus asta şi asta despre Prea Sfinţia Voastră şi alţi doi mitropoliţi. Aţi spus aceste cuvinte? Nu v-aţi ruşinat să spuneţi că Marea Egee este a voastră şi că se numeşte Marea Albă?

Atunci şi-a plecat capul ruşinat şi mi-a spus:

– Ne-au scăpat nişte cuvinte.

– Nu v-au scăpat. Din prisosul inimii vorbeşte gura. Ceea ce are fiecare, aceea spune. Îmi pare foarte rău, nu mă aşteptam de la Prea Sfinţia Voastră. Să căutaţi să o îndreptaţi. Să faceţi declaraţii oficiale şi să spuneţi că aţi făcut o greşeală.

Până acum însă nu au făcut nici o declaraţie.

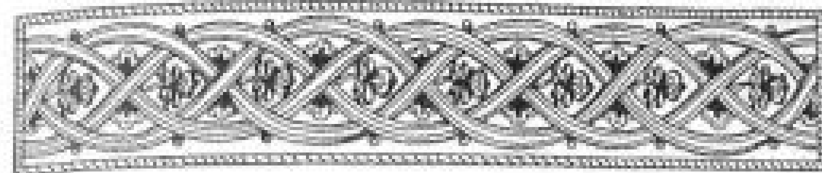
Înainte de a încheia, vreau să mai adaug ceva despre acest om sfânt. La câteva zile după ce l-am întâlnit pe Părintele Paisie, am vorbit cu Părintele Pavel de la Marea Lavră. El mi-a spus că, în timp ce urcam spre Panaguda, Stareţul Paisie se-ntorcea adeseori către cărare şi spunea: „Vine Părintele Ioachim. Vine Părintele Ioachim". Acestea le spunea fără să mă vadă şi fără să fi fost înştiinţat de venirea mea. Cum să nu propovăduiesc tuturor că am întâlnit un sfânt şi că întâlnirea mea cu el a fost o minune? Părintele Paisie iubeşte patria noastră şi Sfântul Munte, care se numeşte astfel nu pentru alt motiv, ci pentru sfinţii pe care i-a născut. În toată lumea un singur munte este sfânt. Sfântul Munte este şi va fi „atelierul" sfinţeniei. Amin.

Fotiadis Omiros, funcţionar al Sfântului Munte

Părintele Paisie spunea că Bizanţul a început să facă Sfântul Munte, dar acum a venit timpul ca Sfântul Munte să refacă Bizanţul. „Când îi vei vedea pe turci, spunea Stareţul, construind bisericile noas-

tre, să ştiţi că o fac ca să mergem noi acolo". În anul 1992, când am auzit aceasta, nu puteam să înţeleg cum se va putea întâmpla aşa ceva, dar nici nu am îndrăznit să-l contrazic pe Stareţ. Dar în anul 2000 am mers în Imvros, la biserica Sfinţilor Teodori, unde ieromonahul Pavel, pe atunci egumen al Schitului „Sfântul Andrei" din Sfântul Munte Athos, restaura icoane şi alte odoare bisericeşti. Atunci s-a întâmplat să se afle acolo şi ministrul culturii al Turciei, care a spus că vrea ca de Paşti să fie trase clopotele de la acea biserică. Tot astfel, într-o vizită de-a mea în Mira Lichiei, m-am întâlnit cu primarul acestui ţinut, care mi-a spus ce biserici se repară acolo. Acelaşi lucru l-am auzit de la încă şase sau şapte persoane foarte influente din diferite oraşe ale Turciei, precum Aivali, Smirna şi altele. Se vede că aceasta s-a întâmplat ca să mi se spulbere necredinţa de mai înainte. Acum, mai mult de şaizeci de biserici din Turcia sunt reparate chiar de către turci pentru scopuri turistice. Astfel de reparaţii am văzut făcându-se şi în oraşul Procopi, unde a trăit Sfântul Ioan Rusul. În unele biserici, unde merg mulţi greci, s-a dat de către primarii acelor oraşe permisiunea de a săvârşi Sfânta Liturghie, aşa cum este cea de la Panaghia-Sumela. Turcii fac toate acestea numai şi numai pentru a lua bani de la turiştii care merg să vadă aceste biserici. Şi astfel, după ani de zile, a început să se împlinească proorocia Stareţului Paisie.

SIMBOLURI ŞI DATE DESPRE ANTIHRIST

Simeoforidis Dimitrie, Ptolemaida

În anul 1993, în Joia cea Mare, am mers la Părintele Paisie împreună cu un prieten de-al meu, Atanasie. Pe când ne îndreptam spre Uranopolis, am discutat diferite subiecte. La îndemnul meu de a folosi această vizită în scop duhovnicesc şi de a-şi deschide inima în faţa Stareţului, Atanasie s-a împotrivit, zicându-mi:

– Eu nu intru în cursele religiei.

– Sunt de acord, i-am spus eu ca să-l mai liniştesc. Şi eu credeam înainte tot astfel, însă atunci când am vorbit pentru prima oară cu un duhovnic, ştii ce am simţit? Că ies.... din cursă.

Când am ajuns la Coliba Stareţului, am văzut că închinătorii erau atât de captivaţi de cuvintele lui, încât nu ne-au observat când am ajuns acolo. Urmărind discuţia, am înţeles că subiectul acesta era introducerea, nu întâmplătoare, a diferitelor simboluri masonice pe bancnote, cum ar fi: cele două triunghiuri, strângerea de mână şi şarpele care îşi mănâncă coada, de pe bancnota de cinci sute de drahme. Mulţi dintre închinătorii aflaţi acolo au arătat că cei

trei de zero care se întretaie, de pe bancnota de cinci mii de drahme, formează numărul 666. Atunci Stareţul Paisie a răspuns următoarele: „Când a ieşit bancnota de cinci mii de drahme s-a făcut un mare scandal pentru numărul 666 pe care îl avea pe ea. După mult timp s-a descoperit că această bancnotă avea reprezentată pe ea o scenă în care diavolul stătea sprijinit pe un pod şi era îmbrăcat în rasă. În faţa lui, printre pietrele râului se văd trei aureole, care apar, chipurile, ca nişte pietricele. Ca şi cum ar fi trei sfinţi care se închină până la pământ şi pe care îi vezi din spate".

Atunci doi-trei închinători au ripostat, spunând că de vină este Ministerul Finanţelor şi mai ales ministrul Finanţelor, care îngăduie astfel de lucruri. Şi astfel s-a creat puţină zarvă între noi.

– Ascultaţi puţin! ne-a spus Stareţul. Nu este de vină ministrul Finanţelor. Într-un anume fel, el nici măcar nu a ştiut despre aceasta. Unul dintre cei care au plănuit aceasta a introdus-o din motive pe care el le ştie, fără ca ceilalţi să ia aminte. În cele mai multe dintre mecanismele de stat au intrat astfel de oameni şi, prin astfel de simboluri, îi înştiinţează pe colegii lor de pretutindeni că acolo toate sunt în regulă.

– Gheronda, explicaţi-ne mai bine! spuse unul dintre închinători.

– Bre binecuvântatule, nu aţi înţeles? Când un evreu, care locuieşte în Australia, de pildă, sau în altă parte, vede bancnota unei ţări, caută să vadă simbolurile lor. Iar atunci când le vede, prinde curaj, căci îşi zice: „În această ţară lucrurile sunt sub control. Este bine". Aţi înţeles acum de ce există astfel de simboluri? Haide, acum plecaţi!

În timp ce luam binecuvântare de la Stareţ, i-am arătat pe prietenul meu care stătea mai departe.

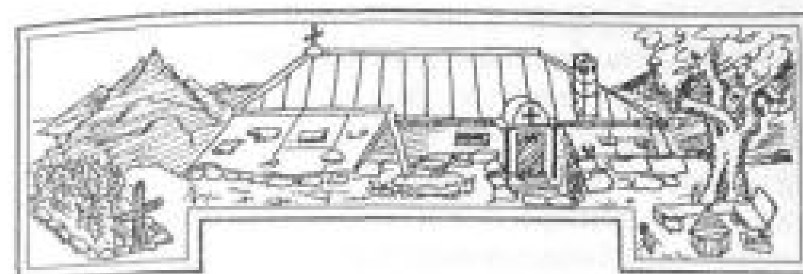
– Lasă-l pe acesta, îmi spuse Stareţul. Să nu-i mai spui de spovedanie, căci se va sălbătici şi mai tare. Dumnezeu însă nu-l va lăsa aşa. Îl va include în planul Său. Numai să-i spui mamei lui ca în fiecare dimineaţă să-i pună în mâncare şi băutură câte trei picături de agheasmă. Dumnezeu îl va aduce încet-încet în staulul Său.

Şi, într-adevăr, toate s-au petrecut întocmai atunci când Atanasie a aflat cum „a plecat" la Cer Părintele Paisie.

Monah aghiorit

Discutând odată cu Părintele Paisie despre Antihrist, el mi-a spus: „Când va veni Antihrist, va încerca să-i înşele pe oameni, ca să le pună în ascuns pecetea sa, numărul 666. Antihrist va fi sălaşul Satanei, iar acesta nu ţine cont de libertatea şi de drepturile persoanelor umane. Când i se va da stăpânirea de la Hristos, el se va impune ca un tiran. Va fi cel mai scârbos dintre toţi tiranii pe care i-a cunoscut omenirea. Va cere oamenilor să-l recunoască ca Dumnezeu şi să i se închine. Nu-i va păsa dacă tu vrei sau nu aceasta. Atunci peste tot va fi constrângere şi frică, deoarece diavolul va cere de la fiecare să se lepede conştient de Hristos şi să-l primească pe el. Nu va fi mulţumit cu neutralitatea şi nimeni nu va putea scăpa. Sau îl vei primi şi vei fi părăsit de har, sau te lepezi de el şi atunci vei fi scos în afara societăţii, şi toate celelalte care sunt scrise în Apocalipsă. Adică, cei care nu vor avea pecetea lui Antihrist nu vor putea vinde şi nici cumpăra".

BIOGRAFIA STAREŢULUI PAISIE

Stareţul Paisie, după numele de mirean Arsenie Eznepidis, s-a născut în Farasa Capadociei – Asia Mică, la 25 iulie 1924, de ziua adormirii Sfintei şi Dreptei Ana, din părinţi evlavioşi. Tatăl său se numea Prodromos şi era conducătorul locuitorilor Farasei. Pe mama sa o chema Evloghia (mai târziu, în Koniţa, o strigau Evlampia).

În Farasa, pe 7 august 1924, – cu puţină vreme înainte de plecarea lor înspre Grecia, odată cu schimbul de populaţie –, a fost botezat de către Sfântul Arsenie Capadocianul, care i-a pus la botez numele său. Pe 14 septembrie 1924, părinţii lui ajunseră în portul Pireu. După ce au trecut prin multe greutăţi şi neajunsuri, zăbovind o scurtă vreme şi în Kerkira, s-au stabilit în Koniţa, unde micuţul Arsenie a terminat şcoala primară. Până să meargă în armată, a lucrat ca tâmplar.

În 1945, s-a înrolat în armată, unde s-a distins prin integritatea caracterului său, prin spiritul de sacrificiu, prin vitejie şi prin însemnatul prinos de jertfă adus patriei, pe durata acţiunilor militare din timpul războiului civil. A fost lăsat la vatră în anul 1950.

După îndeplinirea serviciului militar, a vizitat Sfântul Munte, dar nu a putut rămâne aici. Revine și se stabilește definitiv în Athos (la Sfânta Mănăstire Esfigmenu) în 1953. Acolo, în 1954, a fost făcut rasofor și a luat numele de Averchie. În 1956, din pricina unor felurite situații, a fost silit să plece de la această mănăstire, cu binecuvântarea părintelui său duhovnicesc, și să meargă la Sfânta Mănăstire Filotheu, unde viețuia ca monah și un unchi de-al său.

Pe 3 martie 1957, starețul lui, Bătrânul Sava, îl făcu „stavrofor", dându-i Schima mică cu numele de Paisie, în cinstea Mitropolitului Paisie al II-lea Cezareanul, cu care era și compatriot. În 1958 se mută la Sfânta Mănăstire a Nașterii Maicii Domnului, la Stomio – Konița, unde a rămas până în 1962. Prezența lui aici a fost binefăcătoare pentru întreaga regiune. În 1962, a plecat în peninsula Sinai și a locuit la Chilia Sfinților Galaction și Epistimi. În 1964, a revenit la Sfântul Munte și s-a stabilit la Schitul Ivironului, la Chilia Sfinților Arhangheli. Atunci s-a legat și mai mult duhovnicește de sfântul stareț papa-Tihon, rus de neam, care se nevoia la Chilia Cinstita Cruce a Sfintei Mănăstiri Stavronikita. Acesta îi dădu Schima mare la 11 ianuarie 1966.

În 1966, s-a îmbolnăvit și a fost internat mai multe luni la Spitalul Papanicolau din Tesalonic, unde i-a fost extirpată o mare parte dintr-un plămân, din cauza existenței unor bronșectazii[37]. Pe durata bolii l-au slujit măicuțele de la Mănăstirea Sfântul Ioan Evanghelistul și Teologul de la Suroti, care în acea vreme încă nu erau călugărite. De atunci, simțind o mare recunoștință față de aceste

[37] Bronșectazie – dilatație a bronhiilor.

surori, pentru sprijinul lor, s-a angajat să le ajute la însemnata lucrare duhovnicească pe care tocmai o începeau, ridicarea Sfintei Mănăstiri. Odată cu temeliile clădirilor, a pus și temeliile cele duhovnicești. Astfel, Starețul s-a legat mult de Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul, pe care a iubit-o și pe care nu a părăsit-o nici după adormirea sa.

Pe la sfârșitul lui 1967, s-a dus la Katunakia și s-a stabilit la Chilia Sfântului Ipatie a Mănăstirii Marea Lavră. În 1968, a mers la Sfânta Mănăstire Stavronikita, unde a ajutat la trecerea acesteia de la viața idioritmică la cea chinovială, precum și la punerea bazelor duhovnicești ale noii obști. Pe 10 septembrie 1968 a adormit în Domnul duhovnicul Starețului, papa-Tihon. L-a slujit în ultimele zile ale sale și, ascultându-i dorința, i-a urmat peste puțin timp (în martie 1969) la Chilia Sfânta Cruce, unde a rămas până în 1979. În mai 1979, s-a înscris ca monah aparținând de Sfânta Mănăstire Kutlumuș și a preluat Chilia Nașterii Maicii Domnului – Panaguda, locul pe unde au trecut și au primit ajutor mii de suflete.

Cam de prin 1988, a început să aibă probleme cu intestinul. Hemoragia sporea, atât în cantitate, cât și în frecvență, astfel încât în 1993 starea lui se înrăutățise mult. Situația a continuat până în octombrie 1993. Pe 4 noiembrie/22 octombrie 1993, a ieșit pentru ultima oară din Sfântul Munte, pentru a fi prezent, ca de obicei, la privegherea sărbătorii Sfântului Arsenie (10 noiembrie), la Mănăstirea Suroti. Acolo a rămas pentru puțin timp și a hotărât să se întoarcă în Sfântul Munte. În vreme ce se pregătea de plecare, starea sănătății sale s-a înrăutățit brusc. I s-a descoperit o tumoare canceroasă la in-

testinul gros şi s-a luat hotărârea de a fi operat pe data de 4 februarie 1994. A stat internat la Spitalul Theaghenio (Tesalonic) timp de 10 zile, după care a fost adus să se refacă la Mănăstirea Sfântul Ioan Teologul de la Suroti. Însă starea sănătăţii sale s-a înrăutăţit şi mai mult din cauza metastazelor localizate la ficat şi plămâni. Pe la sfârşitul lui iunie 1994, doctorii l-au anunţat că, omeneşte vorbind, îi mai rămăseseră cam două-trei săptămâni din viaţă.

Pe 12 iulie 1994, la ora 11 ziua, într-o zi de marţi, Stareţul şi-a dat cuviosul lui suflet în mâinile Domnului. A adormit şi a fost înmormântat la Sfânta Mănăstire a Sfântului Ioan Teologul de la Suroti (Tesalonic), potrivit dorinţei sale. Mormântul său a devenit o nouă scăldătoare a Siloamului pentru mulţimile care vin zilnic aici într-un şuvoi nesecat.

Stareţul hrăneşte pe Olet (acest cuvânt în limba arabă înseamnă "copil"), o pasăre care se împrietenise cu el.

Stareţul în faţa Colibei "Panaguda".

Sfânta Mănăstire Stomiu unde Stareţul s-a nevoit între anii 1958 - 1962

Interiorul bisericii Mănăstirii Stomiu

Chilia Sfinţilor Galaction şi Epistimia de la Sinai
unde Stareţul s-a nevoit timp de doi ani (1962 - 1964).